

T.C.

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**AR-GE VE TASARIM MERKEZLERİNDE MUHASEBE VE VERGİ
UYGULAMALARI**

Hazırlayan

Elif ÇAĞATAY

İşletme Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Danışman

Doç. Dr. Mihriban COŞKUN ARSLAN

TOKAT - 2019

Bilimsel Etik Sayfası

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Doç. Dr. Mihriban COŞKUN ARSLAN danışmanlığında hazırlanmış olduğum " Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde Muhasebe ve Vergi Uygulamaları" adlı Yüksek Lisans tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

29 07 2019

Eli ÇAGATAI

AR-GE VE TASARIM MERKEZLERİNDE MUHASEBE VE VERGİ UYGULAMALARI

Tezin Kabul Ediliş Tarihi: 29 / 07 / 2019

Jüri Üyeleri (Unvanı, Adı Soyadı)

İmzası

Başkan : Prof. Dr. Selçuk KENDİRLİ

.....

Üye : Doç. Dr. Mihriban COŞKUN ARSLAN

.....

Üye : Dr. Öğr. Üye. Mustafa GÜL

.....

Bu tez, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun 11./07/2019 tarih ve 39-04 sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Enstitü Müdürü: **Prof.Dr.İlhan EROĞLU**
Enstitü Müdürü

İmza

TEŞEKKÜR SAYFASI

Yüksek lisans eğitimimde akademik birikimi ile her daim yanımda olan çok değerli tez danışmanı hocam Doç. Dr. Mihriban COŞKUN ARSLAN'a, ders döneminde ilminden istifade etme fırsatı bulduğum kıymetli hocalarıma, yolumun yüksek lisans eğitiminden geçmesi adına büyük çabalar harcayan, ilerlemem yönünde sürekli yolumu açan sevgili eşim Dr. Altuğ ÇAĞATAY'a, ilk öğretmenlerim, şükür sebeplerim annem ve babama, sevgisini hep yüreğimde hissettiğim canım kardeşime, evliliğim itibarıyla sahip olduğum varlıklarıyla zenginleştiğim ikinci ailem olan ÇAĞATAY ailesine ve 2018 yılında doğumuyla bizi hiç tanımadığımız sonsuz ve derin bir sevgiyle tanıştıran biricik kızım Gökçeme yürek dolusu teşekkür ederim.

Eğitimimin her kademesinde bana katkı sunan tüm hocalarıma, eserlerinden yararlandığım araştırmacılara ve bilim insanlarına teşekkür ederim.

AR-GE VE TASARIM MERKEZLERİNDE MUHASEBE VE VERGİ UYGULAMALARI

Özet

Üzerine rekabet stratejileri ve kavramlar geliştirilen teknoloji odaklı üretimi gerçekleştirebilmek için Ar-Ge faaliyetleri son derece önem arz etmekte olup, ülkelerin ve işletmelerin merkeze aldığı bir konu olmaktadır. Öyle ki Ar-Ge harcamalarının ülkeler bazında yapılan istatistikî verileri ülkelerin gelişmişlik düzeyi ile ilişkilendirilmektedir. Türkiye’de de katma değeri yüksek, ekonomik büyümeyi hızlandıracak bir üretim şekli için Ar-Ge faaliyetlerine ağırlık verilmesi gerekliliği üzerine; daha önce Ar-Ge faaliyetlerine yönelik yapılan düzenlemelere ek olarak 2008 yılında 5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun çıkarılmıştır. İlgili kanun ile Türkiye’de Ar-Ge ve yenilik projelerinin yürütüleceği Ar-Ge merkezi kavramı oluşturulmuş ve özel sektör tarafından bu merkezlerin kurulmasını özendirerek teşvik unsurları getirilmiştir. Devam eden süreçte 2016 yılı itibariyle 5746 Sayılı Kanuna tasarım merkezi ve tasarım faaliyeti kavramları eklenmiştir. İşletme bünyelerinde yerini alan Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde yürütülen Ar-Ge ve inovasyon faaliyetlerine yönelik mali nitelikteki işlemler ile 5746 Sayılı Kanun kapsamında tanınan teşviklerin vergi yansımaları, bu merkezlere dönük muhasebe uygulaması ihtiyacını da beraberinde getirmiştir. Yapılan literatür taramasında bu merkezlerde yürütülen projeler ile ilgili muhasebe ve vergi uygulamalarının parça parça incelendiği tespit edilmiştir. Bu tez çalışmasının amacı; Ar-Ge ve tasarım merkezlerine özgü teşvik unsurları ile ortaya çıkan proje maliyetlerinin işletmeye sağladığı mali destekleri de göz önüne alarak, muhasebe ve vergi uygulama süreçlerini açıklamaktır. Ayrıca, bu merkezlerde ortaya çıkan muhasebe ve vergi uygulamalarının somutlaştırılması ve işletmelerin sağlayacağı vergi ve maliyet avantajları bütüncül olarak ele alınması, çalışmayı önemli kılmaktadır. Bu amaç doğrultusunda, betimsel araştırma tekniği ve örnek olay yöntemi birlikte kullanılarak bir örnek uygulama geliştirilmiştir. Bu örnek uygulamada gıda imalat makineleri üretimi alanında faaliyet göstermekte olan bir şirkete ait Ar-Ge merkezi olduğu varsayılarak bu merkezde iki farklı projenin yürütüldüğü kurgulanmıştır. Bu projelerin ilerletilmesi esnasında ortaya çıkması muhtemel mali nitelikli durumlar, monografi halinde hazırlanmıştır. Monografinin muhasebe kayıtları Türkiye Muhasebe Standartları (TMS), Tekdüzen Hesap Planı, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri, 5746 Sayılı Kanun ve Gelir İdaresi Başkanlığı Özelgeleri dikkate alınarak yapılmıştır. Örnek Uygulamanın sonucunda devletin Ar-Ge ve tasarım merkezine sahip işletmelere sağladığı teşvik unsurlarının, işletmeler için ciddi bir finans kaynağı olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ar-Ge Merkezi, Tasarım Merkezi, Teşvikler, Türkiye Muhasebe Standartları

ACCOUNTING AND TAX APPLICATIONS IN R&D AND DESIGN CENTERS

Abstract

R&D activities are very important for realizing technology-oriented production on which competitive strategies and concepts have been developed, and it is a subject that countries and enterprises place at the center. In fact, the statistical data of R&D expenditures of countries are associated with the development level of the countries. Law No. 5746 on Supporting Research, Development and Design Activities was enacted in 2008 based on the fact that R&D should be focused for a production with high added value that will accelerate economic growth in Turkey. This law has created the R&D center concept where R&D and innovation projects of Turkey will be conducted and introduced incentives to encourage the establishment of these centers by the private sector. As of 2016, the concepts of design center and design activity were added to Law No. 5746. Financial transactions related to the R&D and innovation activities conducted in R&D and design centers and the tax issues related to the incentives included in the Law No. 5746 created the need for accounting applications for these centers. It has been determined in the literature review that accounting and tax applications related to the projects carried out in these centers are examined in a piecemeal fashion. This thesis aims to explain accounting and tax application processes by taking into consideration the financial support provided to the enterprise by the incentive elements specific to R & D and design centers and the project costs. Also, this study is important the concretizing of the accounting and tax practices that arise in these centers and examining the tax and cost advantages of the enterprises with a holistic approach. In accordance with this purpose, a model application was developed by using descriptive research technique and case study method together. It is assumed In this case study that a company operating in the field of food manufacturing machinery has an R&D center and that two different projects are carried out in this center. The financial issues that may possibly arise during the process of these projects are prepared in monographs. The accounting records of the monograph are entered in accordance with the Turkey Accounting Standards (TMS), the Uniform Accounting Plan, generally accepted accounting principles, provisions of Law No. 5746, and the special notices of the Revenue Administration. According to the model application results, the incentives provided by the government to enterprises with R&D and design centers are a serious source of finance for enterprises.

Keywords: R&D Center, Design Center, Incentives, Turkey Accounting Standards

İÇİNDEKİLER

Sayfa

Bilimsel Etik Sayfası	i
Jüri Onay Sayfası	ii
Teşekkür Sayfası	iii
Özet	iv
Abstract.....	v
İçindekiler	vi
Tablolar Listesi	xi
Şekiller Listesi.....	xiv
Grafikler Listesi	xv
GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 1: AR-GE, İNOVASYON VE TASARIM FAALİYETLERİ.....	4
1.1. AR-GE FAALİYETLERİNİN TANIMI VE KAPSAMI	4
1.1.1. Ar-Ge Faaliyetlerinin Tarihsel Gelişimi	4
1.1.2. Ar-Ge Kavramı ve Kapsamı.....	6
1.1.3. Ar-Ge Faaliyetlerinin Önemi ve Amaçları.....	11
1.1.4. Dünyada Ar-Ge Harcamaları ve Uygulanan Teşvikler.....	13
1.1.4.1. Dünyada Ar-Ge Harcamaları.....	13
1.1.4.2. Seçilmiş Yabancı Ülkelerde Ar-Ge Faaliyetlerine Yönelik Uygulanmakta Olan Vergisel Teşvikler	22
1.1.5. Türkiye’de Ar-Ge Harcamaları ve Uygulanan Teşvikler	24
1.1.5.1. Türkiye’de Ar-Ge Harcamaları	25
1.1.5.2. Türkiye’de Ar-Ge Politikaları	44
1.1.5.2.1. Türkiye’de Ar-Ge Faaliyetleri İçin Mali Teşvikler	45

Sayfa

1.1.5.2.2. Türkiye’de Ar-Ge Destek Programları	47
1.1.6. İnovasyon Kavramı ve Ar-Ge İle İlişkisi.....	48
1.1.6.1. İnovasyon Kavramı ve Özellikleri.....	48
1.1.6.2. İnovasyon Türleri.....	50
1.1.6.3. Ar-Ge ve İnovasyon İlişkisi	51
1.1.6.4. AB ve Türkiye Ekonomilerinde İnovasyon ve Ar-Ge Profili	52
1.1.6.5. Küresel İnovasyon Endeksi	59
1.2. TASARIM FAALİYETLERİ	62
1.2.1. Tasarım Kavramı	63
1.2.2. Tasarım Faaliyetlerinin Kapsamı	63
1.2.2.1. Endüstriyel Tasarım	64
1.2.2.2. Mühendislik Tasarımı	65
1.2.3. Tasarım Faaliyeti İle İlgili Kavramlar	67
1.2.4. Tasarım Harcamalarının Kapsamı	68
BÖLÜM 2: AR-GE VE TASARIM MERKEZLERİ MEVZUATI VE	
UYGULANAN TEŞVİKLER	72
2.1. AR-GE MERKEZLERİ	72
2.1.1. Ar-Ge Merkezi Hedefleri	73
2.1.2. Ar-Ge ve İnovasyon Harcamalarının Kapsamı	76
2.1.2.1. İlk Madde ve Malzeme Giderleri.....	76
2.1.2.2. Amortismanlar	77
2.1.2.3. Personel Giderleri	77
2.1.2.4. Dışarıdan Sağlanan Fayda ve Hizmetler	77
2.1.2.5. Vergi, Resim ve Harçlar.....	78
2.1.2.6. Genel Giderler	78

Sayfa

2.1.3. Ar-Ge ve İnovasyon Sayılmayan Faaliyetler	78
2.1.4. Türkiye’de Faaliyet Gösteren Ar-Ge Merkezleri	79
2.1.5.Ar-Ge Merkezlerine Yönelik Teşvikler	88
2.1.5.1. Ar-Ge Merkezlerine Uygulanan Teşviklerin Önemi	88
2.1.5.2. 5746 Sayılı Ar-Ge Kanununda Yer Alan Vergi Teşvikleri.....	89
2.1.5.2.1. Ar-Ge İndirimi.....	91
2.1.5.2.2. Gelir Vergisi Stopajı Teşviki.....	94
2.1.5.2.3. Sigorta Primi Desteği	100
2.1.5.2.4. Damga Vergisi İstisnası	102
2.1.5.2.5. Gümrük Vergisi İstisnası.....	102
2.1.5.2.6. Temel Bilimler Desteği	103
2.2. TASARIM MERKEZLERİ	104
2.2.1. Tasarım İndirimine Konu Edilebilecek Harcamalar	105
2.2.2. Tasarım Sayılmayan Faaliyetler	105
2.2.3. Türkiye’de Faaliyet Gösteren Tasarım Merkezleri	106
2.2.4. 5746 Sayılı Kanun Kapsamında Tasarım Merkezlerine Uygulanan Teşvikler ...	110
2.2.4.1.Tasarım Tescil Desteği	111
2.2.4.2. 5746 Sayılı Kanun İle Ar-Ge Merkezleri İle Tasarım Merkezlerine Uygulanan Farklılıklar	111
BÖLÜM 3: AR-GE VE TASARIM MERKEZLERİNDE MUHASEBE UYGULAMA SÜRECİ.....	113
3.1. AR-GE VE TASARIM MERKEZLERİNİN İŞLETME ORGANİZASYON YAPISI İÇERİSİNDEKİ YERİ.....	113
3.2. AR-GE VE TASARIM MERKEZİ OLAN İŞLETMELERDE MUHASEBE ORGANİZASYONUNUN KURULMASI	114
3.2.1. Satın Alma Faaliyetlerinde İş Akışı.....	114

Sayfa

3.2.2. Üretim Faaliyetlerinde İş Akışı	119
3.2.3. Pazarlama Satış ve Dağıtım Faaliyetlerinde İş Akışı	120
3.2.4. İnsan Kaynakları Faaliyetlerinde İş Akışı.....	121
3.2.5. Finansman Faaliyetlerinde İş Akışı	122
3.2.6. Ar-Ge ve Tasarım Merkezi Olan İşletmelerde Muhasebe Belge Düzeni	123
3.3. AR-GE VE TASARIM HARCAMALARININ MUHASEBELEŞTİRİLMESİ ..	124
3.3.1. Ar-Ge ve Tasarım Harcamalarının Hesap Planındaki Yeri	126
3.3.2. Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde Uygulanacak İtfa Süresi.....	130
3.3.3. Genel Giderlerin Muhasebeleştirilmesi	131
3.4. AR-GE VE TASARIM MERKEZLERİNDE UYGULANAN TEŞVİKLERİN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ.....	131
3.4.1. Personel Giderlerine Uygulanan Teşviklerin Muhasebeleştirilmesi	131
3.4.2. Hibe Teşvik Tutarlarının Muhasebeleştirilmesi	137
3.4.3. Gümrük ve Damga Vergisi İstisnasının Muhasebeleştirilmesi	138
BÖLÜM 4: AR-GE MERKEZLERİNDEKİ MUHASEBE SÜREÇLERİNE İLİŞKİN BİR UYGULAMA.....	140
4.1. ÇALIŞMANIN AMACI VE ÖNEMİ	140
4.2. YÖNTEM VE KISITLAR	142
4.3. LİTERATÜR TARAMASI.....	143
4.4. ÖRNEK UYGULAMA	151
SONUÇ VE ÖNERİLER	287
KAYNAKÇA.....	291
EKLER	305
EK 1 - DEFTERİ KEBİR KAYITLARI	305

Sayfa

EK 2 - 1501 TÜBİTAK DESTEĞİNDEN FAYDALANABİLECEK PERSONEL DEĞERLENDİRMESİ.....	319
EK 3 - TEMEL BİLİMLER DESTEĞİNDEN FAYDALANABİLECEK PERSONEL DEĞERLENDİRMESİ.....	320
EK 4 - A PROJESİ AYLIK ÜCRET BORDROLARI.....	321
EK 5 - B PROJESİ AYLIK ÜCRET BORDROLARI.....	329
EK 6 - İKİNCİ GEÇİCİ VERGİLENDİRME DÖNEMİNE AİT TAHAKKUK.....	334
EK 7 - ÜÇÜNCÜ GEÇİCİ VERGİLENDİRME DÖNEMİNE AİT TAHAKKUK	336
EK 8 - AMORTİSMAN HESAPLAMA TABLOSU	337
EK 9 – İKİNCİ DÖNEM GEÇİCİ VERGİ BEYANNAMESİ	338
EK 10 – ÜÇÜNCÜ DÖNEM GEÇİCİ VERGİ BEYANNAMESİ	339
EK 11 - BAŞARI İLE BİTEN A PROJESİ AMORTİSMAN TABLOSU	340
EK 12 – KURUMLAR VERGİSİ BEYANNAMESİ.....	341
ÖZGEÇMİŞ.....	344

Tablolar Listesi

<u>Tablo No</u>	<u>Sayfa</u>
Tablo 1.1. 2017 AB Endüstriyel Ar-Ge Yatırım Skor Tablosunda Yer Alan Türkiye İşletmeleri	14
Tablo 1.2. 2018 AB Endüstriyel Ar-Ge Yatırım Skor Tablosunda Yer Alan Türkiye İşletmeleri	15
Tablo 1.3. 2018 AB Ar-Ge Yatırım Skor Tablosu.....	16
Tablo 1. 4. Dünyadaki Ar-Ge Yatırımında En İyi İlk 10 İşletme	18
Tablo 1.5. Dünya Çapında 10 Yıllık Ar-Ge Yatırım Değişimi	19
Tablo 1.6. 2017-2018 Küresel Rekabetçilik Raporu İlk 10 Ülke Sıralaması	20
Tablo 1.7. 2014-2016 Yılları Arası Küresel Rekabetçilik Raporlarında Türkiye.....	21
Tablo 1. 8 Seçilmiş Diğer Ülkelerde Uygulanan Ar-Ge Faaliyetine Yönelik Vergi Teşvikleri	23
Tablo 1.9. Türkiye'nin Yıllara Göre Ar-Ge Harcama Tutarı (2001-2017).....	25
Tablo 1.10. Sektörler Bazında Ar-Ge Harcama Tutarları(2014-2017)	26
Tablo 1.11. Merkezi Yönetim Bütçesinden Ar-Ge Faaliyetleri İçin Ayrılan Ar-Ge Harcamaları İle Dolaylı Ar-Ge Destekleri(2008-2018)(Milyon ₺).....	27
Tablo 1. 12. Teknoloji Yoğunluğuna Göre Türkiye'nin 2015-2019 Yılları Arası İhracat Verileri	28
Tablo 1.13. Yüksek Teknoloji İçeren Sektörlerde İhracat Pazar Payı En Yüksek Ülkeler ve Türkiye (%).....	31
Tablo 1. 14. Türkiye'nin Yıllık Ar-Ge Harcama Tutarları ₺ ve Dolar Bazında (2007-2017).....	33
Tablo 1.15. 2010 -2017 Yılları Arası En Az Lisans Mezunu TZE Ar-Ge Personeli Sayısı	37
Tablo 1. 16. 2010-2017 Yılları Arası TZE Araştırmacı Sayısı.....	38

<u>Tablo No</u>	<u>Sayfa</u>
Tablo 1.17. 2015 Yılı Ar-Ge 250, Türkiye'nin En Çok Ar-Ge Harcaması Yapan Şirketleri Araştırması İlk 10 Şirket	40
Tablo 1.18. 2016 Yılı Ar-Ge 250, Türkiye'nin En Çok Ar-Ge Harcaması Yapan Şirketleri Araştırması İlk 10 Şirket	41
Tablo 1. 19. 2017 Yılı Ar-Ge 250, Türkiye'nin En Çok Ar-Ge Harcaması Yapan Şirketleri Araştırması İlk 10 Şirket	41
Tablo 1.20. 2017 Yılında Ar-Ge Merkezinde Alman Patent Sayısına Göre İlk 20 İşletme	43
Tablo 1.21. Türkiye'de Ar-Ge Faaliyetleri İçin Sağlanan Mali Teşvikler	46
Tablo 1. 22. AB Ülkelerinde Özet Yenilik Endeksi(2010-2017)	53
Tablo 1. 23. Avrupa Komisyonu 2018 Raporuna Göre İsviçre ve AB Ortalamalarının Ekonomik Performans Karşılaştırması.....	56
Tablo 1. 24. Avrupa Komisyonu 2018 Raporuna Göre Hollanda ve AB ortalamalarının Ekonomik Performans Karşılaştırması	56
Tablo 1. 25. Avrupa Komisyonu 2018 Raporuna Göre Birleşik Krallık ve AB ortalamalarının Ekonomik Performans Karşılaştırması	57
Tablo 1. 26. Avrupa Komisyonu 2018 Raporuna Göre Türkiye ve AB ortalamalarının Ekonomik Performans Karşılaştırması.....	58
Tablo 1. 27. 2015-2018 Yılları Küresel İnovasyon Endeksi İlk 20 Ülke Listesi.....	60
Tablo 1. 28. Küresel İnovasyon Endeksinin Hesaplanmasında Kullanılan Ana Bileşenlerde Türkiye'nin Yeri	61
Tablo 2.1. Ulusal ve Bölgesel Strateji Belgelerinde Ar-Ge ve Özel Sektör Ar-Ge Merkezleri Hedefleri Tablosu	73
Tablo 2.2. Ar-Ge Merkezi İstatistik Verileri/ Mayıs-2019.....	80
Tablo 2.3. Türkiye'deki Ar-Ge Merkezlerinin Sektörel Dağılımı (Mayıs/2019).....	81

<u>Tablo No</u>	<u>Sayfa</u>
Tablo 2. 4 Türkiye'deki Sektörlerin Toplam Ar-Ge Merkezi Sayısı İçindeki Oranı (Mayıs/2019).....	82
Tablo 2.5. Öncelikli Teknoloji Alanlarında Ar-Ge Merkezi Performans Göstergeleri ..	84
Tablo 2.6. Türkiye'deki Ar-Ge Merkezlerinin İl Bazında Dağılımı (Mayıs/2019).....	85
Tablo 2.7. Altıncı Özel Sektör Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri Zirvesi Sıralamaları.....	86
Tablo 2.8. Ar-Ge İndirimi Özet Tablosu	93
Tablo 2. 9 Ar-Ge veya Tasarım Merkezlerinde Uygulanacak Gelir Vergisi Stopajı Teşviki Özet Tablosu.....	99
Tablo 2. 10 Ar-Ge veya Tasarım Merkezlerinde Uygulanacak Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği Özet Tablo	101
Tablo 2. 11 Ar-Ge Merkezlerinde Uygulanan Temel Bilimler Desteği Özet Tablosu .	104
Tablo 2. 12 Türkiye'de Faaliyet Gösteren Tasarım Merkezlerine Ait İstatistikî Veriler(Mayıs/2019)	107
Tablo 2. 13 Türkiye'de Faaliyet Gösteren Tasarım Merkezlerinin Sektörel Dağılımı(Mayıs/2019)	108
Tablo 2. 14 Türkiye'de Faaliyet Gösteren Tasarım Merkezlerinin İl Bazında Dağılımı(Mayıs 2019)	109
Tablo 2. 15 5746 Sayılı Kanuna Göre Ar-Ge Merkezi ile Tasarım Merkezlerine Uygulanan Farklılıklar.....	112
Tablo 3. 1 Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinin Başvuru Yapabileceği Hibe Programları	123

Şekiller Listesi

<u>Şekil No</u>	<u>Sayfa</u>
Şekil 1.1 Türkiye ve Diğer Seçilmiş Ülkelerde Ar-Ge Faaliyetlerine Yönelik Olarak Uygulanan Gelir Vergisi Stopajı Teşviki ile Sosyal Güvenlik Katkı Payı Teşviki	24
Şekil 1.2 Küresel İnovasyon Endeksi'nin Hesaplanmasında Kullanılan Ana Bileşenler	59
Şekil 2. 1. 5746 Sayılı Kanun İle Ar-Ge Merkezlerine Sağlanan Teşvik Unsurları	90
Şekil 2. 2. Ar-Ge Harcaması	91
Şekil 3. 1 İlk Madde ve Malzeme Satın Alma İstek Fişi	115
Şekil 3. 2 İlk Madde ve Malzeme Satın Alma İstek Fişi	115
Şekil 3. 3 İlk Madde ve Malzeme Ambar Giriş Belgesi	117
Şekil 3. 4 Ambar Servisi Tarafından Tutulan İlk Madde ve Malzeme Stok Kartı	118
Şekil 3. 5 Muhasebe Bölümü Tarafından Tutulan İlk Madde ve Malzeme Stok Kartı.	119
Şekil 3. 6 İlk Madde ve Malzeme İstek Fişi	120
Şekil 3. 7 Ar-Ge Personeli İçin Teşvikli Ücret Bordrosu Hesaplama Programı	122

Grafikler Listesi

<u>Grafik No</u>	<u>Sayfa</u>
Grafik 1.1 Özel Sektör Ar-Ge Harcamalarına Yönelik Doğrudan ve Dolaylı Devlet Desteklerinin GSYH İçindeki Payı (% , 2013).....	22
Grafik 1.2 Türkiye'nin Teknoloji Düzeyine Göre İmalat Sanayi İhracatı.....	28
Grafik 1.3 Yüksek Teknoloji İhracatın Toplam Sanayi Ürünleri İhracatındaki Payı (%).....	29
Grafik 1.4 OECD Yüksek Teknolojili Ürün İhracatı(İmal Edilen İhracatın % si 2017)	30
Grafik 1.5 Seçilmiş Ülkelerde 2010-2015 Yılları Arası Ar-Ge Harcama Tutarı.....	34
Grafik 1.6 Türkiye'nin Yıllar İtibariyle Ar-Ge Harcaması Tutarlarının GSYH İçindeki Payı (2009-2017).....	35
Grafik 1.7 Seçilmiş Bazı Ülke/Ülke Gruplarının Ar-Ge Yoğunlukları.....	36
Grafik 1.8 Ülkeler Bazında Ar-Ge Personeli Sayıları Karşılaştırması.....	39
Grafik 1. 9 2010 2017 Yılları Arası Ülkelerin Yenilik Performansları.....	55
Grafik 2.1. Ar-Ge Merkezi Sayısı, Türkiye, 2012- Mayıs 2019.....	80

Kısaltmalar

€	: Euro
₺	:Türk Lirası
A.Ş.	: Anonim Şirketi
AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
AGİ	: Asgari Geçim İndirimi
Ar-Ge	: Araştırma ve Geliştirme
BİT	: Bilgi İletişim Teknolojileri
Bkz	: Bakınız
Bn	: bin
BTYK	: Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurumu
CEO	: Chief Executive Officer (Genel Müdür)
GSYH	: Gayrisafi Yurtiçi Hasıla
HS	: Hesap
IBM	: International Business Machines (Uluslararası İş Makineleri)
KDV	: Katma Değer Vergisi
KİE	: Küresel İnovasyon Endeksi
KOBİ	: Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
KOSGEB	: T.C. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KVK	: Kurumlar Vergisi Kanunu
MÜSİAD	: Müstakil Sanayici ve İş Adamları Derneği
MYO	: Meslek Yüksekokulu
OECD	: Organisation for Economic Co-operation and Development (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü)

SAN-TEZ	: Sanayi Tezleri Programları
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
SPK	: Sermaye Piyasası Kurulu
TARAL	: Türkiye Araştırma Alanı
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
TDK	: Türk Dil Kurumu
Teknopark	: Teknoloji Geliştirme Bölgesi
TEYDEB	: Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı
TİM	: Türkiye İhracatçılar Meclisi
TMS	: Türkiye Muhasebe Standartları
TTGV	: Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
TZE	: Tam Zaman Eş Değeri
UMS	: Uluslararası Muhasebe Standartları
Vb.	: Ve benzeri
VUK	: Vergi Usul Kanunu
WEF	: Dünya Ekonomik Forumu
WIPO	: World Intellectual Property Organization(Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü)
YL	: Yüksek Lisans
YÜTAM	: Yüksek Teknolojiler Araştırma Merkezi

GİRİŞ

Son yıllarda teknolojinin insan ve toplum hayatında kullanımının artmasına paralel olarak, bilgi toplumuna dönüşme süreci başlamıştır. Bilgi toplumu; gelişen teknolojiyi temel alarak, nitelikli insan gücünü öne çıkaran, bilgi sektörüne, bilginin üretilmesine, iletişim teknolojilerine ağırlık veren, bu özellikleri itibariyle toplumu sanayi toplumunun da ötesine taşıyan bir gelişmişlik aşamasıdır. Bu gelişmişlik aşamasının bir sonucu ve aynı zamanda bir gereği olan, endüstri alanında 4. Sanayi devrimi nitelendirmesiyle sıkça sözü edilen “endüstri 4.0” kavramı da üst düzey teknoloji odaklı üretim sürecini temel alan bir anlayıştır. Siber-Fiziksel sisteme dayalı üretimi tema edinmiş bu anlayışın, hedefine varabilme noktasında olmazsa olmazı, bugün iş piyasalarında rekabet edebilmek ve küresel ölçek ekonomilerinin arasında yer alabilmenin de şartı olan Araştırma ve Geliştirme (Ar-Ge) unsurudur.

Kaliteli ürün üretmenin yeterli olmadığı; daha hızlı, daha düşük maliyetlerle, daha teknolojik, bilgiye dayalı ve kaliteli ürün üretmenin bir zorunluluk haline dönüştüğü günümüz ekonomisinde, Ar-Ge çalışmalarına işletmelerin ayıracakları kaynak miktarı da artış göstermek durumundadır. Öyle ki bugün uluslararası ölçekte yapılan araştırmalar ile ülkelerin, işletmelerin ve sektörlerin Ar-Ge faaliyetleri için yapmış oldukları harcamalar, Ar-Ge yoğunluğu olarak adlandırılan, ülkelerin Gayrisafi Yurtiçi Hâsıla(GSYH) tutarları içindeki Ar-Ge harcama payları, bu harcamaların fikri mülkiyet hakkına çevrilme oranı gibi çeşitli kriterleri araştırılarak, birbiri ile karşılaştırılmakta ve ortaya bir sıralama koyulmaktadır.

Türkiye de, gelişen teknolojinin beraberinde getirdiği bu gereksinimlerin farkındalığı ile Ar-Ge faaliyetlerini özendirme amaçlı bir takım girişimlerde bulunmuştur. Ar-Ge faaliyetlerine yönelik girişimlerden, 2008 yılında yayımlanan 5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun devletin Ar-Ge konusunda atmış olduğu kapsamlı bir adım olması sebebiyle önem arz etmektedir. Kanun, genel anlamdaki muhteviyatı itibariyle, girişimcileri Ar-Ge merkezi ile tasarım merkezleri kurma noktasında özendirecek teşvik unsurlarını düzenlemektedir. Devam eden süreçte 09.07.2018 tarihli ve 703 Sayılı Kanun

Hükmünde Kararname ile Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Kalkınma Bakanlığı birleşerek, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı kurulmuştur. Yeni kurulan bakanlık bünyesinde ise Ar-Ge Teşvikleri Genel Müdürlüğü oluşturulmuş, 5746 Sayılı Kanun kapsamında sağlanan teşvikler vasıtası ile Ar-Ge Teşvikleri Genel Müdürlüğü, sanayi sektöründe yer alan işletmeleri Ar-Ge çalışmalarına yönlendirmeye, girişimci işletmeleri ise cesaretlendirmeye çalışmıştır.

Türkiye’de 2008 yılından itibaren faaliyet göstermeye başlayan Ar-Ge merkezi sayısı 31 Mayıs 2019 itibariyle 1171’dir. 2016 yılında mevzuata dahil olan tasarım merkezi sayısı ise 31 Mayıs 2019 tarihi itibariyle 347’e ulaşmıştır. İlgili kanunun sağlamış olduğu teşvik unsurları, şirketleri bu teşviklerden faydalanma yönünde isteklendirmiş, dolayısıyla faaliyete geçen Ar-Ge ve tasarım merkezi sayısında bu hızlı yükseliş yakalanmıştır.

Ar-Ge ve tasarım merkezlerinin faaliyete geçmesi ile birlikte, bu merkezlerde yürütülen projelerin maliyetlerinin takip edilerek kayıt altına alınması, mali işlemlerin belirli muhasebe standartları ışığında muhasebeleştirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu tez çalışması ile 5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun’un Ar-Ge ve tasarım merkezleri için sağlamış olduğu teşviklerin açıklanması ve bu merkezlerde gerçekleştirilen faaliyetlerin ve getirilen teşviklerin muhasebeleştirilmesi sürecinin uygulamalı olarak açıklanması amaçlanmıştır.

Bu tez çalışması 4 bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde Ar-Ge ve tasarım terimleri, bu terimlerin kapsadığı faaliyetler, bu faaliyetlerle ilişkili kavramlara açıklama getirilmiş, Ar-Ge faaliyetleri ile inovasyon kavramı arasında var olan bağlantı ışığında, Türkiye ve diğer ülkelerin inovasyon performansları, karşılaştırmalı tablolar ile incelenmeye çalışılmıştır. Bunun yanı sıra, ülkelerin ve işletmelerin yıllık bazda yapmış oldukları Ar-Ge harcaması, Ar-Ge yoğunluğu vb. istatistiklerinin yer aldığı araştırmalar paylaşılmıştır. Bu araştırma sonuçları üzerinden Türkiye’nin Ar-Ge faaliyetlerinde geldiği noktanın diğer dünya ekonomileri ile karşılaştırması yapılmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın ikinci bölümünde, Türkiye’de faaliyet gösteren Ar-Ge ve tasarım merkezlerine ait istatistikî bilgilere yer verilmiştir. İlerleyen başlıklarda ise “5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun” kapsamında Ar-Ge ve tasarım merkezlerine sunulan teşvik unsurları detaylı şekilde açıklanmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın üçüncü bölümünde, Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde muhasebe uygulama sürecine yer verilmiştir. Bu bölümde Ar-Ge ve tasarım merkezlerinin işletme organizasyon yapısında konumlandığı yer, bu merkezlerde muhasebe organizasyonunun kurulması, belge düzeni, hesap planı ve teşviklerin muhasebe boyutu ayrı başlıklar halinde incelenmiştir.

Çalışmanın dördüncü bölümünde ise uygulamaya yer verilmiştir. Betimsel araştırma tekniği ile örnek olay yöntemi kullanılarak oluşturulan uygulamada; bir gıda makinesi imalat şirketine bağlı Ar-Ge merkezi verilmiştir. Bu merkezde yürütülmekte olan proje sürecinde ortaya çıkması muhtemel durumlar monografi haline getirilmiştir. Uygulamanın devamında monografi, muhasebe standartlarına göre muhasebeleştirilmiştir. Bu muhasebeleştirme aşaması ile 5746 Sayılı Kanun kapsamında sağlanan teşviklerin muhasebe kayıtlarında izlenmesi, ödenecek vergi tutarına yansımaları ve sağlanan avantajların somutlaştırılması sağlanmıştır. Uygulamanın muhasebe sürecinin tamamlanması ile Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde muhasebe uygulamalarına ışık tutulmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın sonuç kısmında Ar-Ge ve tasarım merkezlerinin şirkete sağlamış olduğu mali avantajlar tartışılmıştır. Dördüncü bölümde yer alan örnek uygulama ile ulaşılan sonuçlara yer verilerek, Ar-Ge ve tasarım merkezine sahip olan bir şirketin, 5746 Sayılı Kanun kapsamında sağlanan teşviklerden elde edeceği mali avantajlar açıklanarak çalışma sonlandırılmıştır.

BÖLÜM 1: AR-GE, İNOVASYON VE TASARIM FAALİYETLERİ

Ar-Ge kavramı ile inovasyon kavramı birbirini tamamlayan iki kavramdır. Tasarım faaliyetleri ise 2016 yılında 5746 Sayılı Kanun kapsamına alınarak Ar-Ge faaliyetleri ile benzer bir süreç halinde ele alınmıştır. Ar-Ge; Araştırma ve deneysel geliştirme, insan, kültür ve toplumun bilgisinden oluşan bilgi dağarcığının artırılması ve bu dağarcığın yeni uygulamalar tasarlamak üzere kullanılması için sistematik temelde yürütülen yaratıcı çalışmalardır. Ar-Ge faaliyeti olarak gerçekleştirilen yaratıcı çalışmalar yenilik kavramını ortaya çıkarmakta ve yeniliğin de ötesinde olan inovasyon kavramını beraberinde getirmektedir. Girişimcinin yeni kaynaklar oluşturarak veya elindeki mevcut kaynak kullanımlarını artırarak, olduğundan daha iyi bir duruma gelmesi olarak tanımlanan inovasyon Ar-Ge faaliyetlerinin bütünleyici parçasıdır (Drucker, 2002: 5). Günümüzde yenilik sadece bilgi ve teknoloji alanını değil, aynı zamanda hizmet, kullanıcı memnuniyeti, sosyal yenilik gibi faaliyet alanları arasında bağ kuran tasarım faaliyetini de içine almaktadır.

1.1. AR-GE FAALİYETLERİNİN TANIMI VE KAPSAMI

Gelişen teknoloji ile ülke ve işletmelerin merkeze almak durumunda kaldıkları Ar-Ge faaliyetleri, Araştırma ve Deneysel Geliştirme Taramaları İçin Önerilen Standart Uygulama olan Frascati Kılavuzu'na göre temel araştırma, uygulamalı araştırma ve deneysel geliştirme olarak sınıflandırılmaktadır. Bunun yanı sıra teknoloji, Ar-Ge indirimi, Ar-Ge harcaması vb. kavramlar ile ilişkili olan ve yenilikçi yaklaşımları içeren Ar-Ge faaliyetleri ülkelerin ekonomik politikalarını belirlemeleri noktasında dikkate aldıkları bir kavramdır.

1.1.1. Ar-Ge Faaliyetlerinin Tarihsel Gelişimi

“Araştırma ve Geliştirme” teriminin ortaya ilk nerede ve ne zaman çıktığına ilişkin literatürde belli bir kaynak bulunmamaktadır (Tuncer, 2010: 18). Ancak Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), 1963 yılının Haziran ayında İtalya'nın Frascati Kasabasında, Ar-Ge istatistikleri üzerinde çalışan ulusal düzeydeki uzmanlar ile bir toplantı düzenlemiştir. Bu toplantının sonucunda ise

Araştırma ve Deneysel Geliştirme Taramaları İçin Önerilen Standart Uygulama'nın Frascati Kılavuzu olarak bilinen ilk resmi versiyonu oluşturulmuştur(Frascati Kılavuzu, 2002: 4). Yine 1963 yılında Birleşmiş Milletler Danışma Komitesi'nin "Kalkınma İçin Bilim ve Teknoloji" isimli raporunda, gelişme sağlanması yönünde kullanılmakta olan bilim ve teknoloji uygulamalarının, planlama, ekonomik ve sosyal kalkınma alanındaki uygulama sorunlarının ayrılmaz bir parçası olduğu açıklanmıştır. Bu açıklama ile birlikte bilim ve teknoloji politikaları önce kalkınma planlarının içinde yer almış, sonrasında ise sanayileşmenin yeni tanımı haline gelmiştir. Takip eden süreçte 1970'li yılların sonundan itibaren, bilim politikasının başka bir aşaması olan yenilik politikasına geçilmiştir. Böylece ulusal yenilik sistemleri ile Ar-Ge sistemlerine odaklanılmıştır(Arap ve Erat, 2017: 328-329).

Türkiye açısından da 1960'lı yıllar bilim ve teknoloji uygulamalarına ön ayak olan kalkınma planlarının yapıldığı yıllar olmuştur. Birinci kalkınma planının, ülkede istenilen düzeyde araştırmaların yapılabilmesi için gerekli olan alt yapının oluşturulması amacıyla bir sonucu olarak, 1963 yılında Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) kurulmuştur. 1983 yılında ise diğer ülkelerdeki yapıya benzer şekilde Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK), bilim politikalarını yürütmesi amacıyla kurulmuştur. BTYK, 2000 yılında yapmış olduğu toplantıda, 2003-2023 yıllarını kapsayan Bilim ve Teknoloji Stratejileri Belgesinin hazırlanmasına, 2001 yılında 21 adet Teknoloji Geliştirme Bölgesi (Teknopark) kurulmasına ve 2003 yılında Ar-Ge'ye, Kamu İhale Kurumu tarafından yapılan kamu alımlarından % 1 oranında pay verilmesine karar vermiştir. Yine BTYK 2004 yılında Türkiye Araştırma Alanı'nı (TARAL) kurmuş, 2005-2010 yıllarını kapsayan "Ulusal Bilim ve Teknoloji Politikaları Uygulama Planı"nı oluşturmuş ve Ar-Ge istihdamı ile Ar-Ge 'ye yönelik yapılan harcamaları artırmayı hedeflemiştir. 2008 yılında Ar-Ge Merkezlerinin kurulması ile birlikte, Teknopark'lara sağlanan vergi teşvikleri Ar-Ge Merkezlerini de içine alacak şekilde genişletilmiştir. 2017 yılında ise Türkiye'nin bilgi üreten daha rekabetçi bir ülke konumuna gelmesi ve bilimsel ve teknolojik çalışmaların tek elden planlanması amacıyla Yüksek Teknolojiler Araştırma Merkezi Ve Bilim, Teknoloji Ve Sanayi İcra Kurulu Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı meclis komisyonunda kabul edilmiştir. Tasarı,

BTYK'nın kaldırılarak yerine Bilim, Teknoloji ve Sanayi İcra Kurulunun kurulmasını ve Yüksek Teknolojiler Araştırma Merkezi(YÜTAM)'ın kurulması ile TÜBİTAK'a bağlı olan araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin icra edildiği araştırma merkezleri ve enstitülerin YÜTAM'a devrini içermektedir(www.meclishaber.gov.tr)

Ayrıca 1991 yılında kurularak, Teknoloji Geliştirme Bölgelerindeki Ar-Ge çalışmalarını destekleyen ve bir sivil toplum kuruluşu olan Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV), teknoloji odaklı yeniliği desteklemeye devam etmektedir (Polat, 2016: 49-51).

1.1.2. Ar-Ge Kavramı ve Kapsamı

Her geçen gün gelişen teknoloji ile birlikte günümüz bilgi çağına dönüşmüştür. Bu çağda ülkeler ve işletmeler bazında rekabet edebilmenin olmazsa olmazı haline gelen bilgiye yatırım, ancak Araştırma Geliştirme faaliyetleri ile mümkün olmaktadır. “5746 Sayılı Araştırma Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun”un 2. Maddesinin a bendinde araştırma geliştirme faaliyeti şu şekilde tanımlanmaktadır; “Ar-Ge; kültür, insan ve toplumun bilgisinden oluşan bilgi dağarcığının artırılması ve bunun yeni süreç, sistem ve uygulamalar tasarlamak üzere kullanılması için sistematik bir temelde yürütülen yaratıcı çalışmaları, çevre ile uyumlu ürün tasarımı veya yazılım faaliyetleri ile alanında bilimsel ve teknolojik gelişme sağlayan, bilimsel ve teknolojik bir belirsizliğe odaklanan, çıktıları özgün, deneysel, bilimsel ve teknik içerik taşıyan faaliyetleri kapsamaktadır.” Tanım incelendiğinde, Ar-Ge faaliyetinin bilgi üretmeye dönük olduğu ve elde edilen yeni bilgilerin mevcut üretim sürecine yansıtılması gerektiği görülmektedir.

Ar-Ge ile ilgili yapılan diğer tanımlamalardan bazıları aşağıda verilmiştir:

Ar-Ge, topluma, o topluma ait kültüre ve insana dair mevcut bilgi birikimini arttırmak ve artırılan bu bilgiyi yeni uygulamalarda kullanmak amacıyla düzenli şekilde yapılan yenilikçi çalışmalardan oluşmaktadır. Daha dar anlamda ifade edilecek olursa; Ar-Ge, işletmelerde ürüne ve üretim sürecine dair yeni buluşların ortaya konmasını amaçlayan sistematik ve yaratıcı çalışmaların bütünüdür. Ar-Ge'yi benzer faaliyetlerden

ayıran temel ölçüt, Ar-Ge’de dikkate değer ölçüde yenilik ve özgünlük bulunmasıdır (TOBB, 2004: 10).

Ar-Ge faaliyetine açıklama getirirken, Frascati Kılavuzu’na da değinmek gerekmektedir. Frascati Kılavuzu, OECD üye ülkelerinin İtalya’da bulunan Frascati şehrinde toplanarak Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerinin ve bu faaliyetler çerçevesinde hazırlanan projelerin geçerlilik kriterlerinin belirlendiği bir dökümandır. OECD ülkelerinin uzmanları tarafından ilk defa 1963 yılında hazırlanan Frascati kılavuzu ile ülkelerin araştırma ve deneysel geliştirme göstergelerine dayalı bilim ve teknoloji politikalarının oluşturulmasında belirli bir standart geliştirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma ve deneysel geliştirme taramaları için önerilen standart uygulama olan Frascati Kılavuzu’na göre Ar-Ge; Araştırma ve deneysel geliştirme, insan, kültür ve toplumun bilgisinden oluşan bilgi dağarcığının artırılması ve bu dağarcığın yeni uygulamalar tasarlamak üzere kullanılması için sistematik temelde yürütülen yaratıcı çalışmalardır. Türkiye’de de Frascati Kılavuzu’nun Ar-Ge tanımı kabul edilmektedir.

Türk Dil Kurumu (TDK)’a göre Ar-Ge; bir ürünün veya bir çalışmanın etkisini, verimliliğini, geliştirilmesini sağlamak için uzmanlarca yapılan ayrıntılı araştırmalardır.

Tanımlardan görüldüğü üzere; Ar-Ge faaliyetleri insan faktörünün sahip olduğu bilgi dağarcığının yoğun kullanımı ile birlikte, yenilikçilik, yaratıcılık ve özgünlük içeren yeni ürün, teknoloji ve bilgiye ulaşma çabasındaki faaliyetlerdir.

Günümüzde artan rekabet şartları ile birlikte, yeni teknolojiler ve yeni mamuller geliştirme süreci, piyasada tutunmak ve ekonomiye katkı sağlamak isteyen her işletmenin odak noktası haline gelmiştir. Bu teknoloji ve mamul geliştirme sürecinde ise izlenecek iki yol bulunmakta olup, bunlar; yeni bir teknolojinin işletme bünyesine transfer edilmesi veya işletme bünyesinde üretilmesi olarak ifade edilebilir. Bu iki yoldan teknolojinin işletme bünyesinde üretilmesi, işletmelerin yapmış oldukları Ar-Ge faaliyetleri ile mümkün olup, ivme kazanabilmektedir (Deran, Özulucan ve Arslan, 2017: 41).

Ar-Ge işletmelerin, tüketici sorun ve beklentilerini tespit edecek araştırmalar yaparak, araştırma sonuçlarına göre yeni ürün veya hizmetlerin üretilmesi, mevcut ürün veya hizmetlerin geliştirilmesini hedef almaktadır. Üretilen veya geliştirilen bu yeni ürün ve hizmetler piyasaya sunulacak, ithalat ve ihracata konu olacak, beklenen kar marjlarına ulaşılacak ve işletmenin küresel rekabet ortamında üstünlük elde etmesini sağlayacaktır (Doğan ve Yıldız, 2016:179).

İngiliz düşünür Francis Bacon'un 17. yy başlarında dillendirdiği "Bilgi güç kaynağıdır" deyimini, insanlığın refah seviyesinin artmasında bilimin rolünü açıkça ortaya koymaktadır. Günümüzün bilgi çağında da ülkelerin refah seviyelerini artırabilmeleri ancak bilgiye ve bilime yatırım yapmaları ile mümkün olmakta, bilgiye yatırım denildiğinde ise akla Ar-Ge faaliyetleri gelmektedir. Yukarıda yer alan paragraflarda Ar-Ge tanımları incelendiğinde, Ar-Ge faaliyetinin teknoloji ve bilgiyi temel alan yöntemlerle yeni ürün ortaya konulması, bu ürünlerin geliştirilmesi, mevcut tekniklerden farklı olarak üretimin yeni tekniklerle gerçekleştirilmesini temel aldığı dikkat çekmektedir. Rekabetin giderek hız kazandığı günümüz piyasalarında Ar-Ge, ülkelerin ve işletmelerin itici gücü haline gelmiş olup, Ar-Ge'ye yapılan harcamalar eğitime, diplomasiye, fabrikaya, yönetime, ihracata ve hizmete yansımaları olan çok yönlü harcamalardır. Öyle ki Ar-Ge harcamalarının ülkeler bazında yapılan istatistikî verileri ülkelerin gelişmişlik düzeyi ile ilişkilendirilmektedir (Gerçek, 2011: 62).

Müstakil Sanayici ve İş Adamları Derneği (MÜSİAD)'nin 2012 yılında yapmış olduğu çalışmalar sonucunda da ortaya çıkmıştır ki; Ar-Ge ve inovasyon olmaksızın, refah ve zenginliğe giden bir yol bulunmamaktadır. Raporda kurumsal kapasitenin geliştirilmesi için iki öneri yapılmaktadır. Bunlardan bir tanesi birden çok sayıda ve bölgede hedefleri ve performans metrikleri belirlenmiş Ulusal-Bölgesel Ar-Ge Merkezi kurulması önerisidir. Öneri özel şirketlerin Ar-Ge Merkezi kurması konusunda teşvik edilmeleri, ulusal ve bölgesel fonlardan yararlandırılmalarını tavsiye etmektedir.

Ar-Ge, araştırma ile başlayıp, belirli bir hedefe, bir prototipe veya bir düşünceye ulaşmayı amaçlamakta, sonuçları dolayısıyla belirlenen hedeflerde yer alan bilgilerin sorgulanması, bu bilgilerin onanması, sürecin değiştirilmesi veya geliştirilerek yenilenmesini içermektedir (<https://anahtar.sanayi.gov.tr/>).

Kavram olarak açıklanan Ar-Ge terimi içerisinde bazı faaliyetleri de barındırmaktadır. Ar-Ge teriminin kapsadığı faaliyetler Temel araştırma, Uygulamalı Araştırma ve Geliştirme olmak üzere 3 kısma ayrılmaktadır(Frascati Kılavuzu, 2002).

Temel Araştırma

Öncelikle olgu ve gözlemlenebilir gerçeklerin temellerine ait yeni bilgiler edinmek için yürütülen, görünürde herhangi bir özel uygulaması veya kullanımı bulunmayan deneysel ve teorik çalışmalardır.

Uygulamalı Araştırma

Belirli bir pratik amaç ve hedefe yönelik, yeni bilgi edinme amacıyla yürütülen özgün araştırmalardır.

Deneysel Geliştirme

Araştırma ve/veya pratik deneyimden elde edilen mevcut bilgiden yararlanarak yeni malzemeler, yeni ürünler ya da cihazlar üretmeye; yeni süreçler, sistemler ve hizmetler tesis etmeye ya da halen üretilmiş veya kurulmuş olanları önemli ölçüde geliştirmeye yönelmiş sistemli çalışmadır.

Ar-Ge kavramının ilişkili olduğu diğer kavramlar da aşağıda açıklamaları ile verilmiştir.

Teknoloji

Günümüz bilgi çağında, bilgi üretmede yoğun teknoloji kullanımı bulunmaktadır. Bilgi üretimi denildiğinde ise akla Ar-Ge faaliyetleri gelmektedir. Dolayısıyla teknoloji ile Ar-Ge faaliyetleri arasında doğrudan bir ilişki mevcuttur. Teknoloji, teknik üretme ve bu tekniğin uygulanması ile ilgili gerekli alet, makine ve malzemeleri geliştirme bilgisidir(Sazak, 2007: 243).

Ar-Ge İndirimi

Ar-Ge harcamaları üzerinden 2 seri No'lu Kurumlar Vergisi Kanunu (KVK) Genel Tebliği 5. Maddesi ile yapılan değişlikle birlikte % 100 oranında hesaplanarak kurum kazancından indirilecek olan tutardır.

Ar-Ge Harcamaları

2 Seri No'lu KVK Genel Tebliğinin 10.2.2. Ar-Ge Faaliyetleri bölümünde belirtilen faaliyetlerle ilgili olarak yapılan ve aktifleştirilmesi halinde amortisman yoluyla itfa edilen veya aktifleştirilmeden doğrudan gider yazılan harcamalardır.

Ar-Ge Projeleri

“Amacı, kapsamı, genel ve teknik tanımı, süresi, bütçesi, özel şartları, diğer kurum, kuruluş, gerçek ve tüzel kişilerce sağlanacak aynı ve/veya nakdi destek tutarları, sonuçta doğacak fikri mülkiyet haklarının paylaşım esasları tespit edilmiş ve Ar-Ge faaliyetlerinin her safhasını belirleyecek mahiyette ve bilimsel esaslar çerçevesinde gerçekleştirilen ve araştırmacı tarafından yürütölen projedir(ResmiGazete, 2016).”

Ar-Ge Personeli

Ar-Ge faaliyetlerinde doğrudan görevli araştırmacı ve teknisyenlerdir.

Araştırmacı

Ar-Ge faaliyetleri ile yenilik tanımı kapsamındaki projelerde, yeni ürün, yeni bilgi, süreç, yöntem ve sistemlerin geliştirilmesi ve bununla ilgili projelerin yürütölmeleri süreçlerinde yer alan en az lisans mezunu uzmanlardır(www.vergiportali.com, 2008).

Teknisyen

Mühendislik, fen ve sağlık bilimleri alanlarında yükseköğrenim görmüş veya meslek liselerinin, meslek yüksekokullarının(MYO) ilgili bölümlerinden mezun, teknik bilgi ve deneyim sahibi kişilerdir.

Destek Personeli

Ar-Ge faaliyetlerine katılan ve bu faaliyetlerle doğrudan ilgisi bulunan teknik eleman, yönetici sekreter, laborant, işçi ve benzeri personeldir(Yavuz, 2010: 10).

Ar-Ge Merkezi

Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan 12 Mart 2008 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 5746 Sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun ile 01 Nisan 2008 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunan, devlet tarafından bir takım hak ve muafiyetler tanınan, kanuni veya iş merkezi Türkiye’de bulunan sermaye şirketlerinin bünyesinde kurulan ancak ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş Ar-Ge faaliyetlerinin yürütüldüğü birimdir.

1.1.3. Ar-Ge Faaliyetlerinin Önemi ve Amaçları

Ar-Ge faaliyeti, yeni bilgiye ulaşarak bilim ve teknoloji alanında gelişme kaydedilmesi veyahut elde var olan mevcut bilgiler ile yeni bir ürün, araç veya yazılım gibi yeni bir hizmet ve süreç elde edilerek mevcut bilgilerin geliştirilmesi şeklinde tanımlanabilir (Kavak, 2009: 619).

Gelişmiş ülke ekonomileri incelendiğinde, teknolojiye dayalı sektörlerde önde oldukları, bilgi üretme odaklı bir politika izledikleri görülmektedir. Bununla birlikte bu ülkelerde Ar-Ge faaliyetlerine önemli miktarlarda yatırım yapılmakta ve bu yatırım rekabet avantajı olarak da geri dönmektedir. İşletmeler için kaçınılmaz bir unsur olan rekabet büyük oranda müşteri etrafında şekillenmektedir. Bu sebeple işletmeler strateji ve politikalarını müşteri merkezli olarak planlamalıdır. Sürekli değişen teknolojiye paralel olarak, müşteri ihtiyaç ve beklentileri de değişecektir. Müşterileri odak noktası

yapan işletmelerin, müşteri talepleri üzerinde belirleyici olan bu teknolojik değişime uyum sağlamaları gerekmektedir. Bilim ve teknolojiye yaşanan değişimi takip etmek ve geliştirmek için ise yine temeli bilgi ve bilime dayalı olan Ar-Ge faaliyetleri son derece önemlidir. Çünkü müşterilerin beklentilerini karşılayabilmek için yeni teknolojilerin bulunması ve bunların uygulanması ancak Ar-Ge faaliyetleri ile mümkün olmaktadır(Zerenler, Türker ve Şahin, 2007: 655;657). Yüksek teknoloji ürünü ve hizmetleri üreterek bunları satan ülkelerle rekabet edebilmek için, inovasyon ve Ar-Ge çalışmalarına önem verilmeli ve bunları teknolojiye dönüştürerek yüksek katma değerli ürünler üretilmelidir.

Ar-Ge piyasa, işletme, sosyal ve personel açısından farklı şekillerde önem arz etmekte olup aşağıdaki gibi ele alınmaktadır(Işık, 2012: 35):

- Piyasa açısından; İşletmelerin piyasada liderlik ve hâkimiyet konusunda avantaj sahibi olmalarında Ar-Ge faaliyeti önemlidir. Çünkü Ar-Ge çalışmaları ile işletmeler beklenen ve beklenmeyen durumlara karşı esneklik kazanmaktadırlar.
- İşletme açısından: Daha yüksek motivasyonlu bir çalışma ortamı sağlayabilmek için, işletmelerin Ar-Ge çalışmalarını başarıya ulaştırmaları ve bu başarının sürdürülebilirliğini sağlamaları önemlidir.
- Sosyal açıdan: Yaratıcı çalışmalarla yenilik beklentisinde olan müşterilerin ihtiyacının karşılanması, kamu kesimi, özel sektör ve toplum açısından iyi bir imaj getirisi sağlamak için Ar-Ge faaliyetleri son derece önemlidir.
- Personel açısından: Ar-Ge'nin en önemli faktörü yenilikçi ve yaratıcı insan kaynağıdır. Yenilikçi ve yaratıcı personellerle çalışmak ve onları çalışma sürecine dâhil etmek, sorunların daha kolay çözüme ulaşmasını sağlayacaktır. Çalışanların motivasyonunun artması işletme performansına da olumlu ivme kazandıracaktır.

Görüldüğü üzere Ar- Ge faaliyetlerine bünyelerinde yer veren işletmeler daha esnek yapıya ulaşırken, motivasyonu daha yüksek çalışma ortamına, projelerin başarıya ulaşması ile toplum nezdinde iyi bir imaja ve rekabet üstünlüğü sağlaması ile piyasa liderliğine ulaşabilmektedirler.

1.1.4. Dünyada Ar-Ge Harcamaları ve Uygulanan Teşvikler

Günümüzde Ar-Ge harcamaları ekonomik büyümenin en önemli bileşenlerinden biri olarak görülürken, ülkeler arası rekabette de fark yaratan bir unsur olarak kabul edilmektedir. Romer ve Grossman- Helpman'ın 1990'lı yıllarda ekonomik büyüme modellerine konu olan Ar-Ge harcamaları, küresel rekabet ortamı ve teknolojik gelişmelerle birlikte daha da önem verilen bir unsur haline gelmiştir. Bu sebeple ülkeler Ar-Ge faaliyetlerine işletmeleri yönlendirebilmek adına çeşitli teşvik unsurlarını yasal mevzuat ile düzenlemektedirler.

1.1.4.1. Dünyada Ar-Ge Harcamaları

Ülkeler Ar-Ge faaliyetlerine yönelik yatırımları ile rekabet avantajlarını koruma ve güçlendirme yoluna gitmektedirler(Demir, 2014: 13). Çünkü hızla değişen piyasaya uyum sağlayarak, beklentiyi karşılayacak ürün ve hizmeti üretmek, üretim sürecini iyileştirmek, üretimde kaliteyi artırmak ancak bunun yanında maliyetleri asgari seviyelere düşürmek için bilgi ve uzmanlık alanlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Bu sebeple işletmeler Ar-Ge faaliyetlerine odaklanırken, Ar-Ge için ayırmış olduğu kaynakları da sürekli biçimde artırmak durumundadırlar(Polat, 2016: 26). Ar-Ge faaliyetleri sonucunda işletmelerde yenilikçi yaklaşımlar oluşmakta, bu yenilikçi yaklaşımların girişimciler tarafından ticarileştirilmesi ile de inovasyon ortaya çıkmaktadır. BTYK 10 Mart 2005 tarihli 11. Toplantısında, “Frascati, Oslo ve Canberra Kılavuzları'nın tüm kamu kurumlarında Ar-Ge istatistiklerinin toplanması, Ar-Ge ve Ar-Ge desteği kapsamına giren konuların belirlenmesi ve ilgili diğer hususlarda referans olarak kullanılmasına” karar vermiştir. Oslo Kılavuzu, yeniliğin ölçümünde iki temel bilim ve teknoloji göstergesi olarak; patent istatistikleri ile Ar-Ge'ye ayrılan kaynak miktarını baz almaktadır(Oslo Kılavuzu, 2005: 25). Dolayısıyla çeşitli araştırmalar ile Ar-Ge faaliyetlerine yapılan yatırım miktarı temelinde ülkeler karşılaştırılmaktadır.

Avrupa Komisyonu tarafından düzenlenen Avrupa Birliği (AB) Endüstriyel Ar-Ge Yatırım Skor Tablosu (EU Industrial R&D Investment Scoreboard) uluslararası bir Ar-Ge araştırmasıdır. Komisyonun 2018 yılında yayımlanmış olduğu “2018 AB Endüstriyel Ar-Ge Yatırım Skor Tablosu” verileri 2017/2018 döneminde Ar-Ge'ye en

çok yatırım yapan 2500 işletmeye ait sıralamayı içermektedir. Çalışmada Avrupa Komisyonu'nun her yıl sonuçlarını yayımladığı araştırmaya ait, 2017 ve 2018 yılı sonuçları sırası ile aşağıda verilmiştir.

İlk olarak 2016/2017 dönemine ait yayımlanan 2017 AB Endüstriyel Ar-Ge Yatırım Skorları yatırım tablosunun yer aldığı Tablo 1.1 incelendiğinde; bu tabloda Türkiye'den toplam 7 işletme bulunduğu görülmektedir.

Tablo 1.1. 2017 AB Endüstriyel Ar-Ge Yatırım Skor Tablosunda Yer Alan Türkiye İşletmeleri

Dünya Sıralaması	Şirket	Ar-Ge 2016/17 (€ Milyon)	Ar-Ge 1 yıllık Büyüme(%)	Ar-Ge Yoğunluğu (%)
535	TOFAŞ	204,2	31,1	5,2
799	FORD OTOMOTİV	120,7	37,4	2,4
1204	ASELSAN ELEKTRONİK SANAYİ	71,4	32,3	7,0
1214	KOÇ	70,5	20,3	0,3
1419	ARÇELİK	56,0	15,6	1,3
2004	TÜRK TELEKOMÜNİKASYON	33,9	79,2	0,8
2466	TÜRKİYE ŞİŞE VE CAM FABRİKALARI	24,6	1,9	1,1

Kaynak: European Commission, 2017

Bu söz konusu 2.500 işletme içinde Türkiye menşeli işletmelere bakıldığında ilk 1000'e Türkiye'den sadece Tofaş ve Ford Otomotiv olmak üzere iki işletmenin girdiği, ikisinin de otomotiv sektöründe faaliyet gösterdiği görülmektedir. İşletmelerin kendi içlerinde Ar-Ge büyümelerine bakıldığında ise, 2004. sıradan listeye giren Türk Telekomünikasyon işletmesinin %79,2 ile birinci olduğu, ancak net satışlar içindeki Ar-Ge yoğunluğu açısından ise Aselsan'ın % 7 ile birinci olduğu görülmektedir.

Komisyunun 2017/2018 dönemine ait yayımlanan 2018 AB Endüstriyel Ar-Ge Yatırım Skor Tablosu verilerinde ise, Türkiye’den sıralamaya giren işletme sayısı 4’e düşmüştür.

Tablo 1.2. 2018 AB Endüstriyel Ar-Ge Yatırım Skor Tablosunda Yer Alan Türkiye İşletmeleri

Dünya Sıralaması	Şirket	Ar-Ge Harcaması 2017/18 (€ Milyon)	Ar-Ge Harcamasına 1 yıllık Büyüme (%)	Ar-Ge Yoğunluğu (%)
872	FORD OTOMOTİV	110,2	11,4	2,0
1111	ASELSAN ELEKTRONİK SANAYİ	80,1	36,8	6,8
1218	KOÇ	70,4	21,7	0,3
1351	ARÇELİK	61,6	34,3	1,3

Kaynak: European Commission, 2018

Tablo 1.2 incelendiğinde 2017 yılında en yüksek skora sahip olan Tofaş Otomotiv işletmesinin 2018 skor tablosunda yer almadığı dikkati çekmektedir. Ulusal alanda yapılan Ar-Ge 250 araştırması sonuçlarında da Tofaş işletmesinin 2015 yılından sonra Ar-Ge harcamalarını her yıl aşama aşama azalttığı ve sıralamada gerilediği tespit edilmektedir. Avrupa Komisyonu’nun 2018 raporunda yer alan bu sıralama da Ar-Ge 250 araştırmasının sonuçlarını desteklemektedir.

Ford Otomotiv’in birinciliği elinde bulundurmasına karşın 2017 yılına göre kendi sıralamasında düşüş gösterdiği görülürken, Aselsan Elektronik Sanayi’nin hem Ar-Ge harcamalarını artırdığı hem de sıralamasını yükselttiği görülmektedir. Koç işletmesinin durumunda çok küçük değişiklikler mevcutken, Arçelik’in 2017 yılına göre Ar-Ge harcama tutarında yaklaşık 2 katı oranda büyümeye gittiği seyredilmektedir. Ar-Ge 250 araştırmasında da Arçelik’in Ar-Ge merkezinde başarıya ulaşan projeleri ile patent alımı noktasında birinci işletme olduğu sunulan veriler arasında bulunmaktadır.

Yine aynı araştırmaya ait bir başka veri olan ülkelere göre Ar-Ge yatırımda bulunan işletme sayıları Tablo 1.3'te verilmiştir.

Tablo 1.3. 2018 AB Ar-Ge Yatırım Skor Tablosu¹

lkelere Göre işletme Sayısı			
AB		AB DIŞI	
Almanya	135	ABD	778
UK	135	Çin	438
Fransa	75	Japonya	339
Hollanda	40	Tayvan	99
İsveç	36	Güney Kore	70
Danimarka	30	İsviçre	59
İtalya	24	Kanada	28
İrlanda	24	Hindistan	31
Finlandiya	18	İsrail	21
Avusturya	16	Avustralya	14
İspanya	15	Norveç	9
Belçika	16	Brezilya	7
Lüksemburg	5	Türkiye	4
Yunanistan	2	Singapur	6
Portekiz	2	Yeni Zelanda	3
Macaristan	1	Suudi Arabistan	2
Malta	1	Irak	2
Slovenya	1	Rusya	3
Polonya	1	9 lke daha	10
Toplam	577	Toplam	1923

Kaynak: European Commission, 2018: 25

Tablo bilgileri incelendiğinde, toplam 46 ülkenin yer aldığı skor tablosunda 577 işletmenin AB yesi ülkelerde faaliyet gösterirken, 778 işletmenin Amerika Birleşik

¹ 2500 işletmenin tamamının 25 Milyon €'un üzerinde Ar-Ge yatırımda bulunmaktadır.

Devletleri(ABD)'de, 438 işletmenin Çin'de, 339 işletmenin Japonya'da faaliyet gösterdiği, toplamda 1923 işletmenin AB dışı ülkelerden sıralamaya girdiği görülmektedir.

2016 yılında dünya çapında 736.4 bn € olarak gerçekleşen Ar-Ge harcamalarının %37'si 274,2 bn € ile ABD işletmelerine, %27'si 200.1 bn € ile AB üyesi ülkelere ait işletmelere, % 10'u 71.2 bn € ile Çin işletmelerine, %14'ü 99.9 bn € ile Japon işletmelerine ve % 12'si 91.0 bn € ile diğer dünya ülkelerine aittir. Sektöre ait Ar-Ge yatırımları incelendiğinde ise %23,7 ile en büyük payı bilgi iletişim üreticileri alırken, bunu %21,0 ile sağlık endüstrisi takip etmektedir(European Commission, 2018).

Dünya çapında, işletmelerin Ar-Ge yatırımı bir önceki yıla göre% 8,3 artarken, AB üye ülkeleri %5,5, ABD % 9,0, Çin % 20, Japonya % 5,8 ve diğer ülkeler % 12,4 olumlu yönde değişim göstermişlerdir. Ar-Ge büyümesi dünya çapında, bilgi iletişim teknolojileri(BİT) hizmetlerinde %13 oranında gerçekleşirken, sağlık hizmetlerinde % 7,7, BİT üreticilerinde ise %11,3 oranında gerçekleşmiştir. Bu 3 sektör, otomotiv sektörü ile birlikte sıralamadaki 2500 işletmeye ait toplam Ar-Ge harcamasının yaklaşık olarak %76,4'ünü oluşturmaktadır. Kimya sektöründe yer alan işletmelerde Ar-Ge yatırımları daha düşük bir hızla büyürken(%5,1), uzay, havacılık ve savunma sanayi sektörü işletmelerinde % 4,3 oranında küçülme meydana gelmiştir(European Commission, 2018: 7). Araştırma sonucundaki 2.500 işletme sıralamasının ilk 10'un da yer alan işletmeler ise Tablo 1.4'teki gibidir:

Tablo 1. 4. Dünyadaki Ar-Ge Yatırımında En İyi İlk 10 İşletme

Sıra	Şirket	Ülke	Endüstri	Ar-Ge 2016/17 (€ Milyon)	Ar-Ge 1 Yıllık Büyüme (%)
1	SAMSUNG	Güney Kore	Elektronik ve Elektrik Ekipmanı	13.436,7	11,5
2	ALPHABET	ABD	Yazılım ve Bilgisayar Servisi	13.387,8	18,4
3	VOLKSWAGEN	Almanya	Otomobil ve parçaları	13.135,00	-3,9
4	MICROSOFT	ABD	Yazılım ve Bilgisayar Hizmetleri	12.278,8	13
5	HUAWEI	Çin	Teknoloji Donanım ve Ekipman	11.334,1	16,6
6	INTEL	ABD	Teknoloji Donanım ve Ekipman	10.921,4	2,8
7	APPLE	ABD	Teknoloji Donanım ve Ekipman	9.656,5	15,3
8	ROCHE	İsviçre	Eczacılık ve Biyoteknoloji	8.884,5	4,8
9	JOHNSON & JOHNSON	ABD	Eczacılık ve Biyoteknoloji	8.800,1	16
10	DAIMLER	Almanya	Otomobil ve parçaları	8.663,00	15

Kaynak: European Commission, 2018

Tablo incelendiğinde ABD'nin ilk 10 da 5 işletmesi ile yer aldığı, bu işletmelerin 4'ünün yüksek teknoloji sektörlerinden olan yazılım ve bilgisayar hizmetleri ile teknoloji donanım ve ekipman sektöründe faaliyet gösterirken, diğerinin ise yine yüksek teknoloji içeren sağlık endüstrisi sektöründe faaliyette bulunduğu görülmektedir.

Yine Avrupa Komisyonu'nun dünyanın en iyi Ar-Ge yatırımcılarına ait 2008 ve 2018 yılları arasındaki 10 yıllık performans analizi yaptığı 10 Yıllık Performans-Dünyanın En İyi Ar-Ge Yatırımcıları (10 Years Performance- World's Top R&D Investors) adlı çalışmanın sonuçları ise şöyledir:

Tablo 1.5. Dünya Çapında 10 Yıllık Ar-Ge Yatırım Değişimi

	AR-GE YATIRIM TUTARLARI		DEĞİŞİM %
	2008 YILI	2018 YILI	2008-2018
Toplam Ar-Ge Yatırımı	€383.1 bn	€564.2 bn	%47
Havacılık ve Savunma Sanayi	€15.5 bn	€18.4 bn	%18
Otomobil ve Diğer Ulaşım	€74.4 bn	€116.3 bn	%56
Sağlık endüstrisi	€87.1 bn	€131.1bn	%44
Bilgi İletişim Üreticileri	€79.1bn	€114.2 bn	%44
Bilgi İletişim Hizmetleri	€41.3 bn	€76.2 bn	%84
Sanayi	€25.8 bn	€32.6 bn	%26

Kaynak: (European Commission, 14.12.2018)

Buna göre 2008- 2018 yıllarını kapsayan 10 yıllık süreçte dünya çapında Ar-Ge'ye yapılan yatırım tutarı toplamda yaklaşık %50 artış göstermiştir. Endüstri dalları bazında değişimler incelendiğinde ise %84 ile en büyük Ar-Ge yatırım değişiminin bilgi iletişim hizmetleri sektöründe gerçekleştiği, bunu %56 lık değişim ile otomobil ve diğer ulaşım sektörünün izlediği görülmektedir.

Bir diğer uluslararası araştırma, 1979 yılından bu yana Dünya Ekonomik Forumu(WEF) tarafından yayınlanmakta olan Küresel Rekabetçilik Raporu'dur. Bu rapor ekonomik büyümenin temel faktörlerini anlamak, ülkelerin bu büyümesindeki başarı ve başarısızlıkların nedenlerini anlama açısından önemli katkılar sunmaktadır. WEF, ölçümlenmiş olduğu rekabet gücünü, ülkelerin sürdürülebilir büyümesine katkı sağlayacak olan politikaların, kurumların ve üretim faktörlerinin verimlik düzeyine ilişkin göstergeler olarak tanımlamaktadır(WEF, 2018).

2016-2017 yıllarına ilişkin yayınlanan Küresel Rekabetçilik Raporu'nda Türkiye toplam 138 ülke arasında 55. sırada yer alırken, 2017-2018 raporunda 2 basamak yükselerek 53. sıraya yükselmiştir.

Küresel Rekabetçilik Raporunun İlk 10'unda yer alan ülkeler Tablo 1.6'da verilmiştir.

Tablo 1.6. 2017-2018 Küresel Rekabetçilik Raporu İlk 10 Ülke Sıralaması

İlk 10 Ülke	Küresel Rekabetçilik Endeksi 4.0'a Göre 2017/2018 Sıralaması(140 Ülke İçinde)	Küresel Rekabetçilik Endeksi 4.0'a Göre 2017/2016 Sıralaması (137Ülke İçinde)
İsviçre	1	1
ABD	2	3
Singapur	3	2
Hollanda	4	4
Almanya	5	5
Hong Kong	6	9
İsveç	7	6
Birleşik Krallık	8	7
Japonya	9	8
Finlandiya	10	10

Kaynak: WEF, 2017: 13

Küresel Rekabetçilik Raporu'nda yer alan ilk on ülke incelendiğinde, İsviçre, Singapur ve ABD'nin en rekabetçi ülkeler olarak ilk üçteki yerlerini korudukları, Hong Kong'un ise 9. sıradan 6. sıraya yükseldiği görülmektedir. Bunların dışında listenin genelinde dikkat çeken durumlar ise, Çin'in Brics ülkelerinin birincisi olarak 27. sıradan listede yer almış olmasıdır. Küresel Rekabetçilik Raporu'nda Türkiye'nin karnesi ise aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1.7. 2014-2016 Yılları Arası Küresel Rekabetçilik Raporlarında Türkiye

Rekabetçilik Endeksi Bileşeni	137 Ülke Arasında Türkiye'nin Sıralaması(2017)	138 Ülke Arasında Türkiye'nin Sıralaması (2016)	140 Ülke Arasında Türkiye'nin Sıralaması (2015)	144 Ülke Arasında Türkiye'nin Sıralaması (2014)
Kurumsal Yapılanma	71	74	75	64
Altyapı	53	48	53	51
Sağlık ve İlköğretim	84	79	73	69
Yükseköğretim ve İşbaşında Eğitim	48	50	55	50
Mal Piyasalarının Etkinliği	53	52	45	43
Pazar Büyüklüğü	14	17	16	16
İnovasyon	69	71	60	56
İş Gücü Piyasaları	127	126	127	131
Makroekonomik Ortam	50	54	68	58
Mali Piyasaların Gelişmişliği	80	82	64	58
Teknolojik Hazırlık	62	67	64	55
İş Dünyasının Yetkinliği	67	65	58	50

Kaynak: WEF, 2017: 292

Türkiye 2017-2018 Küresel Rekabetçilik Raporunda 53. sırada, 2016-2017 raporunda 138 ülke arasında 55. sırada, 2015-2016 yılında 140 ülke arasında 51. 2014-2015 yılında ise 144 ülke arasında 45. sırada konumlanmıştır. Türkiye'nin 2016-2017 sıralamasında 17. , 2017-2018 sıralamasında ise 14. olarak sıralamada en iyi performans gösterdiği bileşenin pazar büyüklüğü olduğu, inovasyonda ise 2014 ve 2015 yıllarına göre gerileme göstererek 71. sıraya düşmesinin ardından, 2017-2018 raporunda 69. sıraya yükseldiği görülmektedir. Türkiye küresel rekabetin bir diğer önemli bileşeni

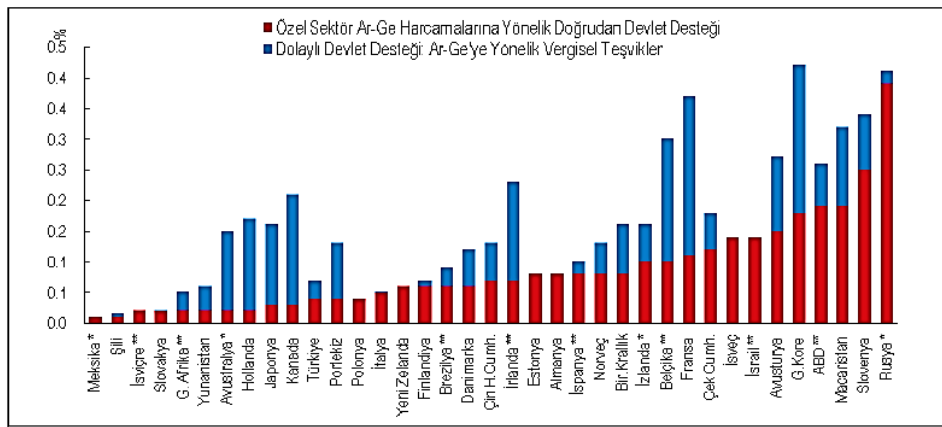
olan teknolojik hazırlıkta da önceki yıla göre 5 basamak yükselerek 62. sırada konumlanmıştır.

Yapılan araştırmalarda dünyada tasarım harcamalarına ilişkin yeterli veri bulunamadığından, bölümde tasarım faaliyetlerine ait araştırma sonuçlarına yer verilememiştir.

1.1.4.2. Seçilmiş Yabancı Ülkelerde Ar-Ge Faaliyetlerine Yönelik Uygulanmakta Olan Vergisel Teşvikler

Ülkelerin yüksek katma değere sahip, rekabet gücü yüksek, ihracat kilogram fiyatını büyük ölçüde artıracak, bilgi odaklı ürünler üretmesi noktasında Ar-Ge faaliyetlerine verdiği önem arttıkça, bu üretimleri gerçekleştirecek sektör ve işletmelere olan vergisel teşvikleri de artmaktadır. 1995 yılında sadece 12 OECD ülkesinde Ar-Ge faaliyetleri kapsamında uygulanmakta olan vergi teşvikleri, 2004 yılında 18 ülkede, 2011 yılında 26 ülkede, 2013 yılında 27 ülkede ve 2015 yılında 28 ülkede uygulanmaya başlamıştır (Kutbay ve Öz, 2017: 787).

Aşağıdaki grafikte OECD ülkelerinde Ar-Ge harcamalarına yönelik olarak sağlanan ve hibe ödemelerinden oluşan doğrudan devlet desteği ile vergi teşviklerinden oluşan dolaylı devlet desteğinin GSYH içindeki payı verilmiştir.

Grafik 1.1 Özel Sektör Ar-Ge Harcamalarına Yönelik Doğrudan ve Dolaylı Devlet Desteklerinin GSYH İçindeki Payı (% , 2013)

Kaynak:(Aybarç ve Selim, 2017: 7).

OECD tarafından 2015 yılında yayınlanan raporda, yukarıdaki 2013 yılı verileriyle hazırlanan grafikte de görüldüğü üzere, Ar-Ge faaliyetine yönelik en fazla teşvik unsurunun sağlandığı ülkeler; Rusya, Güney Kore, Fransa ve Slovenya olmuştur.

Bunun yanında diğer ülkelerde uygulanmakta olan Ar-Ge vergi teşvikleri kalem bazında aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 1. 8 Seçilmiş Diğer Ülkelerde Uygulanan Ar-Ge Faaliyetine Yönelik Vergi Teşvikleri

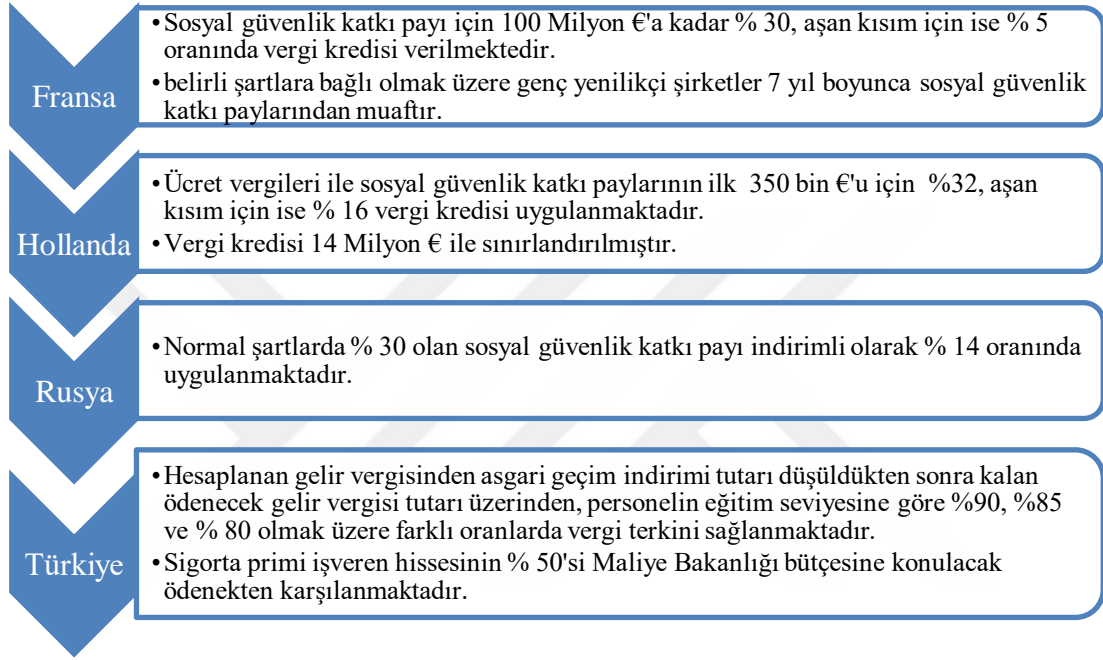
Ülkeler	Hızlandırılmış Amortisman	Nakit Yardımı	Gelir Vergisi Stopajı	Kredi	Patentle İlgili Teşvikler	İndirimli Vergi Oranı	Sosyal Güvenlik Katkısı	Ar-Ge İndirimi	Vergi Kredisi	Vergi Muafiyeti	Vergi Tatili
ABD	✓							✓	✓		
Avusturya		✓		✓				✓	✓		
Danimarka								✓	✓		
Fransa	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
Çin						✓		✓		✓	✓
Hollanda	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		
İspanya	✓	✓			✓				✓	✓	
İngiltere	✓	✓			✓			✓	✓		
Kanada	✓	✓							✓		
Rusya	✓					✓	✓	✓	✓	✓	✓

Kaynak:(Kutbay ve Öz, 2017: 788).

Tablo 1.8 incelendiğinde en fazla teşvik çeşidinin Fransa tarafından uygulandığı görülmektedir. Türkiye’de uygulanmakta olan gelir vergisi stopajı teşviki Hollanda’da uygulanırken, sosyal güvenlik katkısı Fransa, Hollanda ve Rusya tarafından, Ar-Ge indirimi uygulaması ise ABD, Avusturya, Danimarka, Fransa, Çin, Hollanda, İngiltere ve Rusya tarafından uygulanmaktadır. Türkiye’nin de gümrük vergisi ve damga vergisi

konularında muafiyet sağladığı vergi muafiyeti teşvik unsuru, Çin İspanya ve Rusya'da uygulanmaktadır.

Teşvik unsurlarını gelir vergisi stopajı ve SGK prim teşviki olarak indirgeyip, diğer ülkelerle karşılaştırıldığında ise ortaya çıkan şema aşağıdaki gibidir.

Şekil 1.1 Türkiye ve Diğer Seçilmiş Ülkelerde Ar-Ge Faaliyetlerine Yönelik Olarak Uygulanan Gelir Vergisi Stopajı Teşviki ile Sosyal Güvenlik Katkı Payı Teşviki

Kaynak:(Kutbay ve Öz, 2017: 795).

Yapılan araştırmalarda yabancı ülkelerin tasarım faaliyetlerine ilişkin uygulamakta oldukları teşvik unsurlarına ilişkin yeterli veriye ulaşamadığından, bölümde tasarım teşviklerine yer verilememiştir.

1.1.5. Türkiye'de Ar-Ge Harcamaları ve Uygulanan Teşvikler

Ar-Ge harcamaları dünya ülkelerinde olduğu gibi Türkiye'de de üzerinde önemle durulan bir kriter haline gelmiştir. Bu sebeple Türkiye ekonomik ivme kazanabilme noktasında işletmeleri Ar-Ge faaliyetlerine yönlendirebilmek için bir takım teşvik ve indirim unsurlarını yasal mevzuat içine almaktadır.

1.1.5.1. Türkiye’de Ar-Ge Harcamaları

TÜBİTAK tarafından yayınlanan “ Ulusal Yenilik Sistemi 2023 Yılı Hedefleri” de de belirtildiği üzere, Türkiye’nin 2023 yılında dünyanın ilk 10 ekonomisi arasına girebilmesi için Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerini daha fazla yoğunlaştırması gerekmektedir. Bu sebeple Türkiye’nin yıllar itibariyle yapmış olduğu Ar-Ge yatırımlarını takip etmek son derece önemlidir. Aşağıda yer alan Tablo 1.9’ da Türkiye’nin yıllara göre toplam Ar-Ge harcama tutarları verilmiştir.

Tablo 1.9. Türkiye'nin Yıllara Göre Ar-Ge Harcama Tutarı (2001-2017)

Yıllar	Toplam Ar-Ge Harcaması(₺)	Bir önceki Yıla Göre Artış Oranları	2001 Yılına Göre Artış Oranları
2001	1 291 891 387		
2002	1 843 288 038	42,68%	42,68%
2003	2 197 090 032	19,19%	70%
2004	2 897 516 250	31,88%	124%
2005	3 835 441 076	32,37%	197%
2006	4 399 880 662	14,72%	241%
2007	6 091 178 492	38,44%	371%
2008	6 893 048 199	13,16%	434%
2009	8 087 452 600	17,33%	526%
2010	9 267 589 617	14,59%	617%
2011	11 154 149 797	20,36%	763%
2012	13 062 263 394	17,11%	911%
2013	14 807 321 926	13,36%	1046%
2014	17 598 117 442	18,85%	1262%
2015	20 615 247 954	17,14%	1496%
2016	24 641 251 935	19,53%	1807%
2017	29 855 477 805	21,16%	2211%

Kaynak: TÜİK İstatistiki Göstergeler

Tablo 1.9 incelendiğinde Türkiye'nin 2001 yılında 1.291.891.387 ₺ olan Ar-Ge harcama tutarı ilerleyen yıllarda artış seyrini takip etmiştir. Özellikle 5746 Sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun'un Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe girdiği yıl olan 2008'den sonra bu artışın hız kazanarak 2017 yılında toplam 29.855.477.805 ₺ Ar-Ge harcamasına ulaştığı görülmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre Türkiye'de Ar-Ge faaliyetlerine ayrılan tutar 2006-2018 yılları arasındaki 12 yıllık süreçte 2,7 kat artış göstererek 1,63 milyar €'dan 6,05 €'a yükselmiştir. Türkiye, AB'ye üye ve potansiyel aday ülkeler arasında oran bakımından en fazla gelişim sağlayan ikinci ülke olmuştur(TÜİK, 2016). Aşağıda verilen Tablo 1.10'da sektörlere göre Ar-Ge harcamalarının dağılımı verilmiştir.

Tablo 1.10. Sektörler Bazında Ar-Ge Harcama Tutarları(2014-2017)

SEKTÖR	Ar-Ge Harcama Tutarları (₺)			
	2014	2015	2016	2017
Özel Sektör	8.760.019.770	10.308.737.689	13.359.011.600	16.980.836.067
Kamu	1.705.399.800	2.130.766.481	2.338.372.843	2.858.435.052
Yükseköğretim	7.132.697.872	8.175.743.784	8.943.867.493	10.016.206.686

Tablo 1.10 incelendiğinde 2014 ve 2015 yıllarına ait toplam Ar-Ge harcamalarında % 50 ile özel sektör en büyük paya sahipken, bunu % 40 ile yükseköğretim ve % 10 ile kamu kesimi takip etmektedir.

2017 yılına ait verilerde ise kamu kesimi % 10 oranını korurken, özel sektör Ar-Ge harcama payını artırarak %57'e yükseltmiş, yükseköğretimin oranı ise % 33'e düşmüştür.

Merkezi yönetim bütçesinden Ar-Ge faaliyetleri için ayrılan ödenek ve harcamalar ile dolaylı Ar-Ge desteklerinin yıllara göre seyri de devletin Ar-Ge faaliyetleri ile ilgili bakış açısını ortaya koyacak önemli bir veri setini oluşturmaktadır.

Aşağıdaki Tablo 1.11’de 2008 ile 2018 yılları arası Merkezi Yönetim Bütçesinden Ar-Ge faaliyetleri için ayrılan ödenek ve Ar-Ge harcamaları ile dolaylı Ar-Ge desteklerinin parasal tutarları verilmiştir.

Tablo 1.11. Merkezi Yönetim Bütçesinden Ar-Ge Faaliyetleri İçin Ayrılan Ar-Ge Harcamaları İle Dolaylı Ar-Ge Destekleri(2008-2018)(Milyon ₺)

Dönem	Ar-Ge Harcamaları	Dolaylı Ar-Ge Destekleri
2008	2 671	198
2009	3 917	430
2010	4 188	518
2011	4 961	614
2012	5 305	752
2013	6 853	835
2014	6 733	1 282
2015	8 037	1 653
2016	9 116	2 126
2017	10 710	2 871
2018	12 950	-

Kaynak: TÜİK, 2018

Tablo 1.11 incelendiğinde görülmektedir ki 2008 yılında devlet tarafından Ar-Ge harcamaları için ayrılan ödenek miktarı 2.427 Milyon ₺ iken, 2016 yılında yaklaşık olarak 4,8 kat artarak bu tutar 12.950 Milyon ₺’e yükselmiştir. Dolaylı Ar-Ge destekleri ise 193, 5520, 4691 ve 5746 Sayılı Kanunlarda yer alan Ar-Ge’ye ilişkin indirim, istisna ve muafiyetleri kapsamaktadır. Dolaylı Ar-Ge destek tutarlarının da 2008 yılında 198 Milyon ₺’den yaklaşık olarak 14,5 kat artarak 2017 yılında 2.871 Milyon ₺’ye ulaştığı görülmektedir. Bu durum Türkiye’nin Ar-Ge faaliyetlerine verdiği önemin açık bir göstergesidir.

Ancak Ar-Ge faaliyetleri teknoloji yoğunluğu ile doğrudan bir bağlantı içinde olduğundan Türkiye’ye ait ihracat verileri teknoloji yoğunluğu açısından incelenerek, Ar-Ge çalışmalarının ihracat yansımaları anlaşılmaya çalışılacaktır.

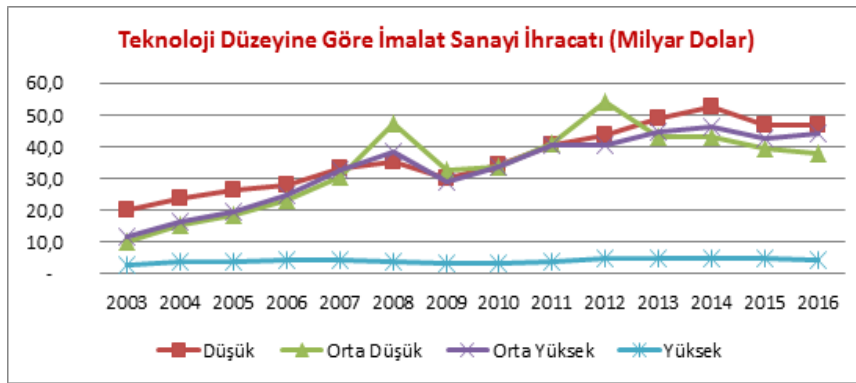
Tablo 1. 12. Teknoloji Yoğunluğuna Göre Türkiye'nin 2015-2019 Yılları Arası İhracat Verileri

Teknoloji Yoğunluğu	Ocak/2015	Ocak/2016	Ocak/2017	Ocak/2018	Ocak/2019
Toplam İmalat Sanayi	100	100	100	100	100
Yüksek Teknolojili Ürünler	2,6	3,2	2,7	3,3	3,0
Orta Yüksek Teknolojili Ürünler	29,1	32,8	33,6	35,2	35,1
Orta Düşük Teknolojili Ürünler	33,9	25,5	29,5	26,6	28,7
Düşük Teknolojili Ürünler	34,4	38,5	34,2	34,9	33,3

Kaynak: TÜİK, İstatistikî Göstergeler

Tablo 1.12 verileri göstermektedir ki; toplam imalat sanayi içerisinde yüksek teknoloji ürünlerin payı 2015-2019 yılları arasında ortalama 2,9 seviyelerinde seyretmiştir. Orta yüksek teknoloji ürünlerin payı ise 2015 yılı ile kıyaslandığında % 20 artış göstererek % 35,1 oranına ulaşmıştır. Türkiye ihracatının % 50'inden fazlası düşük teknoloji yoğun ürünlerden oluşmaktadır.

Türkiye'nin yüksek teknoloji ürün ihracatının 2003-2016 yılları arası seyrini gösteren grafik ise aşağıdadır.

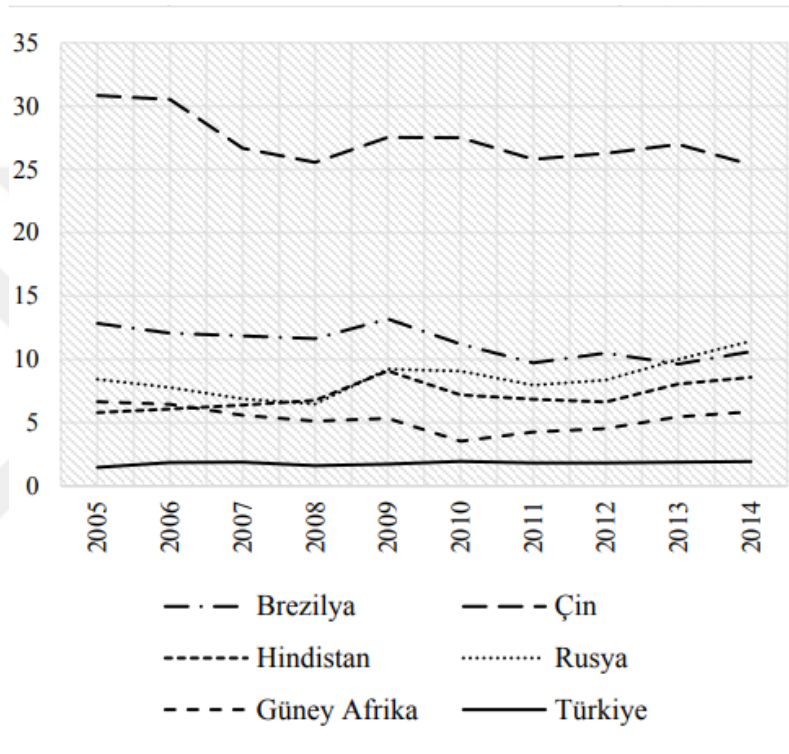

Grafik 1.2 Türkiye'nin Teknoloji Düzeyine Göre İmalat Sanayi İhracatı

Kaynak:(Yamak, 2017)

Grafik bilgileri, Tablo 1.12'nin sunduğu verileri destekler niteliktedir. 13 yıllık süre içerisinde yüksek teknoloji ürün ihracatının payı çok düşük seviyelerde seyretmiş, en yüksek ihracat payını düşük ve orta düşük seviyeli ürünler almıştır.

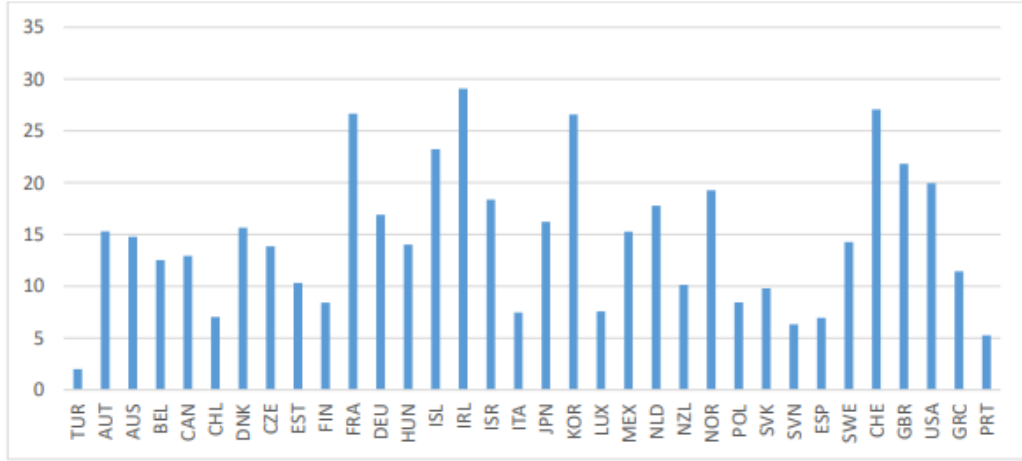
Türkiye'nin yüksek teknoloji ürün ihracatındaki durumunu daha iyi değerlendirebilmek için, diğer ülkeler ile karşılaştırmasını da yapmak gerekmektedir.

Grafik 1.3 Yüksek Teknoloji İhracatın Toplam Sanayi Ürünleri İhracatındaki Payı (%)

Kaynak:(Yıldız, 2017: 29).

Ülkelerin toplam yüksek teknoloji ürün ihracatlarının toplam sanayi ürünleri ihracatı içindeki payının gösterildiği Grafik 1.3'te Çin, diğer ülkelere bariz şekilde ayrılmaktadır. 2014 yılında Çin'in yüksek teknoloji ihracatının toplam ihracat içindeki payı yaklaşık %25'tir. Bu oran Türkiye'de ancak %1,9 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Grafik 1.4 OECD Yüksek Teknolojili Ürün İhracatı(İmal Edilen İhracatın % si 2017)

Kaynak:(Konak, 2018: 70).

Grafik 1.4 ise OECD üye ülkelerinin ve Türkiye'nin toplam ihracat rakamları içerisindeki yüksek teknoloji payını göstermekte olup, 2017 yılına ilişkin verileri sunmaktadır. Ülkelerin yüksek teknoloji ihracat oranları incelendiğinde OECD ülkeleri içerisinde en düşük oranın Türkiye'ye ait olduğu görülmektedir. Grafik 1.3 ve 1.4 birlikte incelendiğinde ise Türkiye'nin 2005 yılından bu yana yüksek teknoloji ihracatında % 5 seviyesine ulaşamadığı dikkat çekmektedir.

Yüksek teknolojili sektörlerin başında gelen havacılık ve uzay sanayi, bilgisayar, elektronik ve optik sanayi ve ilaç sanayi alanlarında ihracat pazar payı en yüksek ülke sıralaması ve Türkiye'nin durumunu içeren bir inceleme yapıldığında aşağıdaki Tablo 1.13'e ulaşılmaktadır.

Tablo 1.13. Yüksek Teknoloji İçeren Sektörlerde İhracat Pazar Payı En Yüksek Ülkeler ve Türkiye (%)

Ülkeler	2000	2010	2011	2012	2013	2014
Havacılık ve Uzay Sanayi						
ABD	35,88	29,49	29,1	30,57	30,6	32,51
Fransa	13,69	19,92	19,14	18,6	17,71	17,61
Almanya	13,33	13,91	14,34	14,6	13,42	13,11
İngiltere	12,17	9,96	10,6	9,93	9,92	9,25
Türkiye	0,5	0,16	0,17	0,22	0,24	0,22
Bilgisayar, Elektronik ve Optik Sanayi						
Çin	4,35	23,87	24,86	26,96	28,26	27,55
ABD	16,39	8,64	8,54	8,47	8,17	8,14
Güney Kore	5,26	6,37	5,89	5,57	5,85	5,96
Singapur	6,73	6,15	5,7	5,56	5,69	5,56
Türkiye	0,09	0,11	0,11	0,13	0,11	0,12
İlaç Sanayi						
Almanya	12,7	13,99	14,09	14,03	14,64	14,95
İsviçre	9,37	10,36	11,67	11,95	12	12,33
Belçika	6,37	10,56	9,95	9,42	10,18	9,64
ABD	12,13	9,31	8,58	8,93	8,38	8,81
Türkiye	0,14	0,13	0,12	0,15	0,16	0,16

Kaynak:(Eşiyok, 15.02.2018).

Tablo 1.13'ün verilerine göre, havacılık ve uzay sanayide her ne kadar ABD'nin payı 2000 yılına göre azalmış olsa da, ihracat pazar payında birinci sırada yer almaya devam etmektedir. Türkiye ise payını % 0,5'ten % 0,22'ye yükseltmiş durumdadır.

Bilgisayar, elektronik ve optik sanayi sektörü ihracatında 2000 yılında % 4,35 olan pazar payını, 2014 yılında %27,55'e çıkararak Çin birinci sırada yer alırken, bu sektörde de ABD düşüş göstermesine rağmen ikinci sırada yer almaktadır.

İlaç sanayi sektöründe 2014 yılı ihraç payı ile Almanya birinci sırada yer alırken, İsviçre ikinci sırada yer almaktadır.

Her üç sektörde de Türkiye 2000 yılına göre 2014 yılında ihraç payını artırmış olsa da, sektörde öncü gelen işletmelerin oldukça gerisinde kaldığı ve rekabet edemediği görülmektedir.

Türkiye'nin 2018 yılı toplam ihracat tutarı 167,9 milyar dolar olarak gerçekleşirken, bunun 157,7 milyar doları imalat sanayi sektörüne aittir. İmalat sanayi sektörü ihracat kalemleri arasında lokomotif görevi görmekte ve Türkiye'yi sürdürülebilir büyüme hedeflerine ulaştıracak olan üretim kabiliyeti adına önemli bir gösterge olmaktadır.

Ancak imalat sanayi sektörüne tek başına eğilmek, ülkenin durumunu anlamada yetersiz kalabileceğinden, bu sektörün teknoloji düzeyi ölçütüne göre de sınıflandırılması ve verilerin bu sınıflandırma ile incelenmesi yapılmaya çalışılmıştır. Tüm tablolar birlikte değerlendirildiğinde 2001 yılından bu yana Ar-Ge harcamalarında, merkezi yönetim bütçesinden Ar-Ge faaliyetleri için ayrılan ödenek tutarlarında ve dolaylı Ar-Ge desteklerinde devamlı surette artış yaşanmıştır. Ancak bu artışa rağmen 2010-2017 yılları arası döneme ait Özet Yenilik Endeksi Tablosunda Türkiye 2010 yılında 34. sırada yer alırken 2017 yılında ancak 29. sıraya yükselebilmiş, ihracat kalemleri arasında ise yüksek teknolojlili ürünlerin payında gözle görülür oranda bir artış yaşanmamıştır. Görünen odur ki; Ar-Ge harcamalarının son 10 yıl süresinde göstermiş olduğu artış, Türkiye'nin yüksek teknolojlili ürün ihracatı kalemine pek yansımamıştır. İhracatın teknoloji düzeyi arttıkça, ülkeye kazandırılacak olan katma değer de artacaktır. Bu sebeple içinde bulunulan küresel rekabet ortamında uluslararası piyasalarda rekabet avantajı kazanabilmek için ihracat kalemleri arasında yüksek teknolojlili ürünlerin payının artırılması gerekmektedir. Bu amaca ulaşabilmek için de Ar-Ge faaliyetleri devlet tarafından daha fazla desteklenmeli, küresel pazarın yapmakta olduğu yenilikler sıkı şekilde takip edilmelidir.

Ar-Ge ve inovasyon bilincinin yaygınlaşması ve katma değeri yüksek teknolojlili ürünlerin üretilerek ihraç edilmesine dayalı çalışmalar arttıkça, Türkiye'de yapılan yıllık

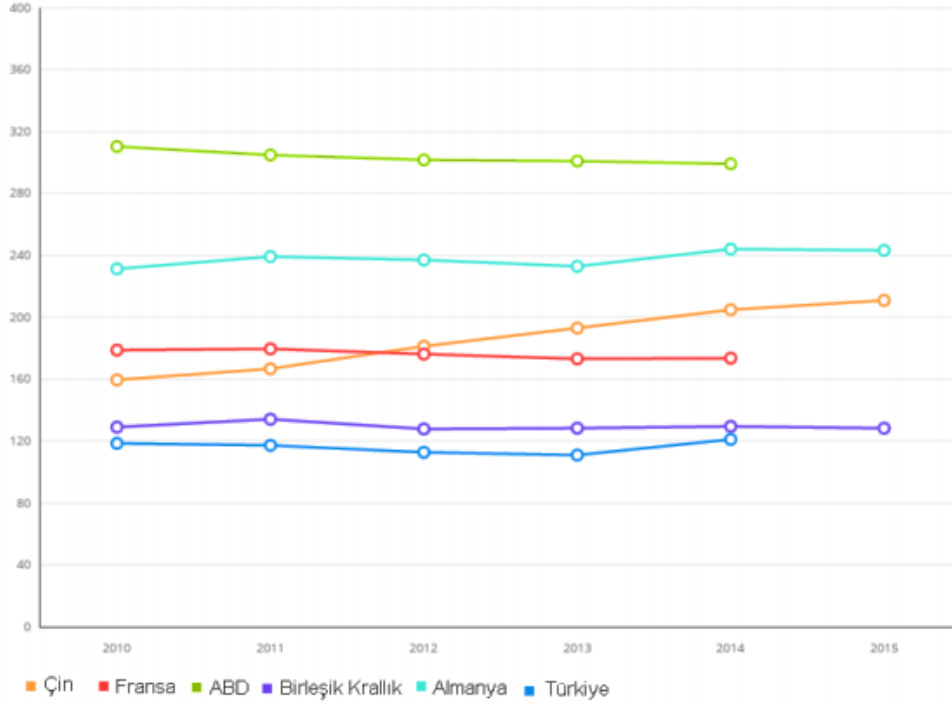
bazda Ar-Ge harcama tutarları da artış göstermektedir. 2009-2016 yılları arasında Türkiye’de yapılan toplam yıllık Ar-Ge harcama tutarları Tablo 1.13’te verildiği gibidir.

Tablo 1. 14. Türkiye’nin Yıllık Ar-Ge Harcama Tutarları ₺ ve Dolar Bazında (2007-2017)

	TÜRKİYE	
	₺	Milyar \$
2007	6.091.178.492	6.577
2008	6.893.048.199	7.033
2009	8.087.452.600	8.819
2010	9.267.589.617	9.359
2011	11.154.149.797	11.100
2012	13.062.263.394	12.517
2013	14.807.321.926	13.483
2014	17.598.117.442	14.682
2015	20.615.247.954	16.232
2016	24.641.251.935	18.388
2017	29.855.477.805	20.578

Kaynak: TÜİK İstatistiki Göstergeler

Tablo 1.14 incelendiğinde Türk Lirası(₺) bazında 2017 yılında gerçekleşen Ar-Ge harcamalarının, 2007 yılında yapılan harcamanın yaklaşık olarak 5 katı civarında, dolar bazında ise yaklaşık olarak 3 katı civarında olduğu görülmektedir. Türkiye’nin yapmış olduğu Ar-Ge harcama tutarının daha iyi anlaşılabilmesi için seçilmiş bazı ülkelere göre durumunu gösteren grafik aşağıda verilmiştir.

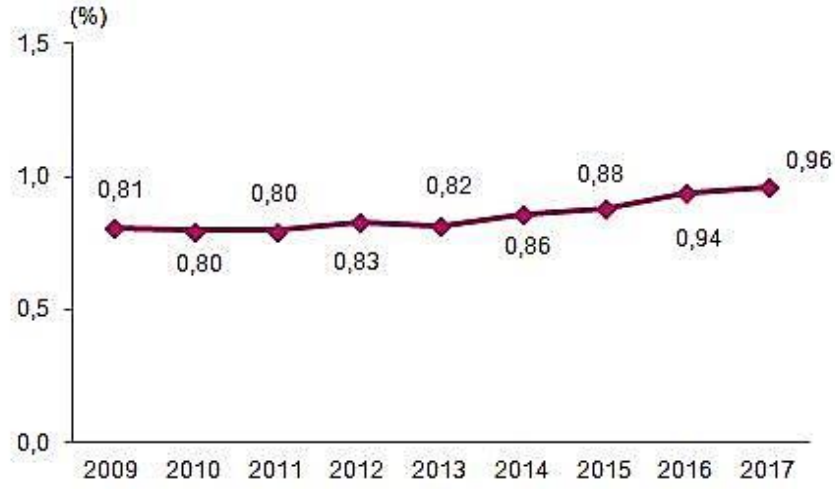

Grafik 1.5 Seçilmiş Ülkelerde 2010-2015 Yılları Arası Ar-Ge Harcama Tutarı

Kaynak:(Aydın ve Soylu, 2018: 19).

Ülkelere göre Ar-Ge harcamalarının 2010-2015 yılları arası seyri izlendiğinde, ABD, Fransa ve Birleşik Krallıkta 2008 yılında gerçekleşen ekonomik krizin de etkisi ile Ar-Ge harcamalarında daralma olduğu görülmektedir. Bununla birlikte grafikte en fazla dikkat çeken ülke ise Ar-Ge harcamalarına hız kazandırması ile yüksek bir sıçrayış gösteren Çin olmaktadır. Türkiye ise özellikle 2013 yılında yapılan Ar-Ge teşviklerinden sonra Ar-Ge harcamalarına ivme kazandırmış ancak buna rağmen seçili ülkelerin performansına yetişme noktasında yetersiz kalmıştır.

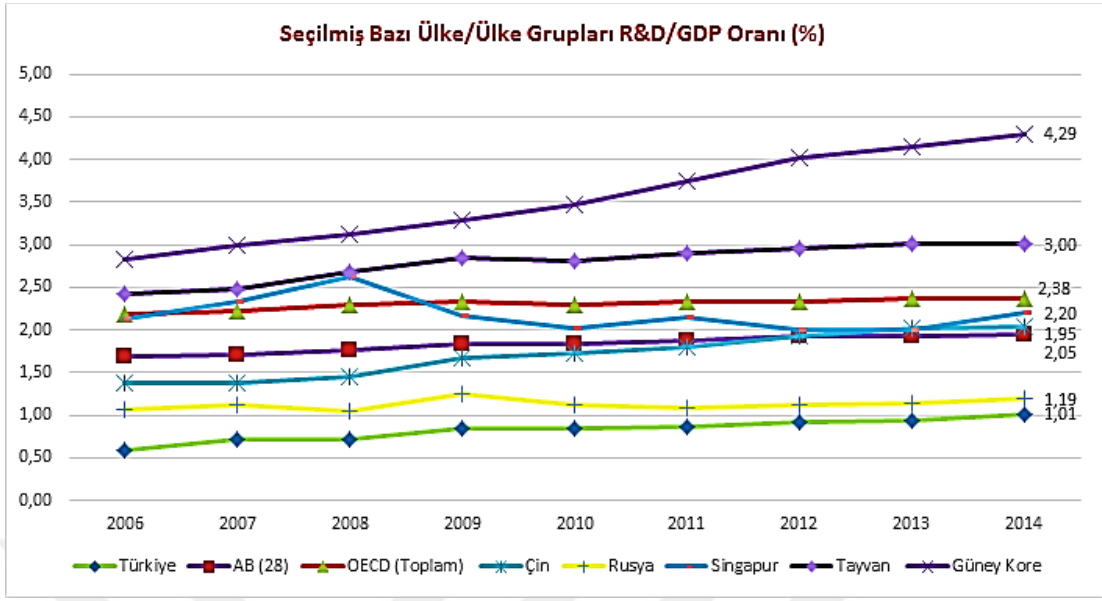
Bir ülkede Ar-Ge harcamalarının durumunu gösteren bir başka istatistikî gösterge ise Gayrisafi Yurtiçi Hâsıla (GSYH) içinde Ar-Ge harcamalarının payını gösteren Ar-Ge yoğunluğu göstergesidir. Ar-Ge harcama tutarlarına tek başına bakmak ülkede Ar-Ge çalışmalarına verilen önemi anlama konusunda yetersiz kalmakta olup, tutarların yanında mutlaka Ar-Ge yoğunluğuna bakılmalıdır. Gerek devlet gerekse özel sektör için son derece önemli bir gösterge olan Ar-Ge yoğunluğu, bilim ve teknoloji alanında rekabet üstünlüğünü ifade etmektedir(Ünal ve Seçilmiş, 2013: 14). Aşağıdaki grafikte 2009-2016 yılları arasında Türkiye'nin Ar-Ge yoğunlukları gösterilmiştir.

Grafik 1.6 Türkiye'nin Yıllar İtibariyle Ar-Ge Harcaması Tutarlarının GSYH İçindeki Payı (2009-2017)

Kaynak: TÜİK İstatistiki Göstergeler

Grafik 1.6 incelendiğinde Türkiye'de 2009 yılından 2017 yılına kadar GSYH içindeki Ar-Ge payının özellikle 2014 yılından sonra artış gösterdiği görülmektedir. Gayrisafi yurtiçi Ar-Ge harcamasının GSYH içindeki oranı 2015 yılında %0,88 iken, 2016 yılında %0,94'e, 2017 yılında ise %0,97'e yükselmiştir. Gelişmiş sanayi ülkelerinde bu oran %2,5 ile % 3,52 arasında değişmektedir. 2016 yılı Ar-Ge yoğunluklarına göre bu ülkelere örnek olarak; %2,79 ile ABD, %4,23 ile Güney Kore, %3,29 ile Japonya verilebilmektedir(Turkishtime, 2018: 39).

Grafik 1.7 Seçilmiş Bazı Ülke/Ülke Gruplarının Ar-Ge Yoğunlukları²

Kaynak:(Yamak, 2017)

Grafik 1.7 incelendiğinde, Türkiye'nin Ar-Ge yoğunluğunun AB ve OECD ülkelerinin altında seyrettiği, küresel rekabette yer alabilmek için Ar-Ge harcamalarının GSYH içindeki payını daha fazla artırmak gerektiği görülmektedir.

Buna göre Türkiye yapmış olduğu Ar-Ge harcaması atılımlarına rağmen dünya ölçeğinin altında kalmakta olup, ortalama seviyeyi yakalama noktasında yüksek katma değerli sanayi alt sektörlerinde öncelikle gelişmeye giderek, hem üretim sürecini, hem de ürün yapısı ve maliyetini optimize etmelidir (Aydın ve Soylu, 2018: 6). Hedef, gelecek yıllarda Ar-Ge harcamasının GSYH içindeki payını % 3 düzeyine çıkarmaktır (Soydan, 2017: 10).

Katma değeri yüksek, teknolojik gelişmeyi sürdüren bir sanayi yapısının ülkeye yapacağı pek çok katkı bulunmaktadır. Ülkede yapılan Ar-Ge harcamalarını artırmanın yanı sıra, Ar-Ge çalışmalarında istihdam edilecek bilim adamı niteliğinin yükseltilmesi, bunun için de Ar-Ge yetenek ve eğitiminin öncelikle ele alınması gerekmektedir.

² Grafik 1.7'de yer alan Türkiye'ye ait veriler 12.12.2016 yılındaki güncellemeden önceki verilerdir.

Yetiştirilen Ar-Ge elemanlarının, Ar-Ge merkezlerinde ve Teknoparklarda çalıştırılması, Ar-Ge personeli sayısını önemli düzeye getirecektir(Aydın ve Soylu, 2018: 7).

Bir önceki yıl ile karşılaştırıldığında Tam Zaman Eş Değeri (TZE) cinsinden 2016 yılında % 12 artışla, toplam 136.953 kişi Ar-Ge personeli olarak çalışmıştır. Sektörler bazında bakıldığında bu Ar-Ge personellerinin %53'ü mali ve mali olmayan şirketlerde, % 38,4'ü yükseköğretimde ve % 8,6'sı ise kar amacı olmayan kuruluşların da içinde bulunduğu genel devlet sektöründe yer almıştır(TÜİK, 2016).

Yıllara göre en az lisans mezunu TZE Ar-Ge personel sayısı değişimi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1.15. 2010 -2017 Yılları Arası En Az Lisans Mezunu TZE Ar-Ge Personeli Sayısı

YILLAR	DOKTORA VE ÜSTÜ	YÜKSEK LİSANS	LİSANS	TOPLAM	BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE ARTIŞ ORANI
2010	18.868	14.761	33.437	67.066	
2011	22.193	15.197	38.562	75.952	%13
2012	24.369	17.717	44.684	86.770	%14
2013	26.225	19.510	48.732	94.467	%8
2014	26.110	19.601	50.728	96.439	%2
2015	27.097	19.893	56.423	103.413	%7
2016	27.506	23.482	65.184	116.172	%12
2017	28.466	26.920	75.599	130.985	%12

Kaynak: TÜİK İstatistiki Göstergeler.

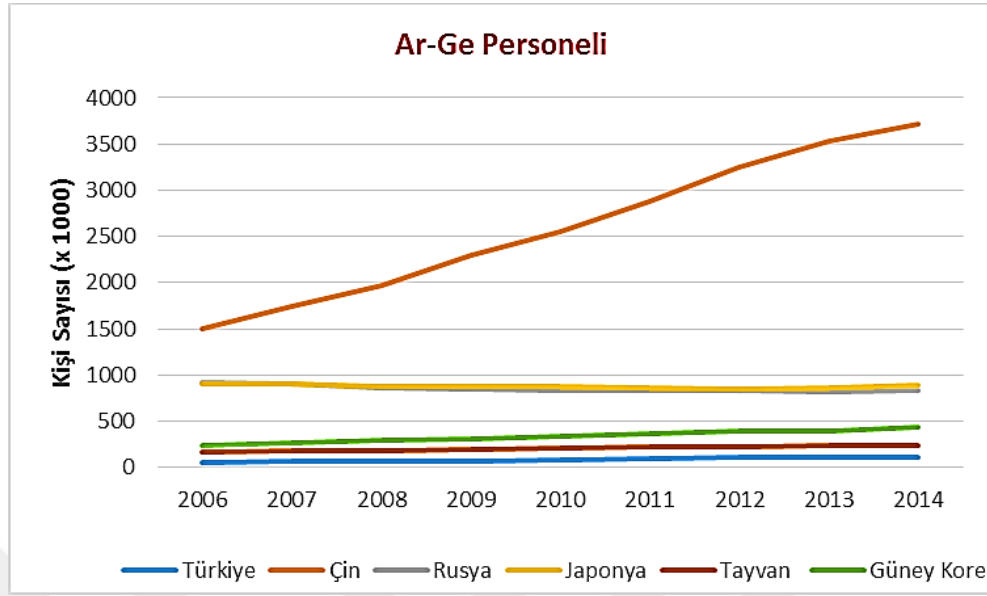
Tablo 1. 16. 2010-2017 Yılları Arası TZE Araştırmacı Sayısı

YILLAR	DOKTORA VE ÜSTÜ ARAŞTIRMACI	YÜKSEK LİSANS MEZUNU ARAŞTIRMACI	LİSANS MEZUNU ARAŞTIRMACI	TOPLAM ARAŞTIRMACI	BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE ARTIŞ ORANI
2010	18.781	14.054	29.237	62.072	
2011	22.083	14.285	32.950	69.318	% 11
2012	24.238	16.716	38.190	79.144	% 14
2013	26.048	18.320	41.690	86.058	% 8
2014	25.920	18.213	42.414	86.547	%0,5
2015	26.869	18.292	46.777	91.938	%0,62
2016	26.067	18.896	51.682	96.645	%0,51
2017	26.559	20.755	61.246	108.560	% 12

Kaynak: TÜİK İstatistiki Göstergeler

Tablo 1.15 ve Tablo 1.16 incelendiğinde 2012 yılından sonra en az lisans mezunu TZE personeli sayısında ve TZE araştırmacı sayısında düşüş yaşandığı görülmektedir. Ancak 2016 yılından itibaren Ar-Ge personeli sayısında bir önceki yıla göre % 12 seviyelerinde artış yaşanırken, TZE araştırmacı sayısı % 0,51 den % 12 ye yükselmiştir. 2016 yılında ise 5746 Sayılı Kanun kapsamında Ar-Ge Merkezlerinde istihdam edilecek temel bilimler alanlarından mezun araştırmacılar için Temel Bilimler Desteği ismi ile teşvik sağlanmıştır.

Ancak Türkiye'nin Ar-Ge personeli sayısı, diğer ülkeler ile karşılaştırıldığında aşağıdaki grafik ortaya çıkmaktadır.

Grafik 1.8 Ülkeler Bazında Ar-Ge Personeli Sayıları Karşılaştırması

Kaynak:(Yamak, 2017)

2006 yılında toplam 105.032 olan Ar-Ge Personeli sayısının 54.444 kişisi TZE personeli olarak çalışmıştır. 2014 yılında toplam Ar-Ge personeli sayısı, 213.686 kişiye,2015 yılında 224.284'e ve 2016 yılında 242.213 kişiye yükselmesine karşın, yine de Ar-Ge yatırımlarında ilk sıralarda yer alan ülkelere göre personel sayısı oldukça düşük kalmaktadır. Çin'de Ar-Ge faaliyetlerinde çalışan araştırmacı sayısının 3,5 Milyonun üzerinde olduğu, Japonya ve Rusya'da ise 1 Milyona yakın araştırmacının faaliyet gösterdiği görülmektedir.

Türkiye'de 2001 yılında yayın hayatına başlayan Turkishtime Dergisi, Ar-Ge harcaması yapan şirketler hakkında her yıl ülke çapında araştırma yürütmektedir. Türkiye'de şirketleri, Ar-Ge performanslarına göre sıralayarak veri sunan tek araştırma olması yönüyle önem arz etmektedir. Türkiye'de Ar-Ge harcamaları alanında 2012 yılından beri yapılan "Ar-Ge 250, Türkiye'nin Ar-Ge Harcamaları En Yüksek 250 Şirketi" araştırması ile özel sektör ve kamu kurumlarının Ar-Ge alanında yapmış oldukları harcamalara ışık tutulmaktadır. Araştırmanın verileri, Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin (TİM) her yıl açıkladığı "TİM 1000- İlk 1000 İhracatçı Firma" araştırması sonuçları ile hisseleri Borsa İstanbul'da işlem gören halka açık şirketlerin yılsonu

bilançolarında yer alan bilgilerden alınmaktadır. Bu nedenle araştırmanın sunduğu veriler güvenilirdir.

Turkishtime dergisinin yayınladığı Ar-Ge 250 Veri Bankası'ndan elde edilen verilerde yer alan Ar-Ge harcaması sıralamasında ilk 10'a giren şirketler, karşılaştırmalı incelenebilmesi açısından 2015,2016 ve 2017 yılları için aşağıda sıralı tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 1.17. 2015 Yılı Ar-Ge 250, Türkiye'nin En Çok Ar-Ge Harcaması Yapan Şirketleri Araştırması İlk 10 Şirket

Sıra	Şirket	2015 Ar-Ge Harcaması (₺)	Ar-Ge'nin Cirodan Aldığı Pay (%)	Ar-Ge'de Çalışan Personel Sayısı	2016'da Planlanan Ar-Ge Harcaması
1	Aselsan Elektronik Sanayi Ve Ticaret A.Ş.	912.492.020,00	37	2396	
2	Tofaş Türk Otomobil Fab. A.Ş.	586.059.246,42	5,69	685	
3	Tusaş Türk Havacılık Ve Uzay San. A.Ş.	502.996.004,00	23,48	1.347	535.000.000,00
4	Ford Otomotiv San. A.Ş.	363.505.627,00	2,2	1499	
5	Roketsan Roket San. Ve Tic. A.Ş.	284.478.597,00	38	649	192.159.482,00
6	Arçelik A.Ş.	161.931.267,00	1,91	1073	210.500.000,00
7	Vestel	120.830.000,00			
8	Havelsan Hava Elektronik San. Ve Tic. A.Ş.	108.020.192,00	21,7	737	120.000.000,00
9	Netaş	97.838.384,00			110.000.000,00
10	Mercedes-Benz Türk A.Ş.	69.857.184,9	0,70	353	103.226.460,05

Kaynak:(Turkishtime, 2016: 22)

Tablo 1.18. 2016 Yılı Ar-Ge 250, Türkiye'nin En Çok Ar-Ge Harcaması Yapan Şirketleri Araştırması İlk 10 Şirket

Sıra	Şirket	2016 Ar-Ge Harcaması (₺)	Ar-Ge'nin Cirodan Aldığı Pay (%)	Ar-Ge'de Çalışan Personel Sayısı	2017'da Planlanan Ar-Ge Harcaması
1	Aselsan Elektronik Sanayi Ve Ticaret A.Ş.	1.242.624.679,00	33	2658	
2	Tusaş Türk Havacılık Ve Uzay San. A.Ş.	720.849.593,00	28.3	1584	800.000.000,00
3	Ford Otomotiv San. A.Ş.	479.177.290,00	2.48	1585	
4	Tofaş Türk Otomobil Fab. A.Ş.	440.280.000,00	2.96	635	
5	Roketsan Roket San. Ve Tic. A.Ş.	397.698.118,00	37	772	424.671.830,00
6	Koç Holding A.Ş.	228.122.000,00			
7	Arçelik A.Ş.	201.229.659,00	2.12	1343	260.500.000,00
8	Vestel Elektronik San. Ve Tic. A.Ş.	149.030.000,00	1.80	1600	170.000.000,00
9	Havelsan Hava Elektronik San. Ve Tic. A.Ş.	121.000.000,00	28	834	50.362.842,00
10	Netaş Telekomünikasyon A.Ş.	105.476.938,92			

Kaynak:(Turkishtime, 2017: 12).

Tablo 1. 19. 2017 Yılı Ar-Ge 250, Türkiye'nin En Çok Ar-Ge Harcaması Yapan Şirketleri Araştırması İlk 10 Şirket

Sıra	Şirket	2017 Ar-Ge Harcaması (₺)	Ar-Ge'nin Cirodan Aldığı Pay (%)	Ar-Ge'de Çalışan Personel Sayısı	2018'da Planlanan Ar-Ge Harcaması
1	Aselsan Elektronik Sanayi Ve Ticaret A.Ş.	1.674.543.328,00	31	2.983	
2	Tusaş Türk Havacılık Ve Uzay San. A.Ş.	1.076.531.239,10	29,4	1.744	1.200.000.000
3	Ford Otomotiv San. A.Ş.	594.899.116,49	1.86	1.396	584.821.306,00
4	Roketsan Roket San. Ve Tic. A.Ş.	391.578.223,56	23,4	919	
5	Bsh Ev Aletleri San. Ve Tic. A.Ş.	350.174.774,00		331	117.000.000,00
6	Arçelik A.Ş.	267.628.350,00	1,74	1.261	

Tablo 1.19. 2017 Yılı Ar-Ge 250, Türkiye'nin En Çok Ar-Ge Harcaması Yapan Şirketleri Araştırması İlk 10 Şirket Devamı

7	Tofaş Türk Otomobil Fab. A.Ş.	245.812.509,26	1,3	721	420.000.000,00
8	Vestel Elektronik Sanayi Ve Tic. A.Ş.	190.226.000,00			
9	Mercedes-Benz Türk A.Ş.	142.894.631,58	0,78	388	150.000.000,00
10	Fnss Savunma Sistemleri A.Ş.	137.875.269,34	15	296	150.000.000,00

Kaynak:(Turkishtime, 2018: 20).

Ar-Ge 250 araştırmalarına ait tablolar incelendiğinde, Aselsan'ın son üç yılda en yüksek Ar-Ge harcaması yapan işletme olduğu bunun yanında cirosunun önemli bir kısmını da yine Ar-Ge çalışmalarına ayırdığı görülmektedir. Tofaş ise 2015 yılında daha yüksek bir Ar-Ge harcamasına sahipken, takip eden yıllarda aşama aşama Ar-Ge harcama tutarını azaltmış ve 2018 yılı araştırmasında 7. sıraya gerilemiştir.

2017 Yılı Ar-Ge 250 listesinin ilk 10 şirketi arasında; savunma ve havacılık sektöründen 4, otomotiv sektöründen 3, beyaz eşya sektöründen 2, elektronik sektöründen 1 işletme bulunmakta olup, listenin geneline ise otomotiv ana ve yan sanayi sektörü 41 işletme ile hakim bulunmaktadır.

İşletmelerin Ar-Ge harcamalarını artırmaları önemli bir adımken, bu harcamaların verimliliğini ölçme noktasında işletmelerin yapmış oldukları patent başvuruları da göz önünde bulundurulmalıdır. 2017 yılı "Ar-Ge 250" araştırma sonuçları arasında yer alan bir başka tablo da "Ar-Ge Merkezlerinde Alınan Patent Sayısına Göre İlk 50 İşletme"dir. Tablo 1.20'de sıralamaya giren ilk 20 işletme verilmiştir.

Tablo 1.20. 2017 Yılında Ar-Ge Merkezinde Alınan Patent Sayısına Göre İlk 20 İşletme

Sıra	Şirket	Alınan Patent Sayısı	Ar-Ge Harcama Sıralaması
1	ARÇELİK A.Ş.	618	6
2	TIRSAN TREYLER SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	205	38
3	ANADOLU ISUZU OTOM. SAN. TİC. A.Ş.	198	37
4	KORDSA TEKNİK TEKSTİL A.Ş.	172	16
5	TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.	159	21
6	SER DAYANIKLI TÜKETİM MALLARI İÇ VE DIŞ TİC. SAN. A.Ş.	123	217
7	ASELSAN ELEKTRONİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	93	1
8	TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.	81	25
9	İSMİNİN AÇIKLANMASINI İSTEMİYOR	63	
10	AYGAZ A.Ş.	60	72
11	DURMAZLAR MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.	41	53
12	TOFAŞ TÜRK OTOMOBİL FAB. A.Ş.	39	7
13	FORD OTOMOTİV SANAYİ A.Ş.	35	3
14	ABDİ İBRAHİM İLAÇ SAN. VE TİC. A.Ş.	31	20
15	MAN TÜRKİYE A.Ş.	30	31
16	BOSCH SAN. VE TİC. A.Ş.	28	18
17	TUSAŞ TÜRK HAVACILIK VE UZAY SAN. A.Ş.	24	2
18	HEMA EXİM TİCARET A.Ş.	23	58
19	BSH EV ALETLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.	22	5
20	NETAŞ TELEKOMÜNİKASYON A.Ş.	22	11

Kaynak:(Turkishtime, 2018: 30).

Toplam Ar-Ge harcaması en yüksek işletme olan Aselsan, alınan patent sayısı sıralamasında 7. sırada yer alırken, Ar-Ge harcaması listesinin sonlarına doğru ismi bulunan Ser Dayanıklı Tüketim Malları Anonim Şirketi(A.Ş.) patent sıralamasında 6. sırada bulunmaktadır.

Ar-Ge harcamasında 6. sırada yer alan Arçelik ile, patent sıralamasında en yakın rakibi Tırsan Treyler Sanayi ve Ticaret A.Ş. arasında 414 patent farkı bulunmakta olup, Arçelik 618 patent ile birinci olmuştur.

1.1.5.2. Türkiye’de Ar-Ge Politikaları

Türkiye’de Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesi yönünde ilk girişim örneği 1963 yılında kurulan TÜBİTAK’tır. TÜBİTAK’ın kurulması ile hedeflenen, bilim ve teknolojiye dayalı araştırmaları bu kurumun yapması değil, bu araştırmaların devlet tarafından teşvik edilmesi ile bu yolda izlenecek politikalara danışmanlık hizmeti sunmaktır. Kuruluş, 1963 yılından bugüne kadar geçen 56 yıl içerisinde Ar-Ge alanında son derece yararlı çalışmalarda bulunmuş ve Ar-Ge kavramının tanıtılmasına katkı sağlamıştır(Tuncer, 2010: 46).

Türkiye’de Ar-Ge alanında yapılan teşviklere ilişkin ilk ciddi yasal düzenleme 1985 yılında 3143 sayılı yasa ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Teşkilat Yasası’nda yapılan değişiklik ile başlamıştır. Bu yasa ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bünyesinde “Sanayi Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü” adında yeni bir hizmet birimi oluşturulmuştur. Yapılan bu değişiklik neticesinde Türkiye’de ilk kez devlet teşkilatına bir Ar-Ge birimi eklenmiştir(Tuncer, 2010: 46). Takip eden sene olan 1986 yılında da 3239 Sayılı Yasa ile Ar-Ge harcamaları için “vergi erteleme” adı altında teşvik sistemi uygulanmaya başlamıştır(Kutbay ve Öz, 2017: 784).

Türkiye’de Ar-Ge faaliyetlerine dönük olarak verilen, yasalara bağlı devlet desteği 3 aşamalı bir süreçten oluşmaktadır. Bunlar(Tuncer, 2010: 46):

Birinci Aşama: 26.06.2001 tarih ve 4691 sayılı Teknopark: Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Yasası’nın kabulü ile başlamaktadır.

İkinci Aşama: 31.07.2004 tarih ve 5228 Sayılı Yasa ile Gelir ve Kurumlar Vergisi Yasalarına Ar-Ge indiriminin eklenmesi ile süreç devam etmiştir.

Üçüncü Aşama: 28.02.2008 tarih ve 5746 Sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun ile süreç kısmen tamamlanmıştır. Çünkü 26.02.2016 tarihli Resmi Gazete ’de yayınlanan “6676 Sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanun ve Kanun

Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile 5746 Sayılı Kanuna tasarım ve tasarım merkezi kavramı eklenmiştir.

TÜBİTAK tarafından yayımlanan “Ulusal Yenilik Sistemi 2023 Yılı Hedefleri” doğrultusunda alınan kararlar incelendiğinde; Türkiye’nin 2023 yılında dünya ekonomileri arasında ilk 10 ekonomi arasında yer alması amaçlanmaktadır. Ayrıca Ar-Ge yoğunluğu oranının % 3 e, Ar-Ge harcamasının 85 Milyar ₺’e çıkarılması ve bu harcamanın 2/3’ünün özel sektör tarafından yapılması, toplam araştırmacı sayısının 300 bine ve özel sektör araştırmacı sayısının 180 bine ulaştırılması kararlaştırılmıştır.

1.1.5.2.1. Türkiye’de Ar-Ge Faaliyetleri İçin Mali Teşvikler

Türkiye’de Ar-Ge faaliyetleri için uygulanan teşvikler aşağıdaki yasal mevzuatlar çerçevesinde düzenlenmiştir. Bunlar(Aydın A. , 2016: 47):

- 5520 ve 193 Sayılı Kanunlar Kapsamında Verilen Destek ve Teşvikler
- 5746 Sayılı Kanun kapsamında sağlanan destek ve teşvikler
- 4691 sayılı kanun kapsamında sağlanan destek ve teşvikler
- Fikri Mülkiyet Haklarının Korunması Sistemi

Her bir yasa kapsamında Ar-Ge faaliyetlerine sağlanan teşvikler Tablo 1.21’de bir arada verilmiştir.

Tablo 1.21. Türkiye'de Ar-Ge Faaliyetleri İçin Sağlanan Mali Teşvikler

	4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'na Kapsamında Sağlanan Ar-Ge Teşvikleri	5746 Sayılı Ar-Ge Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Kapsamında Sağlanan Ar-Ge Teşvikleri	Fikri Mülkiyet Haklarının Korunması Sistemi (KVK 5/B, KDV 17/4-z (Satış)
Ar-Ge İndirimi		100%	
Tasarım İndirimi		100%	
Personel Ücretlerinde Gelir Vergisi Stopaj Teşviki	6170 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile bölgede çalışan araştırmacı, yazılımcı, Ar-Ge ve destek personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri her türlü vergiden 31.12.2023 tarihine kadar müstesnadır.	Kamu personeli hariç, Ar-Ge ve destek personelinin eğitim durumuna göre bu görevleri ile ilgili elde ettikleri ücretlerinin %95'i, % 90'ı ve % 80'i gelir vergisinden müstesnadır.	
Personel Ücretlerinde SGK İşveren Prim Teşviki	Bulunmamaktadır.	50%	
Gümrük Vergisi İstisnası	100%	100%	
Damga Vergisi İstisnası	Sadece Ücret Bordroları ve Gümrük işlemlerinde geçerlidir	Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyeti kapsamında düzenlenen kağıtların tamamı	
Ar-Ge'ye Dayalı Ürün Satışlarında Kurumlar Vergisi İstisnası	✓		✓
Ar-Ge'ye Dayalı Ürünlerde KDV İstisnası	✓		✓
Yazılıma Dayalı Ürün Satışlarında Kurumlar Vergisi İstisnası	✓		✓
Yazılıma Dayalı Ürünlerde KDV İstisnası	✓		✓
Tasarıma Dayalı Ürün Satışlarında Kurumlar Vergisi İstisnası	✓		
Tasarıma Dayalı Ürünlerde KDV İstisnası			

Kaynak: İlgili kanunlar incelenerek oluşturulmuştur.

1.1.5.2.2. Türkiye’de Ar-Ge Destek Programları

Türkiye’de yürütülmekte olan Ar-Ge faaliyetleri, bir önceki başlıkta açıklandığı üzere, vergi indirimini yoluyla devlet tarafından teşvik edilmektedir. Bunun yanı sıra Ar-Ge çalışmalarına belli kriterler altında hibe adı verilen nakdi destekler de sağlanmaktadır.

Türkiye’de Ar-Ge faaliyetlerine yönelik nakdi destekler sağlayan başlıca kuruluş TÜBİTAK’tır. TÜBİTAK bünyesinde kurulmuş olan Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı (TEYDEB) tarafından, Ar-Ge destek programları uygulanmaktadır. Bu programlar aşağıdaki gibidir (www.marmarateknokent.tubitak.gov.tr):

- 1501- TÜBİTAK Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı
- 1503- TÜBİTAK Proje Pazarları Destekleme Programı
- 1505- TÜBİTAK Üniversite- Sanayi İşbirliği Destek Programı
- 1507 TÜBİTAK KOBİ Ar-Ge Başlangıç Programı
- 1509-TÜBİTAK Uluslar arası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı
- 1511- TÜBİTAK Öncelikli Alanlar Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı
- 1512- TÜBİTAK Girişimcilik Aşamalı Destek Programı
- 1513- TÜBİTAK Teknoloji Transfer Ofisleri Destekleme Programı
- 1514- TÜBİTAK Girişim Sermayesi Destek Programı

Ar-Ge faaliyetlerine yönelik olarak nakdi destek imkânı sunan bir başka kuruluş T.C. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB)’tir. KOSGEB’in Ar-Ge Destek Programları aşağıdaki gibidir:

- Ar-Ge ve İnovasyon Destek Programı
- Endüstriyel Uygulama Destek Programı
- KOBİTEKNOYATIRIM-KOBİ Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı
- Stratejik Ürün Destek Programı

Bunun dışında Ar-Ge faaliyetleri TTGV ve 27 Şubat 2014 Tarihli ve 28926 Sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Sanayi Tezleri Projelerinin Desteklenmesi Hakkında Yönetmelik” kapsamında yürütülen Sanayi Tezleri Programları (San-Tez) ile desteklenmektedir (Aydın A. , 2016: 53). Sanayi Tezleri (San-Tez) programı 2 Mart 2017 tarihinde; “Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Tarafından Yürütülen Teknogirişim Sermayesi Desteği Programı ile Sanayi Tezleri (San-Tez) Programının Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Tarafından Yürütülmesine İlişkin Protokol” gereği TÜBİTAK'a devredilmiştir.

İstatistikî bölge sınıflandırmasına göre 26 adet Kalkınma Ajansı da Ar-Ge faaliyetlerine yönelik çeşitli destek mekanizmaları sunmaktadır(Erkek, 2017: 74).

1.1.6. İnovasyon Kavramı ve Ar-Ge İle İlişkisi

Çalışmanın bu bölümünde Ar-Ge çalışmaları ile yakın bağlantı içerisinde olan inovasyon kavramına ait açıklamalar yapılmış, inovasyon kavramı ile yenilik ve Ar-Ge faaliyetleri arasındaki ilişki, Türkiye ve diğer ülkeler ölçeğinde endeks ve grafiklerle ortaya konulmaya çalışılmıştır.

1.1.6.1. İnovasyon Kavramı ve Özellikleri

İnovasyon, mevcut bir işletmede veya bir kamu hizmetinde yalnız bir kişi tarafından başlatılan girişim veya girişimciliğin spesifik işlevidir. Bir diğer ifadeyle inovasyon, girişimcinin yeni kaynaklar oluşturarak veya elindeki mevcut kaynak kullanımlarını artırarak, olduğundan daha iyi bir duruma gelmesidir(Drucker, 2002: 5).

İnovasyon, kavram olarak yenilenme süreci anlamını taşıırken aynı zamanda bu sürecin sonunda ortaya çıkan sonucu da ifade etmektedir(Örucü, Kılıç ve Savaş, 2011: 62).

İnovasyona ait bir diğer tanım ise yaklaşık bir yüzyıl önce Schumpeter tarafından yapılmıştır. Schumpeter inovasyonu “yaratıcı yıkım” olarak nitelenen ekonomik gelişime ait dinamik sürecin bir parçası olarak tanımlarken, sonrasında

işletme düzeyinde adeta ekonomik büyümenin” motoru” olarak kabul edilen özel bir takım teknolojik alanlarda ve piyasalarda, transfer edilemeyen bilginin “yaratıcılık birikimi” olarak tanımlamaktadır(Demir, 2014: 5).

Türkçe’de inovasyonun yerine kullanılan yenilik, yenilikçilik kavramları esasında inovasyon kavramını tam olarak karşılamamaktadır. Çünkü inovasyon ortaya çıkan yenilikten daha çok, bu yeniliğin ekonomik ve toplumsal değişime olan etkisini ifade etmektedir(Çetin, 2019: 33).

Yenilik ise yeni bir pazar oluşturabilecek veya mevcut pazarlarda başarı ile arz edilebilecek, ekonomik ve sosyal gereksinimleri karşılayabilen, yeni ürün, hizmet, iş modeli fikri, uygulama veya yöntem ile oluşturulan süreçleri ve bu süreçlerin sonuçlarını ifade etmektedir(Özeroğlu, 2011: 106).

OECD tarafından yayınlanan Oslo Kılavuzu da yenilik kavramı ile yenilik verilerinin toplanması ve yorumlanması için ilkeler üzerinde durmaktadır. Oslo Kılavuzu yenilik kavramını, bir işletmenin faaliyetlerinde, işletme performansını iyileştirecek nitelikte yapılan planlı değişiklikler olarak tanımlamıştır.

Oslo Kılavuzu’nda yenilik kavramına ait özellikler aşağıdaki şekilde karakterize edilmiştir(Oslo Kılavuzu, 2005: 38);

- Yenilik kavramı, yenilik faaliyetlerinin sonucu ile ilgili belirsizlik içermektedir. Örneğin; bir Ar-Ge çalışmasının ne kadar sürede tamamlanacağı, çalışma sonucunun ticarileştirmek noktasında başarıya ulaşip ulaşamayacağı belirsizlik içermektedir.
- Yenilik kavramı, bir yatırım harcamasını gerekli kılmaktadır. Bu yatırım harcaması maddi veya maddi olmayan duran varlıklara yapılabileceği gibi, ileride getiri potansiyeli olan ücret, malzeme ve hizmet satın alımı vb. diğer faaliyetler için de yapılabilmektedir.
- Yenilik kavramı yayılma göstermektedir. Yeniliğin bulunmasıyla birlikte, bu yenilik sadece bulan işletme tarafından değil, piyasadaki benzer işletmeler

tarafından da kullanılabilmekte, hatta bazen yeniliğin taklit edilme maliyeti, buluş maliyetinden çok daha düşük olabilmektedir.

- Yenilik, yeni elde edilen bilgiden faydalanmayı veya hâlihazırda var olan bir bilginin yeni bir kullanımını içerdiği gibi bu ikisinin birleşiminden de meydana gelebilir. Yeniliği meydana getiren işletme, bunu kendi bünyesindeki Ar-Ge faaliyetleri ile içerden üretebileceği gibi, yeni teknolojinin satın alınması gibi yollarla dışarıdan da kazanabilmektedir.
- Yenilik, işletme ürünlerine ait talep ve maliyet eğrilerini işletmenin lehine olacak şekilde kaydırmak, işletmenin yenilik yapma kapasitesini artırmak suretiyle, işletmeye rekabetçi bir avantaj sağlayarak, işletme performansının artırılmasına hizmet etmektedir.

1.1.6.2. İnovasyon Türleri

Oslo Kılavuzu, işletme faaliyetlerinde gerçekleştirilecek olan dört inovasyon türünden bahsetmektedir. Bunlar; Ürün inovasyonu, süreç inovasyonu, organizasyonel inovasyon ve pazarlama inovasyonudur.

Ürün İnovasyonu

Oslo Kılavuzu'na göre ürün inovasyonu, mevcut özellikleri veya öngörülen kullanımlarına göre yeni ya da önemli derecede iyileştirilmiş bir mal veya hizmetin ortaya konulmasıdır. Bu; teknik özelliklerde, bileşenler ve malzemelerde, birleştirilmiş yazılımda, kullanıcıya kolaylığında ve diğer işlevsel özelliklerinde önemli derecede iyileştirmeleri içermektedir.

Süreç İnovasyonu

Oslo Kılavuzu'na göre süreç inovasyonu yeni veya önemli derecede iyileştirilmiş bir üretim veya teslimat yönteminin gerçekleştirilmesidir. Bu yenilik, teknikler, teçhizat ve/veya yazılımlarda önemli değişiklikleri içermektedir.

Organizasyonel İnovasyon

Oslo Kılavuzu'na göre organizasyonel inovasyon, işletmenin ticari uygulamalarında, işyeri organizasyonunda veya dış ilişkilerinde yeni bir organizasyonel yöntem uygulanmasıdır.

Pazarlama İnovasyonu

Oslo Kılavuzu'na göre pazarlama inovasyonu, ürün tasarımı veya ambalajlaması, ürün konumlandırması, ürün tanıtımı (promosyonu) veya fiyatlandırmasında önemli değişiklikleri kapsayan yeni bir pazarlama yöntemidir.

1.1.6.3. Ar-Ge ve İnovasyon İlişkisi

Günümüzün hızla gelişen ve gelişmeyle birlikte değişen teknolojik dünyasında, işletmelerin birbirleri ile rekabet edebilmelerinin ön koşulu yenilik anlayışı içinde inovasyon odaklı olmalarıdır. İşletmelerin tüketiciye sundukları ürün ve hizmet yelpazesinde, mevcut üretim yöntemlerinde sürekli olarak yenilikler yapmaları, işletmelere rekabet üstünlüğü sağlamanın yanında, karlarını ve nakit akışlarını artırarak piyasada rakiplerinin önünde yer almasını sağlamaktadır.

Yeni ve iyileştirilmiş ürünler üretebilmek için öncelikle yeni fikir ve düşünelere ihtiyaç vardır. Bu yeni fikir ve düşünce üretme sürecine işletmelerde yer alan tüm personelin katılımının sağlanması ve hatta dışarıdan gelen fikirlerin de süreç içerisinde değerlendirilmesi önem arz etmektedir. International Business Machines (IBM)'in 2006 yılında yayınlamış olduğu Global Chief Executive Officer (CEO) Araştırması sonuçlarına göre inovatif fikirlerin % 41'i çalışanlardan gelmektedir. Ancak fikir her ne kadar değerli ve yenilikçi olsa da, bu fikre değer katarak inovatif kılacak olan, fikrin eleştirilip baskılanmadan, girişimci mekanizmalar tarafından hayata geçirilerek ticarileştirilebilmesidir(Özgenç, 2008).

İnovasyon, buluştan farklı olarak sürekliliği olan bir faaliyettir. Bu sebeple üretilen fikirlerin, girişimci ellerde hayata geçirilerek pazarlanabilir forma

kavuşturulmasının ardından, bu fikirlerin ve sonuçlarının işletmeye rekabet avantajı kazandıracak şekilde tekrar gözden geçirilmesi ve değerlendirilmesi, fikir üzerinde yaygınlaştırılabilir değişimlerle tekrar yenilikler yapılması gerekmektedir. Böylece doğacak olan her yeni fikir, yeni inovatif faaliyetleri doğuracaktır(Kotan, 2011: 12).

Fikir üretme veya mevcut fikrin sonuçlarının ve piyasada görülen etkilerinin değerlendirilmesi ile elde bulunanın daha iyisini yapma noktasında işletmelerin Ar-Ge faaliyetlerine ihtiyaçları vardır. O halde denilebilir ki Ar-Ge faaliyetleri ile yenilikçi yaklaşımları içeren inovasyon bir bütündür. Yeni fikirlerin üretilmesi, ticarileştirilmesi, sonrasında tüketici tepki ve beklentilerine göre fikirlerin geliştirilmesi için Ar-Ge olmazsa olmaz bir birimken, Ar-Ge sonuçlarını pazarlayabilecek, ticari değere dönüştürecek girişimciler olmadığı sürece yapılan Ar-Ge harcamaları israftan öteye gidemeyecektir.

1.1.6.4. AB ve Türkiye Ekonomilerinde İnovasyon ve Ar-Ge Profili

Avrupa Birliği Yenilik Skorları (European Innovation Scoreboard), AB üye ülkelerinin araştırma ve inovasyon performansı ile araştırma ve yenilik sistemlerinin güçlü ve zayıf yönlerinin karşılaştırmalı bir değerlendirmesini vermektedir. Endeks, üye devletlerin inovasyon performanslarını iyileştirmek için hangi alanlara odaklanmaları gerektiğine işaret etmektedir. İnovasyon performansı, 27 göstergenin oluşturduğu, “Özet Yenilik Endeksi” adı altında tek bir bileşik gösterge üzerinden ölçülmektedir. Özet yenilik endeksine göre ülkeler, lider yenilikçiler, güçlü yenilikçiler, ılımlı yenilikçiler ve mütevazı yenilikçiler olmak üzere dört grupta sınıflandırılmaktadır(EU-European, 2018).

Özet Yenilik Endeksi 0 ile 1 arasında bir değer almakta, ülkenin endeksi 1’e yaklaştıkça yenilikçilik performansının güçlü, endeks 0’a yaklaştıkça ülkenin yenilikçilik anlamındaki performansının zayıf olduğu yönünde değerlendirmeler yapılmaktadır(Çetin ve Işık, 2014: 78).

Aşağıda yer alan Tablo 1.22 de Avrupa Komisyonu’nun 2017 yılı raporuna göre yayınlanan Özet Yenilik Endeksi verilmiştir.

Tablo 1. 22. AB Ülkelerinde Özet Yenilik Endeksi(2010-2017)

	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017	
	Sıra	Puan	Sıra	Puan	Sıra	Puan	Sıra	Puan	Sıra	Puan	Sıra	Puan	Sıra	Puan	Sıra	Puan
AB-28		0,477		0,478		0,471		0,476		0,476		0,485		0,498		0,504
Almanya	5	0,609	5	0,616	6	0,614	6	0,615	8	0,594	8	0,598	8	0,593	8	0,603
Avusturya	13	0,536	12	0,541	11	0,556	10	0,566	11	0,550	11	0,556	10	0,582	11	0,579
Belçika	10	0,560	9	0,569	10	0,562	11	0,562	9	0,560	10	0,564	9	0,585	9	0,593
Birleşik Kr.	11	0,546	13	0,533	12	0,534	12	0,526	10	0,553	9	0,568	7	0,612	6	0,613
Bulgaristan	31	0,236	32	0,226	34	0,188	33	0,201	33	0,210	33	0,217	33	0,226	33	0,229
Çekya	18	0,429	19	0,422	19	0,394	20	0,401	18	0,399	18	0,408	17	0,403	17	0,415
Danimarka	3	0,665	3	0,685	3	0,688	3	0,695	3	0,682	3	0,684	3	0,670	3	0,668
Estonya	20	0,412	17	0,427	17	0,436	17	0,439	17	0,417	17	0,432	19	0,389	21	0,397
Finlandiya	4	0,636	4	0,631	4	0,631	4	0,632	4	0,621	4	0,632	4	0,641	4	0,649
Fransa	14	0,503	14	0,512	14	0,504	14	0,508	14	0,520	13	0,532	14	0,553	14	0,551
G.Kıbrıs RY	17	0,430	18	0,424	18	0,418	18	0,434	21	0,378	21	0,393	21	0,376	22	0,386
Hırvatistan	28	0,268	27	0,275	29	0,249	29	0,260	32	0,234	31	0,257	32	0,259	32	0,258
Hollanda	8	0,572	8	0,574	7	0,610	7	0,612	5	0,602	6	0,615	5	0,625	5	0,648
İrlanda	12	0,544	11	0,544	13	0,529	13	0,518	13	0,523	14	0,530	11	0,578	10	0,585
İspanya	21	0,364	21	0,367	21	0,365	21	0,367	24	0,339	24	0,347	22	0,374	20	0,400
İsrail	9	0,562	10	0,564	9	0,569	9	0,576	12	0,535	12	0,545	15	0,542	15	0,541
İsveç	2	0,684	2	0,690	2	0,694	2	0,700	2	0,686	2	0,693	2	0,708	2	0,710
İsviçre	1	0,760	1	0,764	1	0,760	1	0,755	1	0,766	1	0,782	1	0,799	1	0,808
İtalya	22	0,362	22	0,361	22	0,363	22	0,357	22	0,365	22	0,375	23	0,369	23	0,371

Tablo 1.22. AB Ülkelerinde Özet Yenilik Endeksi(2010-2017) devamı

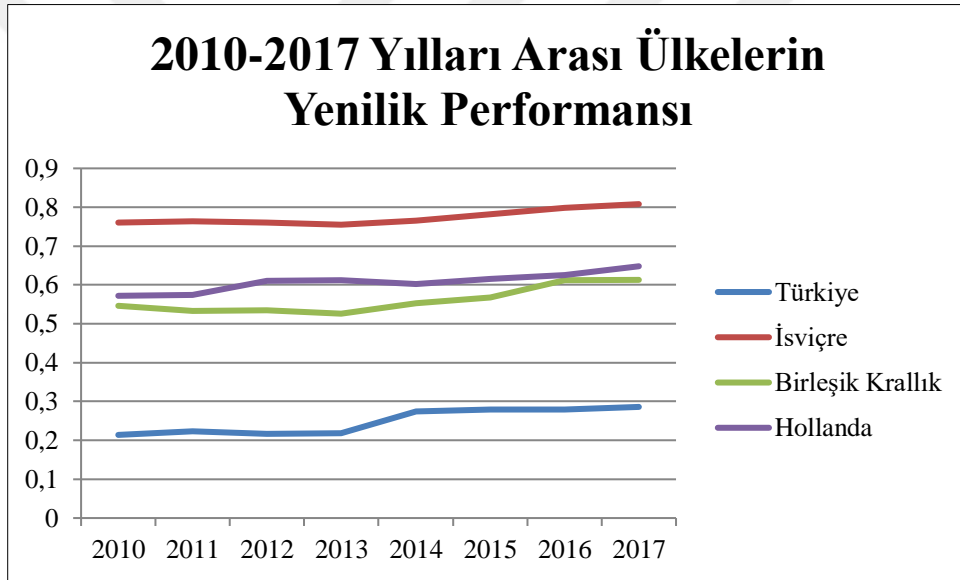
	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017	
	Sıra	Puan	Sıra	Puan	Sıra	Puan	Sıra	Puan	Sıra	Puan	Sıra	Puan	Sıra	Puan	Sıra	Puan
İzlanda	6	0,580	7	0,587	8	0,606	8	0,601	7	0,597	7	0,602	12	0,576	12	0,576
Letonya	32	0,230	31	0,230	31	0,217	32	0,216	30	0,262	29	0,294	30	0,278	30	0,285
Litvanya	29	0,263	28	0,271	28	0,286	28	0,284	28	0,278	28	0,306	24	0,369	24	0,359
Lüksemburg	7	0,580	6	0,594	5	0,617	5	0,627	6	0,602	5	0,626	6	0,624	7	0,611
Macaristan	23	0,332	24	0,327	26	0,311	27	0,312	26	0,315	26	0,318	27	0,323	26	0,332
Makedonya	35	0,164	35	0,178	35	0,177	35	0,189	34	0,198	34	0,204	34	0,215	34	0,222
Malta	25	0,330	25	0,319	27	0,299	23	0,349	19	0,392	19	0,405	20	0,377	19	0,403
Norveç	15	0,478	15	0,492	15	0,482	15	0,487	15	0,477	15	0,488	13	0,572	13	0,571
Polonya	30	0,255	30	0,256	30	0,240	30	0,248	31	0,240	32	0,247	31	0,261	31	0,270
Portekiz	19	0,413	20	0,409	20	0,390	19	0,402	20	0,386	20	0,397	18	0,395	18	0,406
Romanya	33	0,224	34	0,223	33	0,191	34	0,190	35	0,153	36	0,145	35	0,154	35	0,157
Sırbistan	27	0,272	29	0,268	25	0,327	24	0,341	23	0,353	23	0,356	25	0,341	25	0,335
Slovakya	26	0,300	26	0,315	24	0,328	25	0,338	25	0,317	25	0,327	26	0,333	28	0,323
Slovenya	16	0,459	16	0,469	16	0,456	16	0,459	16	0,467	16	0,463	16	0,468	16	0,465
Türkiye	34	0,214	33	0,223	32	0,217	31	0,219	29	0,275	30	0,279	29	0,280	29	0,286
Ukrayna	36	0,149	36	0,146	36	0,140	36	0,138	36	0,135	35	0,145	36	0,124	36	0,140
Yunanistan	24	0,332	23	0,330	23	0,329	26	0,336	27	0,297	27	0,309	28	0,323	27	0,328

Kaynak:(EU-European Commission, 2018)

Tablo 1.22 de yer alan Türkiye'nin verileri incelendiğinde, 2010 yılında 34. sırada yer alırken 2016 yılında 29. sıraya yükseldiği, 2017 yılında ise yine 29. sırada yer alarak sıralamasını koruduğu görülmektedir.

Endekse göre 2017 yılında da en yenilikçi ilk üç ülke 2010 yılından bu yana sıralamadaki yerlerini koruyan İsviçre, İsveç ve Danimarka olmuştur. 1. sırada (0,808) ile yer alan İsviçre'yi, İsveç(0,710) ve Danimarka(0,668) ile takip etmektedir. 36. sırada yer alarak en düşük yenilikçilik endeksine sahip ülke ise Ukrayna(0,140) olmuştur.

Yenilik performansını daha iyi gözlemleyebilmek adına Grafik 1.9 verilmiştir..

Grafik 1. 9 2010 2017 Yılları Arası Ülkelerin Yenilik Performansları

Grafik 1.9'u tamamlayıcı veri olarak, karşılaştırılan ülkelere ait Avrupa Komisyonu'nun 2018 yılında hazırlayarak yayınlamış olduğu rapordan AB ile karşılaştırmalı ekonominin performansı ve yapısı tabloları verilmiştir.

Tablo 1. 23. Avrupa Komisyonu 2018 Raporuna Göre İsviçre ve AB Ortalamalarının Ekonomik Performans Karşılaştırması

Ekonominin Performansı ve Yapısı	İsviçre	AB Ortalaması
Kişi Başına Düşen GSYH	35.500	28.600
Ortalama Yıllık GSYH Büyümesi(%)	2,8	2,2
İmalat İstihdam Payı(%)	10,5	15,5
Yüksek ve Orta İleri teknoloji İstihdam Payı(%)	41,7	37,2
Bilgi Yoğun Hizmet İstihdamı(%)	43,6	35,0
En Yüksek Ar-Ge Harcaması Yapan İşletme Ortalaması	83,8	19,7

Kaynak:(European Commission, 2018: 83)

İsviçre; Avrupa Komisyonu Raporlarında ve Küresel İnovasyon Endeksi araştırmalarında inovasyon lideri sıfatını elinde bulunduran bir ülke konumundadır. Kişi başına düşen GSYH tutarı AB ortalamasının oldukça üzerinde olup, yıllık GSYH büyüme oranı da AB ortalamasının üzerinde gerçekleşmektedir. Ülkede imalat sektöründe çalışan personel oranı AB ortalamasının altında bulunurken, yüksek ve orta ileri teknoloji istihdamında AB ortalamasının üzerinde istihdam olanağı sağlamaktadır. Bunun yanı sıra bilgi yoğun hizmet alanında da AB ortalamasının üzerinde istihdama sahipken, Ar-Ge harcaması yapan işletmeleri ile AB ülkelerine ciddi oranda fark attığı görülmektedir.

Tablo 1. 24. Avrupa Komisyonu 2018 Raporuna Göre Hollanda ve AB ortalamalarının Ekonomik Performans Karşılaştırması

Ekonominin Performansı ve Yapısı	Hollanda	AB Ortalaması
Kişi Başına Düşen GSYH	36.800	28.600
Ortalama Yıllık GSYH Büyümesi(%)	2.7	2.2
İmalat İstihdam Payı(%)	10.2	15.5
Yüksek ve Orta İleri teknoloji İstihdam Payı(%)	29.9	37.2
Bilgi Yoğun Hizmet İstihdamı(%)	39.8	35.0
En Yüksek Ar-Ge Harcaması Yapan İşletme Ortalaması	28.6	19.7

Kaynak:(European Commission, 2018: 83)

2018 yılı Özet Yenilik Endeksinde en yenilikçi 5. ülke olan Hollanda'ya ait ekonomik performans tablosu incelendiğinde; kişi başına düşen GSYH tutarı, ortalama yıllık GSYH büyüme oranı, bilgi yoğun hizmet alanı istihdam oranı ve en yüksek Ar-Ge harcaması yapan işletme oranının AB ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir. Yüksek ve orta ileri teknoloji istihdamında AB ortalamasının altında olmasına rağmen, farkın çok fazla olmadığı ve diğer alanlarla dengelendiği okunabilmektedir.

Tablo 1. 25. Avrupa Komisyonu 2018 Raporuna Göre Birleşik Krallık ve AB ortalamalarının Ekonomik Performans Karşılaştırması

Ekonominin Performansı ve Yapısı	Birleşik Krallık	AB Ortalaması
Kişi Başına Düşen GSYH	30.900	28.600
Ortalama Yıllık GSYH Büyümesi(%)	1,8	2,2
İmalat istihdam Payı(%)	9,7	15,5
Yüksek ve Orta İleri teknoloji İstihdam Payı(%)	38,0	37,2
Bilgi Yoğun Hizmet İstihdamı(%)	39,7	35,0
En Yüksek Ar-Ge Harcaması Yapan İşletme Ortalaması	42,9	19,7

Kaynak:(European Commission, 2018: 77)

2018 yılı Özet Yenilik Endeksinde 6. sıradaki en yenilikçi ülke olan Birleşik Krallık, kişi başına düşen GSYH tutarı, yüksek ve orta ileri teknoloji istihdam oranı, bilgi yoğun hizmet alanındaki istihdam payı ve en yüksek Ar-Ge harcaması yapan işletme ortalaması itibarıyla AB ortalamalarının üzerinde bulunmaktadır.

Tablo 1. 26. Avrupa Komisyonu 2018 Raporuna Göre Türkiye ve AB ortalamalarının Ekonomik Performans Karşılaştırması

Ekonominin Performansı ve Yapısı	Türkiye	AB Ortalaması
Kişi Başına Düşen GSYH	15.700	28.600
Ortalama Yıllık GSYH Büyümesi(%)	4.6	2.2
İmalat İstihdam Payı(%)	19.3	15.5
Yüksek ve Orta İleri teknoloji İstihdam Payı(%)	13.5	37.2
Bilgi Yoğun Hizmet İstihdamı(%)	21.0	35.0
En Yüksek Ar-Ge Harcaması Yapan İşletme Ortalaması	0.9	19.7

Kaynak:(European Commission, 2018: 84)

Grafik 1.9’da yer alan diğer ülkelere ait tablolar inceledikten sonra Avrupa Komisyonu tarafından 2018 raporunda yayımlanan Türkiye’nin ekonomik karnesi Tablo 1.26’da görüldüğü gibidir. Kişi başına düşen GSYH tutarı AB ortalamasının neredeyse yarısı kadarken, ortalama yıllık GSYH büyüme oranı AB ortalamasının iki katından fazladır. İmalat sektöründe istihdam oranı AB ortalamasının üzerinde ancak yüksek ve orta ileri teknoloji istihdam payı AB ortalamasının yarısı oranında dahi değildir. Bilgi yoğun hizmet istihdamı oranında durum daha iyi olmasına karşın AB ortalamasına göre fark oldukça yüksektir. Son olarak 10 milyon nüfus ölçeğinde en yüksek Ar-Ge harcaması yapan işletme oranına bakıldığında % 19,7’e karşı Türkiye % 1’e ancak yaklaşabilmiş durumdadır.

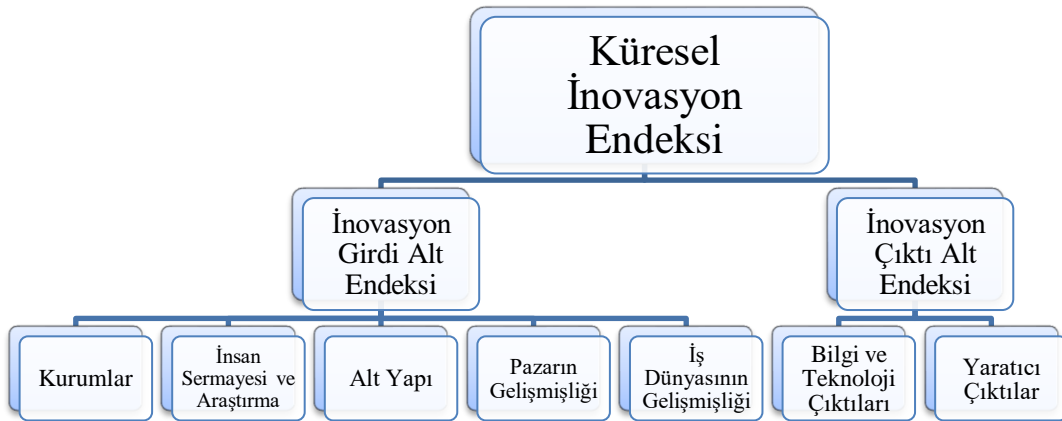
Özet Yenilik Endeksi, Grafik 1.9 ve yukarıdaki tablolar bir bütün halinde incelendiğinde görülmektedir ki; Türkiye’nin performansı karşılaştırılan ülkelerin oldukça altındadır. Türkiye kendi performansını yıllar içinde artırmış olmasına karşın, diğer ülkelerle rekabet edebilmesi noktasında bu yükseliş yeterli bulunmamaktadır. Türkiye’nin inovasyon alanında yükselerek, Avrupa Komisyonu’nun tabiriyle “Orta Yenilikçi” ülke konumundan çıkıp “Yenilikçi” konumuna gelmesi ve küresel ölçekte rakipleri ile rekabet edebilmesi için Ar-Ge harcamalarını artırmakla kalmayıp, bu harcamaları yüksek ve orta ileri teknoloji alanında ve bilgi yoğun hizmet alanında yoğunlaştırması gerekmektedir.

Yukarıdaki ayrıntılı ekonomik durum incelemelerinde de bahsedildiği üzere Ar-Ge harcamaları ülkelerin yenilikçilik anlamında çizmiş olduğu profilde son derece önemli ve ölçülebilir bir gösterge olarak kabul edilmektedir.

1.1.6.5. Küresel İnovasyon Endeksi

Endüstri 4.0 kavramı ile üretim alanında faaliyet gösteren bir işletmenin evrensel olarak oluşturulan değer zincirinden daha fazla pay alabilmesi yolunun, bugünden başlayarak ilerleyen süreçte teknolojik rekabetten geçeceği iddiası ortaya atılmıştır. Bu kavram ile birlikte ülkeler teknolojik hazırlıkları çerçevesinde insan sermayesi, mühendislik becerilerinin yanı sıra Ar-Ge faaliyetlerine daha fazla önem vermeye başlamışlardır. Bu açıdan sanayi politikalarına önem vermekte ve bilim teknoloji ve inovasyon faaliyetlerini teşvik etmektedirler(Aydın ve Soylu, 2018: 14).

İnovasyon alanında uluslararası veri sunan bir araştırma, dünya ülkelerinin inovasyon alanında göstermiş oldukları performanslarla birlikte, bu ülkelerin inovasyon noktasında güçlü ve zayıf yanlarını ortaya koyan, Dünya Fikri Haklar Örgütü (WIPO-World Intellectual Property Organization), Cornell Üniversitesi, INSEAD işbirliğinde hazırlanan Küresel İnovasyon Endeksi (KİE)'dir. KİE'nin hazırlanması için veri setlerinin alındığı ana bileşenler, aşağıda şema halinde verilmiştir.

Şekil 1.2 Küresel İnovasyon Endeksi'nin Hesaplanmasında Kullanılan Ana Bileşenler

Şekil 1.2'de görüldüğü üzere inovasyon girdi alt endeksi verileri; kurumlar, insan sermayesi ve araştırma, altyapı, pazarın gelişmişliği ve iş dünyasının gelişmişliği

olmak üzere 5 başlıktan toplanırken, inovasyon çıktı alt endeksi verileri ise; bilgi ve teknoloji çıktıları ile yaratıcı çıktılar başlıklarından alınmaktadır. Bu bilgiler ışığında hazırlanan KİE'nin 2015 ve 2018 yıllarını içine alan raporlarında yer alan ilk 20 ülke sıralaması aşağıdaki gibidir:

Tablo 1. 27. 2015-2018 Yılları Küresel İnovasyon Endeksi İlk 20 Ülke Listesi

İlk 20 Ülke	Küresel İnovasyon Endeksi 2018 Sıralaması	Küresel İnovasyon Endeksi 2017 Sıralaması	Küresel İnovasyon Endeksi 2016 Sıralaması	Küresel İnovasyon Endeksi 2015 Sıralaması
İsviçre	1	1	1	1
Hollanda	2	3	10	4
İsveç	3	2	2	3
Birleşik Krallık	4	5	3	2
Singapur	5	7	6	7
Amerika Birleşik Devletleri	6	4	4	5
Finlandiya	7	8	5	6
Danimarka	8	6	8	10
Almanya	9	9	10	12
İrlanda	10	10	7	8
İsrail	11	17	21	22
Kore Cumhuriyeti	12	11	11	14
Japonya	13	14	16	19
Hong Kong(Çin)	14	16	14	11
Lüksemburg	15	12	12	9
Fransa	16	15	18	21
Çin	17	22	25	29
Kanada	18	18	15	16
Norveç	19	19	22	20
Avustralya	20	20	19	17

Kaynak: Global Innovation Index 2018: China Cracks Top 20, 2018 WIPO, 2018

Tablo 1.27 incelendiğinde İsviçre'nin son dört yıldır en yenilikçi bir başka deyişle inovasyon lideri ülke sıfatını elinde bulundurduğu görülürken, Hollanda'nın 2016 yılından itibaren inovasyonda kaydettiği ilerleme ile 8 basamak yükselerek 2.

sıraya yerleştığı, İsveç'in ise 2. sıra ile 3. sıra arasında gidip geldiği görülmektedir. Tabloda dikkat çeken bir başka ülke de Çin'dir. Çin 2018 yılına kadar en yenilikçi ilk 20 ülke arasında kendine yer bulamazken, 2018 yılında listeye 17. sıradan giriş yapmıştır.

Yine İsrail 2017 yılında ilk 20 listesine 17. sıradan giriş yaparken, 2018 yılında 6 basamak yükselerek kendini en inovatif 11. ülke konumuna taşımıştır. Listede yükselişe geçen ya da listeye giriş yapan ülkeler kadar, listedeki yerini kaybeden ülkeler de dikkat çekmektedir; 2015 yılında listede var olduğu halde takip eden yıllarda listede yer almayan İzlanda, Yeni Zelanda ve Avusturya bu ülkelere örnektir. KİE'nin ana bileşenlerinde 2015-2018 yılları arası Türkiye'nin sıralaması Tablo 1.28'de verilmiştir.

Tablo 1. 28. Küresel İnovasyon Endeksinin Hesaplanmasında Kullanılan Ana Bileşenlerde Türkiye'nin Yeri

KÜRESEL İNOVASYON ENDEKSİNİN HESAPLANMASINDA KULLANILAN ANA BİLEŞENLERDE TÜRKİYE'NİN YERİ				
İnovasyon Endeksi Bileşeni	2018 Yılı Sıralaması	2017 Yılı Sıralaması	2016 Yılı Sıralaması	2015 Yılı Sıralaması
Kurumlar	96	95	82	84
İnsan Sermayesi ve Araştırma	49	43	43	50
Altyapı	52	68	62	63
Pazarın Gelişmişliği	55	57	46	58
İş Dünyasının Gelişmişliği	72	75	86	117
Bilgi ve Teknoloji Çıktıları	52	46	45	60
Yaratıcı Çıktılar	39	31	31	37
Genel Ortalama	50	43	42	58

Kaynak: Global Innovation Index

Raporda 126 ülkenin ekonomisi, eğitim harcamaları ve patent başvuruları da dahil olmak üzere pek çok farklı ölçütler ele alınarak incelenmiş olup, Tablo 1.28'de yer aldığı gibi Türkiye'nin 2015 yılına göre 2017 yılında 15 basamak ilerleyerek 43. sırada yer aldığı görülmektedir. Bunun alt bileşenlerine bakıldığında en büyük sıçramanın, 42

basamak yükselişle iş dünyasının gelişmişliği bileşeninde meydana geldiği, bunu 14 basamak yükselişle bilgi ve teknoloji çıktılarının takip ettiği görülmektedir.

İş dünyasının gelişmişliği bileşenindeki artışın ise büyük oranda, 2015 yılına kıyasla yüksek teknolojili ürün ihracatında yaşanan artıştan ve girişimcilerin araştırma kabiliyetlerinde meydana gelen ilerlemeden kaynaklandığı veri incelemelerinde ortaya çıkan bulgulardır.

2018 yılının verilerini de barındıran 2018 Yılı Küresel İnovasyon Endeksi sıralamasında ise Türkiye 2017 yılına göre 7 basamak gerileyerek 50. sıraya düşmüştür(Global Innovation Index 2018 Report, 2018: 2).

2017 yılı sonuçları ile karşılaştırıldığında, alt yapı, pazar gelişmişliği ve iş dünyası gelişmişliğinde yükselme yaşanırken, bu yükselmenin inovasyon çıktılarına yansımadağı, aksine her iki çıktı türünde de düşüş yaşandığı görülmektedir. Bu tablo, Türkiye'nin inovatif maliyetlerini artırdığı oranda, inovatif çıktılara ulaşamadığını, dolayısı ile inovatif verimliliğinde düşme yaşandığının bir göstergesi durumundadır.

1.2. TASARIM FAALİYETLERİ

Sanayi alanında gerçekleştirilecek tasarım faaliyetleri Ar-Ge faaliyetlerinde olduğu gibi inovatif yaklaşımlar geliştirilerek ortaya çıkmakta ve yenilikçi buluşların diğer ayağını oluşturmaktadır. Bu sebeple sadece Ar-Ge faaliyetlerini düzenlemekte olan 5746 Sayılı Kanuna kanun koyucular tarafından 2016 yılında tasarım kavramı ile tasarım merkezi yapısı eklenmiştir. Çalışmanın bu bölümünde 5746 Sayılı Kanunun önemli bir bileşeni olan tasarım faaliyeti ile tasarım faaliyeti ile ilişkili kavramlara değinilmiştir.

1.2.1. Tasarım Kavramı

Bilgi üretimine odaklanan yeni ekonomik sistemde, işletmelerin ve ülkelerin rekabet edebilme potansiyelleri, “bilgi üretme”, “bilgiyi kullanma”, “öğrenebilme” ve “yenilik” potansiyellerine bağlıdır. Günümüzde yenilik sadece bilgi ve teknoloji alanını değil, aynı zamanda hizmet, kullanıcı memnuniyeti, sosyal yenilik gibi faaliyet alanları arasında bağ kuran tasarım faaliyetini de içine almaktadır. Bu sebeple sanayileşmiş ülkelerin ekonomik performanslarında yenilik gerçekleştirebilme yetenekleri etkili olmakta, ürün ve hizmet yeniliğinde tasarım faaliyetleri öne çıkmaktadır(Ünsal, 2016: 151). “Araştırma Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği” 4. Maddesinde tasarım faaliyetini tanımlanmıştır. Buna göre tasarım faaliyeti “ sanayi alanında ve Bakanlar Kurulunun uygun göreceği diğer alanlarda katma değer ve rekabet avantajı potansiyeline haiz, ürün veya ürünlerin işlevselliğini artırma, geliştirme, iyileştirme ve farklılaştırmaya yönelik yenilikçi faaliyetlerin tümü” olarak ifade edilmektedir.

Türkiye’de tasarım kavramı ilk kez, devletin gelişme politikalarında yükseköğretim ile ilişkilendirilmiş halde, 1972 yılında yayımlanan Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı’nda eğitim sisteminin ilk kademesinden başlayan ve yükseköğretimde de devam eden bir eğitim sistemi ile tasarımcı yetiştirilmesi kapsamında yer almıştır(Hasdoğan, 2009: 174). Buna rağmen Türkiye’de tasarım faaliyetleri farkındalığı 2000’li yıllardan itibaren artarak oluşmaya devam etmiştir. 2009 yılında Sanayi ve Ticaret Bakanlığı’nın istemiyle kurulan Türk Tasarım Danışma Konseyi, tasarım faaliyetinde yer alan tüm paydaşları toplayarak, Tasarım Strateji Belgesi ve Eylem Planı ortaya koymuştur(Pamuk ve Erol, 2018: 79). Son olarak 28/06/2018 tarih ve 30462 Sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan 2018-2020 Tasarım Stratejisi ve Eylem Planı kabul edilmiştir.

1.2.2. Tasarım Faaliyetlerinin Kapsamı

Tasarım kavramına ait tanımlar incelendiğinde tasarım faaliyetlerinin sanayi alanında gerçekleştirilebileceği belirtilmektedir. Tasarım faaliyetlerini daha iyi anlamak adına sanayi alanında yapılabilecek tasarım çeşitlerine değinmekte fayda vardır. Sanayi

alanında yapılabilecek tasarım faaliyetleri; “Endüstriyel Tasarım” ve “Mühendislik Tasarımı” şeklinde ikiye ayrılmaktadır.

1.2.2.1. Endüstriyel Tasarım

Endüstriyel tasarım; endüstriyel olarak üretilen ürünlerin, insan ve insan gruplarının ihtiyaç ve beklentilerine uyarlanması sürecidir(Eryayar, 2011: 128). Bir başka tanıma göre endüstriyel tasarım; ürünlerin, yapıların ve sistemlerin işlevlerini, değerini ve görünümünü optimize etmeyi amaçlayan kavram ve özelliklerin oluşturulması ve geliştirilmesidir(BusinessDictionary). Günlük dilde endüstriyel tasarım bir ürünün genel şekli ve işlevini anlatmak için kullanılmaktadır. Örneğin; Bir oturma grubu, kullanımda rahatlık sağlıyor ve şık görünüyorsa, bunun iyi bir endüstriyel tasarım ürünü olduğu söylenebilir. İş yaşamı penceresinden duruma bakıldığında ise, bu oturma grubunun işlevsel ve estetik özelliği, bu ürünün üretimi, pazarlaması, nakliyesi, depolama, tamir ve satış maliyetleri de dikkate alınarak geliştirilmelidir. Fikri mülkiyet hukuku açısından ise, bir ürün sadece estetik ve dekoratif yönleri ile ele alınmaktadır. Endüstriyel tasarım ürünleri teknik ve tıbbi cihazlardan, mücevherat ve diğer lüks ürünlere; ev eşyaları, oyuncaklar, mobilyalar, elektrikli aletlerden otomobillere ve mimari yapılara; tekstil tasarımından spor malzemelerine kadar geniş bir alana sahip sanayi, moda ve el sanatları ürünleri ile ilgilidir. Bunun yanında endüstriyel tasarım, ürünlerin, ambalajı, kabı ve sunumu ile de ilgilidir(www.turkpatent.gov.tr, 2003). Genel anlamda endüstriyel tasarım aşağıdaki unsurlardan oluşmaktadır:

- Ürünün şekli gibi üç boyutlu özellikler,
- Ürünün süslemesi, desen ve çizgileri, rengi gibi iki boyutlu özellikler,
- Bu özelliklerin bir ya da daha fazlasının birleşimi

1990’lı yılların başında Avustralya’da ortaya çıkan “Yaratıcı Endüstri” kavramı, kişisel yaratıcılık, beceri ve fikri sermayeye bağlı olan reklam, moda, bilgisayar hizmetleri, mimarlık, film, sanat, tasarım, müzik, televizyon ve radyo gibi endüstri kollarını ifade etmektedir. Endüstriyel tasarım da, kişisel yetenekler, yaratıcılık, problem çözme becerisi ve fikri sermaye kullanarak nihai ürün ortaya koyması açısından yaratıcı endüstriler içerisinde yer almaktadır(Kındı, 2007: 5). Özgün

yeteneklerini ve fikri sermayelerini kullanarak ürün geliştiren endüstriyel tasarımcılar ise; ekonomiden hukuka, felsefeden psikolojiye kadar pek çok bilim dalının, kendi mesleğindeki yansımalarına hâkim olan, geniş perspektif sahibi, çok yönlü profesyonellerdir(Ünlü, 2004: 9).

Endüstriyel tasarım faaliyetinin aşamalarını; projelendirme, beyin fırtınası, fikir üretme ve konsept geliştirme süreçleri oluşturmaktadır. Konsept geliştirme aşamasından sonra izlenecek olan aşamalar ise mühendislik tasarımı faaliyetlerini kapsamaktadır(www.dipmo.net).

1.2.2.2. Mühendislik Tasarımı

Mühendislik tasarımı; ürün tasarımı kavramı, üretici ve tüketici için bir fayda oluşturan, ürün fonksiyonlarını iyileştiren, değer oluşturan, ürünlerin formunu belirleyen kavram ve spesifikasyonları yaratma ve geliştirme hizmetidir(Güneş, 2008: 70). Mühendislik tasarımı sadece çözüm üretmekten ibaret değildir. Örneğin bir ihtiyaç tespiti, son derece yenilikçi ve etkileyici bir tasarım geliştirerek çözümlenmiş olabilir. Ancak bu tasarım mühendislik yaklaşımı ile değerlendirildiğinde, ortaya çıkan ürünün işlevselliği, üretebilirliği, güvenilirliği, rekabet gücü, kullanılabilirliği, toplam maliyeti ve pazarlanabilirliği de dikkate alınmaktadır. Bu kriterleri işletmenin lehine sağlayamayan, dolayısıyla seri üretim maliyetlerini ticari olarak karşılayamayan tasarımlar, fikir aşamasında kalarak, hayata geçirilmemektedir. Bir mühendislik tasarımı, farklı uzmanlık alanlarının koordineli çalışması ile sağlanmaktadır. Mühendislik tasarımı kapsamında yürütülen çalışmalar; araştırma, tasarım-analiz, geliştirme, prototip üretimi ve kalite testleridir. Bir tasarımın geliştirilmesi sürecinde izlenen aşamalar aşağıda açıklanmıştır(www.catiaturk.com, 2013):

- İhtiyacın tanımlanması: Tasarımı başlatan faktör ihtiyacın tanımlanmasıdır. İhtiyacın detaylandırılması ile ortaya bir problem açıklaması çıkmaktadır. Bu açıklamaya tasarıma ait hedefler, kısıtlar, girdi ve çıktılar dâhildir.
- Konsept Tasarım: Çözüm odaklı araştırmalar sonrasında, taslak fikirlerin ortaya atılmasıyla tasarım oluşmaktadır. Tek bir tasarım yerine birden fazla tasarım geliştirerek, aralarından seçim yapmak tercih edilmektedir.

- Gerçekçi Tahminler: Tasarımcı çalışmasını her ne kadar özgürce sürdürse de ihtiyaç kalemleri arasında teknik verilerin yanı sıra, örneğin “rekabetçi maliyet” bulunması durumunda mühendislik tasarımı devreye girmektedir. Tasarımcı ise çalışmasını mühendislik tasarımı değerlendirmelerine uygun şekilde sınırlandırmalıdır.
- Matematiksel Modelleme: Tasarımın üretilebilirliği de dikkate alınarak çözümler değerlendirilmekte ve en uygun çözümler belirlenmektedir. Tasarımı fiziksel ürüne dönüştürmeden önce analiz ve optimizasyon çalışmaları matematiksel modelleme ile gerçekleştirilir
- Prototip Tasarım: Son aşamada matematiksel modelleme üzerinden tasarım gerekleri değerlendirilmektedir. Değerlendirme, sürecin işleyişi açısından son derece önemli olup, genellikle prototip üretimini içermektedir. Prototip ile tasarımın laboratuvar ve saha testleri tamamlanmaktadır.

Devam eden süreçte prototip üzerinden aşağıda yer alan sorgulamalar yapılmaktadır(www.catiaturk.com, 2013):

- Problemin çözümü ne ölçüde sağlandı?
- Test sonuçları tasarımın güvenilir olduğunu gösteriyor mu?
- Benzer çözümlere göre rekabet edebilecek düzeyde mi?
- Üretim maliyetleri yeterince düşük mü?
- Seri üretime geçtiğinde satışı ve kullanımı kar getirebilir mi?
- Kullanıcı geri beslemesi ile fark edilebilecek arızalar geri çağırımlara neden olur mu?

Tasarım geliştirme aşaması ve prototip sonrası sorgulamalar göstermektedir ki endüstriyel tasarım ile mühendislik tasarımı birbirinden keskin çizgiler ile ayrılmamaktadır. Bu sebeple bu iki tasarım çeşidinin bir bütün halinde ele alınarak tasarım faaliyetinin yürütülmesi gerekmektedir(www.dipmo.net).

1.2.3. Tasarım Faaliyeti İle İlgili Kavramlar

Tasarım faaliyeti ile ilgili kavramlar aşağıda açıklanmıştır.

Tasarım Merkezi

Tasarım projelerini ve sözleşme çerçevesinde siparişe dayalı olarak yürütülen tasarım faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere kurulan ve dar mükellefiyete tabi kurumların Türkiye’de bulunan işyerleri dahil olmak üzere, kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunan sermaye şirketlerinin; organizasyon yapısı içinde ayrı bir birim halinde örgütlenmiş olan, özellikle yurtiçi tasarım faaliyetinde bulunan ve en az 10 TZE tasarım personeli istihdam eden, yeterli tasarım birikimi ve yeteneği olan birimlerdir(www.gazi.edu.tr, 2016).

Tasarım Personeli

Tasarım faaliyetlerinde doğrudan görevli olan tasarımcı ve teknisyenlerdir.

Tasarımcı

“Tasarım faaliyeti kapsamındaki projelerin gerçekleştirilmesi ve ilgili projelerin yönetilmesi süreçlerinde yer alan, üniversitelerin; mühendislik, mimarlık ve tasarım ile ilgili bölümlerinden mezun en az lisans derecesine sahip kişiler ile tasarım alanlarından herhangi birinde en az lisansüstü eğitim derecesine sahip diğer kişileri ifade etmektedir.”(www.agtm.sanayi.gov.tr).

Teknisyen

“Meslek lisesi veya meslek yüksekokullarının tasarım, teknik, fen veya sağlık bölümlerinden mezun, teknik bilgi ve deneyim sahibi kişilerdir.”(Resmi Gazete, 2016).

Tasarım Projesi

“Amacı, kapsamı, genel ve teknik tanımı, süresi, bütçesi, özel şartları, diğer kurum, kuruluş, gerçek ve tüzel kişilerce sağlanacak aynî veya nakdî destek tutarları, sonuçta doğacak fikri mülkiyet haklarının paylaşım esasları tespit edilmiş ve tasarım faaliyetlerinin her safhasını belirleyecek mahiyette ve bilimsel esaslar çerçevesinde tasarımcı tarafından yürütülen projedir”(Resmi Gazete, 2016).

1.2.4. Tasarım Harcamalarının Kapsamı

“Araştırma Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği'nin 7. Maddesinde tasarım harcaması kapsamına giren harcama kalemleri aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:

“a) İlk madde ve malzeme giderleri:

1) Her türlü doğrudan ilk madde, yardımcı madde, işletme malzemesi, ara mamul, yedek parça, prototip ve benzeri giderler ile 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu(VUK)'a göre amortisman tabi tutulması mümkün olmayan maddi kıymetlerin iktisabına ilişkin giderleri kapsar.

2) Hammadde ve diğer malzeme stoklarından Ar-Ge ve yenilik veya tasarım faaliyetlerinde fiilen kullanılan kısma ilişkin maliyetler Ar-Ge, yenilik ve tasarım harcaması kapsamındadır. Bu nedenle, henüz Ar-Ge ve yenilik veya tasarım faaliyetlerinde kullanılmamış olan hammadde ve diğer malzemelere ilişkin maliyet tutarlarının stok hesaplarında; kullanılan, satılan ya da elden çıkarılanların da stok hesaplarından mahsup edilmek suretiyle izlenmesi gerekir.

b) Amortismanlar:

1) Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla iktisap edilen amortisman tabi iktisadi kıymetler için ayrılan amortismanlardan oluşur.

2) Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyeti dışında başka faaliyetlerde de kullanılan makine ve teçhizata ilişkin amortismanlar, bunların Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerinde kullanıldığı gün sayısına göre hesaplanır.

c) Personel giderleri:

1) Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla çalıştırılan Ar-Ge veya tasarım personeliyle ilgili olarak tahakkuk ettirilen ve gelir vergisi stopajı teşviki uygulaması kapsamında bulunan ücretler ile bu mahiyetteki giderlerdir. Ar-Ge veya tasarım merkezleri alanı dışında geçirilen süreye isabet eden ve Bakanlar Kurulunca belirlenen sınırlar dâhilinde gelir vergisi stopajı teşviki kapsamında değerlendirilen ücretler de Ar-Ge ve tasarım indirimine konu edilir. Ancak, Ar-Ge veya tasarım Merkezleri alanı dışında geçirilen süreye ilişkin olarak; gerçek yol giderleri dâhil olmak üzere yol, konaklama, gündelik gibi adlar altında gider karşılığı olarak yapılan ödemeler ile sağlanan menfaatler Ar-Ge ve tasarım indirimine konu edilemez.³

2) Tam zaman eşdeğer Ar-Ge veya tasarım personeli sayısının yüzde onunu aşmamak üzere, Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerine katılan ve bu faaliyetlerle doğrudan ilişkili destek personelinin gelir vergisi stopajı teşviki uygulaması kapsamında bulunan ücretleri ile bu mahiyetteki giderler de personel gideri kapsamındadır.

3) Kısmi çalışma hâlinde, personelin Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerine ayırdığı zamanın toplam çalışma zamanına oranı dikkate alınmak suretiyle bulunan ücret tutarları, Ar-Ge, yenilik veya tasarım harcaması olarak dikkate alınır.

³ 6 Seri Nolu 5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliği 4. Maddenin 1. Fıkrasındaki c bendinin son cümlesi;" Ancak, Ar-Ge veya tasarım merkezleri alanı dışında geçirilen süreye ilişkin olarak; gerçek yol giderleri dâhil olmak üzere yol, konaklama, gündelik gibi adlar altında gider karşılığı olarak yapılan ödemeler ile sağlanan menfaatler Ar-Ge ve tasarım indirimine konu edilemez." ibaresi, 08 Mart 2017 tarihli ve 30001 Sayılı Resmi Gazete 'de yayınlanan 8 Seri Nolu 5746 Sayılı Araştırma Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliği ile yürürlükten kaldırılmıştır.

ç) Genel giderler:

1) Ar-Ge veya Tasarım Merkezlerinin kira, su, enerji, bakım-onarım, haberleşme⁴, nakliye giderleri ile bu merkezlerde kullanılan makine ve teçhizata ilişkin bakım ve onarım giderleri gibi bu merkezlerde yürütülen faaliyetin devamlılığını sağlamak için yapılan giderleri kapsar.

2) Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerine ilişkin sigorta giderleri, kitap, dergi ve benzeri bilimsel yayınlara ait giderler de bu kapsamdadır. Ancak, büro ve kırtasiye gibi sarf malzemelerine ilişkin giderler bu kapsamda değerlendirilmez.⁵

3) Ar-Ge veya tasarım merkezlerine ilişkin olarak hesaplanan kira veya amortisman, su ve enerji giderleri hariç olmak üzere çeşitli kıstaslara göre ortak genel işletme giderleri üzerinden hesaplanacak paylar bu kapsamda değerlendirilmez.

d) Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler: Normal bakım ve onarım giderleri hariç olmak üzere, Ar-Ge ve yenilik veya tasarım faaliyetleriyle ilgili olarak işletme dışında yerli veya yabancı diğer kurum ve kuruluşlardan alınan; mesleki veya teknik destek, test, laboratuvar ve analiz hizmetleri⁶ ile bu mahiyetteki diğer hizmet alımları kapsamında yapılan ödemelerdir. Bu şekilde alınan hizmetlere ilişkin harcamalar, proje kapsamında gerçekleştirilen toplam harcama tutarının yüzde ellisini geçemez.

e) Vergi, resim ve harçlar: Doğrudan Ar-Ge ve yenilik veya tasarım faaliyetlerine ilişkin olan ve gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınabilen vergi, resim ve harçları kapsar. Doğrudan Ar-Ge, yenilik veya

⁴ 08 Mart 2017 30001 tarih ve sayılı Resmi Gazete 'de yayınlanan 8 Seri Nolu 5746 Sayılı Kanun Genel Tebliği ile haberleşme ibaresinden sonra gelmek üzere "(posta,kargo,kurye vb. giderler dahil) ibaresi eklenmiştir.

⁵ 08 Mart 2017 30001 tarih ve sayılı Resmi Gazete 'de yayınlanan 8 Seri Nolu 5746 Sayılı Kanun Genel Tebliği gereği; "Ancak, büro ve kırtasiye gibi sarf malzemelerine ilişkin giderler Ar-Ge veya tasarım indirimi kapsamında değerlendirilmez" hükmü yürürlükten kaldırılmıştır.

⁶ 08 Mart 2017 30001 tarih ve sayılı Resmi Gazete 'de yayınlanan 8 Seri Nolu 5746 Sayılı Kanun Genel Tebliği ile "ve analiz hizmetleri" ibaresi "ve analiz hizmetleri, hukuki veya bilimsel danışmanlık hizmetleri" olarak değiştirilmiştir.

tasarım faaliyetlerinin yürütüldüğü taşınmazlar için ödenen vergiler ile benzeri vergi, resim ve harçlar bu kapsamdadır.

1) Ar-Ge merkezlerinde yapılan bir harcamanın Ar-Ge ve tasarım indirimine konu edilebilmesi için bu harcamanın Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyeti kapsamında; tasarım merkezlerinde yapılan bir harcamanın indirimine konu edilebilmesi için bu harcamanın münhasıran tasarım faaliyeti kapsamında yapılmış olması esastır.

2) Rekabet öncesi işbirliği projelerinde, işbirliğini oluşturan kuruluşlarca işbirliği anlaşmasında belirtilen ortak özel hesaba aktarılan tutarlar, birinci fıkrada sayılan harcamalar kapsamında olmak şartıyla, harcamanın yapıldığı dönemde, katkı sağlayan kuruluşların her biri için katkıları oranında, Ar-Ge, yenilik ve tasarım harcaması olarak kabul edilir.”

1/08/2016 tarihli ve 2016/9094 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nca, aşağıda maddeler halinde sıralanan faaliyetler de tasarım faaliyeti kapsamına alınmıştır:

- Sinema filmi, video ve televizyon programları yapım faaliyetleri,
- Sinema filmi, video ve televizyon programları çekim sonrası faaliyetleri,
- Uzmanlaşmış tasarım faaliyetleri,
- Gösteri sanatlarını destekleyici faaliyetler

BÖLÜM 2: AR-GE VE TASARIM MERKEZLERİ MEVZUATI VE UYGULANAN TEŞVİKLER

Türkiye'nin diğer ülkeler ile rekabet edebilme potansiyelini artırmak, küresel ölçek ekonomileri arasında yer almak ve katma değeri yüksek ürünler üretmek hedeflerine ulaşması noktasında Ar-Ge ve tasarım merkezleri önemli işlevlere sahiptir. Bu sebeple bu merkezlere kanun ve yönetmelikler ile çeşitli teşvik unsurları sağlanarak, sanayi sektöründe yer alan işletmelerin bünyelerinde bu merkezleri oluşturmaları amaçlanmıştır. Çalışmanın ikinci bölümünde Ar-Ge ve tasarım merkezleri hakkında "5746 Sayılı Araştırma Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun" ile sağlanan teşvik unsurları detaylı şekilde açıklanmıştır.

2.1. AR-GE MERKEZLERİ

Günümüzde rekabet edebilmenin temel koşullarından bir tanesi de bilgiyi temel olarak yenilik süreçleri içerisinde var olmaktır. Bu amaca ulaşabilmek için yoğun bilgi kullanımı ile yeni teknolojiler, ürünler, sistemler geliştirme noktasında faaliyetlerin yürütüldüğü birimler araştırma-geliştirme birimleridir. Öyle ki; Ar-Ge faaliyetleri artık sadece işletmelerin tercihi olmaktan çıkmış, tüm dünyada devlet desteğiyle teşviki yapılır bir konuma gelmiştir. Çünkü istatistikler yoğun Ar-Ge teşvikleri ile sanayisi desteklenmekte olan ülkelerin dünya rekabet sıralamalarında en üst seviyelerde yer aldığını göstermektedir.

Türkiye'nin Ar-Ge faaliyetlerini desteklerken ulaşmak istediği amaç; yapılan Ar-Ge çalışmalarının Türkiye'ye, katma değeri yüksek uluslararası pazarda rekabet gücünü artıracak ileri teknoloji barındıran ürünler olarak dönmesidir(Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2019).

Bu sebeple Türkiye'de eski adıyla Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, yeni adıyla ise Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından desteklenen Ar-Ge Merkezleri, siparişe dayalı ve/veya Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri yürütmek amacıyla, sermaye

şirketleri tarafından kurulmuş ve işletmenin organizasyonel yapısından ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş yapıları ifade etmektedir (www.dipmo.net).

2.1.1. Ar-Ge Merkezi Hedefleri

İşletmelerin Ar-Ge merkezi kurmalarında genel olarak hedefledikleri kazanımlar aşağıda maddeler halinde belirtilmiştir(Ankara YMM Odası, 2016).

- İşletmede kurumsal anlamda bir Ar-Ge kültürü oluşturmak,
- Ar-Ge projesi geliştirme ve seçme işlemleri ile projenin yönetilmesi süreçlerinde profesyonellik ve disiplin kazanma,
- Fikri haklar konusunda uzmanlaşma ve know-how izleme
- Üniversiteler ile işbirliği kültürünün kazanılması ve geliştirilmesi
- Ar-Ge’de çalışan personellerin niteliğinin artırılması,
- Teknolojik alt yapının güçlendirilmesi

Bunun dışında Doğu Marmara Kalkınma Ajansı’nın 2016 yılında yayımlanmış olduğu Özel Sektör Ar-Ge Merkezleri Genel Görünüm Raporu’nda yer alan, Ar-Ge merkezlerine ilişkin ulusal ve bölgesel strateji belgelerinde belirtilen hedefleri gösteren tablo aşağıda verilmiştir.

Tablo 2.1. Ulusal ve Bölgesel Strateji Belgelerinde Ar-Ge ve Özel Sektör Ar-Ge Merkezleri Hedefleri Tablosu

Onuncu Kalkınma Planı 2018 Yılı Hedefleri	2006	2011	2013	2018
Ar-Ge Harcamalarının GSYH’ya Oranı (%)	0,60	0,86	0,92	1,80
Ar-Ge Harcamalarında Özel Sektörün Payı (%)	37,0	43,2	46,0	60,0
TZE Cinsinden Ar-Ge Personeli Sayısı	54.444	92.801	100.000	220.000
TZE Cinsinden Araştırmacı Sayısı	42.663	72.109	80.000	176.000
Ar-Ge Personeli İçinde Özel Sektörde İstihdam Edilenlerin Payı (%)	33,1	48,9	52,0	60,0

Kaynak: 2006 ve 2011 yılı verileri TÜİK'e aittir. 2013 ve 2018 yılı verileri Onuncu Kalkınma Planı tahminleridir.

Tablo 2.1. Ulusal ve Bölgesel Strateji Belgelerinde Ar-Ge ve Özel Sektör Ar-Ge Merkezleri Hedefleri Tablosu Devamı

Öncelikli Teknoloji Alanlarında Ticarileştirme Eylem Programı (2014-2018):

Gösterge adı	2015	2016	2017	2018
Ar-Ge Merkezi belgesi verilen işletme sayısı (Kümülatif)	180	195	210	225
Özel sektör Ar-Ge merkezlerinin Ar-Ge harcaması (Kümülatif, cari fiyatlarla milyar ₺)	12,5	14,1	16,8	20,0

Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Ulusal Yenilik Sistemi 2023 Hedefleri: BTYK'nın 27 Aralık 2011 tarihinde gerçekleştirilen toplantısında alınan karar aşağıdaki gibidir.

Karar Adı: 2011/101 Ulusal Yenilik Sistemi 2023 Yılı Hedefleri	2023 yılı
Ar-Ge harcamalarının GSYİH içerisindeki payı (%)	3,00
Özel sektör Ar-Ge harcamalarının GSYİH içerisindeki payı (%)	2,00
Özel sektör Ar-Ge harcamalarının GSYARGEH içerisindeki payı (%)	66,9
TZE araştırmacı başına düşen Ar-Ge harcaması	280 bin ₺
TZE araştırmacı sayısı	300.000
Özel sektör TZE araştırmacı sayısı	180.000
Özel sektör TZE araştırmacı sayısının toplam araştırmacı sayısındaki oranı	60,0

Türkiye Sanayi Stratejisi (2015-2018): Politika 1: Sanayide teknolojik dönüşüm gerçekleştirilecektir. "Yenilikçi Üretim, İstikrarlı Yüksek Büyüme"nin gerçekleştirilebilmesi için Türk Sanayi yapısının yüksek teknolojlili ürünler üreten bir yapıya dönüşümünün sağlanması gerekmektedir. Bu bağlamda Ar-Ge, firmalarımızın yenilikçi üretim yapmaları için en önemli araçlardan birisi olacaktır

Doğu Marmara Bölge Planı (2014-2023): 2014-2013 dönemini kapsayan Doğu Marmara Bölge Planı'nın temel amaçlarından biri Doğu Marmara Bölgesi'nde "Yüksek Katma Değerli, Yenilikçi ve Teknoloji Odaklı Ürün ve Hizmetlere Geçilmesidir."

Özel Sektör Ar- Ge Merkezlerine İlişkin Uygulama Önerileri
RB.7. Ar- Ge merkezi kurulmasının büyük ölçekli firmalar arasında yaygınlaştırılması
RB.7. Nitelikli Ar- Ge personelinin bölgede tutulması için özel sektör ve üniversitelerin işbirliği faaliyetlerinde bulunması yer almaktadır.

Kaynak: (Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA), 2016).

Yukarıdaki 10. Kalkınma Planını temel alan Ar-Ge Merkezleri Hedef Tablosu incelendiğinde, görülmektedir ki; 2006 ve 2011 yılına ait gerçekleşen veriler paylaşılmış, 2013 ve 2018 yılına ilişkin ise tahmini veriler verilmiştir. Bu Ar-Ge Merkezleri hedeflerinden TÜİK tarafından paylaşılan son veri seti olan 2017 yılı verileri

ile tahmini veriler karşılaştırıldığında ortaya çıkan tablo şöyledir; 2013 yılına ilişkin olarak % 92 olması beklenen Ar-Ge yoğunluğu, % 82 olarak gerçekleşirken, 2017 yılında ise Ar-Ge yoğunluğu % 96 olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılı hedefinin % 1,80 olduğu düşünüldüğünde, 1 yıl içinde bu hedefin ulaşılabilir olduğu görülmektedir.

Ar-Ge harcamaları içinde özel sektörün payı 2013 yılında % 46 olarak tahmin edilirken, gerçekleşen durum %48,9 oranı ile tahminin üzerinde olmuştur. 2018 yılı için ise % 60 oranında beklenen özel sektör payı, son veri seti olan 2017 yılında % 56,9 olarak gerçekleşerek, hedeflenen orana yaklaşmıştır.

Ar-Ge Merkezlerinde istihdam edilen TZE Ar-Ge personeli sayısı 2013 yılı için 100.000 personel olarak tahmin edilirken, gerçekleşen rakam 112.969 personel olmuş ve tahminin üzerinde TZE personel istihdam edilmiştir. Ancak 2018 yılı için 220.000 TZE personel tahmini yapılmış olup, TÜİK tarafından yayınlanan son veri seti olan 2017 yılında 153.552 TZE personel istihdam edilmiştir. 2018 yılı hedefini yakalayabilmek için Aradaki 66.448 personel sayısı farkının 1 yıl içinde istihdama kazandırılması gerekmektedir.

Ar-Ge Merkezlerinde istihdam edilen bu TZE personeli arasında en az lisans mezunu olan araştırmacı sayısına ait 2013 yılı tahmini 80.000 araştırmacı iken, bu rakam 89.075 olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılı için tahmin edilen TZE araştırmacı sayısı ise 176.000 araştırmacı olup, 2017 yılında toplam 111.893 araştırmacı istihdam edilmiştir. Hedefe ulaşabilme noktasında 2018 yılında istihdam edilmesi gereken TZE araştırmacı sayısı 64.107 personeldir.

Özel sektör bünyesinde kurulmuş olan Ar-Ge merkezlerinde istihdam edilen Ar-Ge personeli sayısının, toplam Ar-Ge personeli sayısına oranı 2013 yılında % 52 olarak tahmin edilmiş ancak bu oran % 35 olarak gerçekleşerek tahminin oldukça altında kalmıştır. Bu oranın 2018 yılında ise % 60'a ulaşması beklenirken, TÜİK tarafından yayınlanan son veri seti olan 2017 sonuçlarında gerçekleşen oranın % 38 olduğu görülmekte olup, hedeflenen oranın yine oldukça altında bulunmaktadır.

2.1.2. Ar-Ge ve İnovasyon Harcamalarının Kapsamı

Ar-Ge ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği'nin 7. Maddesinde, Ar-Ge ve yenilik faaliyeti kapsamında değerlendirilen harcamalar sıralanmıştır(Araştırma, Geliştirme Ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği, 2016).

Bunlar:

- a) İlk Madde ve Malzeme Giderleri
- b) Amortismanlar
- c) Personel Giderleri
- d) Genel Giderler
- e) Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler
- f) Vergi, resim ve harçlar

Olmak üzere 6 başlık halinde ele alınmıştır.

2.1.2.1. İlk Madde ve Malzeme Giderleri

Her türlü doğrudan ilk madde, yardımcı madde, işletme malzemesi, ara mamul, yedek parça, prototip ve benzeri giderler ile 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı VUK' a göre amortismanına tabi tutulması mümkün olmayan maddi kıymetlerin iktisabına ilişkin giderleri kapsamaktadır.

Hammadde ve diğer malzeme stoklarından, Ar-Ge ve yenilik faaliyeti kapsamında fiili olarak kullanılan kısma ait maliyetler, Ar-Ge harcaması olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle Ar-Ge faaliyetlerinde henüz kullanılmamış olan hammadde ve yardımcı diğer malzemelere ilişkin tutarların stok hesaplarında tutulması, kullanılmış, satılmış veya elden çıkarılmış olanların ise stok hesaplarından mahsup edilmesi yoluyla izlenmesi gerekmektedir.

2.1.2.2. Amortismanlar

Doğrudan Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinde kullanılması amacıyla edinilen iktisadi kıymetler için itfa edilen amortisman payı tutarlarından oluşmaktadır.

İktisadi kıymetin Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri dışında, işletmenin diğer faaliyetleri için de kullanılması durumunda, Ar-Ge ve yenilik faaliyeti için hesaplanacak amortisman tutarı, iktisadi kıymetin Ar-Ge ve yenilik faaliyetinde kullanıldığı gün sayısı kullanılarak tespit edilir.

2.1.2.3. Personel Giderleri

Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla çalıştırılan Ar-Ge personeliyle ilgili olarak tahakkuk ettirilen ve gelir vergisi stopajı teşviki uygulaması kapsamında bulunan ücretler ile bu mahiyetteki giderlerdir.

TZE Ar-Ge personeli sayısının % 10 unu aşmamak üzere, Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerine katılan ve bu faaliyetlerle doğrudan ilişkili destek personelinin gelir vergisi stopajı teşviki uygulaması kapsamında bulunan ücretleri ile bu mahiyetteki giderler de personel gideri kapsamındadır.

Kısmi çalışma halinde, personelin Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerine ayırdığı zamanın toplam çalışma zamanına oranı dikkate alınmak suretiyle bulunan ücret tutarları, Ar-Ge, yenilik veya tasarım harcaması olarak dikkate alınmaktadır.

2.1.2.4. Dışarıdan Sağlanan Fayda ve Hizmetler

İşletme bünyesinde ortaya çıkan normal bakım ve onarım harcamalarından hariç olmak üzere, Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri kapsamında gerçekleşen harcamaları kapsamaktadır. Bu harcamalar işletme bünyesinin dışında yerli ve yabancı diğer kurum ve kuruluşlar vasıtası ile giderilen; mesleki ve teknik destek, laboratuvar ve analiz testleri, hukuki veya bilimsel alanda danışmanlık hizmetleri ile bu mahiyette yapılan diğer hizmet alımlarından oluşmaktadır. Dışarıdan hizmet alımı şeklinde gerçekleşen bu

giderler, proje kapsamında harcanan tutarın yüzde ellisinden fazla olamaz(Çaltekin, 2017: 72).

2.1.2.5. Vergi, Resim ve Harçlar

Doğrudan Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri kapsamında gerçekleşen, gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınan vergi, resim ve harçlardan oluşmaktadır. Doğrudan Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan iktisadi kıymetlere ilişkin ödenen vergiler ve benzeri vergi, resim ve harçlar da bu kapsamda ele alınmaktadır(Yavuz, 2010: 40).

2.1.2.6. Genel Giderler

Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında meydana gelen, elektrik, su, kira, telefon, doğal gaz, bakım- onarım ve nakliye giderleri vb. giderler gibi Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinin devamlılığını sağlayan -giderlerdir.

Ar- Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerine ilişkin sigorta giderleri, kitap, dergi ve benzeri bilimsel yayınlara ait giderler de bu kapsamdadır. Ar-Ge veya tasarım merkezlerine ilişkin olarak hesaplanan kira veya amortisman, su ve enerji giderleri hariç olmak üzere çeşitli kıstaslara göre ortak genel işletme giderleri üzerinden hesaplanacak paylar bu kapsamda değerlendirilmemektedir(Araştırma, Geliştirme Ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği, 2016).

2.1.3. Ar-Ge ve İnovasyon Sayılmayan Faaliyetler

Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği'nin 5. Maddesinde Ar-Ge ve inovasyon sayılmayan faaliyetler belirtilmiştir. Buna göre aşağıda sıralanan faaliyetler Ar-Ge ve inovasyon faaliyeti sayılmamaktadır(Araştırma, Geliştirme Ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği, 2016: Md. 5).

- a) “Pazarlama faaliyetleri, piyasa taramaları, pazar araştırması ya da satış promosyonu,
- b) Kalite kontrol,
- c) Sosyal bilimlerdeki araştırmalar,
- d) Petrol, doğalgaz, maden rezervleri, arama ve sondaj faaliyetleri,
- e) İlaç üretim izni öncesinde en az iki aşaması yurt içinde gerçekleştirilmeyen klinik çalışmalar ile üretim izni sonrasında gerçekleştirilen klinik çalışmalar,
- f) Bir Ar-Ge projesi kapsamında olmaksızın icat edilmiş ya da mevcut geliştirilmiş süreçlerin kullanımı,
- g) Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerine yönelik olmayan şekil, renk, dekorasyon ve benzeri estetik ve görsel değişiklikleri içeren biçimsel değişiklikler,
- h) Programlama dilleri ile işletim sistemleri hariç olmak üzere, internet sitelerinin ve benzerlerinin hazırlanmasına yardımcı mevcut yazılımların kullanılması suretiyle yapılan yazılım geliştirme faaliyetleri,
- i) Yazılımlara ilişkin, bilimsel veya teknolojik ilerlemeler veya teknolojik belirsizliklerin çözülmesini içermeyen olağan ve tekrarlanan faaliyetler,
- j) Kuruluş ve örgütlenmeyle ilgili araştırma giderleri,
- k) Üretim ve üretim altyapısına yönelik yapılan yatırım faaliyetleri, ticari üretimin planlanması ve seri üretim sürecine ilişkin harcamalar,
- l) Numune verilmek amacıyla prototiplerden kopyalar çıkarılıp dağıtılması ve reklam amaçlı tüketici testleri,
- m) Bir Ar-Ge projesi kapsamında olmaksızın yeni süreç, sistem veya ürün ortaya konulmasına hizmet etmeyen doğrudan veya gömülü teknoloji transferi,
- n) Ar-Ge ve yenilik faaliyetleriyle geliştirilen ürüne veya sürece ilişkin fikrî mülkiyet haklarının edinimi dışında bu hakların korunmasına yönelik faaliyetler.”

2.1.4. Türkiye’de Faaliyet Gösteren Ar-Ge Merkezleri

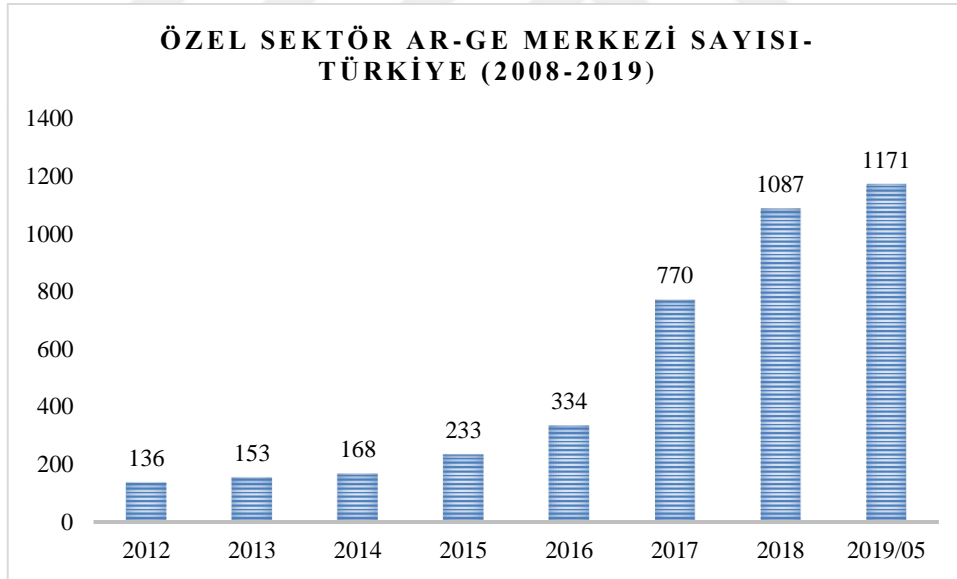
Türkiye, Ar-Ge ve inovasyon ekosisteminin en önemli aktörlerinden biri özel sektör Ar-Ge merkezleridir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Mayıs/2019 dönemi itibarıyla yayımlanmış olduğu Ar-Ge merkezi istatistikî verileri Tablo 2.2’de yer almaktadır.

Tablo 2.2. Ar-Ge Merkezi İstatistik Verileri/ Mayıs-2019

AR-GE MERKEZLERİ	
Faaliyette Olan Ar-Ge Merkezi Sayısı	1171
Toplam Personel Sayısı(Destek Personeli Dahil)	58.337
<i>Lisans</i>	31.573
<i>Yüksek Lisans</i>	9.754
<i>Doktora ve Üstü</i>	958
Proje Sayısı (Tamamlanan + Devam Eden)	34.195
Patent Sayısı	16.247
<i>Tescil</i>	4.399
<i>Başvuru</i>	11.848
Ar-Ge Merkezi Olan Yabancı/ Yabancı Ortaklı Firma Sayısı	166

Kaynak:(Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2019).

Türkiye’ de 2008 yılında çıkarılan 5746 Sayılı Kanun ile faaliyete geçen Ar-Ge merkezi sayısının içinde bulunulan 2019 yılına kadar seyri Grafik 2.1’de gösterilmiştir.

Grafik 2.1. Ar-Ge Merkezi Sayısı, Türkiye, 2012- Mayıs 2019

Kaynak: (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı).

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nın yıllık faaliyet raporlarında yer alan veriler araştırmacı tarafından derlenerek hazırlanmıştır.

Ar- Ge merkezi kurulabilme şartlarından biri olan en az 50 TZE Ar-Ge personeli sayısı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın 2014 yılı Haziran ayında gerçekleştirdiği düzenleme ile 30'a indirilmiş, takip eden yıl olan 2015'te Ar-Ge merkezi sayısı 168'den 233'e yükselerek %38 oranında bir artış sağlanmıştır. 2016 yılında Bakanlar Kurulu tekrar bir düzenlemeye giderek, 30'a indirilen TZE Ar-Ge personel sayısını bu defa 15'e indirmiştir. Bununla beraber 2016 yılında 334 olan Ar-Ge merkezi sayısı, 2017 yılında 770'e çıkararak %130 oranında bir artış göstermiş ve 2018 yılında 1087 Ar-Ge merkezi sayısı ile bir önceki yıla göre % 41'lik artış gerçekleşmiştir. 2019 Mayıs ayına ait son veri olan 1171 Ar-Ge merkezi sayısı, 2016 yılı ile karşılaştırıldığında ise %250 oranında bir artışın yaşandığı görülmektedir.

Türkiye'de faaliyetine devam eden Ar-Ge merkezi sayılarından sonra, bu merkezlerin sektörel dağılımları da Tablo 2.3'te verilmiştir.

Tablo 2.3. Türkiye'deki Ar-Ge Merkezlerinin Sektörel Dağılımı (Mayıs/2019)

Sıra No	Sektör	Ar-Ge Merkezi Sayısı	Sıra No	Sektör	Ar-Ge Merkezi Sayısı
1	Makine ve Teçhizat İmalatı	176	23	Ulaştırma ve Lojistik	13
2	Otomotiv Yan Sanayi	118	24	Dökümcülük	12
3	Yazılım	109	25	Havacılık	11
4	Bilgisayar ve İletişim Teknolojileri	82	26	Ambalaj	11
5	Elektrik-Elektronik	75	27	Kozmetik ve Temizlik Ürünleri	9
6	Tekstil	72	28	Kâğıt ve Kâğıt Ürünleri	7
7	Kimya	70	29	İnşaat	7
8	Gıda	54	30	Mühendislik/ Mimarlık Faaliyetleri	6
9	Savunma Sanayi	34	31	Denizcilik	6
10	İlaç	32	32	Petrol ve Petrol Ürünleri	6
11	Enerji	28	33	Otomotiv Tasarımı ve Mühendislik	5
12	Demir ve Demir Dışı Metaller	26	34	Çimento ve Çimento Ürünleri	4
13	Otomotiv	22	35	Perakendecilik	4
14	Dayanıklı Tüketim Malları	21	36	Medya-İletişim	3

Tablo 2.3. Türkiye'deki Ar-Ge Merkezlerinin Sektörel Dağılımı (Mayıs/2019) devamı

15	Sağlık	21	37	Medikal	3
16	Plastik-Kauçuk	20	38	Madencilik	2
17	Tarım	18	39	Hayvancılık	2
18	İklimlendirme	17	40	Silah ve Mühimmat	2
19	Mobilya	17	41	Cam ve Cam Ürünleri	1
20	Telekomünikasyon	16	42	Deri Teknolojileri	1
21	Seramik ve Rekrakter	14	43	Sıvılaştırılmış Likit Petrol Gazı	1
22	Bankacılık ve Finans	13			

Kaynak:(Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2019)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın Ar-Ge merkezi istatistik verileri 31 Mayıs 2019 itibariyle yukarıdaki gibidir. Bu verileri daha iyi anlayabilmek adına Tablo 2.4'te sektörlerin toplam 1171 Ar-Ge merkezi içerisinde isabet ettikleri yüzdelik dilimler verilmiştir.

Tablo 2. 4 Türkiye'deki Sektörlerin Toplam Ar-Ge Merkezi Sayısı İçindeki Oranı (Mayıs/2019)

Sektör	Toplam Ar-Ge Merkezi Sayısı İçindeki Oranı(%)
Makine ve teçhizat İmalatı	15
Otomotiv Yan Sanayi	10
Yazılım	9
Bilişim, Bilgi ve İletişim Teknolojileri	7
Elektrik- Elektronik	6,4
Tekstil	6
Kimya	6
Gıda	4,5
Savunma Sanayi	3
İlaç	2,8
Enerji	2
Demir ve Demir Dışı Metaller	2
Dayanıklı Tüketim Malları	1,8
Otomotiv	1,7
Sağlık	1,7
Plastik-Kauçuk	1,5
İklimlendirme	1,5

Tablo 2. 4 Türkiye'deki Sektörlerin Toplam Ar-Ge Merkezi Sayısı İçindeki Oranı (Mayıs/2019) devamı

Tarım	1,5
Mobilya	1,5
Telekomünikasyon	1,4
Cam ve Seramik Ürünleri	1
Bankacılık ve Finans	1,0
Ulaştırma ve Lojistik	1,0
Havacılık	0,9
Dökümcülük	0,9
Ambalaj	0,8
Kozmetik	0,7
Kâğıt ve Kâğıt Ürünleri	0,6
İnşaat	0,6
Mühendislik Faaliyetleri	0,6
Denizcilik	0,5
Petrol ve Petrol Ürünleri	0,5
Otomotiv Tasarımı ve Mühendislik	0,4
Çimento ve Çimento Ürünleri	0,3
Perakendecilik	0,3
Medya- İletişim	0,2
Madencilik	0,1
Hayvancılık	0,1
Tıbbi Cihazlar	0,1
Deri Teknolojileri	0,1
Sıvılaştırılmış Likit Petrol Gazı	0,1
Silah ve Mühimmat	0,1

Mayıs 2019 itibariyle 1171 Ar-Ge merkezinin yaklaşık %15'ini oluşturan makine ve teçhizat imalatı sektörünün Ar-Ge merkezleri içinde en büyük paya sahip olduğu, bunu %10 ile otomotiv yan sanayi sektörünün takip ettiği görülmektedir.

Dünya Ar-Ge harcamalarında önde gelen yüksek teknoloji sektörleri olan bilişim, bilgi iletişim teknolojileri, toplam Ar-Ge merkezi sayısı içinde %7'lik bir paya sahipken, yazılım %9, elektrik- elektronik % 6,4, ilaç %2,8, savunma %3 ve sağlık % 1,7 oranında paya sahiptir.

Türkiye Cumhuriyeti Kalkınma Bakanlığı'nın 2014-2018 yıllarını kapsayan Onuncu Kalkınma Planı'nda "Öncelikli Dönüşüm Programları" adıyla 25 adet özel uygulama programı geliştirilmiştir. "Öncelikli Teknoloji Alanlarında Ticarileştirme Programı Eylem Planı" da bu 25 adet uygulamadan biri olup, havacılık ve uzay, enerji, sağlık, savunma, raylı sistemler, bilişim ve otomotiv sektörleri öncelikli sektörler kabul edilmiştir. Eylem Planı ile öncelikli sektörlerde ait ürün çıktısının geliştirilmesi, marka sayısının artırılması, ihracat payının artırılması, bu sektörlerde faaliyet gösterecek olan Ar-Ge merkezi sayısının artırılması vb. hedef alanlarında alt programlar oluşturmak amaçlanmıştır. Bu plan çerçevesinde sunulan veriler incelendiğinde öncelikli alanlarda faaliyet gösteren Ar-Ge merkezi sayısının yıllar itibariyle gelişimi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2.5. Öncelikli Teknoloji Alanlarında Ar-Ge Merkezi Performans Göstergeleri

Gösterge Adı	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ar-Ge Merkezi Belgesi Verilen İşletme Sayısı	155	170	180	195	210	225
Özel Sektör Ar-Ge Merkezlerinin Ar-Ge Harcaması(Cari Fiyatlarla Milyar ₺)	7,3	10,5	12,5	14,1	16,8	20,0
Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı Kapsamında Desteklenen Yatırım Miktarı (Yıllık, Cari Fiyatlarla Milyon ₺)	-	95	125	145	160	180
Yerli Patent Başvuru Sayısı(Yıllık)	4.528	5.000	6.000	8.000	10.000	13.000
Teknoloji Transfer Ofisleri Aracılığıyla Lisanslanan/ Ticarileştirilen Patent/Buluş Sayısı (Yıllık)	6	8	12	18	26	35

Kaynak:(T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı)

2018 yılı sonunda Türkiye'de faaliyet gösteren toplam Ar-Ge merkezi sayısı 1087 iken, bu merkezlerden 225 tanesi öncelikli teknoloji alanlarında kurulmuştur. Oransal bazda bakıldığında ise 2018 yılı Ar-Ge merkezi sayısı içerisinde % 20 oranında öncelikli teknoloji alanında faaliyet gösteren Ar-Ge merkezi bulunduğu görülmektedir. Yine 2018 yılında öncelikli teknoloji alanlarında faaliyet gösteren Ar-Ge merkezlerinde

yürütülen projelerden 13.000 patent başvurusu yapılırken, 35 adet patent/buluş ticarileştirilmiştir.

Türkiye’de faaliyet gösteren Ar-Ge merkezlerinin il bazında dağılımı ise Tablo 2.6’da verilmiştir.

Tablo 2.6. Türkiye'deki Ar-Ge Merkezlerinin İl Bazında Dağılımı (Mayıs/2019)

Sıra No	İL	AR-GE MERKEZİ SAYISI	Sıra No	İL	AR-GE MERKEZİ SAYISI
1	İstanbul	414	25	Samsun	4
2	Kocaeli	126	26	Osmaniye	3
3	Bursa	122	27	Malatya	3
4	Ankara	109	28	Çorum	3
5	İzmir	82	29	Bolu	3
6	Tekirdağ	48	30	Adıyaman	2
7	Manisa	28	31	Niğde	2
8	Konya	24	32	Aksaray	2
9	Eskişehir	20	33	Hatay	2
10	Antalya	18	34	Uşak	2
11	Sakarya	18	35	Karaman	2
12	Mersin	13	36	Erzincan	2
13	Kayseri	12	37	Trabzon	2
14	Adana	12	38	Sivas	2
15	Denizli	12	39	Amasya	1
16	Gaziantep	11	40	Burdur	1
17	Kahramanmaraş	11	41	Çanakkale	1
18	Kütahya	9	42	Çankırı	1
19	Balıkesir	9	43	Elazığ	1
20	Aydın	9	44	Isparta	1
21	Düzce	8	45	Muğla	1
22	Bilecik	4	46	Ordu	1
23	Kırklareli	4	47	Şanlıurfa	1
24	Yalova	4	48	Zonguldak	1

Kaynak:(Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2019).

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Ar-Ge Teşvikleri Genel Müdürlüğü verilerine göre Mayıs 2019 itibariyle faaliyette olan 1171 Ar-Ge merkezinin %35'i İstanbul'da, %10'u Kocaeli'nde ve % 10'u ise Bursa'da faaliyet göstermektedir. Böylece Ar-Ge merkezlerinin toplamda % 55'inin faaliyet gösterdiği Marmara Bölgesi, Ar-Ge merkezlerinin yoğunlaşma bölgesi olmuştur.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın eski ismi olan Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından, 2016 yılı verilerine göre düzenlenen 6. Özel Sektör Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri Zirvesi'nde 25 Ar-Ge merkezi, 15 farklı sektör ve 8 farklı gösterge bazında ödül alan işletmelere ait bilgiler Tablo 2.7'de yer almaktadır (www.sanayigazetesi.com.tr, 2017).

Tablo 2.7. Altıncı Özel Sektör Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri Zirvesi Sıralamaları

Genel	Genel Sıralama	1. <u>Arçelik A.Ş.</u>
		2. <u>Eczacıbaşı Yapı Gereçleri</u>
		3. <u>Aselsan A.Ş.</u>
Sektör Bazında Birinci Ar-Ge Merkezleri	Bankacılık ve Finans	<u>Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş.</u>
	Bilgisayar ve İletişim Hizmetleri	<u>Turkcell A.Ş.</u>
	Cam ve Seramik	<u>Eczacıbaşı Yapı Gereçleri</u>
	Dayanıklı Tüketim Malları	<u>Arçelik A.Ş.</u>
	Elektronik	<u>Vestel Elektronik</u>
	İklimlendirme	<u>Bosch Termoteknik</u>
	İlaç	<u>Sanovel</u>
	Kimya	<u>Dyo Boya Fabrikaları</u>
	Makine Ekipman	<u>Durmazlar Makine</u>
	Metal Ürünler	<u>Norm Cıvata</u>

Tablo 2.7. Altıncı Özel Sektör Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri Zirvesi Sıralamaları devamı		
<u>Otomotiv</u>	<u>Temsa Ulaşım Araçları A.Ş.</u>	
<u>Otomotiv Yan Sanayi</u>	<u>Tırsan Treyler</u>	
<u>Savunma ve Havacılık</u>	<u>Aselsan A.Ş.</u>	
<u>Tekstil ve Hazır Giyim</u>	<u>Kordsa Global</u>	
<u>Gösterge Bileşenleri Bazında Birinci Ar-Ge Merkezleri</u>	<u>Ar-Ge personel istihdamı</u>	<u>Roketsan A.Ş.</u>
	<u>Ar-Ge harcamaları yoğunluğu</u>	<u>Biota Bitkisel İlaç</u>
	<u>Proje Kapasitesi</u>	<u>Roketsan A.Ş.</u>
	<u>İş Birliği ve Etkileşim</u>	<u>Netaş Telekomünikasyon</u>
	<u>Ticarileşme</u>	<u>Kazlıçeşme Deri Ürünleri</u>
	<u>Fikri Mülkiyet Yetkinliği</u>	<u>Türkiye Şişecam</u>
	<u>Petrol ve Petrol Ürünleri</u>	<u>Tüpraş</u>
	<u>Tekstil ve Hazır Giyim</u>	<u>Kordsa</u>

Kaynak:(www.sanayigazetesi.com.tr, 2017).

Performans istatistiklerinin değerlendirilmesinde, Ar-Ge yatırım yoğunluğu, etkileşim, işbirliği oranı, proje kapasitesi ve ticarileşme gibi 33 göstergenin göz önüne alındığı Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri Zirvesi'nde paylaşılan sıralamada, Arçelik A.Ş. genel sıralamanın birincisi olmakla birlikte, dayanıklı tüketim malları sektöründe de birincilik ödülünü aldığı görülmektedir. Eczacıbaşı yapı gereçleri genel sıralamadaki ikinciliği ile birlikte cam ve seramik sektöründe de birinci olmuştur. Aselsan A.Ş ise savunma ve havacılık sektöründe birinciliğe, genel sıralamada ise üçüncülüğe sahip olmuştur.

2.1.5. Ar-Ge Merkezlerine Yönelik Teşvikler

Ar-Ge faaliyetlerine özendirme amaçlı olarak devlet tarafından çeşitli teşvik programları uygulanmaktadır. Çalışmanın bu bölümünde teşvik uygulamalarının önemi açıklanacak olup, sonrasında Türkiye’de bulunan Ar-Ge merkezleri için” 5746 Sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun” ile sağlanan teşvik unsurları detaylandırılacaktır.

2.1.5.1. Ar-Ge Merkezlerine Uygulanan Teşviklerin Önemi

İnovasyon, yatırımcı kişi ve işletmeler için maliyet gerektiren, bununla birlikte belirsizliği de içeren bir kavramdır. Pek çok işletme bu belirsizliğin riskini almamak ve katlanacağı maliyeti, kara dönüştürememek endişesiyle inovasyon faaliyetlerinden uzak durmaktadır. 2012-2014 yılları arasında inovatif olmayan işletmeler üzerinde yapılan araştırma bulgularına göre, bu işletmelerin yaklaşık % 16,7 si gerçekte inovatif bir işletme olduklarını ancak inovasyon faaliyetlerinin önünde engeller bulunduğunu belirtmiş, % 83’ü ise inovasyon yapmak için bir sebeplerinin olmadığını belirtmiştir. Bunun yanında piyasa talebinin düşüklüğü, daha önceki inovasyonlar ve fikir noktasındaki eksiklikler de inovasyondan uzak durmaları konusunda edinilen diğer bulgular olmuştur(Sönmez, 2017: 35).

Devletin Ar-Ge faaliyetlerine vermiş olduğu destek, işletmeleri inovasyondan uzak tutan sebeplerin caydırıcılığını ortadan kaldırmayı ve aksine Ar-Ge faaliyetlerini işletme maliyetleri anlamında özendirici hale getirmeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda verilen devlet teşviklerinin de etkisi ile sermaye şirketleri bünyesinde kurulan Ar-Ge merkezi sayısı hızlı bir artış göstermektedir.

Ar-Ge Merkezlerini cazip hale getirmek için devletin uyguladığı teşvikler;

- 5746 sayılı Ar-Ge Kanununda Yer alan Vergi Teşvikleri
- 5520 sayılı kurumlar vergisi kanununda yer alan Ar-Ge indirimi olmak üzere temelde iki başlık altında toplanmaktadır.

Çalışmanın bundan sonraki kısmında bu teşviklerle ilgili bilgi verilecektir.

2.1.5.2. 5746 Sayılı Ar-Ge Kanununda Yer Alan Vergi Teşvikleri

İlk olarak 2008 yılında yürürlüğe giren “5746 Sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkındaki Kanun”, süreç içerisinde ortaya çıkan ihtiyaçlara istinaden 26 Şubat 2016 yılında 29636 sayılı Resmi Gazete ‘de yayımlanan “6676 Sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun ve Bazı Kanun Hükmündeki Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile güncellenmiştir. Bu kapsamda 5746 Sayılı Kanunun ismi, “Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun” olarak değiştirilmiş ve 1 Mart 2016 tarihinde yeni haliyle yürürlüğe girmiştir. Bu güncelleme ile tasarım faaliyetlerinin de eklendiği 5746 sayılı Kanunun uygulamasına ilişkin yönetmelik ise 10 Ağustos 2016 tarih ve 29797 sayılı Resmi Gazete ‘de yayımlanmıştır.

Buna göre güncellenen hali ile” 5746 Sayılı Kanun ve Uygulama Yönetmeliği;

- Türkiye’de özel sektör tarafından kurulan Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri,
- Ulusal ve uluslararası kurumlarca desteklenen Ar-Ge Projeleri,
- Rekabet öncesi İşbirliği projeleri,
- Teknogirişim Sermayesi Desteği,
- Tasarım tescil desteği,
- Herhangi bir kamu kurumundan destek alınmadan öz kaynaklarla geliştirilen Ar-Ge projeleri

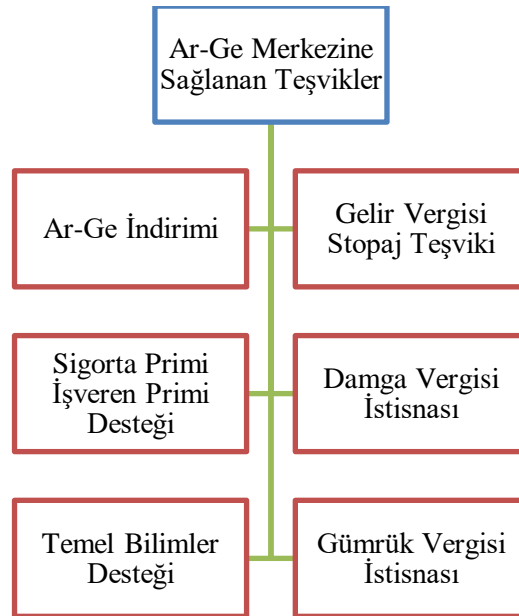
Kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlere ilişkin indirim, istisna, destek ve teşvikleri kapsamaktadır”(Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı: 9).

5746 Sayılı Kanun kapsamında, sağlanan bu destekler ile varılmak istenen hedefler; (5746 Sayılı Araştırma Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun, 2008: Md.1).

- “Ar-Ge, yenilik ve tasarım yoluyla, ülke ekonomisinin uluslararası düzeyde rekabet edilebilir bir yapıya kavuşturulması için teknolojik bilgi üretilmesi,
- Üründe ve üretim süreçlerinde yenilik yapılması,
- Ürün kalitesi ve standardının yükseltilmesi,
- Verimliliğin artırılması,
- Üretim maliyetlerinin düşürülmesi,
- Teknolojik bilginin ticarileştirilmesi,
- Rekabet öncesi işbirliklerinin geliştirilmesi,
- Teknoloji yoğun üretim,
- Girişimcilik ve bu alanlara yönelik yatırımlar,
- Ar-Ge’ye, tasarıma ve yeniliğe yönelik doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının ülkeye girişinin hızlandırılması,
- Ar-Ge ve tasarım personeli ve nitelikli işgücü istihdamının artırılması”

olarak sayılmıştır.

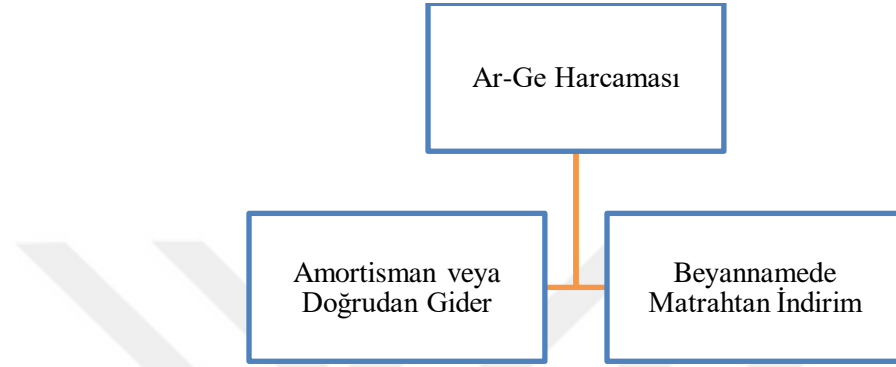
Ar-Ge Merkezlerine sağlanan indirim, istisna ve teşvikler aşağıdaki gibidir.

Şekil 2. 1. 5746 Sayılı Kanun İle Ar-Ge Merkezlerine Sağlanan Teşvik Unsurları

2.1.5.2.1. Ar-Ge İndirimi

Mükellefler, yaptıkları Ar-Ge harcamalarını matrahın tespitinde gider ya da maliyet olarak dikkate alabilirler(Arslan, 2016: 26). Ancak, Ar-Ge ve tasarım faaliyeti kapsamında yapılan harcamalar, VUK' a göre aktifleştirilmek suretiyle amortisman yoluyla itfa edilir(Çaltekin, 2017: 81).

Şekil 2. 2. Ar-Ge Harcaması

“Ar-Ge ve Tasarım Destek Kanunu” ile “Ar-Ge ve Tasarım Destek Yönetmeliği’nde”, Ar-Ge, tasarım ve yenilik kavramları açıklanmış ve bu kapsamda yapılan projelerin ve belirli özelliklere haiz harcamaların Ar-Ge ve tasarım indiriminden faydalandırılabilmesine dair esaslar düzenlenmiştir (Çaltekin, 2017: 80).

Ar-Ge merkezlerinde ortaya çıkan bir harcamanın Ar-Ge ve tasarım İndiriminden faydalandırılabilmesi için bu harcamanın, Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyeti kapsamında yapılmış olması gerekmektedir. Buna göre yasa kapsamına giren Ar-Ge ve yenilik harcamalarının tamamı “Kurumlar Vergisi Kanunu’nun” 10. Maddesine göre kurum kazancının ve “Gelir Vergisi Kanununun” 89. Maddesi uyarınca ticari kazancın tespitinde indirim konusu yapılır.

Bununla beraber 10/08/2016 tarihinde yürürlüğe giren ve 2016/9092 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına göre, “5746 Sayılı Kanun kapsamında kurulan ve aşağıda belirtilen göstergelerden herhangi birinden, bir önceki yıla göre en az yüzde yirmi artış sağlayan Ar-Ge veya tasarım merkezlerinde, o yıl yapılan Ar-Ge ve yenilik veya tasarım harcamalarının bir önceki yıla göre artış tutarının yüzde ellisi 31/12/2023

tarihine kadar, kurum kazancı veya ticari kazancın tespitinde indirim konusu edilebilir (2016/9092 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, 2016).

- a. Ar-Ge ve Tasarım harcamasının, toplam ciro içindeki payı (ilgili yılda yapılan Ar-Ge ve tasarım harcamasının, şirkete ait gelir tablosundaki net satışlara oranı)
- b. Tescil edilen ulusal veya uluslararası patent sayısı,
- c. Uluslararası destekli proje sayısı,
- d. Lisansüstü dereceli araştırmacı sayısının toplam Ar-Ge personeli sayısına oranı
- e. Toplam araştırmacı sayısının toplam Ar-Ge personeli sayısına oranı
- f. Ar-Ge sonucu ortaya çıkan yeni ürünlerden elde edilen cironun toplam ciroya oranı (Ar-Ge çalışmaları sonucu üretilen ürünlerden elde edilen hâsılatın, şirketin diğer faaliyetlerinden elde ettiği hâsılatına oranı)”

Buna göre, kurum kazancı veya ticari kazancın tespitinde, Ar-Ge, yenilik ve tasarım harcaması kapsamında yapılan harcamaların tamamı indirim konusu edilirken, ayrıca bir önceki yıla göre belirtilen harcama türlerinde en az yüzde yirmi oranında artış sağlayan Ar-Ge ve Tasarım merkezleri, sağladıkları artışın yüzde ellisini de tekrardan indirim konusu yapabileceklerdir.

“Kazancın yetersiz olması nedeniyle, ilgili hesap döneminde indirim konusu yapılamayan tutar, bir sonraki hesap dönemlerine devredilmektedir. Devredilen tutarlar takip eden yıllarda VUK’a göre her yıl belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılarak dikkate alınmaktadır(Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği, 2016: Md. 8(3)).”

“Projelerin tamamlanmasına zorunlu nedenlerle imkân kalmaması veya projenin başarısızlıkla sonuçlanması nedeniyle iktisadi kıymet oluşmaması hallerinde, Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyeti kapsamında yapılan ve önceki yıllarda aktifleştirilmiş olan tutarlar doğrudan gider yazılır(Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği, 2016: Md. 8(7)).”

Ar-Ge indirimi teşvikine ait bilgiler, indirimin daha iyi anlaşılabilmesi için Tablo 2.8’ de özetlenmiş halde verilmiştir.

Tablo 2.8. Ar-Ge İndirimi Özet Tablosu

AR-GE İNDİRİMİ		
Kapsamı	Ar-Ge, Tasarım ve yenilik faaliyeti harcamalarının tamamı, ilgili yılın kurum veya ticari kazancı üzerinden indirimine konu edilir.	
Yan tarafta verilen göstergelerin herhangi birinden %20 artış sağlayan Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri	“Ar-Ge ve Tasarım harcamasının, toplam ciro içindeki payı”	O yıl yapılan Ar-Ge, yenilik ve tasarım harcamalarının, bir önceki yıla göre artış tutarı üzerinden % 50 oranında hesaplanacak olan tutar, 31/12/2013 tarihine kadar kurum kazancı veya ticari kazançtan indirimine konu edilebilir.
	“Tescil edilen ulusal veya uluslararası patent sayısı”	
	“Uluslararası destekli proje sayısı”	
	“Lisansüstü dereceli araştırmacı sayısının toplam Ar-Ge personeli sayısına oranı”	
	“Toplam araştırmacı sayısının toplam Ar-Ge personeli sayısına oranı”	
	“Ar-Ge sonucu ortaya çıkan yeni ürünlerden elde edilen cironun toplam ciroya oranı”	
Kazancın yetersiz olması durumu	İndirimi yapılamayan tutar bir sonraki hesap dönemine devredilir.	
Projenin imkânsız hale gelmesi veya başarısız olması durumu	“Kapsamda yapılan harcamalar ve önceki yıllarda aktifleştirilmiş tutarlar doğrudan gider yazılır.”	

Ar-Ge indiriminde hile yapılmasını önlemek adına, kanun koyucu birtakım yeminli mali müşavir raporlarını da zorunlu tutmuştur(Gökçe ve Telliöğlü, 2013: 130).

Ar-Ge ve tasarım indiriminin uygulanabilmesi için yeminli mali müşavirlik tasdik raporuna eklenecek aşağıda sıralanan belgelerin de ilgili mevzuatta belirtilen süre içinde bağlı bulunulan vergi dairesine verilmesi zorunludur(Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı: 30).

- “Kanun kapsamında ilk kez Ar-Ge indirimden faydalanacak olan Ar-Ge merkezleri için “Ar-Ge Merkezi” belgesi,

- Ar-Ge merkezinde yürütülmekte olan projelerin hangi aşamada olduğunu veya bu projelerin uygulama durumunu gösterir belge,
- Ar-Ge ve tasarım indirimine konu olan harcamaların ana gruplar halinde yıllık tutarları ile ayrıntılı dökümünü gösterir liste,
- Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde çalışan personellerin projeler itibariyle sayıları ve nitelikleri, bu personellerin projelerde görev aldıkları süreler, ücretleri, gelir vergisi stopajı teşvikine konu edilen vergi tutarlarını gösteren liste ile temel bilimler mezunlarının sayı ve nitelikleri ile bu personele sağlanan desteğe ilişkin belgeler,
- Dışarıdan alınan, test, laboratuvar, analiz danışmanlık, ekspertiz ve benzeri hizmetlere ilişkin olarak, hizmet sağlayan kişi/kurum ad, TC Kimlik No/vergi kimlik numarası, alınan hizmetin mahiyeti, fatura tarihi ve numarası, tutarı, stopaj ve Katma Değer Vergisi(KDV) tutarına ilişkin liste,
- Sözleşme çerçevesince siparişe dayalı olarak yürütülen Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerine ilişkin Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerince verilecek Ar-Ge ve tasarım indirimi tutarlarını gösteren liste,
- Yeminli mali müşavirlik tasdik raporu”

2.1.5.2.2. Gelir Vergisi Stopajı Teşviki

“5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun” ile gerekli şartları sağlayan Ar-Ge ve yenilik projelerinde çalışan Ar-Ge ve destek personelinin ücretlerinde gelir vergisi stopaj teşviki sağlanmıştır(Çaltekin, 2017: 74).

Gelir Vergisi Kanunu’na eklenen geçici 75. Maddeye göre, 5746 Sayılı Kanunda belirtilen Ar-Ge, tasarım ve destek personelinin, bu çalışmalarını karşılığında elde etmiş oldukları ücretlerinden hesaplanan gelir vergisine, asgari geçim indirimi(AGİ) uygulandıktan sonra kalan miktarı üzerinden, eğitim durumlarına göre belirli oranlarda teşvik hesaplanmaktadır. Kanun kapsamında Ar-Ge, destek ve tasarım personellerine uygulanacak teşvik oranları aşağıdaki gibidir(Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı: 30-31):

- “Doktoralı olanlar veya temel bilimlerden(Matematik, Fizik, Kimya ve Biyoloji) birinde en az yüksek lisans derecesine sahip olanlar için % 95
- Yüksek lisanslı olanlar ile temel bilimler alanlarından birinde lisans derecesine sahip olanlar için % 90,
- Diğerleri için % 80”

Eğitim durumlarına göre teşvik oranlarının artırılmasındaki amaç, güçlü ekiplerle yüksek katma değerli üretim bakış açısıyla, Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde nitelikli Ar-Ge personeli istihdamını artırmaktır.

Hesaplanan bu teşvik tutarları, verilecek muhtasar beyanname ile tahakkuk eden vergiden indirilmesi suretiyle terkin edilir. Bu madde ile birlikte, gelir vergisi stopajı teşviki, 31/12/2023 tarihine kadar uygulanacaktır(Gelir İdaresi Başkanlığı).

Gelir vergisi stopajı teşvikinin hesaplanmasında, bu kapsamdaki personelin fiilen Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerine ayırdıkları zamanın, toplam çalışma zamanına oranı dikkate alınmakta, buna göre personeller, Tam zamanlı ve Kısmi zamanlı olmak üzere iki şekilde değerlendirilmektedir. Gelir vergisi stopajı teşviki uygulamasından tam zamanlı personeller faydalanabilirken, kısmi zamanlı personellerin ücretleri de fiilen Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinde geçirdikleri sürelerle isabet eden kısımla sınırlı olarak faydalanabilmektedir(Arslan, 2016: 152).

Gelir Vergisi Stopajı Teşviki ile ilgili kanunun 3/2 Maddesinde ve Yönetmeliğin 10. Maddesine göre Ar-Ge, tasarım ve destek personelleri için gelir vergisi stopaj teşviki hesaplamalarında aşağıdaki hususların dikkate alınması gerekmektedir.

1. “Kısmi zamanlı çalışan Ar-Ge ve yenilik personeli hariç olmak üzere, TZE personele ait hak kazanılmış hafta tatili ile yıllık ücretli izin süreleri teşvik kapsamında değerlendirilir.
2. Kısmi süreli çalışan Ar-Ge ve yenilik personeli hariç olmak üzere, TZE personele ait ulusal bayram ve genel tatiller hakkında kanunda belirtilen tatil günlerine isabet eden ücretler teşvik kapsamında değerlendirilir.

3. Kısmi zamanlı çalışan Ar-Ge ve yenilik personelinin, hafta tatili, yıllık ücretli izin ve ulusal bayram ve genel tatiller hakkında kanunda belirtilen tatillere isabet eden ücreti teşvik kapsamına alınmazken, normal çalışma süreleri içinde sadece fiilen Ar-Ge ve yenilik faaliyetinde çalıştıkları kısma isabet eden ücretler teşvik kapsamındadır.
4. Haftalık kırk beş saatin üzerindeki ve ek çalışma sürelerine ilişkin ücretler bu istisnadan faydalanamaz.
5. Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde yürütülen proje kapsamındaki ve Bakanlar Kurulu kararınca belirlenen faaliyetlerin Ar-Ge veya tasarım merkezi dışında yürütülmesinin zorunlu olduğu durumlarda ücretin Bakanlar Kurulunca belirlenecek kısmı teşvik kapsamında değerlendirilir. (01/08/2016 tarih ve 2016/9091 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile % 100 olarak belirlenmiştir). Bakanlar kurulu kararı ile tespit edilen faaliyetlerle sınırlı olmak üzere, Ar-Ge veya tasarım merkezi dışında geçirilecek sürelerin projelerle doğrudan ilgili olduğu ile Ar-Ge ve tasarım merkezi dışında yürütülmesinin zorunlu olduğunun tevsiki ve sorumluluğu, Ar-Ge veya tasarım merkezi yönetimine aittir(Gelir İdaresi Başkanlığı).

Ar-Ge personellerinin, teşvik kapsamına alınan dışarıda geçirebileceği faaliyetler 5 ana başlık altında toplanmıştır. Bunlar(www.egesys.net, 2016):

- Laboratuvar, analiz, test ve deney çalışmaları
- Saha araştırmaları,
- Bilimsel etkinlikler,
- Prototip geliştirme faaliyetleri,
- Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde yapılan çalışmalar.

Böylece yenilikçi ürünlerin özgürce üretimi bakış açısıyla, daha yenilikçi ve daha rekabetçi ürünlerin üretilmesi desteklenmektedir.

6. Ar-Ge veya tasarım merkezlerinde en az bir yıl süreyle çalışan Ar-Ge veya tasarım personelinin yüksek lisans yapanlar için bir buçuk yılı,

doktora yapanlar için iki yılı geçmemek üzere merkez dışında geçirdiği sürelerle ilişkin ücretlerin yüzde yüzünü aşmamak şartıyla Bakanlar Kurulunca ayrı ayrı veya birlikte belirlenecek kısmı gelir vergisi stopajı teşviki kapsamında değerlendirilir.

7. Böylece öğren ve uygula bakış açısıyla, ticarileştirmeye yönelik insan kaynağı kapasitesi artırılacaktır.
8. Lisansüstü eğitimde geçirilecek süre, üniversiteden onaylı ders programı dikkate alınarak ilgili Ar-Ge veya tasarım merkezinin onayı ile hesaplanır. Bu hesaplamalarda lisansüstü eğitimde, alınan dersler kapsamında yapılacak araştırmalar da değerlendirilir. Yüksek lisans yapanlar için bir buçuk yıllık, doktora yapanlar için iki yıllık sürelerin uygulanmasında kayıt dondurma kapsamında geçen süreler dikkate alınmaz.
9. Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerinde çalışan Ar-Ge, tasarım ve destek personeline bu faaliyetlerine ilişkin olarak ödenen ve Gelir Vergisi Kanununun 61 inci maddesine göre ücret kapsamında değerlendirilen prim, ikramiye ve benzeri ödemeler gelir vergisi stopajı teşviki kapsamında değerlendirilecektir(5746 Sayılı Araştırma Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliği, 2016: Md. 3(11)).
10. Bu madde kapsamında Ar-Ge veya Tasarım merkezleri alanı dışında gerçekleştirilen faaliyetler ile lisansüstü eğitim kapsamında dışarıda geçirilen süreler, bu yönetmelik kapsamında sağlanan indirim, destek ve teşvik unsurlarından da yararlandırılır.
11. Gelir vergisi stopajı teşvikinden yararlanacak olan destek personelinin tam zaman eş değeri sayısı, toplam tam zaman eşdeğer Ar-Ge veya tasarım personeli sayısının yüzde onunu aşamaz. Küsuratlı sayılar tama iblağ edilir. Destek personelinin toplam tam zaman eşdeğer Ar-Ge veya tasarım personeli sayısının yüzde onunu aşması halinde, brüt ücreti en az olan destek personelinin ücretinden başlamak üzere teşvik uygulanır. Brüt ücretlilerin aynı olması halinde, ücretine gelir vergisi teşviki uygulanacak destek personeli işverence belirlenir. Ar-Ge merkezi veya

tasarım merkezi yöneticisi, görev tanımı ve niteliğine göre Ar-Ge personeli, tasarım personeli veya destek personeli olarak değerlendirilir.

12. Birinci fıkra kapsamında belirtilen projelerde görev alan veya işletmelerde çalışan kamu personeli belirtilen teşvikten yararlanamaz.

13. Muhtasar beyanname üzerinde terkin edilecek tutara ilişkin hesaplamanın, Ar-Ge veya tasarım personeli ile destek personelinin her biri için ayrı ayrı yapılması gerekmektedir. Bu hesaplama ile ilişkin bilgiler, Maliye Bakanlığınca belirlenen bildirim tablosunda gösterilir ve muhtasar beyanname ekinde ilgili vergi dairesine verilir.”

Gelir Vergisi Stopaj Teşvikinin daha iyi anlaşılabilmesi için, Tablo 2.9’da teşvikin özet bilgileri verilmiştir.

Tablo 2. 9 Ar-Ge veya Tasarım Merkezlerinde Uygulanacak Gelir Vergisi Stopajı Teşviki Özet Tablosu

GELİR VERGİSİ STOPAJI TEŞVİKİ	
Kapsamı	“Ar-Ge, yenilik ve tasarım projelerinde çalışan Tam zamanlı Ar-Ge ve destek personeli ücretleri ile Kısmi zamanlı çalışan personelin fiilen Ar-Ge ve yenilik faaliyetinde çalıştıkları sürelerle isabet eden ücretler.”
Usul	Gelir vergisi matrahına AGİ uygulandıktan sonra oluşan ödenecek gelir vergisi üzerinden hesaplanır.
Ölçüt	Personelin eğitim durumu
Eğitim Durumuna Göre Teşvik Oranları	<ul style="list-style-type: none"> • “Doktoralı veya temel bilimlerden yüksek lisans mezunu personel için %95 • Yüksek Lisans mezunu veya temel bilimlerden lisans mezunu personel için %90 • Diğerleri için %80”
Teşvik uygulanacak vergi	Muhtasar beyanname ile tahakkuk eden gelir vergisinden indirilir.
Teşvikin süresi	31.12.2023’e kadar
Tam zamanlı personelin hesaplanması	Personelin fiilen Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetine ayırdıkları zaman/ toplam çalışma zamanı = 1 olan personel Tam zamanlı personeldir.
Teşvik kapsamına giren ücretler	<ul style="list-style-type: none"> • “TZE personeline Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri kapsamında ödenen ücretler • Kısmi zamanlı personele ödenen ücretin, fiilen Ar-Ge ve yenilik faaliyetinde çalıştığı sürelerle isabet eden kısmı • TZE personelin Hafta tatili ve yıllık ücretli izin süreleri • TZE personelin Ulusal bayram ve tatil günlerine isabet eden ücretler • Haftalık en fazla 45 saatlik çalışma • Ar-Ge, yenilik ve destek personeline, kapsam dahilindeki çalışmaları karşılığında, ücret olarak ödenen ikramiye, prim ve benzeri ödemeler, • Bakanlar Kurulu kararına uygun olarak, Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri dışında işin yürütülmesi durumunda ücretin % 100’ü • Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde en az bir yıllık çalışma süresini dolduran personellerden, yüksek lisans yapanlar için 1,5 yılı, doktora yapanlar için 2 yılı aşmamak üzere dışarıda geçirilen sürelerle isabet eden ücretlerin % 100 ünü aşmamak üzere Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenen teşvik tutarları”
Teşvik uygulanacak destek personeli sayısı	Teşvik uygulanacak destek personeli sayısı, toplam Tam Zaman Eşdeğer Ar-Ge veya Tasarım personeli sayısının % 10’unu geçemez. Geçmesi halinde brüt ücreti en az olan destek personelinin ücretinden başlamak üzere teşvik uygulanır. Brüt ücretlerin de aynı olması durumunda, teşvik kapsamına alınacak destek personelleri işveren tarafından belirlenir.
Projelerde yer alan kamu personellerinin durumu	Teşvikten faydalanamazlar.

2.1.5.2.3. Sigorta Primi Desteği

İşletmeleri Ar-Ge ve tasarım faaliyetlerine yönlendirmek için 5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun ile işletmelerin bu konulardaki faaliyetleri için sağlanan vergi ve sosyal güvenlik desteklerinden biri de sigorta primi desteğidir.

Bu destek kapsamında, Ar-Ge veya tasarım merkezlerinde çalışan, kamu personelleri hariç olmak üzere, Ar-Ge personeli ile destek personellerinin ücretleri üzerinden hesaplanan, sigorta primi işveren hissesinin yarısı, Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır. Günümüzde % 20,5 olan işveren sigorta primi hissesine, sigorta primi desteği uygulandığında oran % 10,25'e düşmektedir. İşverenin bir diğer yükümlülüğü olan işsizlik sigortası işveren primi ise bu destek kapsamına alınmamaktadır(www.calismabarisi.com, 2017).

Bu destekte de tıpkı Gelir Vergisi Stopajı Teşvikinde olduğu gibi, kapsama alınacak destek personeli sayısı, toplam TZE personeli sayısının % 10'unu aşmamaktadır. Aşması halinde en düşük brüt ücretli destek personelinin destek kapsamına alınması ile personeller hesaplanmakta, brüt ücretlerin de aynı olması durumunda, ücretlerine işveren prim desteği uygulanacak destek personelleri işveren tarafından seçilmektedir.

Kapsama giren personelin Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetleriyle ilgili çalışmalarının haftalık kırk beş saati doldurması halinde çalışılan haftaya ilişkin hafta tatili, sigorta primi işveren hissesi desteği kapsamında dikkate alınacaktır(Çaltekin, 2017: 79). Buna göre haftalık kırk beş saatin altında çalışma gösteren personelin hafta tatiline denk gelen ücreti için işveren bu destekten faydalanamayacaktır.

Sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanılabilmesi için, Ar-Ge veya Tasarım Merkezlerinin Bakanlıktan alınan destek karar yazısı ile merkezin bağlı bulunduğu Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne veya Sosyal Güvenlik Merkezine yazılı olarak müracaat etmeleri şarttır(Çaltekin, 2017: 77). Sigorta primi işveren hissesi desteğinden, kanunda aranılan şartların taşındığına ve Ar-Ge ve Destek Yönetmeliğinin

ilgili maddeleri gereğince, destekten yararlanmaya hak kazanıldığına ilişkin ilgili kurum, kuruluş ve denetimle görevli şirket tarafından düzenlenen belgenin alındığı tarihi takip eden aybaşından itibaren yararlanılmaktadır(Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği, 2016: Md. 11).”

Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerine ilişkin projelerde görev alan veya işletmelerde çalışan kamu personeli, sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar, 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununda belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler ile staja tabi tutulan öğrenciler ve yurtdışında çalışanlar için, sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanılamaz(Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği, 2016: Md. 11).”

Sigorta Primi Desteğinin daha iyi anlaşılabilmesi için, Tablo 2.10’da teşvikin özet bilgileri verilmiştir.

Tablo 2. 10 Ar-Ge veya Tasarım Merkezlerinde Uygulanacak Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği Özet Tablo

SİGORTA PRİMİ DESTEĞİ	
Kapsamı	Ar-Ge veya Tasarım Merkezlerinde çalışan Ar-Ge personeli ve destek personellerinin ücretleri üzerinden hesaplanan işveren sigorta primi hissesi
Kapsam dışı	<ul style="list-style-type: none"> • Ücret dışı yapılan ödemeler • Haftalık 45 saatin üzerinde çalışma karşılığına denk gelen ücretler • İşsizlik sigortası işveren primi hissesi
Destek oranı	İşveren sigorta primi hissesinin % 50’si, Maliye Bakanlığı tarafından karşılanmaktadır. (Böylece oran %20,5 ten %10,25’e düşmektedir)
Destekten faydalanacak destek personeli sayısı	Merkezde çalışan toplam TZE personeli sayısının % 10’unu aşamaz.
Hafta tatili ücretlerinin desteğe dahil edilmesi	Kapsam dâhilindeki personellerin haftalık 45 saati doldurmaları halinde hafta sonuna isabet eden ücretleri için sigorta primi işveren desteğinden faydalanılabilir.
Destek kapsamına girmeyen personel	<ul style="list-style-type: none"> • Kamu personelleri • Sosyal Güvenlik Destek Primine tabi çalışan emekliler, • Mesleki Eğitim Kanununda belirtilen aday çırak ve çıraklar ile stajyer öğrenciler

İşveren sigorta primleri işveren için işçi istihdamının bir maliyet unsurudur. Bu destek kapsamında uygulanacak olan yüzde elli oran indirimi, özellikle yüksek brüt ücret ile çalışan personellerin işveren üzerindeki maliyetini önemli ölçüde düşürecektir.

2.1.5.2.4. Damga Vergisi İstisnası

5746 Sayılı Kanun kapsamındaki her türlü Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri ile tasarım faaliyetlerine ilişkin olarak düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden müstesnadır (Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği, 2016: Md. 12).”

Buna göre Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerinde istihdam edilen personele ödenen ücretler nedeniyle düzenlenen kâğıtlar ile kanun kapsamına giren sigortalılar için hazırlanacak olan aylık prim ve hizmet belgeleri için de damga vergisi alınmamaktadır.

2.1.5.2.5. Gümrük Vergisi İstisnası

Daha kısa süreli ve daha düşük maliyetli projelerin üretilerek hayata geçirilmesi için, Ar-Ge, yenilik ve tasarım projeleri kapsamında dışarıdan temin edilen ürünlere Gümrük Vergisi İstisnası getirilmiştir. Böylece proje sürelerinin kısaltılarak, ürüne dönüştürme süresinin hızlandırılması ve ticarileştirilmesinin önü açılmaya çalışılmıştır.

“Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği'nin 13. Maddesinde gümrük vergisi istisnasına ilişkin açıklamalara yer verilmiştir. Buna göre;

Kanun kapsamında yürütülen Ar-Ge, yenilik ve tasarım projeleri ile ilgili araştırmalarda kullanılmak üzere ithal edilen Bakanlığın uygun göreceği eşya, gümrük vergisi ve her türlü fondan istisnadır.

2.1.5.2.6. Temel Bilimler Desteği

Nitelikli öğrencilerin temel bilimler alanlarına yönlendirilmesi ve nitelikli istihdama katkı yapılması açısında Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde temel bilimleri mezunlarının istihdamı desteklenmektedir.

Ar-Ge ve Tasarım Yönetmeliğinin 15. Maddesinde açıklanan temel bilimler desteği aşağıda belirtilmiştir.

“Madde 15 – (1) Temel Bilimler alanlarında en az lisans derecesine sahip Ar-Ge personeli istihdam edilen Ar-Ge merkezlerine, bu personelin her birine ödedikleri aylık ücretin o yıl için uygulanan asgari ücretin aylık brüt tutarı kadarlık kısmı, kamu personeli hariç olmak üzere, iki yıl süreyle Bakanlık bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.

(2) Bu kapsamda her bir Ar-Ge merkezinde destekten yararlanacak personel sayısı, ilgili ayda Ar-Ge merkezinde istihdam edilen toplam personel sayısının yüzde onunu geçemez. Bu sayının küsuratlı çıkması halinde tama iblağ edilir.

(3) Bu destekten yararlanılabilmesi için istihdam edilecek personelin 1/3/2016(dâhil) tarihinden sonra işe alınması ve ilgili işletmede ilk kez istihdam edilmesi esastır.”

Buna göre temel bilimler desteğinin özetlendiği Tablo 2.11 aşağıda verilmiştir.

Tablo 2. 11 Ar-Ge Merkezlerinde Uygulanan Temel Bilimler Desteği Özet Tablosu

TEMEL BİLİMLER DESTEĞİ	
Kapsamı	Ar-Ge Merkezlerinde istihdam edilen Temel Bilimler alanlarında en az lisans mezunu Ar-Ge personeli
Kapsam Dışı Personel	Kamu personelleri
Temel Bilimler Alanları	Fizik, Kimya, Biyoloji ve Matematik
Destek	Kapsama giren personellerin her birine ödenen aylık ücretin, o yıl uygulanan brüt asgari ücret kadarlık kısmı, Bakanlık bütçesinden karşılanır.
Personel sayısı	İlgili ayda Ar-Ge merkezinde istihdam edilen personel sayısının % 10'unu geçemez.
Destek süresi	2 yıl
Destek kapsamına alınmada kriter tarih	01/03/2016 tarihi dahil olmak üzere bu tarih sonrası ilk kez işe alınanlar

Temel bilimler desteği, Ar-Ge merkezine hibe şeklinde aktarılacak bir destektir. “Araştırma Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği” nin 33. Maddesinde Nakdi Desteklerin İzlenmesi başlığı altında, bakanlık tarafından yapılan nakit desteklerin desteğin tabi olduğu mevzuat hükümlerine uygun şekilde özel bir fon hesabında izlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Buna göre muhasebe uygulamaları açısından, işletme hesabına aktarılan bu destek tutarının, TMS 20 Devlet Teşviklerinin Muhasebeleştirilmesi ve Devlet Yardımlarının Açıklanması Standardında yer alan sermaye yaklaşımına göre kayıtlara alınması gerekmekte olup; bu kayıttta 549 Özel Fonlar Hesabı kullanılabileceği gibi, 529 Diğer Sermaye Yedekleri Hesabı 'da kullanılabilmektedir(Bozdemir, 2018: 33).

2.2. TASARIM MERKEZLERİ

Tasarım merkezi tanımı 5746 Sayılı Kanun üzerinde 16 Mart 2016 tarihinde 6676 Sayılı Kanun ile yapılan değişiklik sonucunda mevzuata dahil olmuştur. Buna göre tasarım merkezi; “Tasarım projelerini veya sözleşme çerçevesinde siparişe dayalı olarak yürütülen tasarım faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere kurulan ve dar mükellef kurumların Türkiye'deki iş yerleri dâhil, kanuni veya iş merkezi Türkiye'de bulunan sermaye şirketlerinin; organizasyon yapısı içinde ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş, münhasıran yurtiçinde tasarım faaliyetlerinde bulunan ve en az on tam zaman eşdeğer

tasarım personeli istihdam eden, yeterli tasarım birikimi ve yeteneği olan birimleri,” şeklinde tanımlanmıştır(5746 Sayılı Araştırma Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliği, 2016: Md 2(k)).

Kanunun yapmış olduğu tanımlamada dikkat çeken nokta, Ar-Ge merkezi başvuru şartlarında asgari TZE personeli sayısı 15 iken, tasarım merkezi için bu sayının 10 olması yeterlidir.

2.2.1. Tasarım İndirimine Konu Edilebilecek Harcamalar

5746 Sayılı Kanun tasarım faaliyetini, “Sanayi alanında ve Bakanlar Kurulunun uygun göreceği diğer alanlarda katma değer ve rekabet avantajı yaratma potansiyelini haiz, ürün veya ürünlerin işlevselliğini artırma, geliştirme, iyileştirme ve farklılaştırmaya yönelik yenilikçi faaliyetlerin tümü” şeklinde ifade etmektedir(5746 Sayılı Araştırma Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliği, 2016: Md 3/2(c)).

Tanımlanan tasarım faaliyeti kapsamında yapılan harcamalardan tasarım indirimine tabi olacak olanlar, Ar-Ge merkezleri için belirlenen harcamalar ile aynıdır.

Bunlar; İlk madde ve malzeme giderleri, personel giderleri, amortismanlar, genel giderler, dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler ve vergi resim harçlar olmak üzere altı gider grubundan oluşmaktadır.

Ar-Ge merkezleri başlığı altında bu gider türlerine dair açıklamalar yapılmış olması sebebiyle, bu bölümde tekrar açıklanmayacaktır.

2.2.2. Tasarım Sayılmayan Faaliyetler

“Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği”nin 6. Maddesinde tasarım sayılmayan faaliyetler ayrıntılı şekilde belirtilmiştir. Dolayısıyla bu faaliyetlerin dışında kalan tasarıma yönelik

faaliyetler, tasarım faaliyeti kapsamında bulunmaktadır. Yönetmelikte belirtilen tasarım sayılmayan faaliyetler aşağıdaki gibidir:

- “a) Pazarlama faaliyetleri, piyasa taramaları, pazar araştırması ya da satış promosyonu,
- b) Kalite kontrol,
- c) Bir tasarım projesi kapsamında olmaksızın icat edilmiş ya da mevcut geliştirilmiş süreçlerin kullanımı,
- ç) Kuruluş ve örgütlenmeyle ilgili araştırma giderleri,
- d) Üretim ve üretim altyapısına yönelik yapılan yatırım faaliyetleri, ticari üretimin planlanması ve seri üretim sürecine ilişkin harcamalar,
- e) Numune verilmek amacıyla prototiplerden kopyalar çıkarılıp dağıtılması ve reklam amaçlı tüketici testleri,
- f) Bir tasarım projesi kapsamında olmaksızın yeni süreç, sistem veya ürün ortaya konulmasına hizmet etmeyen doğrudan veya gömülü teknoloji transferi,
- g) Tasarım faaliyetleriyle geliştirilen ürüne veya sürece ilişkin fikrî mülkiyet haklarının edinimi dışında bu hakların korunmasına yönelik faaliyetler,
- ğ) Paris Sözleşmesinin 2 nci mükerrer 6 ncı maddesi kapsamında yer alan hükümlerle alametleri ile bu kapsam dışında kalan ancak kamuyu ilgilendiren, dini, tarihi ve kültürel değerler bakımından halka mal olmuş ve ilgili mercilerin tescil izni vermediği işaretlerin, armaların, amblemlerin, nişanların veya adlandırmaların uygunsuz kullanımını içeren tasarım faaliyetleri,
- h) Kamu düzenine veya genel ahlaka aykırı tasarım faaliyetleri.

2.2.3. Türkiye’de Faaliyet Gösteren Tasarım Merkezleri

Tasarım merkezi kavramı 26/02/2016 tarih ve 29636 Sayılı Resmi Gazete ‘de yayınlanan 6676 Numaralı “Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ”un 26 ve 27. Maddeleri ile 5746 Sayılı Kanun’a dahil edilmiştir. Kanununun 01 Mart 2016 tarihinde yürürlüğe girmesi ile birlikte tasarım

merkezleri hayata geçirilmeye başlanmış ve takip eden yıllarda Ar-Ge merkezleri gibi tasarım merkezleri de ivme kazanmıştır.

Türkiye’de faaliyette bulunan tasarım merkezlerine ait istatistikî bilgiler, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’na bağlı Ar-Ge Teşvikleri Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanmış olup, Mayıs/2019 dönemi itibariyle paylaşılan bilgiler Tablo 2.12’de yer almaktadır:

Tablo 2. 12 Türkiye’de Faaliyet Gösteren Tasarım Merkezlerine Ait İstatistikî Veriler(Mayıs/2019)

TASARIM MERKEZLERİ	
Faaliyette Olan Tasarım Merkezi Sayısı	347
Toplam Personel Sayısı(Destek Personeli Dahil)	7.046
<i>Lisans(% 58)</i>	4.069
<i>Yüksek Lisans (%8)</i>	553
<i>Doktora ve Üstü (%1)</i>	30
Proje Sayısı (Tamamlanan + Devam Eden)	5.036
Patent Sayısı	272
<i>Tescil</i>	145
<i>Başvuru</i>	127
Tasarım Merkezi Olan Yabancı/ Yabancı Ortaklı Firma Sayısı	26

Kaynak:(Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2019).

2016 yılından Mayıs/2019 dönemine kadar geçen süre içerisinde 347 tasarım merkezi Türkiye’de faaliyet göstermeye başlamıştır. Bu tasarım merkezlerinde gerçekleştirilen tasarım projelerinden toplam 145 Patent tescil edilmiş olup, 127 adet de patent başvurusu bulunmaktadır.

Faaliyet gösteren bu 347 tasarım merkezine ait sektörel dağılım tablosu ise aşağıda verilmiştir.

Tablo 2. 13 Türkiye'de Faaliyet Gösteren Tasarım Merkezlerinin Sektörel Dağılımı(Mayıs/2019)

TASARIM MERKEZLERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI					
SIRA NO	SEKTÖR	TASARIM MERKEZİ SAYISI	SIRA NO	SEKTÖR	TASARIM MERKEZİ SAYISI
1	Tekstil	62	17	Dayanıklı Tüketim Malları	3
2	İmalat Sanayi	45	18	Enerji	4
3	Mühendislik/Mimarlık	39	19	Kâğıt ve Kâğıt Ürünleri	3
4	Makine ve Teçhizat İmalatı	33	20	Madencilik	4
5	İnşaat	24	21	Dökümcülük	3
6	Mobilya	18	22	Otomotiv Tasarımı ve Mühendislik	2
7	Medya ve İletişim	19	23	Bilgisayar ve İletişim Teknolojileri	2
8	Otomotiv Yan Sanayi	17	24	Tarım	3
9	Elektronik	11	25	İklimlendirme	3
10	Otomotiv	8	26	Telekomünikasyon	1
11	Savunma Sanayi	8	27	Yazılım	2
12	Konfeksiyon ve Hazır Giyim	7	28	Sağlık	1
13	Seramik ve Refrakter	6	29	Gıda	2
14	Denizcilik	4	30	Ulaştırma ve Lojistik	1
15	Demir ve Demir Dışı Metaller	5	31	Kuyumculuk	1
16	Cam ve Cam Ürünleri	3	32	Ambalaj	1
			33	Kozmetik ve Temizlik Ürünleri	1
			34	Havacılık	1

Kaynak:(Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2019).

Sektörel dağılım incelendiğinde, tekstil sektörü 62 tasarım merkezi ile birinci durumdadır. Tekstil sektörünü 45 tasarım merkezi ile imalat sanayi sektörü takip ederken, 39 ile mühendislik/mimarlık sektörü, 33 ile ise makine ve teçhizat imalatı sektörü takip etmektedir.

Yüksek teknoloji alanında tasarım merkezi sayılarına bakıldığında ise; yazılım alanında 2, sağlık alanında 1, bilgisayar ve iletişim teknolojileri alanında 2, elektronik 11, savunma sanayi alanında ise 8 tasarım merkezi faaliyet göstermektedir.

Son olarak mevcut 347 tasarım merkezinin faaliyet göstermekte olduğu illere ait tablo aşağıda verilmiştir.

Tablo 2. 14 Türkiye'de Faaliyet Gösteren Tasarım Merkezlerinin İl Bazında Dağılımı(Mayıs 2019)

SIRA NO	İL	TASARIM MERKEZİ SAYISI
1	İstanbul	161
2	Ankara	44
3	İzmir	28
4	Bursa	25
5	Denizli	21
6	Kocaeli	14
7	Adana	9
8	Tekirdağ	9
9	Konya	7
10	Gaziantep	4
11	Manisa	4
12	Sakarya	4
13	Aydın	3
14	Kütahya	3
15	Eskişehir	2
16	Antalya	2
17	Niğde	1
18	Trabzon	1
19	Giresun	1
20	Mersin	1
21	Kayseri	2
22	Yalova	1
23	Düzce	1

Kaynak:(Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2019).

Tasarım merkezlerinin il bazında dağılımı incelendiğinde % 46'sının İstanbul'da faaliyet gösterirken, % 12 sinin Ankara'da, % 8 inin İzmir de, % 4 ünün Kocaeli'de, % 7 sinin Bursa'da, %2 sinin ise Tekirdağ'da olduğu, dolayısıyla Ar-Ge merkezlerinde olduğu gibi tasarım merkezlerinin de Marmara Bölgesinde yoğunlaştığı dikkat çekmektedir.

2.2.4. 5746 Sayılı Kanun Kapsamında Tasarım Merkezlerine Uygulanan Teşvikler

Teknolojik gelişmişlik ve bu gelişmişliğin çıktılarını artırarak küresel ölçekte ekonomik büyümeye ulaşmak adına devlet tarafından 5746 Sayılı Kanun ile Ar-Ge merkezlerine sağlanan teşvikler, küçük birkaç değişiklikle tasarım merkezlerine de sağlanmaktadır.

Ar-Ge indirim, Gelir Vergisi Stopajı Teşviki, Sigorta Prim Desteği, Damga Vergisi istisnası, Gümrük Vergisi İstisnası adı altında Ar-Ge merkezlerine sağlanan bu teşvik unsurları, tüm uygulama esasları aynı olacak şekilde tasarım merkezlerine de uygulanmaktadır.

Bu teşvik unsurlarına ait detaylı açıklamalar “Ar-Ge Merkezlerine Uygulanacak Teşvikler” başlığı altında verilmiş olup, bu bölümde tekrar açıklanmayacak, teşviklere ilişkin farklılıklara açıklama getirilecektir.

Ar-Ge merkezine sağlanan teşvik unsurlarından Temel Bilimler Desteği, tasarım merkezleri için geçerli olmamakta, Araştırma Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği'nin 15. Maddesinde açıklamalar sadece Ar-Ge merkezleri için yapılmış bulunmaktadır.

Bunun yanı sıra Ar-Ge merkezlerine sağlanan teşvikler arasında olmayan, Tasarım Tescil Desteği de tasarım merkezi teşvik unsurları arasındadır.

2.2.4.1. Tasarım Tescil Desteği

İlgili yönetmeliğin 16. Maddesinde tasarım tescil desteği; “Türk Tasarım Danışma Konseyinin önerileri doğrultusunda Bakanlık tarafından belirlenen kriterleri haiz tasarım yarışmalarında sergilenen tasarımların tescil giderleri, Bakanlık bütçesine konulacak ödenek imkânları çerçevesinde geri ödemesiz olarak desteklenebilir” şeklinde açıklanmıştır(Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği, 2016: Md. 16).”

Buna göre tasarım faaliyeti ile uğraşmakta olan işletmelere, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca tasarım tescilinde ortaya çıkan masraflara ilişkin hibe fırsatı sağlanmaktadır. 5746 Sayılı Kanun genel anlamda Ar-Ge ve tasarım faaliyetleri için sunmuş olduğu destekleri projenin devam ettiği süre ile sınırlamış ve proje sona erdiği andan itibaren desteklerin de sona ereceğini belirtmiştir. Ancak tasarım tescil desteği, proje sona erdikten sonraki süreç için sağlanan bir destek olması yönüyle, kanunda yer alan teşvikler arasında istisna durumundadır(Arslan, 2016: 208).

2.2.4.2. 5746 Sayılı Kanun İle Ar-Ge Merkezleri İle Tasarım Merkezlerine Uygulanan Farklılıklar

Çalışmada ayrı başlıklar halinde açıklanmış olan teşvik unsurlarının, Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde uygulanabilme durumları aşağıdaki tabloda özet halinde sunulmuştur.

Tablo 2. 15 5746 Sayılı Kanuna Göre Ar-Ge Merkezi ile Tasarım Merkezlerine Uygulanan Farklılıklar

AR-GE MERKEZLERİ	TASARIM MERKEZLERİ
Ar-Ge Personeli, araştırmacı ve teknisyenlerden oluşmaktadır.	Ar-Ge Personeli, tasarımcı ve teknisyenlerden oluşmaktadır.
Ar-Ge merkezi kurulabilme şartlarında asgari Tam zaman eşdeğeri Ar-Ge Personeli sayısı 15 dir.	Tasarım merkezi kurulabilme şartlarında asgari Tam zaman eşdeğeri Ar-Ge personeli sayısı 10 dur.
Ar-Ge Merkezlerinde istihdam edilen temel bilimler alanlarından mezun personele, Temel bilimler desteği sağlanmaktadır.	Tasarım merkezlerine, Temel Bilimler desteği uygulaması yoktur.
Ar-Ge Merkezleri hem Ar-Ge, hem tasarım projesi yapabilir.	Tasarım Merkezleri yalnızca tasarım projesi yapabilir.
Ar-Ge Merkezleri, hem Ar-Ge indirimi, hem de tasarım indiriminden faydalanabilir.	Tasarım Merkezleri, sadece tasarım indiriminden faydalanabilir.
Ar-Ge Merkezlerine sağlanan teşvikler projenin tamamlanması ile birlikte sona ermektedir. Dolayısıyla proje sonunda ortaya çıkan ürünün tescil masrafları için ödenen bir hibe yoktur.	Tasarım Merkezlerinin Proje sonunda elde ettikleri ürüne ait tescil masrafları için, Tasarım tescil desteği verilmektedir.

Kaynak:(Arslan, 2016: 208)

BÖLÜM 3: AR-GE VE TASARIM MERKEZLERİNDE MUHASEBE UYGULAMA SÜRECİ

Ar-Ge ve tasarım merkezleri katma değeri yüksek, teknoloji odaklı, bilgi üretimini hedefleyen, yenilik temelli projelerin hayata geçirilmesi noktasında son derece önem arz etmektedir. Bu projelerin yürütülmesi aşamasında mali nitelikte iş ve işlemler gerçekleşirken, proje maliyetlerinin belirlenmesi de olmazsa olmazdır. Tüm ticari nitelikli işletmelerde olduğu gibi, bu merkezlerde de maliyetlerin doğru belirlenmesi, mali işlemlerin doğru takip edilmesi, vergilerin doğru hesaplanması, ilgili kurum ve kuruluşlara mevcut duruma dair bilgi aktarımını sağlayacak olan muhasebe sistemidir.

Mevcut ticari işletmelerden farklı olarak, bu merkezlerde Ar-Ge ve tasarım çalışmalarının yürütülüyor olması, bu çalışmaların birtakım teşvik unsurları ile destekleniyor olması sebebiyle bir Ar-Ge ve tasarım merkezi muhasebe süreci bilgisine ihtiyaç duyulmaktadır. Çünkü bu destek ve teşvik unsurlarından faydalanabilmek için, doğru ve güvenilir şekilde işleyen bir muhasebe sürecine gerek duyulmaktadır.

Çalışmanın bu bölümünde bu ihtiyaçlardan hareketle, Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde muhasebe sürecine dair bilgiler; kullanılması gereken hesaplar, teşvik unsurlarının hesaplanması ve muhasebeleştirilmesi detaylı şekilde aktarılacaktır.

3.1. AR-GE VE TASARIM MERKEZLERİNİN İŞLETME ORGANİZASYON YAPISI İÇERİSİNDEKİ YERİ

Ar-Ge ve tasarım merkezlerinin işletme organizasyon yapısı içerisindeki yerini belirleyebilmek için bu merkezlere ait 5746 Sayılı Kanun'un Tanımlar başlıklı 2. Maddesi içerisinde yer alan tanımları incelemek gerekmektedir. Kanun Ar-Ge ve tasarım merkezi kavramını açıklarken, “şirketlerin organizasyon yapısı içerisinde ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş” ifadesini kullanmıştır. Buna göre; Ar-Ge ve tasarım merkezleri işletme bina ve yerleşkesi içinde dahi olsa, bu merkezlere ayrı bir bölüm tahsis edilmek durumundadır.

3.2. AR-GE VE TASARIM MERKEZİ OLAN İŞLETMELERDE MUHASEBE ORGANİZASYONUNUN KURULMASI

Ar-Ge ve tasarım merkezindeki mali nitelikli iş ve işlemlerin düzenli ve gerçeğe uygun şekilde muhasebe sistemine aktarılabilmesi için, sistemli işleyen bir muhasebe organizasyonuna ihtiyaç duyulmaktadır. Çalışmanın bu bölümünde muhasebe organizasyonu basamakları başlıklar halinde açıklanmıştır. Konunun ayrıntılı anlatımı açısından kullanılması gereken belgeler ve yapılması gereken iş basamakları anlatılmıştır. Ancak günümüzde işletmeler bu iş akışını muhasebe programları aracılığıyla elektronik ortamda yürütmektedirler.

3.2.1. Satın Alma Faaliyetlerinde İş Akışı

Ar-Ge ve tasarım merkezleri, faaliyetlerini T.C Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından onaylanmış projeler ile gerçekleştirmektedir. Dolayısıyla yapmış oldukları alımlar ve harcamaların muhteviyatını yürütmekte oldukları projelerin konuları belirlemektedir. Ar-Ge ve tasarım merkezleri, onaylı projelerini başlatıp ilerletebilmek için, hammadde ve yardımcı malzeme alımına ihtiyaç duymaktadırlar. Alım işlemini gerçekleştirmek için, projede kullanılacak olan hammadde ve malzeme ihtiyacı işletmenin stok yetkilisi olan ambar memuruna bildirilmektedir. Ambar memuru ihtiyaç kalemleri doğrultusunda “İlk Madde ve Malzeme Satın Alma İstek Fişi” düzenlemektedir. Satın alma istek fişinin 3 nüsha halinde düzenlenmesi en uygunu olup,. düzenlenen satın alma istek fişinin aslı istek yapan birimde kalırken, bir nüshası satın alma bölümüne, bir nüshası ise muhasebe bölümüne gönderilmektedir.

İLK MADDE VE MALZEME SATIN ALMA					FİŞ NU	
.....					Tarih :	
İSTEK FİŞİ						
.....						
Acele		Tedarik Biçimi			Normal	
STOK NU	MALZEMİNİN Adı, Ölçüsü, Niteliği	STOK			Satın Alınması	
		Ölçü Biçimi	Asgari Limiti	Mevcut	İstenen	Uygun görülen
.....Müdürlüğüne Yukarıda yazılı malzeminin alınmasına müsaade edilmesini arz ederim.				İstenen malzeminin, “ uygun görülen” miktarında		
Stok İşleri Sorumlusu				satın alınmasını rica ederim.		
				Satın Alma Yetkilisi		

Şekil 3. 1 İlk Madde ve Malzeme Satın Alma İstek Fişi

Düzenlenen satın alma istek fişi, işletmenin “Satın Alma” bölümüne gönderilerek, malzeme alımının yapılması sağlanmaktadır. Satın alma bölümü, ambar memuru tarafından istenen malzemeleri fiyat, kalite, ürün fiyatına etki eden nakliye vb. maliyetler bakımından değerlendirerek, işletme için en uygun satın alma işlemi gerçekleştirmekle yükümlüdür. Satıcı seçiminin tamamlanmasının ardından satın alma bölümü, “Satın Alma Fişi” düzenleyerek, satıcı işletmeye göndermektedir.

İLK MADDE VE MALZEME		FORM NU :		
SİPARİŞ VERME FORMU		Tarihi :		
SATICI :				
NAKLIYE BİÇİMİ :				
Malzeme Kod Nu.	CİNSİ	Miktarı	Birim Fiyatı	TUTARI
DÜZENLEYEN		SATIN ALMA YETKİLİSİ		

Şekil 3. 2 İlk Madde ve Malzeme Satın Alma İstek Fişi

Satın alma fiş, ilgili birimlere bilgi vermek amacıyla birden çok kopya halinde düzenlenmektedir.

Satın alma fiş kopyalarının gönderildiği bölümler aşağıda maddeler halinde verilmiştir:(Megep, 2011: 12-13).

- Teslim yetkisini vermek amacıyla satıcıya,
- Sipariş edilen madde ve malzeme hakkında bilgi sahibi olmasını sağlamak amacıyla teslim alma birimine
- Satın alma işlemine dair bilgi vermek amacıyla;
 - Muhasebe birimine,
 - Stok planlama ve kontrol birimine,
 - Satın alma isteminde bulunan birime,
 - Dosyalamak üzere satın alma birimine.

Siparişi verilen ilk madde ve malzemenin teslim alınması aşamasında ise; malzemeler işletme içerisinde “teslim alma ve kontrol bölümü” var ise bu bölüm tarafından, bu bölümün mevcut olmaması halinde ise ambarlama servisi tarafından teslim alınmaktadır. Teslim alma aşamasında, sipariş edilen madde ve malzemelerin, satın alma fişinde yer alan bilgilere uygunluğu, kalite kontrolü yapılmak durumundadır. Bu kontrollerin ardından uygunluğu tespit edilen madde ve malzemeler teslim alınarak, “İlk Madde ve Malzeme Ambar Giriş Fişi” düzenlenmesi ile ambara teslimi yapılmaktadır.

İLK MADDE VE MALZEME AMBAR GİRİŞ BELGESİ									/...../20..... Belge Sıra Nu:	
Satıcı :				Kamyon	Tren	Vapur	Uçak	Gümrük Vergileri			
.....								Nakil ve Sigorta			
.....								Diğer Giderler			
.....								TOPLAM			
TESELLÜM EDİLEN MALIN										Tedarik Gideri	
H Planı Stok Nu	Kart Nu	Adı , Ölçü ve Nitelikleri				Birim Ölçüsü	Miktarı	Satın Alma Tutarı		Stok Maliyeti	
		Toplam		Br.				Toplam		Br.	
EKLER ve NOT		KALİTE KONTROL RAPORU				Tesellüm Eden		Amb. Sorumlusu		Müdür	
						İmza					

Şekil 3. 3 İlk Madde ve Malzeme Ambar Giriş Belgesi

Satın alma fişinde olduğu gibi, ilk madde ve malzeme ambar giriş fişi de ilgililere bilgi sağlaması açısından birden fazla kopyalı olarak düzenlenmekte ve aşağıdaki birimlerle paylaşılmaktadır:

- Muhasebe birimi,
- Teslim alma ve kontrol birimi bulunması halinde ambarlama birimi,
- Satın alma birimi,
- Stok planlama ve kontrol birimi,
- Dosyalanmak üzere teslim alma birimine gönderilmektedir.

Ambar servisi, ilk madde ve malzemeyi bozulup, kırılmaya imkân vermeyecek şekilde depolamasının ardından, her bir mal için stok kartı düzenlemektedir.

AMBAR İLK MADDE VE MALZEME STOK KARTI						
Malzeme Kod Nu:		Kod Nu:				
Malzemenin Türü:		En Yüksek Stok Düzeyi:				
Malzemenin Tanımlanması:		En Düşük Stok Düzeyi:				
Malzeme Miktar Ölçüsü:		En Uygun Sipariş Mikt.:				
TARİH	GİREN		ÇIKAN		KALAN	
	Madde Giriş Fişi Nu.	Miktar	İstek Fişi Nu.	Miktar	Miktar	AÇIKLAMA

Şekil 3. 4 Ambar Servisi Tarafından Tutulan İlk Madde ve Malzeme Stok Kartı

Ambar servisinin tuttuğu malzemenin türü, miktarı, en düşük ve en yüksek stok düzeyi bilgilerinin yer aldığı stok kartı ile ilk madde ve malzemenin hareketleri sürekli biçimde izlenmiş olmaktadır. Muhasebe bölümü tarafından stok takibinin yapıldığı stok kartlarında ise, miktar bilgisinin yanı sıra birim fiyat ve tutar bilgileri de yer almaktadır.

Malzeme					Kod					Nu:	
Kart Nu:					İLK MADDE VE MALZEME						
Malzemenin Türü:					STOK KARTI						
En Yüksek Stok Düzeyi:											
Malzeminin Tanımlanması:											
En Düşük Stok Düzeyi :											
Malzeminin					Miktar					Ölçüsü:	
En Uygun Sipariş Miktarı:											
Tarih	GİREN				ÇIKAN				KALAN		
	Madde Giriş Fişi	Miktar	Birim Fiyat	Tutar	İstek Fişi Nu.	Miktar	Birim Fiyatı	Tutar	Miktar	Birim Fiyatı	Tutar

Şekil 3. 5 Muhasebe Bölümü Tarafından Tutulan İlk Madde ve Malzeme Stok Kartı

3.2.2. Üretim Faaliyetlerinde İş Akışı

Ar-Ge ve tasarım merkezinde üretim faaliyetlerinden sorumlu olan personeller, projenin yürütülmesi aşamasında ihtiyaç duyulan madde ve malzemeleri, miktarını da belirtilerek “ilk madde ve malzeme istek fişi” ile ambar sorumlusuna iletirler. Malzeme isteğinde bulunan bölüm yetkilisi, ambar sorumlusu ve malzemeyi teslim alan bölüm yetkilisi olmak üzere üç kişinin imzasının bulunduğu ilk madde ve malzeme istek fişi üç nüsha halinde düzenlenir.

Gider Çeşidi Nu:					
Gider Yeri Nu :		İLK MADDE VE MALZEME		Fiş Nu :	
Sipariş Nu :		İSTEK FİŞİ		İstek Tarihi :	
(Ambar Muhasebesinde doldurulacak)			(İstek Yapan Bölümde doldurulacak)		
Malzeme Kod Nu.	MALZEMENİN TÜRÜ VE TANIMLANMASI	Ölçü Birimi	İstek Miktarı	Birim Fiyatı	TUTAR
TOPLAM					
İsteyeni/20....		"Veriniz" Yetkili/20....		Teslim edeni/20....	
				Teslim Alan/20....	

Şekil 3. 6 İlk Madde ve Malzeme İstek Fişi

Nüshalardan biri istekte bulunan bölümde, ikincisi ambarda kalırken, üçüncü nüsha muhasebe bölümüne gönderilmektedir. Muhasebe bölümü istek fişinde yer alan bilgilere göre, stok değerlendirme yöntemlerinden birini kullanarak stok hareketlerini kayıt sistemine aktarır.

3.2.3. Pazarlama Satış ve Dağıtım Faaliyetlerinde İş Akışı

Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde yürütülen projeler için yapılan harcamalar Ar-Ge veya tasarım harcaması olarak kabul edilmekte ve proje maliyeti olarak kayıtlara aktarılmaktadır. Ancak "5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliği (Seri No: 6)" nin 3. Maddesinin (h)

bendinin 6. Fıkrasında yer alan hüküm gereği, Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde yürütülen projelerin deneme aşaması son bulup ilk üretim gerçekleştirildiğinde Ar-Ge ve tasarım projesi sona ermektedir. Bu sebeple proje sonucunda elde edilen çıktı pazarlanabilir duruma geldiği andan itibaren yapılan harcamalar Ar-Ge veya tasarım harcaması olarak değerlendirilmemektedir. 7. Fıkra ise Ar-Ge faaliyeti sonucu elde edilen ürünün tanıtılması amacıyla numune dağıtımına ilişkin giderlerin Ar-Ge harcaması olarak değerlendirilmeyeceği belirtilmiştir. Bu safhaya ulaşılması ile birlikte proje ile ilgili yapılan harcamalar artık Ar-Ge veya tasarım merkezi ile ilişkilendirilmeden, dönem gideri hesapları kullanılarak muhasebeleştirilecektir. Proje çıktısı veya proje sonucunda edinilen fikri mülkiyet haklarının satışı ile ilgili işletmenin pazarlama satış bölümü gerekli işlemleri gerçekleştirecek olup, fatura, sevk irsaliyesi gibi gerekli olan muhasebe belgelerini düzenleyecektir.

3.2.4. İnsan Kaynakları Faaliyetlerinde İş Akışı

“Araştırma Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği” nin 20. Maddesinde Ar-Ge ve tasarım merkezlerine İlişkin bilgiler verilmektedir. Maddenin (d) bendinde “Ar-Ge merkezi ve tasarım merkezlerinde çalışan personelin, bu merkezlerde çalıştığı fiziki kontrolünü yapacak mekanizmaların bulunması” hükmü yer almaktadır. Buna göre Ar-Ge veya tasarım merkezlerinde istihdam edilen Ar-Ge ve tasarım personelinin, bu merkezlerde fiilen çalıştığı sürenin tespitini yapacak boydan turnike sistemi, kartlı geçiş sistemi, parmak okuma sistemi gibi sistemler mevcut bulunmalıdır. Bu sistemlerden sağlanan, personellerin merkezde ay içinde fiilen çalışma süresini ifade eden Adam/Ay oranına göre muhasebe bölümünde bordro hazırlanmalıdır. Ar-Ge ve tasarım merkezi bulunan işletmelerin bordro hazırlama programları da bu merkezlere uyumlaştırılmış olmalıdır. Aşağıda Ar-Ge faaliyetleri ile entegre edilmiş bir bordro hazırlama programı örnek amaçlı verilmiştir.

GENEL PARAMETRELER						
Kanun Seçimi	Ücret Türü	Hesaplama Şekli	Ücret Tutarı	Başlangıç Ayı	Başlangıç Yılı	Bordro Günü
5746 - Arge p	Aylık Ücret	Toplam Maliye		Ocak	2019	30
Kaç Aylık Bordro?	Şirket Ortağı Mı?	Kümüle Gel. Ver. Matrahı				
18	Hayır					

TEŞVİK PARAMETRELERİ			
Eğitim Durumu	Vergisel Tesviklerin Durumu	Proje Destek Oranı	Adam/Ay Oranı
Diğer Arge Personeli	Gelir ve Damga Vergisi Teşv	%100	%100
Teknopark Gün Sayısı			
30			

Şekil 3. 7 Ar-Ge Personeli İçin Teşvikli Ücret Bordrosu Hesaplama Programı

Kaynak: www.murataksay.org

Yukarıda verilen örnek bordroda olduğu gibi, Ar-Ge ve tasarım personelinin ücretinin hesaplandığı bordro programında yararlanılacak olan Ar-Ge kanunu seçilebilmeli, personelin işe başlama tarihinin girilebilir olması ile personelin belirli tarihler itibariyle uygulanan teşviklerden faydalandırılması ya da teşvik kapsamına alınmaması sağlanmış olmalıdır. Ayrıca kanun kapsamında personel giderleri ile ilgili faydalanılan teşviklerin hesaplamaları ücret bordrosu programı tarafından, yeterli veri girişi ile yapılabilirdir. Bu hesaplamalara ilişkin bilgiler, Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen bildirim tablosunda gösterilmekte ve muhtasar beyanname ekinde ilgili vergi dairesine verilmektedir(Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı: 33).

3.2.5. Finansman Faaliyetlerinde İş Akışı

İşletmeler kaynaklarını sadece öz sermaye ile oluşturabilecekleri gibi, bu öz sermaye tutarını üçüncü şahıslardan alınan yabancı kaynaklarla da destekleyebilirler. Ar-Ge ve tasarım merkezleri de finansman ihtiyaçlarını banka kredisi gibi yabancı kaynaklarla karşılayabileceği gibi uygun şartları bulundurması halinde 5746 Sayılı Kanun kapsamında sağlanan Temel Bilimler Desteği, Tasarım Tescil Desteği ile TÜBİTAK ve KOSGEB tarafından sunulan hibe programları ile de karşılayabilmektedir. Ar-Ge ve tasarım merkezlerinin finansman desteği sağlayabileceği belli başlı hibe programları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 3. 1 Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinin Başvuru Yapabileceği Hibe Programları

5746 Sayılı Kanun Kapsamında Sunulan Hibe Programları	TÜBİTAK Tarafından Sunulan Hibe Programları	KOSGEB Tarafından Sunulan Hibe Programları
Temel Bilimler Desteği	<u>1501 - TÜBİTAK Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı</u>	Ar-Ge ve İnovasyon Destek Programı
Tasarım Tescil Desteği	1507 – TÜBİTAK KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı	
	1511 – TÜBİTAK Öncelikli Alanlar Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik P.D.P.	
	1602 TÜBİTAK Patent Destek Programı	

Ar-Ge ve tasarım merkezleri tabloda yer alan programlar dışında, farklı programlara da başvuru koşullarını sağlamaları halinde başvuru yapabilmektedirler. Yine tabloda yer alan TÜBİTAK ve KOSGEB dışında İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri gibi farklı kuruluşların da Ar-Ge ve tasarım faaliyetlerine yönelik destek programları bulunmaktadır.

3.2.6. Ar-Ge ve Tasarım Merkezi Olan İşletmelerde Muhasebe Belge Düzeni

Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde yapılan harcamalara ilişkin, diğer işletmelerde olduğu gibi Maliye Bakanlığı tarafından onaylı fatura karşılığında muhasebeleştirme işlemi yapılmaktadır. Stoklarda bulunan ilk madde ve malzemenin üretimde fiili kullanımı gibi, harcama barındırmayan aşamalarda ise üretim bölümü tarafından düzenlenen ve ambar memuru tarafından imzalanan İlk Madde ve Malzeme İstek Fişi' ne göre stok hareketleri muhasebe kayıtlarına aktarılmaktadır.

3.3. AR-GE VE TASARIM HARCAMALARININ MUHASEBELEŞTİRİLMESİ

Ar-Ge ve tasarım harcamalarının muhasebeleştirilme esasını anlamak için TMS'i ve "Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği"ni incelemek gerekmektedir.

TMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar Standardı, Ar-Ge çalışmalarını Araştırma ve Geliştirme faaliyeti olmak üzere ayrı ayrı incelemiştir. Buna göre;

Araştırma: Yeni bir bilimsel ya da teknik bir bilgi ve anlayıŐ kazanma amacıyla üstlenilen özgün ve planlı incelemedir.

Geliştirme: Ticari üretim ya da kullanıma baŐlamadan önce, yeni veya önemli ölçüde geliştirilmiş, malzeme, aygıt, ürün, süreç, sistem ya da hizmetlerin üretim planı veya tasarımında araştırma sonuçları ya da diğer bilgilerin uygulanmasıdır.

TMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar Standardının 54-55 ve 56. Maddesi araştırma faaliyetine açıklama getirmiştir. Standartta

- Yeni bir bilgi elde etmeye yönelik çalışmalar,
- Araştırmalar sonucu elde edilen bulgular ile diğer bilgilerin uygulanması Şeklinde yapılacak olan değerlendirmeler ve nihai Őeçim aşaması,
- Ürün, malzeme, süreç, aygıt hizmet ve sistemler için alternatiflerin araŐtırılması,
- Yeni veya geliştirilmiş malzeme, ürün, süreç, aygıt, hizmet ve sistemlere yönelik alternatiflerin oluşturulması, tasarlanması, değerlendirilmesi ve nihai Őeçimi

Şeklinde örneklendirilen çalışmalar araştırma faaliyeti kapsamında değerlendirilmiştir. Bir faaliyetin araştırma ya da geliştirme kapsamına girip girmediği, bu faaliyet için yapılan harcamaların muhasebeleştirilmesinde farklılık oluşturmaktadır. Çünkü TMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar Standardına göre, araştırma safhasında henüz, işletmenin gelecekte ekonomik fayda sağlayacağı bir maddi olmayan duran varlığın mevcudiyetini gösterebilmesi mümkün değildir. Bu sebeple de araştırma

faaliyetleri için yapılan harcamaların gider olarak muhasebe sisteminde kaydedilmesi gerekmektedir.

TMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar Standardı araştırma faaliyetlerinde olduğu gibi geliştirme safhasını da örneklendirerek açıklamıştır:

- Üretim ve kullanım öncesi prototip ve modellerin tasarımı, yapımı ve test edilmesi,
- Yeni teknoloji içeren alet, model ve kalıpların tasarımı,
- Ticari üretim açısından ekonomik olmayan bir ölçekteki pilot tesisin tasarlanması, inşası ve çalıştırılması ve
- Yeni veya geliştirilmiş malzeme, aygıt, ürün, süreç, sistem veya hizmetler için karar verilmiş bir alternatifin tasarımı, inşası ve denenmesi

Geliştirme safhasına ait faaliyetler olarak açıklanmıştır. TMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar Standardı, geliştirme safhasında, araştırma safhasından daha ileri bir aşama olması sebebiyle, gelecekte ekonomik fayda sağlayacak bir maddi olmayan duran varlık tespit edilebileceğini belirtmiştir. Geliştirme safhasında ortaya bir maddi olmayan duran varlık çıkması hedefleniyorsa, ilgili varlığın muhasebeleştirilme kriterlerini sağladığı tarihten itibaren yapılan harcamaların toplamı o maddi olmayan duran varlığın maliyetini oluşturmaktadır.

Türkiye’de Ar-Ge ve tasarım merkezi harcamalarına yönelik uygulamalar 5746 Sayılı Kanun ile düzenlendiğinden, Ar-Ge harcamalarının muhasebeleştirilmesinde izlenecek yöntem için mutlaka ilgili kanun hükümleri incelenmelidir. 5746 Sayılı Kanun’un detaylarının düzenlendiği “Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği’nin “Ar-Ge ve Tasarım İndirimi Uygulama Esasları” başlıklı 8. Maddesinin 6. Fıkrasında geçen; “Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyeti kapsamındaki harcamalar ayrıca, VUK’ a göre aktifleştirilmek suretiyle amortisman yoluyla itfa edilir” hükmü gereği, bu merkezlerde ortaya çıkan Ar-Ge ve tasarım harcamaları aktifleştirilmek suretiyle kayıt edilecektir.

3.3.1. Ar-Ge ve Tasarım Harcamalarının Hesap Planındaki Yeri

Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde kullanılmakta olan özel bir hesap planı olmayıp, tüm işletmelerin kullanmakta olduğu Tekdüzen Muhasebe Sistemi Hesap Planı kullanılmaktadır. Önceki başlıkta yer alan açıklamalarda belirtildiği üzere, TMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar Standardına göre geliştirme harcamaları aktifleştirilebilirken, 5746 Sayılı Kanun'a göre Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde gerçekleştirilen tüm Ar-Ge ve tasarım harcamaları aktifleştirilecektir. Buna göre; Tekdüzen Hesap Planı incelendiğinde, TMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar Standardında belirtildiği üzere 26- Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hesap Grubu içerisinde yer alan bir hesap kullanılmalıdır. Hesap açıklaması "işletmede yeni ürün ve teknolojiler oluşturulması mevcutların geliştirilmesi ve benzeri amaçlarla yapılan her türlü harcamalardan, aktifleştirilen kısmının izlendiği hesaptır" şeklinde olan 263 Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabı, Ar-Ge ve tasarım harcamalarının aktifleştirileceği hesaptır.

5746 Sayılı Kanun'a ait ayrıntıların düzenlendiği "Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği" nin 8. Maddesinin 10. Fıkrasındaki "Ar-Ge, yenilik ve tasarım harcamalarının, işletmelerin diğer faaliyetlerine ilişkin harcamalarından ayrılarak, Ar-Ge ve tasarım indiriminin doğru hesaplanmasına imkân verecek şekilde muhasebeleştirilmesi zorunludur" hükmü gereği, Ar-Ge ve tasarım merkezi harcamalarının işletmenin diğer harcamalarından ayrı kayıt altına alınması gerekmektedir. Bu anlamda alt hesapların anlaşılır ve doğru kullanılarak, şirket ana faaliyeti ile Ar-Ge ve tasarım merkezleri için ayrı ayrı tanımlanması gerekmektedir. Örneğin:

263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI

263.01 Şirket Faaliyetinden Doğan Ar-Ge Giderleri

263.02 Ar-Ge Merkezi

263.02.01. Hammadde Giderleri

263.02.02. Personel Giderleri

150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI

150.01 Şirket Ana Faaliyeti

150.01.01 Regülatör

150.01.02 Sıvı Dolum Vanası

150.02 Ar-Ge Merkezi Projeleri

150.02.01 X Projesi

150.02.01.01 Azot tüpü

150.02.01.02 Sterilizatör

150.02.02 Y Projesi

150.02.02.01 Basınç Düşürücü Kompresör

Yukarıdaki gibi alt hesap kırılımları ile şirketin Ar-Ge Merkezi harcamaları ile Ar-Ge Merkezi dışında ana faaliyetlerinden doğan Ar-Ge harcamaları birbirinden ayrılarak takip edilecektir. Ar-Ge Merkezi için açılan yardımcı hesaplar ve bu hesap altında oluşturulacak tali hesaplar aracılığıyla da harcamalar ve dolayısıyla proje maliyetleri detaylı şekilde izlenerek belirlenecektir.

Bunun yanı sıra Ar-Ge ve tasarım merkezlerine tanınan teşvik unsurlarının doğru şekilde takip edilmesi, işletmenin ödeyeceği vergi tutarlarının doğru hesaplanması, teşviklerin işletme maliyetlerine olan katkısını ölçmek anlamında önem arz etmektedir. Muhasebe sürecinde teşviklerin detaylı incelenebilmesi için nazım hesapların kullanılması gerekmektedir. Örneğin:

950 BORÇLU NAZIM HESAPLAR

950.01. A Projesinin Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecek Teşvik Unsurları

950.01.01 Hammadde Giderleri

950.01.02 Personel Giderleri

950.02 A Projesinin Ar-Ge İndirimine Dahil Edilmeyecek Teşvik Unsurları

950.02.01 Amortisman Giderleri

950.03 A Projesi 5746 Sayılı Kanun Ücret Teşvikleri

950.03.01. Stopaj Teşviki

950.03.02 Damga Vergisi Teşviki

950.03.03 SGK İşveren Primi Desteği

951 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR951.01. A Projesinin Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecek Teşvik Unsurları

951.01.01 Hammadde Giderleri

951.01.02 Personel Giderleri

951.02 A Projesinin Ar-Ge İndirimine Dahil Edilmeyecek Teşvik Unsurları

951.02.01 Amortisman Giderleri

951.03 A Projesi 5746 Sayılı Kanun Ücret Teşvikleri

951.03.01. Stopaj Teşviki

951.03.02 Damga Vergisi Teşviki

951.03.03 SGK İşveren Primi Desteği

Nazım hesaplardan tek bir nazım hesabın yardımcı hesaplarla kullanımı şeklinde faydalanılabileceği gibi birden fazla nazım hesap kullanımı şeklinde bir yöntem de izlenebilmektedir. Örneğin:

950 Ar-Ge Merkezi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecek Ar-Ge Harcamaları950.01 A Projesi

950.01.01 Hammadde Giderleri

950.02 B Projesi

950.02.01 Hammadde Giderleri

951 Ar-Ge Merkezi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecek Ar-Ge Harcamaları951.01 A Projesi

951.01.01 Hammadde Giderleri

951.02 B Projesi

951.02.01 Hammadde Giderleri

960 Ar-Ge Merkezi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecek Ar-Ge Harcamaları

960.01 A Projesi

960.01.01 Teşvik Dışı Personel Ücretleri

960.02 B Projesi

960.02.01 Teşvik Dışı Personel Ücretleri

961 Ar-Ge Merkezi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecek Ar-Ge Harcamaları

961.01 A Projesi

961.01.01 Teşvik Dışı Personel Ücretleri

961.02 B Projesi

961.02.01 Teşvik Dışı Personel Ücretleri

970 Ar-Ge Merkezi 5746 Sayılı Kanun İle Sağlanan Ücret Teşvikleri

970.01 A Projesi

970.01.01 Gelir Vergisi Stopajı Teşviki

970.01.02 SGK İşveren Primi Desteği

970.02 B Projesi

970.02.01 Gelir Vergisi Stopajı Teşviki

970.02.02 SGK İşveren Primi Desteği

971 Ar-Ge Merkezi 5746 Sayılı Kanun İle Sağlanan Ücret Teşvikleri

971.01 A Projesi

971.01.01 Gelir Vergisi Stopajı Teşviki

971.01.02 SGK İşveren Primi Desteği

971.02 B Projesi

971.02.01 Gelir Vergisi Stopajı Teşviki

971.02.02 SGK İşveren Primi Desteği

Ar-Ge ve tasarım merkezleri için son derece önemli olan teşvik unsurlarının proje bazında ayrıntılı izlenmesi Nazım hesap kullanımı ile ancak mümkün olabilmektedir. Proje tamamlandığında Ar-Ge İndirimi tutarı nazım hesapta net olarak görünürken, işletmenin gelir vergisi stopaj teşviki, damga vergisi teşviki gibi teşvik unsurlarından sağlamış olduğu maliyet avantajı da hesaplamaya gerek kalmaksızın görünecektir.

3.3.2. Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde Uygulanacak İtfa Süresi

Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde devam eden projeler kapsamında yapılan Ar-Ge ve tasarım harcamaları, bir önceki başlıkta da açıklandığı üzere aktifleştirilerek muhasebe sistemine aktarılmaktadır. Aktifleştirilen bu harcama tutarları için, proje tamamlanmadan amortisman ayrılması söz konusu değildir. VUK' un 333 Sıra Nolu Genel Tebliği ile güncellenen amortisman oranları tablosunda, gayri maddi hak niteliğinde bir kıymete ulaşılması durumunda, kıymetin 55. Gayri Maddi İktisadi Kıymetler sınıfına tabi olacağı belirtilmiştir. Bu sınıfta yer alan Ar-Ge harcamaları kaleminin itfa süresi 5 yıl olup, itfa oranı ise % 20'dir.

Ar-Ge ve tasarım merkezinde başarılı şekilde tamamlanan projenin amortismanından hariç olmak üzere, projelerde kullanılan makine ve teçhizat için ise, amortisman oranları tablosunda belirtilen oranda amortisman hesaplanarak, her yıl gider yazılmaktadır. "Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği" nin 7. Maddesinin 1-b/2 bendine göre makine ve teçhizatın sadece Ar-Ge ve tasarım merkezinde değil, işletmenin diğer faaliyet alanlarında da kullanılması durumunda, amortisman hesabı bu makine ve teçhizatın Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde fiilen kullanıldığı gün hesabına göre yapılmaktadır. Çalışmanın uygulama aşamasında maliyetlerin daha iyi takip edilebilmesi amacıyla, projelerde kullanılan makinelere ait amortismanlar aylık olarak takip edilmiştir.

3.3.3. Genel Giderlerin Muhasebeleştirilmesi

Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde ortaya çıkan diğer giderler gibi genel giderler de Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetleri kapsamında yapılmış olması şartıyla Ar-Ge ve/veya tasarım harcaması olarak kabul edilmektedir. Dolayısıyla diğer Ar-Ge ve/veya tasarım giderleri gibi 263 Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabında muhasebeleştirilecektir.

Genel giderlerin Ar-Ge ve tasarım merkezinde belli kriterlere göre nasıl hesaplanacağına ilişkin olarak Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yayınlanan “6 Seri No lu 5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliği'nin 4. Maddesinin (ç) bendinde örneklendirme yapılmıştır.

3.4. AR-GE VE TASARIM MERKEZLERİNDE UYGULANAN TEŞVİKLERİN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ

Bu bölümde ar-ge ve tasarım merkezlerinde uygulanan teşviklerin muhasebe esasları, TMS, Tekdüzen Hesap Planı, 5746 Sayılı Kanun ve Gelir İdaresi Başkanlığı Özelgeleri çerçevesinde muhasebeleştirilmesi açıklanacaktır.

3.4.1. Personel Giderlerine Uygulanan Teşviklerin Muhasebeleştirilmesi

Personel giderleri Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde ortaya çıkan en önemli gider türlerindedir. Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde çalışan Ar-Ge ve tasarım personeli 5746 Sayılı Kanun çerçevesinde gelir vergisi stopajı teşviki, Sosyal Güvenlik Kurumu(SGK) İşveren Prim Desteği ve Damga Vergisi istisnasına tabi tutulmaktadır. Bu durum personel giderlerinin muhasebeleştirilmesinde, diğer işletmelerdeki ücret tahakkuklarından farklı olarak teşvik unsurlarının da muhasebeleştirilmesi gereğini ortaya çıkarmaktadır. Ancak ücret tahakkukunun yapılmasında teşviklerden kaynaklı olarak bir takım farklı durumlar bulunmaktadır. Bu yüzden personel giderlerinin muhasebeleştirilmesi anlatılmadan önce, Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde ücret bordrosunun hazırlanması bir örnek ile açıklanacaktır.

Örnek: Atılım A.Ş. bünyesinde mevcut olan Ar-Ge merkezinin, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından onaylı projesinde çalışan temel bilimler lisans mezunu kimyager Ayşe Özdil'e ait Nisan/2017 tarihinde aylık brüt 5.000 ₺ ücret ödenecektir. Ayşe Özdil bekâr ve çocuksuzdur. 5746 Sayılı Kanun çerçevesinde personelin bordrosu aşağıdaki şekilde düzenlenecektir.

Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği'nin 10. Maddesinin 1. fıkrasında belirtilen hüküm gereği; personel temel bilimler alanından lisans mezunu olduğu için uygulanacak gelir vergisi stopajı teşvik oranı % 90'dır.

Yönetmeliğin 11. Maddesinde ise Sigorta Primi İşveren Desteği düzenlenmiş olup, oranı hesaplanan işveren sigorta primi tutarının yarısı olarak ifade edilmektedir.

Yönetmeliğin 12. Maddesinde ise Damga Vergisi İstisnasından bahsedilmiş olup, Ar-Ge ve tasarım faaliyetleri kapsamında düzenlenen kâğıtların damga vergisinden müstesna olacağı belirtilmiştir. Bu kâğıtların neler olduğu hususu Gelir İdaresi Başkanlığı'nın 5 Seri Nolu 5746 Sayılı Kanun Tebliği'nin 3. Maddesinin 4. Fıkrasında ücret ödemeleri nedeniyle düzenlenen kâğıtlar şeklinde açıklanmıştır. Buna göre ücret bordrosu, ücret ödemeleri nedeniyle düzenlenen kâğıt olma niteliği taşıdığından damga vergisinden müstesnadır.

a	Brüt Ücret	5.000,00 ₺
b	İşçi SGK Primi(5.000*%14)	(700,00) ₺
c	İşsizlik Sigortası İşçi Primi(5.000*%1)	(50,00) ₺
d	Gelir Vergisi Matrahı(5.000-750)	4.250,00 ₺
e	Hesaplanan Gelir Vergisi(4.250*%15)	637,50 ₺
f	Bekâr Çalışan İçin 2017 Yılı AGİ Tutarı	(133,31) ₺
g	AGİ Mahsubu Sonrası Kalan Gelir Vergisi Tutarı(637,50-133,31)	504,19 ₺
h	5746 Sayılı Kanun Gereği Muhtasar Beyannameden Terkin Edilecek Gelir Vergisi Stopajı Teşvik Tutarı(504,19*%90)	(453,77) ₺
i	Şirketin Vergi Dairesine Ödeyeceği Gelir Vergisi Tutarı (504,19-453,77)	50,42 ₺
j	Damga Vergisi(Vergiden İstisna)	- ₺
k	Kesintiler Toplamı (b+c+g)	(1.254,19) ₺
l	Ücretliye Ödenecek Net Ücret (a-j) (5.000-1.254,19)	3.745,81 ₺
m	İşverenin Cebinden Çıkan Net Tutar (a-h) (5.000-453,77)	4.546,23 ₺

İşveren sigorta primi hesaplaması ise aşağıdaki gibi olacaktır.

a	Brüt Ücret	5.000,00 ₺
b	SGK İşveren Primi (5.000*%20,5)	1.025,00 ₺
c	5746 Sayılı Kanun Gereği SGK İşveren Priminin Maliye Bakanlığı Bütçesinden Karşılanan Tutarı (1.025*%50)	512,50 ₺
d	İşsizlik Sigortası İşveren Primi (5.000*%2)	100,00 ₺
e	İşletmenin Cebinden Çıkan Toplam SGK İşveren Primi (c+d)	612,50 ₺
f	Personelin İşverene Toplam Maliyeti (4.546,23+612,50)	5.158,73 ₺

Yukarıda hesaplaması yapılmış olan personel gideri, Ar-Ge merkezinde ve Ar-Ge faaliyetleri kapsamında ortaya çıktığından nitelik olarak Ar-Ge ve yenilik harcamasıdır. Bu sebeple personel giderleri, çalışmanın hesap planı başlığı altında açıklanmış olan 263 Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabı'nda muhasebeleştirilmektedir. Ücret tahakkukuna ilişkin muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır:

30/04/2017	BORÇ	ALACAK
263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HS.	5.158,73	
263.01. Brüt Ücret 4.546,23		
263.02. SGK İşveren Primi 512,50		
263.03. İşsizlik Sigortası İşveren Primi 100		
136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HS.	1.137,53	
136.01 Asgari Geçim İndirimi 133,31		
136.02 Stopaj Teşvik Tutarı 453,77		3.745,81
136.03 SGK İşveren Primi Destek Tutarı 512,50		
136.04 Damga Vergisi Tutarı 37,95		
		675,45
335 PERSONELE BORÇLAR HS.		
335.01 Ar-Ge Merkezi Personeli		
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HS.		1.875
360.01 Gelir Vergisi 637,50		
360.02 Damga Vergisi 37,95		
361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HS.		
361.01 SGK İşçi Primi 700		
361.02 SGK İşveren Primi 1.025		
361.03 İşsizlik Sigortası İşçi Primi 50		
361.04 İşsizlik Sigortası İşveren Primi 100		
Ar-Ge Personeli Ayşe Özdil'e ait ücret tahakkuku		

Ücret tahakkukunun muhasebe kaydında teşvik tutarları ile asgari geçim indirimi tutarı 136 Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabında gösterilmiştir. Ücret tahakkukunun hemen ardından teşviklere ilişkin mahsup kaydının yapılması gerekmektedir.

30/04/2017	BORÇ	ALACAK
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HS. 360.01 Gelir Vergisi 587,08 360.02 Damga Vergisi 37,95 136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HS. 136.01 Asgari Geçim İndirimi 133,31 136.02 Stopaj Teşvik Tutarı 453,77 136.04 Damga Vergisi 37,95 AGİ, stopaj teşviki ve damga vergisi teşvik tutarlarının hesaplar arası mahsup edilmesi	625,03	625,03
361 ÖDENECEK SGK KESİNTİLERİ HS. 361.02 SGK İşveren Primi 512,50 136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HS. 136.02 SGK İşveren Primi Desteği	512,50	512,50

Yukarıda yapılan mahsup kayıtlarından sonra, 360 ve 361 Nolu hesapların bakiyeleri, teşvik sonrası ödenmesi gereken tutarları verecektir. Bu durum 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabının defter-i kebir görüntüsü ile incelenecek olursa, hesaba ait defter-i kebir aşağıdaki gibi olacaktır.

BORÇ	360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı	ALACAK
625,03		675,45

Hesaplar arası mahsup kaydının ardından 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabının bakiyesi defter-i kebir kayıtlarında 50,42 ₺ olarak görünmektedir. Ücret bordrosu incelendiğinde bu tutar şirketin stopaj teşviki sonrası vergi dairesine ödeyeceği gelir vergisi tutarıdır.

Tüm bunların yanında personel giderlerinin nazım hesaplarda da izlenmesi gerekmektedir.

30/04/2017	BORÇ	ALACAK
990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR	5.158,73	
990.01 Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler		
990.01.01 Personel Ücretleri		5.158,73
991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR		
991.01 Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler		
991.01.01 Personel Ücretleri		
Ar-Ge Merkezi personeline ait ücret tahakkukunun Ar-Ge indirimine dahil edilmesi		

Personel ücretinin Ar-Ge indirimine dahil edilecek türde bir gider olarak nazım hesaplarda izlenmesi ile Ar-Ge harcamalarının “Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği” nin 8. Maddesinin 10. Fıkrasındaki “Ar-Ge, yenilik ve tasarım harcamalarının, işletmelerin diğer faaliyetlerine ilişkin harcamalarından ayrılarak, Ar-Ge ve tasarım indiriminin doğru hesaplanmasına imkân verecek şekilde muhasebeleştirilmesi zorunludur” hükmü gereği ayrıntılı şekilde izlenmiş olmaktadır. Ayrıca teşvik unsurları da kalem kalem nazım hesaplarda izlenebilmektedir.

30/04/2017	BORÇ	ALACAK
990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR	1.004,22	
990.05 5746 Sayılı Kanun Ücret Teşvikleri		
990.05.01 Stopaj Teşviki 453,77		
990.05.02 SGK İşveren Primi Teşviki 512,50		
990.05.03 Damga Vergisi Teşviki 37,95		
991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR		
991.05 5746 Sayılı Kanun Ücret Teşvikleri		
991.05.01 Stopaj Teşviki 453,77		
991.05.02 SGK İşveren Primi Teşviki 512,50		
991.05.03 Damga Vergisi Teşviki 37,95		
5746 Sayılı Kanun a ait ücret teşvik tutarlarının nazım hesaplarda izlenmesi		

Her bir teşvik unsuruna açılacak olan yardımcı hesaplar ile teşvik tutarlarının nazım hesaplarda izlenmesi, ayrıntılı ve şeffaf muhasebe bilgisinin yanı sıra, beyanname hazırlama aşamasında kolaylık sağlayacaktır.

3.4.2. Hibe Teşvik Tutarlarının Muhasebeleştirilmesi

Ar-Ge ve tasarım merkezlerine Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın yanı sıra KOSGEB, TÜBİTAK gibi kuruluşlar hibe adı verilen nakdi destekler sağlamaktadırlar. 5746 Sayılı Kanun çerçevesinde Ar-Ge merkezlerine Temel Bilimler Desteği adı altında personel giderleri için nakdi destek imkânı sunulmaktayken, tasarım merkezlerine ise tasarım yarışmalarında sergilenen tasarımların tescil giderleri için Tasarım Tescil Desteği adında nakdi destek imkânı verilmektedir. TMS 20 Devlet Teşviklerinin Muhasebeleştirilmesi ve Devlet Yardımlarının Açıklanması Standardının 13. Maddesi gereği devlet teşviklerinin muhasebeleştirilmesinde “sermaye yaklaşımı” veya “gelir yaklaşımı” olmak üzere iki farklı kayıt yöntemi tercih edilebilmektedir. Ancak “Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliğinin 24. Md.’sine göre nakdi hibelerin mevzuat hükümlerine uygun özel bir hesapta izleneceği ve bu hesapta bulunan tutarların Kurumlar Vergisi Kanunu ve Gelir Vergisi Kanunu’na göre vergiye tabi kazancın tespitinde gelir, Ar-Ge indirimi tutarının tespitinde Ar-Ge harcaması olarak dikkate alınmayacağı” yönünde açıklama mevcuttur. Bu sebeple hibelerin muhasebeleştirilmesinde sermaye yaklaşımı tercih edilmektedir.

Buna göre Ar-Ge ve tasarım merkezine hibe aktarılması durumunda aşağıdaki muhasebe kaydı yapılacaktır(Arslan, 2016: 90).

./../....	BORÇ	ALACAK
102 BANKALAR HS.	xxxxxxx	
549 ÖZEL FONLAR HS. 549.01 Ar-Ge Hibeleri		xxxxxxx

Böylece şirket hibe tutarını gelir yazmamış olacağından, kurumlar vergisi matrahına da hibe tutarı dâhil edilmemiş olacaktır. Ancak bu fonda tutulan hibe

tutarının beş yıl içinde sermayeye ilave etmek dışında herhangi bir şekilde başka bir hesaba nakledilmesi veya işletmeden çekilmesi durumunda, zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler ziyaa uğratılmış sayılacak ve cezalı işlem tesis edilecektir. Beş yılın sonunda fonda bulunan tutar ortaklara kar payı olarak dağıtılabilecektir(Arslan, 2016: 88;90).

3.4.3. Gümrük ve Damga Vergisi İstisnasının Muhasebeleştirilmesi

5746 Sayılı Kanun kapsamında yürütülmekte olan Ar-Ge, yenilik ve tasarım projelerinde;

- Araştırmalarda kullanmak amacıyla ithal edilen eşyalar gümrük vergisi ile her türlü fondan;
- Bu sebeple düzenlenen kâğıtlar ile yapılan işlemler ise damga vergisi ve harçtan istisnadır.

Belirtilen istisna uygulamasının muhasebeleştirilmesi bir örnek üzerinden açıklanacaktır.

Örnek: Sevgi A.Ş. Tasarım Merkezi ithal edeceği bir makineye ilişkin uygunluk yazısını Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan almıştır. Bu onay işleminden sonra ithalat sürecini başlatarak, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın Tek Pencere Sistemi E-Başvuru Uygulaması üzerinden ithalat başvurusunu Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na göndermiştir.

Şirket makinenin ithalat sürecinde ithalat muhasebesine uygun şekilde muhasebe kayıtlarını yapacaktır. Makinenin teslim alınmasında Gümrük ve Damga Vergisi ödenmeyeceği için alış faturasının muhasebeleştirilmesinde bu vergiler yer almayacaktır(Ayluçtarhan ve Kaya, 2018: 153). Ancak gümrük ve damga vergisi istisnasının izlenmesi amacıyla nazım hesaplar aşağıdaki gibi kullanılabilir.

././....	BORÇ	ALACAK
<p>990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR</p> <p>990.10 Tasarım Merkezi Gümrük ve Damga Vergisi Muafiyeti</p> <p>990.10.01 Gümrük Vergisi xxxxx</p> <p>990.10.02 Damga Vergisi xxxxx</p> <p>991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR</p> <p>991.10 Tasarım Merkezi Gümrük ve Damga Vergisi Muafiyeti</p> <p>991.10.01 Gümrük Vergisi xxxxx</p> <p>991.10.02 Damga Vergisi xxxxx</p> <p>Tasarım Merkezi için ithal edilen makineye 5746 Sayılı Kanun Kapsamında uygulanan Gümrük ve Damga Vergisi Muafiyetinin nazım hesaplarda izlenmesi</p>	<p>XXXXXX</p>	<p>XXXXXX</p>

BÖLÜM 4: AR-GE MERKEZLERİNDEKİ MUHASEBE SÜREÇLERİNE İLİŞKİN BİR UYGULAMA

Ar-Ge merkezi kavramı 2008 yılında “5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun” ile Türkiye’nin gündemine girmiştir. Belirtilen kanun ile Ar-Ge merkezi kurulumunu özendirmek amaçlı olarak, çalışmanın ikinci bölümünde detaylı şekilde açıklanan, çeşitli teşvik ve indirim unsurları sağlanmıştır. Bu tarihten sonra sermaye şirketleri bünyelerinde hızla Ar-Ge merkezi oluşturmaya başlamışlardır. 2016 yılında ise 5746 Sayılı Kanun’a yapılan ekleme ile tasarım merkezi kavramı da ortaya konulmuştur.

Ar-Ge ve tasarım merkezlerinin iş hayatında yer alması, bu merkezlerde gerçekleşen mali nitelikteki işlemlerin muhasebeleştirilmesi ihtiyacını da beraberinde getirmiştir. 5746 Sayılı Kanun ve yönetmelikler ile bu merkezlere sağlanan teşvik ve indirimlerin muhasebe sistemine aktarımı hususunda, yine 5746 Sayılı Kanun ve yönetmeliklerle birtakım yönlendirme ve sınırlandırmalar yapılmıştır(örneğin: hibe destek tutarlarının özel bir fon hesabında tutulması gibi). Bu durum bu merkezlerde yürütülecek olan muhasebe uygulamalarını özellikli bir hale getirmiştir. Ar-Ge ve tasarım merkezlerine sağlanan 5746 Sayılı Kanun ve yönetmelik kapsamında yürütülecek olan muhasebe süreçlerinin yeni olması, kanun içerisinde muhasebe kayıtlarına ilişkin yönlendirmelerin yapılması sebebiyle, muhasebe sürecinin incelenmesi ve somutlaştırılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

4.1. ÇALIŞMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Teknik ve ekonomik yönden hızla değişen, dinamik bir çevre içerisinde faaliyet gösteren işletmelerin ve ülkelerin amaçlarını gerçekleştirerek varlıklarını sürdürebilmeleri, değişen ve gelişen dünyada kendilerinin de devamlı bir değişme içerisinde bulunmalarını gerektirir.

Gelişen teknoloji ile birlikte içine girmiş bulunduğumuz bilgi çağında, önüne geçilemez olan bu değişim, toplum üzerinde de etkilerini göstermekte olup, bilgi

toplumu olma yolunda ilerlenmektedir. Bu sebeple gerek işletmeler gerekse ülkeler birbirleri ile rekabet edebilme noktasında bilgiye yatırım yapmaktadırlar. Bilgiye yatırım dediğimiz bu kavramı ise hayata geçirecek olan, temel unsur Ar-Ge çalışmalarıdır.

Ar-Ge planlı ve sistematik yapısı ile bütün yeniliklerin kaynağı haline gelmiş olup, tüm gelişmiş ekonomilerin üzerine önemle eğildiği bir konudur. Türkiye ise sahip olduğu dinamik nüfus yapısı ile sanayi sektöründe yer alan işletmelerin bünyelerinde Ar-Ge ve tasarım merkezleri kurmalarını özendirmek amacıyla vergisel boyutta teşvik ve indirim konularını muhteva eden kanun ve yönetmelikler düzenlemiştir. Bu düzenlemeler sonunda varılmak istenen hedef, yapılacak olan Ar-Ge ve tasarım çalışmalarının Türkiye ekonomisinde katma değer yaratacak, uluslararası pazarda rekabet gücünü artıracak yüksek teknoloji içeren ürünler ortaya koymasındır.

Bu tez çalışmasının amacı; 5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun ile Türkiye’de yasal mevzuat içine girmiş olan Ar-Ge ve tasarım merkezlerinin vergisel düzenleme ve teşvikler noktasında detaylı şekilde inceleyerek, bu merkezlerde ortaya çıkan muhasebe ve vergi uygulamalarını somutlaştırılması ile sağlayacağı vergi ve maliyet avantajının daha iyi anlaşılmasını sağlamak ve literatüre bu alanda katkı sunmaktır.

Bu amaç doğrultusunda, bir sermaye şirketi bünyesinde kurulan bir Ar-Ge merkezi tasarlanarak örnek uygulama geliştirilmiştir. Uygulamada bir muhasebe dönemi içerisinde Ar-Ge merkezinde ortaya çıkabilecek mali nitelikli işlemler, birbirini takip eden muhasebe durumları olarak verilmiştir. Tasarlanan Ar-Ge merkezinde, iki farklı projenin yürütüldüğü varsayımından hareketle 5746 Sayılı Kanun kapsamında sağlanan teşvik ve indirim unsurlarının muhasebe sürecine yansımaları somutlaştırılarak açıklanmaya çalışılmıştır.

Mayıs/2019 döneminde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı istatistiki verilerine göre 1172 Ar-Ge merkezi ve 347 tasarım merkezi faaliyete geçmiş durumdadır. Sayıları gün geçtikçe artan bu Ar-Ge ve tasarım merkezine sahip olunan Türkiye’de, muhasebe süreçlerine ait kapsamlı bir çalışmanın hazırlanması, bu merkezlerde gerçekleştirilen

mali işlemlerin ve kanun kapsamında uygulanan teşvik ve indirimlerin doğru şekilde muhasebe sürecine aktarılması noktasında önem arz etmektedir.

4.2. YÖNTEM VE KISITLAR

Bu çalışma ile 5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında Türkiye’de yasal mevzuat içine girmiş olan Ar-Ge ve tasarım merkezlerinin vergisel düzenleme ve teşvikler noktasında detaylı şekilde incelenmesi, bu merkezlerde ortaya çıkan muhasebe ve vergi uygulamalarının somutlaştırılması ile sağlayacağı vergi ve maliyet avantajının daha iyi anlaşılmasını sağlamak ve literatüre bu alanda katkı sunmak amacıyla betimsel araştırma tekniği ve örnek olay yöntemi kullanılmıştır. Betimleme çalışmaları, mevcut olayların daha önceki olay ve koşullarla olan ilişkilerini de dikkate alarak, durumlar arası etkileşimi açıklamayı hedef alan nitel araştırmalardır(Taşdemir M. Ve Taşdemir A., 2011: 346) Örnek olay yöntemi bir ya da daha fazla organizasyon, grup ya da topluluk hakkında, belirli bir süre boyunca, sistematik araştırmanın yürütülmesi ve analiz edilmesidir (Bayraktaroğlu, Balaban ve Özdemir, 2007: 193).

Betimsel Araştırma ve örnek olay yönteminin bir arada kullanıldığı çalışmada, ilk olarak Ar-Ge ve tasarım merkezlerine ilişkin 5746 Sayılı Kanun ve yönetmelikleri kapsayan yasal mevzuat incelenmiştir. T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nın, yayınlamış olduğu “Özel Sektör Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri Başvuru, İzleme ve Değerlendirme Mevzuat El Kitabı” ile yine bakanlık bünyesinde yayınlanan “Özel Sektör Ar-Ge Merkezleri İyi Uygulama Örnekleri” kitabı incelenmiştir. Bunun yanı sıra Ar-Ge ve tasarım merkezleri için uygulanan teşvik ve indirimleri tanıtan sunumlar izlenmiş, haber bültenleri okunmuş ve konu ile ilgili literatür incelenmiştir. Aynı zamanda Ar-Ge faaliyetine ilişkin TMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar muhasebe standardı ile teşviklerin muhasebeleştirilme esasının açıklandığı TMS 20 Devlet Teşviklerinin Muhasebeleştirilmesi ve Devlet Yardımlarının Açıklanması Standardı başta olmak üzere, muhasebe uygulamaları ile ilgili makale, köşe yazısı ve yüksek lisans/doktora tezleri incelenmiştir. Çalışma ile ilgili muhasebe bilgilerini derinleştirmek ve Ar-Ge ve tasarım merkezlerine dair saha çalışmaları hakkında fikir edinmek amacıyla Gaziosmanpaşa Üniversitesi bünyesindeki Teknopark’ta

çalışmalarını yürüten bir Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ile görüşülmüştür. Ar-Ge ve tasarım merkezleri ile Ar-Ge faaliyetine yönelik muhasebe uygulamaları ile ilgili edinilen bilgiler ışığında, örnek olay yöntemi ile bir Ar-Ge merkezi tasarlanarak, bu Ar-Ge merkezinde bir muhasebe döneminde yürütülen projelerin mali nitelikli işlemlerini içeren bir monografi hazırlanmıştır. Bu monografinin hazırlanmasında Devlet Gelir Uzmanına ait “Ar-Ge, Tasarım İle Teknokentlerde Vergi ve Muhasebe Uygulamaları Kitabı”ndan, muhasebe derslerinde uygulanan monografilerden ve maliyet muhasebesi ders kitaplarından faydalanılmıştır. Monografi sorularının belirlenmesi noktasında, bir işletmede ortaya çıkacak olan üretim maliyetini yansıtacak durumlar ile teşvik ve indirimleri içerecek özel durumları yansıtacak sorular oluşturulmaya çalışılmıştır. Monografinin çözümü noktasında ise yine Muhasebe Standartları, Tekdüzen Hesap Planı, 5746 Sayılı Kanun ve “Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama Yönetmeliği ”ile Gelir İdaresi Başkanlığı Özelgelerinden yararlanılmıştır.

Monografinin hazırlanması aşamasında, daha gerçekçi soru adımlarına ulaşabilmek için faaliyette bulunan bir Ar-Ge veya tasarım merkezi ile görüşülmek istenmişse de Tokat ilinde bu merkezler bulunmadığı için bu düşünce gerçekleştirilememiştir. Tokat ilinde bulunan mali müşavirlerin genelinin ise Ar-Ge ve tasarım merkezi muhasebesi ile ilgili bir tecrübesi bulunmamaktadır. Bu iki durum çalışmanın kısıtını oluşturmaktadır.

4.3. LİTERATÜR TARAMASI

Literatür taramasında Ar-Ge faaliyetlerinin, Ar-Ge teşvikleri ve politikalarının ülkeler bazında karşılaştırıldığı kaynaklar daha fazla iken, Ar-Ge ve tasarım merkezi konulu bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ar-Ge faaliyetlerine yönelik yasal mevzuat ile sağlanan teşvik ve indirimlerin muhasebe sistemine aktarımına ilişkin kaynaklarda, muhasebe esasları sadece anlatılarak bırakılmış, ya da kısıtlı ve devamlılık arz etmeyen birkaç örnek ile somutlaştırılmıştır. Konuya ilişkin incelenen literatür hakkında bilgiler aşağıdaki gibidir.

Yavuz 2010 yılında yaptığı çalışmasında Ar-Ge harcamalarının TMS ve Uluslararası Muhasebe Standardı(UMS) kapsamında mali tablolara aktarılmasına ilişkin değerlendirme yapmıştır. Değerlendirmeler sonucunda Ar-Ge harcamalarının muhasebe kayıtlarına aktarımı noktasındaki temel problemin, projelere devlet tarafından sağlanan desteklerin uzun zaman alması ve Ar-Ge teşviklerinin muhasebeleştirilmesi olduğu bunun ise destek sürecinin kısaltılması ve projenin başlangıcı ile uyumlaştırılması olduğu belirtilmiştir.

Özdemir 2011 yılında yaptığı çalışmasında, Ar-Ge harcamalarının hem vergi mevzuatı hem de muhasebe standartları çerçevesinde kayıt altına alınması durumunu incelemiştir. UMS, Sermaye Piyasası Kurulu(SPK) Genel Tebliği, TMS ve Tekdüzen Muhasebe Sisteminin birtakım farklılıklar dışında birbiri ile uyumlu olduğunu, Ar-Ge harcamalarının muhasebeleştirilmesi hususunda harcamanın niteliğinin araştırma mı yoksa geliştirme mi olduğuna dikkat edilmesi gerektiğini belirterek, bu gider türlerinin muhasebe sistemine aktarımını standartlara göre farklı farklı ele almıştır.

Işık 2012 yılında yaptığı çalışmasında, rekabette avantaj sağlaması ile bilgi ekonomisine etki eden patent, inovasyon, Ar-Ge ve bilgi teknolojilerinin Türkiye ekonomisi üzerinde yarattığı etkileri incelemeyi amaçlamış, bu sebeple 1990-2010 yılları arasında ortaya çıkan bu alandaki verileri değerlendirmiştir. Çalışmanın sonucunda, bilgi ekonomisinin sağlıklı bir döngü ile ilerleyebilmesi için orta ve ileri teknoloji üretimi konusunda finansal destek sağlanması gerektiği, Ar-Ge, patent, inovasyon alanlarına verilen önemin artırılarak devam etmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Gökçe ve Telliöğlü 2013 yılında yapmış oldukları çalışmada Ar-Ge harcamalarının muhasebe sistemine aktarılması usul ve esaslarını incelemişlerdir. Çalışma sonucunda araştırma giderlerinin her zaman dönem gideri şeklinde kaydedilirken, geliştirme giderlerinin aktifleştirildiğini, Ar-Ge indirimi açısından her iki gider türünde matrahtan indirilebildiği ancak mevzuata uygun şekilde muhasebeleştirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bunun yanında vergi mevzuatı ile muhasebe standartları arasındaki farklılıkların karmaşıklığa sebep olduğu, bu karmaşanın giderilmesi noktasında uluslararası ve ulusal finansal raporlama standartlarının geliştirilmesinin gerekliliği vurgulanmıştır.

Çetin ve Işık 2014 yılında yaptıkları çalışmalarında Ar-Ge teşvik mekanizmalarını Türkiye ve AB ülkelerinde Ar-Ge faaliyetlerinin gelişimine sağladığı katkılar bakımından incelemişlerdir. Çalışmanın sonucunda Türkiye’de uygulanmakta olan destek mekanizmalarının son yıllarda ivme kazandığı, teşvik yelpazesinin geniş olduğu belirtilirken, bu alanda düzenlenen mevzuatın dağınık olduğu, tek bir çatı altında toplanmasının faydalı olacağı vurgulanmıştır.

Demir 2014 yılında yaptığı çalışmasında en çok Ar-Ge harcaması yapan işletmeleri ulusal ve uluslararası ölçekte incelemiş, araştırmasının sonucunda, Ar-Ge harcama tutarını artıran işletmelerin daha verimli olduğu ve daha fazla personel istihdam ettiğine yönelik bulguya rastlamamıştır. Bu sonuç ışığında Türkiye’de uygulanan teşvik politikalarının etkinliği noktasında şüpheye düşüldüğünü, teşvik sisteminin amacına ulaşabilmesi için işletmelerdeki inovasyon kültürü ve profesyonel işletme yönetiminin en az Ar-Ge kadar önemli olduğunu belirtmiştir

Acı 2015 yılında yaptığı çalışmasında Türkiye’nin de aralarında bulunduğu 33 ülkeye ait Ar-Ge çalışmalarının çıktılarını Veri Zarflama Analizi (VZA) yöntemi ile incelemiştir. Çalışmanın sonucunda, Finlandiya ve Singapur’un yüzde yüz etkin performans sergilediği, bu ülkeleri Lüksemburg, İsveç, Hollanda ve Norveç’in izlediği, Türkiye’nin ise yüzde yüz etkin performansla hiçbir dönemde ulaşamadığı bulgularına ulaşılmıştır. Bulgular değerlendirildiğinde, Ar-Ge desteklerinin artırılması gerektiği, sağlanacak olan desteklerin projenin başarıya ulaşması sonucunda ortaya çıkacak patent süreci maliyetlerini de kapsamaması gerektiği vurgulanmıştır.

Birinci 2015 yılında yaptığı Türkiye’de gerçekleştirilen Ar-Ge çalışmalarının, ülke ekonomisinin büyümesi üzerindeki etkisini araştırdığı çalışmasında, Ar-Ge faaliyetleri için devlet tarafından sağlanan destekler ile Ar-Ge faaliyetlerinde çalışan personel sayısının ülkeye ait ekonomik büyümeyi olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşmıştır. Bu büyümenin devamı için yüksek teknolojili ürün üretme noktasında yüksek nitelikli iş gücü yetiştirecek eğitim programlarının gerekliliği bulgularına dikkat çekilmiştir.

Erdemi 2015 yılında yaptığı çalışmasında Ar-Ge departmanı bulunan ve dolayısıyla düzenli şekilde Ar-Ge yatırımı yapan işletmeler üzerinde, teşvik ve destek mekanizmalarının işletme performansına olan etkilerini nedensellik bağlamında araştırmış olup, panel veri regresyon analizi sonucunda Ar-Ge harcamaları ile satış gelirleri arasında doğrudan ilişki olduğu, Ar-Ge yatırımdaki her 1 TL'lik harcamanın, satış gelirlerine 78 TL olarak yansıdığı ve devlet tarafından sağlanan teşviklerin şirketlerin bünyelerinde Ar-Ge departmanı kurmalarını sağladığı bulgularına ulaşmıştır.

Güzel 2015 yılında yaptığı çalışmasında Bursa ilinde faaliyet göstermekte olan Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler(Kobi)'lerin Ar-Ge teşviklerinden yararlanma durumunu, teşvik sisteminin etkililiğini ve Kobilerin Ar-Ge faaliyetlerine bakış açılarını ölçmeyi amaçlamış, anket yöntemini kullanarak araştırmasını tamamlamıştır. Araştırma sonuçlarına göre, Ar-Ge konusunda sağlanmakta olan teşvikler ile Ar-Ge faaliyetinde bulunan Kobilerin patent, lisans ve telif sayıları arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulgusuna ulaşıldığı belirtilmiştir.

Aydın A. 2016 yılında yaptığı çalışmasında Ar-Ge teşvik mekanizmalarının önemli olduğu kadar, toplumda, bu mekanizmaları en verimli ve amacına hizmet eden şekilde kullanabilecek bir Ar-Ge kültürünün oluşturulması gereğini ifade ederken, bunun eğitim sistemindeki kalitenin artırılması ile mümkün olacağını vurgulamıştır. Bunun yanında üniversite-sanayi işbirliği çalışmalarının artırılmasının Ar-Ge alanında yapılan harcamaların verimini artıracaklarını belirtmiştir.

Bayraktaroğlu 2016 yılında Borsa İstanbul Sınâî Endekste işlem görmekte olan 70 işletme üzerinde 2011-2014 finansal verileri üzerinden regresyon analizi yaptığı çalışmasında, Ar-Ge harcamalarının, muhasebeleştirilmesi, mali tablo kalemi olan net satış hasılatı, vergi öncesi kar ve dönem net karı üzerindeki yansımalarını incelenmiştir. Çalışma sonucunda elde edilen bulguların, Ar-Ge harcamalarının işletmelerin karlılık oranları ve satış hasılatlarında artış meydana getirdiğini destekler nitelikte olduğunu belirtmiştir.

Fidanboy 2016 yılında yaptığı çalışmasında, Ar-Ge örgüt mekanizmalarında hangi yetenek alanlarına ihtiyaç duyulduğu, bu yeteneklerden hangilerinin Ar-Ge performansına daha fazla etkide bulunduğu konusunda bir araştırma yapmayı amaçlamıştır. Çalışmasının sonucunda Ar-Ge başarısı için, Ar-Ge yatırım ve teşviklerinin tek başına yeterli olmayacağı, Ar-Ge çalışmalarına ait performans ölçümlemesinde bu çalışmaların temel yapı taşı olan nitelikli beyin gücünün son derece hassasiyetle değerlendirilmesi ve yönetilmesi gerektiği belirtilmiştir. Başarılı bir Ar-Ge projesi ile nitelikli beyin gücü arasında doğrusal bir ilişkinin var olduğu vurgulanmıştır.

Polat 2016 yılında yaptığı çalışmasında Türkiye’de yapılan Ar-Ge harcamalarının işletmelerin performans durumları üzerindeki etkilerini ölçmeyi amaçlamış olup, Borsa İstanbul’a kayıtlı olan İmalat işletmeleri üzerinde panel veri analizi yöntemini kullanmıştır. Çalışması sonucunda, Ar-Ge yatırımlarının işletme performansına olumlu yönde yansımadağı, sebebinin ise Ar-Ge yatırımlarında verimli bir kullanım olmaması bulgusuna ulaşmıştır. Bu bağlamda işletmelere Ar-Ge yatırımlarının öneminin vurgulanması kadar, Ar-Ge teşviklerinin verimli kullanım şuurunun da kazandırılması gerektiğini belirtmiştir.

Fidancı 2017 yılında 5746 Sayılı Kanunda yer alan destek, teşvik ve indirim unsurlarını karşılaştırmalı olarak incelediği çalışmasında, Tekdüzen Muhasebe Sistemi ve TMS-38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar Standardı ile ilgili örnek uygulamalara yer vermiştir. İşletmelerin kayıtlarını Tekdüzen Muhasebe Sistemine göre tuttuğu,, raporlama yaparken ise TMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar Standardı ile uyumlu hale getirmek adına vergisel birtakım düzeltmeler yaptığını belirtmiş, bu sebeple işletmelerin bu düzeltmeleri göz önünde bulundurarak ayrıştırmalı bir kayıt sistemi oluşturarak Ar-Ge harcamalarını aktifte veya dönem giderleri arasında izlemesi gerektiğini belirtmiştir.

Albez 2017 yılında yaptığı çalışmasında, Ar-Ge ile ilgili yapılan düzenlemelerdeki farklılıkların, vergi teşvikleri, nakit hibeler gibi çok çeşitli konuları kapsadığından, bunların muhasebe kayıtlarında hatalı kayda sebep olduğundan bahsetmiş, bu hataların giderilmesinde ki temel noktanın ise yapılan düzenlemelerde sağlanacak olan birlik olduğunu belirtmiştir. 5746 Sayılı Kanuna göre işletmelerde

gerçekleştirilen Ar-Ge harcamalarının muhasebeleştirilmesinde, bir teşvik unsuru olan Ar-Ge indiriminin doğru şekilde hesaplanmasına yardımcı olabilecek nitelikte bir Ar-Ge muhasebesi sisteminin izlenmesi ve işletmenin diğer kayıtlarından ayrı şekilde tutulması gerektiğini belirtmiştir.

Erkek 2017 yılında yaptığı çalışmasında 2005-2015 yılları arasında Türkiye’de bilim, teknoloji ve inovasyon alanında yapılan uygulamalar ile bu uygulamaların Kobiler üzerindeki etkilerini araştıran çalışmasında Konya’da Tarım sektöründe faaliyet gösteren 101 işletmeye anket uygulanmıştır. Anket sonuçlarına göre, işletmelerin Ar-Ge harcamaları ile tescil başvurusu yapma durumları arasında %5 yanılma payı ile anlamlılık tespit edilmiştir. Tescil başvurusu yapmayanların ise gerekçe olarak maliyetlerin yüksekliğini gösterdiği vurgulanmıştır. Elde edilen bulgulara göre Erkek, Türkiye’nin bilgi üreten ve ürettiği bilgiyi kullanabilen bir ülke konumuna gelmesi için teknoloji politikalarına ağırlık vererek, üniversite-sanayi işbirliği geliştiren bir ülke olması gerektiğini belirtmiştir.

Deran, Özulucan ve Arslan 2017 yılında yapmış oldukları Ar-Ge harcamalarının Tekdüzen Muhasebe Sistemi, TMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar Standardı ve Muhasebe Sistemi Uygulamaları Genel Tebliği’ne göre karşılaştırmalı şekilde muhasebeleştirilme sürecinin ele alınmasının amaçlandığı çalışmalarında, TMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar’e göre araştırma giderlerinin dönem gideri olarak muhasebeleştirilmesi, geliştirme giderlerinden ise belirli koşulları sağlayan nitelikteki giderlerin aktifleştirilmesinin öngörüldüğü, Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği’ne göre araştırma giderlerinin aktifleştirilmesi hususunun ihtiyari olarak bırakıldığı, geliştirme giderleri için ise herhangi bir kriter getirilmediği belirtilmiştir.

Kutbay ve Öz 2017 yılında yapmış oldukları çalışmada, Türkiye’nin de aralarında bulunduğu seçilmiş ülkelerde Ar-Ge faaliyetlerine yönelik olarak kanunen uygulanan indirim ve teşvik unsurlarını, oran, çeşitlilik ve kapsam yönünden incelemişlerdir. Türkiye’de uygulanan teşviklerin çeşit ve oran bakımından karşılaştırılan ülkelere göre daha az çeşitte ve daha düşük oranda olduğu bulgusuna ulaşmışlardır.

Önder ve Yıldız 2017 yılında yaptığı çalışmasında 5520 ve 5746 sayılı kanunlarda yer alan Ar-Ge teşviklerini ele alarak, gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin hangi teşviklerden yararlanabileceklerini karşılaştırmalı olarak açıklamayı hedeflemişlerdir. Çalışmanın sonucunda, kurumlar vergisi kanununda %40 olan Ar-Ge indirimi oranının 5746 sayılı kanun ile % 100 e çıkarıldığı, 5746 sayılı kanunun 5520 sayılı kanuna göre daha fazla avantaj barındırdığı bulgularına ulaşılmıştır. Genç nüfus bakımından zengin olan Türkiye’de meydana gelebilecek olan beyin göçünü önlemek ve ters beyin göçü başlatabilmek adına, her türlü destek ve teşvik unsurunun verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Sönmez 2017 yılında yaptığı çalışmasında anket yöntemini kullanarak Ar-Ge ile ilgili sağlanan desteklerin, işletmelerin performansına etkilerini araştırmıştır. Anket araştırması sonucu elde edilen veriler incelendiğinde; Ar-Ge çalışmalarını destekleme amaçlı verilen hibe, teşvik gibi unsurların işletmeleri karlılık, Pazar payı artışı, ihracat oranı vb. unsurlar bakımından olumlu yönde etkilediği belirtilmiştir. Ar-Ge ve tasarım merkezine sahip olan işletmelerde ise bu merkezlerin varlığının işletmelere mali durum ve karlılığın artışı şeklinde yansıdığı, hibelerin işletme maliyetlerini düşürmede yardımcı olduğu ve bunun ürün fiyatının düşmesi olarak piyasaya yansması ile pazarda rekabet gücü artışı sağlandığı vurgulanmıştır.

Ülger ve Durgun 2017 yılında yapmış oldukları çalışmalarında seçilmiş OECD ülkelerinin 1996-2015 yılları arasında gerçekleştirmiş oldukları Ar-Ge faaliyetine dönük harcamalar ile GSYH arasındaki ilişkiyi VAR analizi ile incelemeyi amaçlamışlardır. Çalışmalarının sonucunda, Ar-Ge harcamalarında meydana gelen değişikliklerin, GSYH üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı, tam tersi GSYH’de meydana gelen değişikliklerin Ar-Ge harcamalarında anlamlı bir etki gösterdiği bulgusuna ulaşılmıştır.

Yıldız 2017 yılında yaptığı 2005-2014 yıllarına ait verileri kapsayan çalışmasında Brics Ülkeleri ile Türkiye’deki ileri teknoloji yoğun ihracatın ülke ekonomilerine etkilerini araştırmayı amaçlamıştır. Çalışması sonucunda, ileri teknoloji ihracatının ilgili ülkelerin ekonomik büyüme oranlarını olumlu yönde etkilediği, bu büyümenin sürdürülebilir olması için katma değeri yüksek ürünler üretimine ağırlık verilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Bağcı 2018 yılında yaptığı çalışmasında endüstri 4.0 devrimi ile birlikte gelecek olan fırsatlardan faydalanmak ve bu devrimin getireceği olumsuz sonuçlardan korunmak adına işletmeler ile ülkelerin izlemekte olduğu hazırlık sürecini ve bu süreçte ortaya çıkabilecek durumları irdelemiştir. Türkiye’de orta ve yüksek teknoloji ürünlerinin payının son derece az olduğu, Türkiye’nin endüstri 4.0’ın temeli olan otomasyon ve bilişim sistemlerinde eksiklerini tamamlaması gerektiği bulgularından bahsetmektedir. Özellikle yazılım alanında Türkiye’nin ürün üretmesi gerektiği belirtilmektedir.

Bayraç ve Doğan 2018 yılında yaptığı Türkiye’deki ithalata olan talebin sektörel bazda belirleyicilerinin araştırıldığı çalışmada, demir çelik sektörü, motorlu kara taşıtı sektörü, büro, muhasebe ve bilgi işleme makinaları sektörü, makine ve teçhizat sektöründe üretimde kullanılacak olan ara malı, teknoloji ve yatırım mallarına sahip olunmaması sebebiyle, bu mal gruplarının ithal edilmesi ile ancak bu sektörlerde üretim yapılarak ihraç edilebildiği belirtilmiştir. İhracatın ithalata olan bu bağımlılığını aşabilmek için Türkiye’nin düşük teknoloji ağırlıklı olan sanayi yapısının ileri teknoloji ağırlıklı yapıya dönüştürülmesi gerektiği, bunun için ise Ar-Ge çalışmalarına milli gelirden ayrılan payın artırılması ve yüksek teknolojili ürünleri üretebilecek personelin yetiştirilmesi için inovasyon odaklı eğitim öğretim politikalarının uygulanması gerektiği vurgulanmıştır.

Koçak 2018 yılında Türkiye’nin de aralarında bulunduğu seçilmiş ülkelerde mevcut olan Ar-Ge sistemleri ile bu sistemlere uygulanmakta olan vergi teşvik mekanizmalarının incelenmesinin amaçlandığı çalışmada, teşviklerin etkilerini B endeksi metodu ile analiz etmiştir. Çalışmanın sonucunda, Türkiye’nin B Endeksi 1999 yılında 0,86 iken, 2013 yılında bu endeks 0,78’e ilerlediğini belirtmiş, bu ilerlemenin gerçekleşmesinde 4691 Sayılı Kanun ile 5746 Sayılı Kanun’un çok etkili olduğunu vurgulamıştır.

Küçük 2018 yılında yaptığı çalışmasında, kanunlarda yer alan Ar-Ge teşvik unsurlarının, muhasebe kayıtlarına aktarımı noktasında dikkat edilmesi gereken noktaları ele almış olup, özellikle TÜBİTAK, TEYDEB ve San tez vb. kuruluşlardan proje bazlı olarak alınan desteklerin özel bir fon hesabında izlenmesi gerektiği ve Ar-Ge

indiriminin hesaplanması aşamasında bu hibelerin Ar-Ge harcama tutarından düşülmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Sıkı ve Acartürk 2019 yılında yaptıkları çalışmalarında, Türkiye’de bulunan ilaç işletmeleri nezdinde kurulan Ar-Ge merkezleri ile bu merkezlerde gerçekleştirilen faaliyetlere dönük 5746 Sayılı Kanun ile sağlanan teşviklerin, değerlendirme çıktısı olarak patent ve yenilik faaliyeti kapsamında incelenmesini amaçlamışlardır. Çalışmanın sonucunda, bünyelerinde Ar-Ge merkezi bulunduran ilaç işletmelerinin patent başvurularında artış yaşandığı, bunun Ar-Ge merkezlerinin yenilik faaliyetlerini artırdığının bir göstergesi durumunda olduğunu belirtmişlerdir.

Yukarıda bahsedildiği gibi literatür incelendiğinde, genel olarak Ar-Ge faaliyetlerine yönelik olarak sağlanan devlet teşvik mekanizmalarının ülkelerin ekonomik büyüme üzerindeki etkileri araştırılmış, muhasebe sistemine aktarım noktasında ise uygulanan standartlara göre farklı kayıt yöntemleri incelenmiştir. Literatürde Ar-Ge ve tasarım merkezlerine sağlanan teşvik ve indirimlere ilişkin kendi içinde devam arz eden muhasebe uygulamalarını içeren bir kaynağa rastlanmamıştır.

4.4. ÖRNEK UYGULAMA

Özdil Gıda İmalat Makineleri A.Ş. 2016 yılında bünyesinde bir Ar-Ge merkezi kurmuş ve kuruluş tarihinden itibaren proje faaliyetleri sürdürülmüş, son projesini Nisan/2017 döneminde tamamlamıştır. Yine 2017 yılı Nisan ayı içerisinde iki yeni Ar-Ge projesi için, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’na başvuruda bulunmuş, projeler incelendikten sonra 01 Mayıs 2017 tarihinde kabul edilmiştir. A Projesinde TÜBİTAK’ın 1501 Nolu Destek Programından faydalanılmak istenmiş gerekli başvurular yapılmış ve 30 Nisan 2017 tarihi itibarıyla TÜBİTAK da projeyi personel giderleri(her mezuniyet grubundan bir personel için) ve alet ekipman alımı harcamalarında destek kapsamına alarak onaylamıştır. Proje bilgileri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Proje Adı ve Kodu	Proje Konusu	Proje Bütçesi	Proje Süresi	Proje Onay Tarihi	Proje Türü
A Projesi- 001	Meyve Suyu Dolum Makinesi	886.000 ₺	8 Ay	01.05.2017	Ar-Ge
B Projesi- 002	Pastörizasyon Makinesi	785.000 ₺	8 Ay	01.05.2017	Ar-Ge

Merkezde toplam 40 TZE ve 3 Kısmi zamanlı Ar-Ge personeli, çalışmaktadır. Ar-Ge merkezi yöneticileri destek personeli kapsamında olup, projelerden sorumlu 5 destek personeli bulunmaktadır. Mayıs/2017 dönemi itibariyle Merkezde çalışan Ar-Ge personeli sayısı aşağıdaki gibidir:

Proje Adı	TZE Araştırmacı ve Teknisyen	Kısmi Çalışan Personel	Destek Personeli
A Projesi-001	18	Yok	3(Yönetici Ortak)
B Projesi-002	22	3	3(Yönetici Ortak)

Ar-Ge merkezinde 2016 yılı içinde istihdam edilen Ar-Ge personeli sayısı aşağıdaki tabloda verilmiştir:

	Doktora Mezunu	Yüksek Lisans Mezunu	Lisans Mezunu	Diğer
TZE Araştırmacı veya Teknisyen	1	2	8	9
Kısmi Zamanlı Araştırmacı veya Teknisyen	-	-	-	3
Destek Personeli		1		1
2016 YILI TOPLAM AR-GE PERSONELİ SAYISI			25	

2017 yılında işe alınan Ar-Ge personellerinden 10'u temel bilimler alanında en az lisans mezunudur. Bünyesinde Ar-Ge merkezi barındıran Özdil Gıda İmalat Sanayi A.Ş.'nde çalışan toplam personel sayısı ise 150 kişidir. Ar-Ge merkezi Bakanlar Kurulunca belirlenen kriterler doğrultusunda hazırlanmış faaliyet raporu ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından istenen belgeleri ibraz etmiş ve ilave Ar-Ge indirimi için de onay almıştır.

Şirketin 2016 yılında yapmış olduğu Ar-Ge ve tasarım harcaması tutarı 650.000 ₺ olup, ilgili yılda Ar-Ge indirimine konu edilmiş ve sonraki yıllara devreden tutar olmamıştır.

Projelerde görev alan Ar-Ge merkezi personellerine ilişkin detaylı tablo aşağıda verilmiş olup, merkezde çalışan tüm personel bekardır. Kısmi zamanlı çalışanların Asgari Geçim İndirimi, Ar-Ge Merkezi dışında şirketin diğer faaliyetlerinde çalıştıkları süreler üzerine ödenen ücretlerinden hesaplanan gelir vergisi tutarından indirilmektedir. Her iki projede de çalışan personeller için gelir vergisi dilimi sabit % 15 olarak kabul edilmiştir.

A PROJESİ					
Eğitim Durumu	Personel Sayısı	TZE/Kısmi/Destek	Brüt Ücret	İşe Giriş Tarihi	Daha Önce İşe Girme Durumu
Doktora Mezunu	3	TZE	8.000 ₺	01.01.2017	Yok
Temel Bilimler YL Mezunu ⁷	4	TZE	6.000 ₺	3 kişi 10.02.2016	Yok
				1 kişi 01.01.2017	Var
Temel Bilimler Lisans Mezunu	4	TZE	4.500 ₺	3 kişi 21.01.2016	Yok
				1 kişi 28.07.2016	Var
Myo Mezunu	7	TZE	2.700 ₺	05.01.2017	Yok
Yüksek lisans	1	Destek(Yönetici)	6.000 ₺	08.08.2016	Yok
Myo Mezunu	1	Destek(Teknik)	2.700 ₺	01.01.2016	Yok
Diğer	1	Destek (işçi)	1.777,50 ₺	01.01.2017	Var

B PROJESİ					
Eğitim Durumu	Personel Sayısı	TZE/Kısmi/Destek	Brüt Ücret	İşe Giriş Tarihi	Daha Önce İşe Girme Durumu
Doktora Mezunu	1	TZE	8.000 ₺	01.01.2016	Yok
Temel Bilimler YL Mezunu	7	TZE	6.000 ₺	3 kişi 10.02.2016	Yok
				4 kişi 01.01.2017	Yok

⁷ YL kısaltması Yüksek Lisans ifadesi yerine kullanılmıştır.

Temel Bilimler Lisans Mezunu	6	TZE	4.500 ₺	4 kişi 18.01.2015	Yok
				2 kişi 15.03.2017	Yok
Myo Mezunu	8	TZE	2.700 ₺	01.01.2016	Yok
Yüksek lisans	1	Destek(Yönetici)	6.000 ₺	08.08.2016	Yok
Myo Mezunu	1	Destek(Teknik)	2.700 ₺	01.01.2017	Yok
Diğer	1	Destek (işçi)	1.777,50 ₺	01.01.2017	Var
Myo Mezunu	3	Kısmi Zamanlı	2.700 ₺	01.01.2016	Yok

Tabloda verilen bilgiler ışığında, 2017/Mayıs dönemi itibariyle Ar-Ge merkezinde 48 Ar-Ge personeli istihdam edilmekte olup, yönetici destek kapsamında değerlendirilmiştir. Yönetici yönetim bilimleri alanında yüksek lisans yapmıştır.

A Projesi için TÜBİTAK tarafından destek kapsamına alınan personel bilgileri aşağıdaki gibidir:

Personel mezuniyet durumu	Destek kapsamındaki personel sayısı	Brüt ücret
Doktora	1	8.000 ₺
Yüksek Lisans	1	6.000 ₺
Lisans	1	4.500 ₺
Ön Lisans	1	2.700 ₺
Diğer	1	1.777,50 ₺

B Projesi ise “5746 Sayılı Araştırma Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun” kapsamında Ar-Ge Merkezlerine sağlanan bir teşvik unsuru olan Temel Bilimler Desteğinden faydalanmaktadır.

Ar-Ge merkezinde proje bazında yapılan faaliyetler ve bu faaliyetlere ilişkin harcamalar aşağıda tarih sırası ile verilmiştir.

- 1- 01.05.2017 tarihinde şirket, yürüttüğü A projesinde kullanmak üzere 15.000 ₺ değerinde regülatör, 7.000 ₺ değerinde basınç düşürücü kompresör ,30.000 ₺ değerinde sıvı dolmuş vanası, 2.500 ₺ değerinde civata olmak üzere 54.500 ₺ + %18 KDV tutarında malzeme almıştır.

- 2- B projesinde kullanılmak üzere ise 20.000 ₺ değerinde regülatör,18.000 ₺ değerinde sterilizatör,10.000 ₺ değerinde azot tüpü, 4.800 ₺ değerinde civata, ve 3.200 ₺ değerinde malzemeyi toplam 56.000 ₺ + % 18 KDV ödeyerek satın almıştır.
- 3- 01.05.2017 tarihinde Ar-Ge merkezinde çalışan personellerin merkeze giriş ve çıkışlarının fiziki kontrollerini yapabilmek için, Ar-Ge merkezine 10.000 + % 18 KDV değerinde 2. turnike sistemi(kartlı geçiş sistemi) yaptırılmıştır.
- 4- 02.05.2017 tarihinde Ar-Ge merkezi projelerinde kullanılmak üzere bir buhar jeneratörü % 18 KDV hariç 60.000 ₺ e alınmıştır.
- 5- 10.05.2017 tarihinde, regülatörler A ve B projesinde kullanılmıştır.
- 6- 20.05.2017 tarihinde şirket, Ar-Ge merkezinin de içinde bulunduğu bina kira gideri olarak 8.000 ₺'yi tüzel kişiliğe sahip işletmeye ödemiştir. Binanın yüz ölçümü toplam 1500 metrekare olup, bunun 500 metrekaresi Ar-Ge merkezine aittir. Her bir projenin Ar-Ge merkezindeki kullanım alanı ise eşittir.
- 7- 24.05.2017 tarihinde şirket Ar-Ge merkezinde kullanılan taşıt için Motorlu Taşıtlar Vergisinin birinci taksiti olarak 1.000 ₺ tahakkuk etmiş ve aynı gün ödemiştir. Taşıt her iki proje için ortak kullanılmaktadır.
- 8- 25.05.2017 tarihinde, şirket Ar-Ge merkezi binası için %18 KDV hariç 2.000 ₺ su faturası ödemiştir. Elektrik faturası ise Ar-Ge merkezi ile şirket binasına ortak gelmekte, Ar-Ge merkezinin aylık elektrik harcaması sayaç takibi yapıldığında, toplam harcanan kilowatt saat(kwh)'nin % 40'ını oluşturmaktadır. Binaya gelen tek elektrik faturası tutarı KDV dahil 9.000 ₺ dir. Ar-Ge merkezinde elektrik ve su giderleri her iki proje arasında eşit paylaşılır. Her iki proje arasında eşit paylaşılır.
- 9- 25.05.2017 tarihinde Ar-Ge merkezinde çalışan personel için aylık 2.000 ₺ yemek ve 1.000 ₺ servis ücreti ödenmiştir. Giderden B projesi % 60 pay alırken, A projesi % 40 pay almaktadır.
- 10- 27.05.2017 tarihinde, şirket, bilimsel danışmanlık hizmeti kapsamında Acar Danışmanlık Ltd. Şti ile anlaşmış bulunmakta olup, aylık 3.000 ₺+% 18 KDV danışmanlık hizmeti ücreti ödemekte, bunun KDV hariç 2.000 ₺ lik kısmı Ar-Ge merkezine verilen hizmete ait olmaktadır. A projesi danışmanlık hizmetinden % 40 oranında faydalanırken, B projesi % 60 oranında faydalanmaktadır.

- 11-** 30.05.2017 tarihinde Ar-Ge merkezinde istihdam edilen personele ait ücret bordroları düzenlenerek, muhasebeleştirilmiştir.
- 12-** 03.06.2017 tarihinde B Projesi personelleri için Temel Bilimler Desteği, A Projesi personelleri için 1501 TÜBİTAK desteği Mayıs ayı tutarları Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ödenmiştir.
- 13-** 05.06. 2017 tarihinde B Projesinde kullanılmak üzere alınan tüm hammadde ve yardımcı malzemeler, projede kullanılarak, pastörizasyon makinesinin bünyesine girmiştir.
- 14-** 05.06.2017 tarihinde personel ücretleri ödenmiştir.
- 15-** 08.06.2017 tarihinde Şirket Ar-Ge merkezinde yürütölmekte olan A projesinde kullanılması üzere 10 yıl kullanım ömürlü 45.000 €+ %18 KDV değerinde bir test cihazı ithal edecek olup 5.000 ₺ ön ödeme yapmıştır. Test Cihazına ait gümrük vergisi tutarı 25.000 ₺ dir. Bu alımda şirket 1501 nolu TÜBİTAK desteğinden, test cihazı maliyetinin % 55 i oranında faydalanmıştır. Bunun yanı sıra Ar-Ge merkezi ithal edeceği test cihazı için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan uygunluk yazısı alarak, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Tek Pencere Sistemi E-Başvuru Uygulaması üzerinden, 5746 Sayılı Kanun çerçevesinde gümrük vergisi istisnasından faydalanma amacıyla başvuru yapmıştır. (1 € = 3 ₺)
- 16-** 20.06.2017 tarihinde ithalat işlemleri tamamlanmış ve test cihazı teslim alınmıştır. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı şirketin Tek Pencere Sistemi başvurusunu kabul etmiş ve şirket ithalat işleminde gümrük vergisi istisnasına tabi tutulmuştur.
- 17-** 25.06.2017 tarihinde Ar-Ge merkezinde çalışan personel için aylık 2.000 ₺ yemek ve 1.000 ₺ servis ücreti ödenmiştir. Giderden B projesi % 60 pay alırken, A projesi % 40 pay almaktadır.
- 18-** 26.06.2017 tarihinde Mayıs ayı ücret bordrosundan doğan gelir vergisi vergi dairesine ödenmiştir.
- 19-** 27.06.2017 tarihinde A Projesinde kullanılmak üzere alınan tüm hammadde ve yardımcı malzemeler, projede kullanılarak, meyve suyu dolum makinesinin bünyesine girmiştir.

- 20-** 28.06.2017 tarihinde Mayıs ayı ücret bordrosuna ait SGK prim borçları ödenmiştir.
- 21-** 30.06.2017 tarihinde Ar-Ge merkezinde istihdam edilen personelin ücret tahakkuku yapılmıştır. Mayıs ayında gösterdiği performans gereği B Projesinde çalışan doktoralı bir personele 400 ₺ ikramiye verilmesi kararlaştırılmıştır.
- 22-** 30.06.2017 tarihinde binaya ait kira ödemesi gerçekleştirilmiştir.
- 23-** 30.06.2017 tarihinde 7.000 ₺ + % 18 KDV elektrik faturası ve 8.500 ₺+%18 KDV su faturası bina geneline gelmiştir. Elektrik faturasının % 45'i Ar-Ge merkezine ait olup, su sayacı ay içerisinde bozulduğundan Ar-Ge merkezine düşen pay hesaplanamamıştır. Genel giderler her iki proje arasında eşit paylaştırılmaktadır.
- 24-** 03.07.2017 tarihinde B Projesi personelleri için Temel Bilimler Desteği, A Projesi personelleri için 1501 TÜBİTAK desteği Haziran ayı tutarları Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ödenmiştir.
- 25-** 05.07.2017 tarihinde Haziran ayı ücretleri Ar-Ge merkezi personeline ödenmiştir.
- 26-** 15.07.2017 tarihinde A ve B projesinde kullanılmak üzere, Ar-Ge merkezine 12.000 ₺ + %18 KDV tutarında kapalı tip soğutma sistemi döşenmiştir.
- 27-** 25.07.2017 tarihinde Temmuz ayı personel yemek ve servis ücreti olarak toplam 3.000 ₺ ödenmiştir. Giderden B projesi % 60 pay alırken, A projesi % 40 pay almaktadır.
- 28-** 26.07.2017 tarihinde Haziran ayı ücret bordrosundan doğan gelir vergisi vergi dairesine ödenmiştir.
- 29-** 27.07.2017 tarihinde Haziran ayı ücret bordrosuna ait SGK prim borçları ödenmiştir.
- 30-** 27.07.2017 tarihinde motorlu taşıtlar vergisinin ikinci taksiti tahakkuk etmiş ve ödenmiştir.
- 31-** 30.07.2017 tarihinde personele ait ücret tahakkuku yapılmıştır. A Projesinde görev alan yüksek lisanslı bir personel 2 günlük mazeret izni kullanmıştır.
- 32-** 30.07.2017 tarihinde Ar-Ge merkezinin de içinde bulunduğu şirket binasına elektrik faturası 6.500 + % 18 KDV ve su faturası 7.200 ₺+ % 18 KDV tutarında

gelmiş ve ödenmiştir. Ar-Ge merkezi sayaç durumlarına göre elektrikten % 46 pay alırken, su faturasından % 44 pay almaktadır.

33- 30.07.2017 tarihinde binaya ait kira ödemesi gerçekleştirilmiştir.

34- 01.08.2017 tarihinde doktoralı Ar-Ge personeli Ali Şimşek ay içinde, Ar-Ge merkezinde yürütülen A projesi ile ilgili saha araştırması yapmak için 2000 ₺ yol harcırahı ile birlikte Almanya'ya gönderilmiştir.

35- 03.08.2017 tarihinde Ar-Ge merkezinde yürütülen B Projesi personelleri için Temel Bilimler Desteği, A Projesi personelleri için 1501 TÜBİTAK desteği Temmuz ayı tutarları Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ödenmiştir.

36- 05.08.2017 tarihinde Ar-Ge merkezi personellerine Temmuz ayı ücretleri ödenmiştir.

37- 14.08.2017 tarihinde 2. Geçici vergilendirme döneminde şirketin ticari karı 632.903,71 ₺ dir. Geçici vergi tahakkuk işlemi yapılmıştır.

38- 25.08.2017 tarihinde Ar-Ge merkezinde çalışan personel için aylık 2.000 ₺ yemek ve 1.000 ₺ servis ücreti ödenmiştir. Giderden B projesi % 60 pay alırken, A projesi % 40 pay almaktadır.

39- 26.08.2017 tarihinde muhtasar beyanname ile personele ait gelir vergileri ödenmiştir.

40- 26.08.2017 tarihinde SGK'a ücret bordrolarından doğan prim borçları ödenmiştir.

41- 30.08.2017 tarihinde personel Ali Şimşek saha araştırmasından dönmüş, harcamalarına ilişkin % 18 KDV dâhil 2.000 ₺ değerinde faturayı muhasebe birimine vermiştir.

42- 30.08.2017 tarihinde personele ait ücret tahakkuku yapılmıştır.

43- 30.08.2017 tarihinde Ar-Ge merkezi olarak kullanılan binaya 50.000 ₺+ % 18 KDV maliyetinde bir soğuk hava tesisi yaptırılmıştır. Tesis her iki projede ortak kullanılacaktır.

44- 30.08.2017 tarihinde Ar-Ge merkezinin de içinde bulunduğu şirket binasına elektrik faturası 6.000 + % 18 KDV ve su faturası 7.700 ₺+ % 18 KDV tutarında gelmiş ve ödenmiştir. Ar-Ge merkezi sayaç durumlarına göre elektrikten % 42 pay alırken, su faturasından % 46 pay almaktadır.

45- 30.08.2017 tarihinde binaya ait kira ödemesi gerçekleştirilmiştir.

- 46-** 03.09.2017 tarihinde B Projesi personelleri için Temel Bilimler Desteği, A Projesi personelleri için 1501 TÜBİTAK desteği Ağustos ayı tutarları Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ödenmiştir.
- 47-** 05.09.2017 tarihinde Ar-Ge merkezi personelinin ücretleri ödenmiştir.
- 48-** 26.09.2017 tarihinde Ar-Ge merkezinde çalışan personel için aylık 2.000 ₺ yemek ve 1.000 ₺ servis ücreti ödenmiştir. B projesinde çalışan personel sayısı daha fazla olduğundan, personele ait yemek ve servis giderinden B projesi % 60 pay alırken, A projesi % 40 almaktadır.
- 49-** 26.09.2017 tarihinde muhtasar beyanname ile personele ait gelir vergileri ödenmiştir.
- 50-** 26.09.2017 tarihinde SGK' a ücret bordrolarından doğan prim borçları ödenmiştir.
- 51-** 30.09.2017 tarihinde Eylül ayı ücret tahakkukunu yapınız.
- 52-** 30.09.2017 tarihinde binaya ait kira ödemesi gerçekleştirilmiştir.
- 53-** 30.09.2017 tarihinde Ar-Ge merkezinin de içinde bulunduğu şirket binasına elektrik faturası 4.000 + % 18 KDV ve su faturası 5.000 ₺+ % 18 KDV tutarında gelmiş ve ödenmiştir. Ar-Ge merkezi sayaç durumlarına göre elektrikten % 40 pay alırken, su faturasından % 45 almaktadır.
- 54-** 03.10.2017 tarihinde Ar-Ge merkezinde yürütülen B Projesi personelleri için Temel Bilimler Desteği, A Projesi personelleri için 1501 TÜBİTAK desteği Eylül ayı tutarları Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ödenmiştir.
- 55-** 18.10.2017 tarihinde B projesi için 1.500 ₺ + % 18 KDV tutarında büro ve kırtasiye harcaması yapılmıştır.
- 56-** 30.10.2017 tarihinde 2 yıldır Ar-Ge merkezinde çalışan ve B Projesinde görev alan lisans mezunu Ayşe SEFER, Ar-Ge merkezi yönetiminin onayını alarak, Gazi Üniversitesi'nde yüksek lisansa başlamış olup, personelin durumu ile ilgili Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bilgilendirilmiştir. Üniversitenin belirlemiş olduğu ders programında belirtilen aylık derslerin toplamı 48 saattir. Personelin ay içinde toplam yol süresi ise 24 saattir. Ekim ayma ilişkin ücret tahakkuku yapılmıştır.
- 57-** 30.10.2017 tarihinde binaya ait kira ödemesi gerçekleştirilmiştir.

- 58-** 30.10.2017 tarihinde Ar-Ge merkezine elektrik faturasından 2.000 ₺, su faturasından 3.000 ₺ pay düşmüş olup bedellere KDV dâhil değildir. Fatura tutarları banka hesabından ödenmiştir.
- 59-** 01.11.2017 tarihi itibariyle B projesi daha fazla ilerletilemeyerek sonlandırılmıştır.
- 60-** 03.11.2017 tarihinde A merkezinde yürütülen A Projesi personelleri için 1501 TÜBİTAK desteği Ekim ayı tutarı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ödenmiştir.
- 61-** 05.11.2017 tarihinde Ar-Ge merkezi personeline ait ücretler ödenmiştir.
- 62-** 14.11.2017 tarihinde şirketin ticari karı 1.603.926,32 ₺ olup, 3. Geçici vergi tahakkuk işlemi yapılmıştır.
- 63-** 26.11.2017 tarihinde Ar-Ge merkezine ait kira bedeli ödenmiştir.
- 64-** 26.11.2017 tarihinde Ar-Ge merkezi personeline ait yemek ve servis ücreti ödenmiştir.
- 65-** Kasım ayında A projesinde çalışan MYO mezunu 1 Ar-Ge personeli, 5 gün boyunca günlük 3 saat telafi çalışması yapmıştır. Bu çalışmalara ilişkin saat başı ücret, normal saat ücretinin % 50 zamlı miktarıdır. Buna göre kasım ayı ücret tahakkukunu yapınız.
- 66-** 30.11.2017 tarihinde Ar-Ge merkezine elektrik faturasından 1.200 ₺, su faturasından 900 ₺ pay düşmüş olup bedellere KDV dâhil değildir. Fatura tutarları banka hesabından ödenmiştir.
- 67-** 01.12 2017 tarihi itibariyle Ar-Ge merkezinin bulunduğu ilde yer alan bir devlet üniversitesinin, makine bölümü öğretim üyesi ile anlaşma sağlanmış ve proje ekibine dâhil edilmiştir. Öğretim üyesine ödenecek ücret doktora personeli ile aynıdır.
- 68-** 03.12.2017 tarihinde A merkezinde yürütülen A Projesi personelleri için 1501 TÜBİTAK desteği Ekim ayı tutarı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ödenmiştir.
- 69-** 05.12.2017 tarihinde personel ücretleri ödenmiştir.
- 70-** 20.12.2017 tarihi itibariyle A projesi başarı ile tamamlanmış ve patent başvurusu yapılmıştır. Patent başvuru masrafı olarak 2.000 TL ödenmiştir.
- 71-** 26.12.2017 tarihinde personele ait servis ve yemek ücreti ödenmiştir.

- 72-** 26.12.2017 tarihinde kasım ayına ait prim borçları SGK' a ve vergi borçları vergi dairesine ödenmiştir.
- 73-** Aralık ayı ücret tahakkukunu yapınız.
- 74-** Aralık ayı kira ödemesi yapılmıştır.
- 75-** Aralık ayı elektrik faturasından Ar-Ge merkezine düşen pay %18 KDV hariç 800 ₺, su faturasından düşen pay ise % 18 KDV hariç 1.100 ₺ dir. Fatura tutarlarının ödemesi yapılmıştır.
- 76-** 31.12.2017 tarihinde A merkezinde yürütülen A Projesi personelleri için 1501 TÜBİTAK desteği Ekim ayı tutarı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ödenmiştir.
- 77-** Şirket bir önceki projesini Nisan ayında sonlandırmış, Nisan/2017 dönemine kadar ayrılan amortismanlar önceki proje maliyetlerine eklenmiştir. Amortisman tabi iktisadi kıymetler aşağıda belirtilmiştir.
- 60.000 ₺ değerindeki taşıt amortisman oranı % 20 dir. Taşıtın Ar-Ge merkezindeki 2. Yılı olup, taşıt projelerde % 55 oranında A projesinde kullanılırken, % 45 oranında B projesinde kullanılmıştır.
 - Test cihazı amortisman oranı % 10
 - Ar-Ge merkezi hesaplarında demirbaş olarak kayıtlı olan 8.000 ₺ değerindeki bilgisayarın da amortisman oranı % 20 olup, şirkette 2 yıldır kullanılmaktadır. Bilgisayar her iki projede ortak kullanılmıştır.
 - Buhar jeneratörü, kapalı tip soğutma sistemi ve soğuk hava deposu her iki projede ortak kullanılmıştır.
 - Ar-Ge merkezinin kiralama süresi 5 yıl olup kira kontratı 2016 yılında yapılmıştır. Buna göre özel maliyetlerin de amortisman hesaplamalarını yapınız.
 - Proje maliyetlerini daha iyi takip edebilmek adına amortisman tutarları aylık olarak muhasebeleştirilecektir.
- 78-** 31.12.2017 tarihinde TÜBİTAK 1501 desteği kapsamında başvurusu yapıлып, onaylanmış olan test cihazı alım desteği, şirket hesabına yatırılmıştır.
- 79-** 31.12.2017 tarihinde A Projesinin patenti alınarak, prototipi için amortisman ayrılmıştır.

80- 31.12.2017 tarihi itibariyle, bünyesinde Ar-Ge merkezi bulunduran şirket gelir tablosu hesaplarını kapatmış ve ticari karını 6.000.000 ₺ olarak tespit edip muhasebeleştirmiştir.

81- Şirkete ait ilave bilgiler aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

	2016 YILI	2017 YILI
NET SATIŞLAR	5.000.000 ₺	4.000.000 ₺
TOPLAM AR-GE HARCAMASI	650.000 ₺	1.673.481,57 ₺

82- 05.01.2018 tarihinde şirket başarı ile tamamlayarak Türk Patent Enstitüsü'nden incelemeli patent aldığı meyve suyu dolum makinesini 1 yıl süre ile Dopdolu Gıda Sanayi A.Ş'e kiralamıştır. 1 yıllık kira bedeli 120.000 ₺ olup, kiralar aylık tahsil edilecektir.

Özdil Gıda İmalat Makineleri Anonim Şirketi Ar-Ge Merkezi Monografisi Muhasebe Uygulamaları

	01.05.2017	<i>TALİ BORÇ</i>	<i>TALİ ALACAK</i>	BORÇ	ALACAK
1	<p>150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI</p> <p>150.01 Hammadde Alımı</p> <p>150.01.02. Ar-Ge Merkezi</p> <p>150.01.02.01 A Projesi İlk Madde ve Malzeme</p> <p>150.01.02.01.01 Regülatör</p> <p>150.01.02.01.02 Basınç Düşürücü Kompresör</p> <p>150.01.02.01.03 Sıvı dolum Vanası</p> <p>150.01.02.01.04 Somun</p> <p>191 İNDİRİLECEK KDV HESABI</p> <p>191.01 % 18 KDV</p> <p>102 BANKALAR HESABI</p> <p>102.01 Ziraat Bankası</p> <p>A projesi için hammadde alımı</p>	<p>15.000,00</p> <p>7.000,00</p> <p>30.000,00</p> <p>2.500,00</p> <p>9.810,00</p> <p>64.310,00</p>	<p>64.310,00</p>	<p>54.500,00</p> <p>9.810,00</p>	<p>64.310,00</p>
	01.05.2017				
2	<p>150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI</p> <p>150.01 Hammadde Alımı</p> <p>150.01.02. Ar-Ge Merkezi</p> <p>150.01.02.02 B Projesi İMM</p> <p>150.01.02.02.01 Regülatör</p> <p>150.01.02.02.02 Sterilizatör</p> <p>150.01.02.02.03 Azot Tüpü</p>	<p>20.000,00</p> <p>18.000,00</p> <p>10.000,00</p>		<p>56.000,00</p>	

	150.01.02.02.04 Cıvata	4.800,00		
	150.01.02.02.05 Muhtelif Malzeme	3.200,00		
	191 İNDİRİLECEK KDV HESABI			10.080,00
	191.01 % 18 KDV	10.080,00		
	102 BANKALAR HESABI			66.080,00
	102.01 Ziraat Bankası		66.080,00	
	B projesi için hammadde alımı			
	01.05.2017			
3	255 DEMİRBAŞLAR HESABI			10.000,00
	255.02.02 Turnike Sistemi	10.000,00		
	191 İNDİRİLECEK KDV HESABI			1.800,00
	191.01 % 18 KDV	1.800,00		
	102 BANKALAR HESABI			11.800,00
	102.01 Ziraat Bankası		11.800,00	
	Ar-Ge merkezine ikinci turnike sisteminin yaptırılması			
	2.05.2017			
4	253 TESİS MAKİNE CİHAZLAR HESABI			60.000,00
	253.04 Buhar Jeneratörü	60.000,00		
	191 İNDİRİLECEK KDV HESABI			10.800,00
	191.01 % 18 KDV	10.800,00		
	102 BANKALAR HESABI			70.800,00
	102.01 Ziraat Bankası		70.800,00	
	Ar-ge Merkezinde kullanmak üzere alınan buhar jeneratörü			
	10.05.2017			

5	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI⁸			35.000,00
	263.01. Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri			
	263.01.01.01 Hammadde Gideri	15.000,00		
	263.01.02. B Projesi Ar-Ge Giderleri			
	263.01.02.01. Hammadde Gideri	20.000,00		
	150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI			35.000,00
	150.01. Hammadde Alımı			
	150.01.02. Ar-Ge Merkezi			
	150.01.02.01 A Projesi İlk Madde ve Malzeme			
	150.01.02.01.01 Regülatör		15.000,00	
	150.01.02.02. B Projesi İlk Madde ve Malzeme			
	150.01.02.02.01 Regülatör		20.000,00	
	A projesine ait hammaddenin fiili kullanımı			
	10.05.2017			
6	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR⁹			35.000,00
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.01. Hammadde Kullanımı	15.000,00		

⁸ 1 Seri No'lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nin 10.2.6 bölümünde Ar-Ge harcamalarının kayıtlarda izlenmesinde uygulanacak yol "Kurumlar hesap dönemi içerisinde gayri maddi hakka yönelik yaptıkları araştırma ve geliştirme harcamalarının tamamını aktifleştirmek zorundadırlar" şeklinde açıklanmıştır.

⁹ 29797 Sayılı Resmi Gazete 'de yayınlanan "Araştırma Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği"nin 8/10 Maddesi uyarınca "Ar-Ge yenilik ve tasarım harcamalarının işletmelerin diğer faaliyetlerine ilişkin harcamalarından ayrılarak, Ar-Ge ve tasarım indiriminin doğru hesaplanmasına imkân verecek şekilde muhasebeleştirilmesi zorunludur".

	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.01. Hammadde Kullanımı	20.000,00		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			35.000,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.01. Hammadde Kullanımı		15.000,00	
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.02.01. Hammadde Kullanımı		20.000,00	
	Fiilen kullanılan hammaddenin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi			
	20.05.2017			
7	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			2.666,00
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri			
	263.01.01.02. Kira Giderleri	1.333,00		
	263.01.02. B Projesi Ar-Ge Giderleri			
	263.01.02.02. Kira Giderleri	1.333,00		
	102 BANKALAR HESABI			2.666,00
	102.01 Ziraat Bankası		2.666,00	
	Ar-Ge Merkezi binasına ait Mayıs ayı kira ödemesi ¹⁰			
	20.05.2017			
8	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			2.666,00
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			

¹⁰ 29843 Sayılı Resmi Gazete 'de yayınlanan 5746 Sayılı Araştırma Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliği (Seri No:6) 4/ç maddesi uyarınca; "Ar-Ge ve tasarım merkezinin, mükellefin başkaca faaliyetlerinin yürütülmesinde de kullanılan taşınmazların bir bölümünde yer alması halinde Ar-Ge veya tasarım indirimine konu edilecek kira veya amortismanların, Ar-Ge veya tasarım merkezi olarak kullanılan alanın yüzölçümünün (metrekare cinsinden), bu merkezlerin bulunduğu binanın toplam yüzölçümüne (metrekare cinsinden) oranına göre belirlenmesi gerekmektedir".

	990.01.02 Kira Gideri	1.333,00		
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.02 Kira Gideri	1.333,00		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			2.666,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.02 Kira Gideri	1.333,00		
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.02.02. Kira Gideri	1.333,00		
	Ar-Ge Merkezi için Ödenen Kira giderinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi			
	24.05.2017			
9	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			1.000,00
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01 A Projesi			
	263.01.01.07 Motorlu Taşıtlar Vergisi	500,00		
	263.01.02 B Projesi			
	263.01.02.07 Motorlu Taşıtlar Vergisi	500,00		
	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			1.000,00
	360.05 Motorlu Taşıtlar Vergisi	1.000,00		
	MTV birinci taksitinin tahakkuku			
	24.05.2017			
10	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI HESABI			1.000,00
	360.05 Motorlu Taşıtlar Vergisi	1.000,00		
	102 BANKALAR HESABI			1.000,00
	102.01 Ziraat Bankası	1.000,00		

	Ar-Ge Merkezinde kullanılan taşıta ait MTV nin ödenmesi			
	24.05.2017			
11	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			1.000,00
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.03 Motorlu Taşıtlar Vergisi	500,00		
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.03 Motorlu Taşıtlar Vergisi	500,00		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			1.000,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.03 Motorlu Taşıtlar Vergisi		500,00	
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.03 Motorlu Taşıtlar Vergisi		500,00	
	Motorlu taşıtlar vergisinin birinci taksitinin Ar-Ge İndirimine dahil edilmesi			
	25.05.2017			
12	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			4.240,00
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01 A Projesi			
	263.01.01.03. Su Gideri	320,00		
	263.01.01.04. Elektrik Gideri	1.800,00		
	263.01.02. B Projesi Ar-Ge Giderleri			
	263.01.02.03. Su Gideri	320,00		
	263.01.02.04. Elektrik Gideri	1.800,00		
	191 İNDİRİLECEK KDV HESABI			763,20
	191.01 % 18 KDV	763,20		
	102 BANKALAR HESABI			5.003,20

	102.01 Ziraat Bankası		5.003,20	
	Ar-Ge Merkezi elektrik ve su faturası ödemesi ¹¹			
	25.05.2017			
13	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			4.240,00
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.04. Elektrik - Su Gideri	2.120,00		
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.04. Elektrik - Su Gideri	2.120,00		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			4.240,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.04. Elektrik - Su Gideri		2.120,00	
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.02.04. Elektrik - Su Gideri		2.120,00	
	Ar-Ge merkezine ait elektrik ve su giderinin ar-ge indirimine dahil edilmesi			
	26.05.2017			
14	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			3.000,00
	263.01 Ar-Ge Merkezi			

¹¹ 29843 Sayılı Resmi Gazete 'de yayınlanan 5746 Sayılı Araştırma Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliği (Seri No:6) 4/ç maddesi uyarınca;” enerji giderleri, Ar-Ge veya tasarım merkezi olarak kullanılan alanın yüzölçümünün bu merkezlerin bulunduğu binanın toplam kapalı alanının yüzölçümüne olan oranına göre, su giderleri, Ar-Ge ve tasarım merkezinde çalışan personel sayısının bu merkezlerin bulunduğu binada çalışan toplam personel sayısına olan oranına göre dağıtım tabi tutulacaktır.

	263.01.01 A Projesi			
	263.01.01.08 Personel servis ve yemek gideri	1.200,00		
	263.01.02 B Projesi			
	263.01.02.08 Personel servis ve yemek gideri	1.800,00		
	102 BANKALAR HESABI			3.000,00
	102.01 Ziraat Bankası		3.000,00	
	Mayıs ayı personel servis ve yemek gideri			
	26.05.2017			
15	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			3.000,00
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.07 Personel Servis ve Yemek Gideri	1.200,00		
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.07 Personel Servis ve Yemek Gideri	1.800,00		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			3.000,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.07 Personel Servis ve Yemek Gideri		1.200,00	
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.02.07 Personel Servis ve Yemek Gideri		1.800,00	
	Personel servis ve yemek giderinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi			
	27.05.2017			
16	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			2.000,00
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01 A Projesi			
	263.01.01.05 Danışmanlık Gideri	800,00		
	263.01.02 B Projesi			

	263.01.02.05 Danışmanlık Gideri	1.200,00		
	191 İNDİRİLECEK KDV HESABI			360,00
	191.01 % 18 KDV	360,00		
	102 BANKALAR HESABI			2.360,00
	102.01 Ziraat Bankası		2.360,00	
	Danışmanlık gideri			
	27.05.2017			
17	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			2.000,00
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.05. Dışarıdan Sağlanan Fayda ve Hizmetler	800,00		
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.05. Dışarıdan Sağlanan Fayda ve Hizmetler	1.200,00		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			2.000,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.05 Dışarıdan Sağlanan Fayda ve Hizmetler		800,00	
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.02.05 Dışarıdan Sağlanan Fayda ve Hizmetler		1.200,00	
	Danışmanlık giderinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi			
	30.05.2017			
18	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			201.723,33
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri			
	263.01.01.06 Ücret Tahakkuku			
	263.01.01.06.01 Brüt Ücret	81.439,80		
	263.01.01.06.02 SGK İşveren Primi	10.948,74		

263.01.02 B Projesi			
263.01.02.06 Ücret Tahakkuku			
263.01.02.06.01 Brüt Ücret	96.390,27		
263.01.02.06.02 SGK İşveren Primi	12.944,51		
136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			44.555,29
136.01 Asgari Geçim İndirimi	5.865,64		
136.02 Stopaj Teşvik Tutarı	17.216,93		
136.03 SGK İşveren Primi Desteği	19.992,31		
136.04 Damga Vergisi Teşviki	1.480,41		
335 PERSONELE BORÇLAR HESABI			146.787,21
335.01 Ar-Ge Merkezi Personeli		146.787,21	
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			26.348,79
360.01 Ödenecek Gelir Vergisi		1.785,81	
360.02 Asgari Geçim İndirimi		5.865,64	
360.03 Stopaj Teşvik Tutarı		17.216,93	
360.04 Damga Vergisi Teşviki		1.480,41	
361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			73.142,62
361.01 SGK İşçi Primi		29.257,05	
361.02 SGK İşveren Primi		23.893,26	
361.03 SGK İşveren Primi Desteği		19.992,31	
Mayıs ayı Ar-Ge Merkezi Personeli ücret tahakkuku (teşvik kapsamındaki 47 personel) ¹²			
30.05.2017			

¹² Ücret tahakkukuna ilişkin ücret bordroları için bakınız(bkz) Ek-4 ve Ek-5

19	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			201.723,33	
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	990.01.06. Personel Ücretleri	92.388,54			
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	990.02.06. Personel Ücretleri	109.334,79			
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR				201.723,33
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	991.01.06. Personel Ücretleri		92.388,54		
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	991.02.06. Personel Ücretleri		109.334,79		
	Mayıs ayı teşvik kapsamındaki personel ücretlerinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi				
	30.05.2017				
20	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			38.689,65	
	990.05 5746 Sayılı Kanun Ücret Teşvikleri				
	990.05.01 A Projesi Stopaj Teşviki	7.937,70			
	990.05.02 B Projesi Stopaj Teşviki	9.279,23			
	990.05.03 A Projesi SGK İşveren Prim Desteği	9.161,19			
	990.05.04 B Projesi SGK İşveren Prim Desteği	10.831,12			
	990.05.05 A Projesi Damga Vergisi Teşviki	678,38			
	990.05.06 B Projesi Damga Vergisi Teşviki	802,03			
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR				38.689,65
	991.05 5746 Sayılı Kanun Ücret Teşvikleri				
	991.05.01 A Projesi Stopaj Teşviki		7.937,70		
	991.05.02 B Projesi Stopaj Teşviki		9.279,23		

		991.05.03 A Projesi SGK İşveren Prim Desteği		9.161,19	
		991.05.04 B Projesi SGK İşveren Prim Desteği		10.831,12	
		990.05.05 A Projesi Damga Vergisi Teşviki		678,38	
		990.05.06 B Projesi Damga Vergisi Teşviki		802,03	
		Mayıs ayı 5746 sayılı kanun kapsamında personel ücretleri ile ilgili sağlanan teşvikler			
		30.05.2017			
20		360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			24.562,98
		360.02 Asgari Geçim İndirimi	5.865,64		
		360.03 Stopaj Teşvik Tutarı	17.216,93		
		360.04 Damga Vergisi Teşviki	1.480,41		
		136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			24.562,98
		136.01 Asgari Geçim İndirimi		5.865,64	
		136.02 Stopaj Teşvik Tutarı		17.216,93	
		136.04 Damga Vergisi Teşviki		1.480,41	
		Mayıs ayı ücret tahakkukundaki AĞ ve 5746 sayılı kanun gereği yapılan stopaj ve damga vergisi teşvikinin hesaplar arası mahsubu			
		30.05.2017			
21		361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			19.992,31
		361.03 SGK İşveren Primi Desteği	19.992,31		
		136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			19.992,31
		136.03 SGK İşveren Primi Desteği		19.992,31	
		Mayıs ayı ücret tahakkukunda 5746 Sayılı Kanun gereği yapılan SGK İşveren Prim Desteğinin hesaplar arası mahsubu			
		30.05.2017			

22

263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI

263.01 Ar-Ge Merkezi

263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri

263.01.01.06 Ücret Tahakkuku

263.01.01.06.01 Brüt Ücret

3.000,00

263.01.01.06.02 SGK İşveren Primi

675,00

263.01.02 B Projesi

263.01.02.06 Ücret Tahakkuku

263.01.02.06.01 Brüt Ücret

3.648,00

263.01.02.06.02 SGK İşveren Primi

820,80

136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI

136.01 Asgari Geçim İndirimi

133,31

136.02 Damga Vergisi Teşviki

50,46

335 PERSONELE BORÇLAR HESABI

335.01 Ar-Ge Merkezi Personeli

4.936,49

360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI

360.01 Gelir Vergisi

714,31

360.02 Asgari Geçim İndirimi

133,31

360.03 Damga Vergisi Teşviki

50,46

361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI

361.01 SGK İşçi Primi

997,20

361.02 SGK İşveren Primi

1.495,80

Stopaj teşviki kapsamına girmeyen destek personeli yöneticinin ve kısmi zamanlı çalışanların teşvik dışı

Hafta tatiline ilişkin Mayıs ayı ücret tahakkuku

30.05.2017

7.614,60

180,49

4.936,49

898,08

2.493,00

23	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			8.143,80	
	990.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler				
	990.03.05 Personel Ücretleri	3.675,00			
	990.04 B Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler				
	990.04.05 Personel Ücretleri	4.468,80			
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR				8.143,80
	991.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler				
	991.03.05 Personel Ücretleri		3.675,00		
	991.04 B Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler				
	991.04.05 Personel Ücretleri		4.468,80		
	Stopaj teşviki kapsamına girmediğinden Ar-Ge İndirimine ilave edilemeyecek destek personeli yönetici ile Kısmi zamanlı çalışanların hafta tatiline ilişkin Mayıs ayı ücreti				
	30.05.2017				
24	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			183,77	
	360.02 Asgari Geçim İndirimi	133,31			
	360.03 Damga Vergisi Teşviki	50,46			
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI				183,77
	136.01 Asgari Geçim İndirimi		133,31		
	136.02 Damga Vergisi Teşviki		50,46		
	Stopaj teşviki kapsamına girmeyen destek personeli sınıfındaki Ar-Ge merkezi yöneticisine ve kısmi zamanlı çalışanların hafta tatili ücretine ait Mayıs ayı ücret tahakkukunda ortaya çıkan AGİ ve damga vergisinin hesaplar arası mahsubu				
	30.05.2017				
25	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			2.008,32	
	263.01 Ar-Ge Merkezi				

263.01.01 A Projesi			
263.01.01.20 Amortisman Giderleri			
263.01.01.20.01 Taşıt Amortismanı	550,00		
263.01.01.20.02 Bilgisayar Amortismanı	66,66		
263.01.01.20.03 Turnike Sistemi Amortismanı	62,50		
263.01.01.20.04 Buhar Jeneratörü Amortismanı ¹³	375,00		
263.01.02 B Projesi			
263.01.02.20 Amortisman Giderleri			
263.01.02.20.01 Taşıt Amortismanı	450,00		
263.01.02.20.02 Bilgisayar Amortismanı	66,66		
263.01.02.20.03 Turnike Sistemi Amortismanı	62,50		
263.01.02.20.04 Buhar Jeneratörü Amortismanı	375,00		
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI			2.008,32
257.02 Ar-Ge Merkezi Amortismanları			
257.02.01 Taşıt Amortismanı		1.000,00	
257.02.02 Bilgisayar Amortismanı		133,32	
257.02.03 Buhar Jeneratörü Amortismanı		750,00	
257.02.04 Turnike Sistemi Amortismanı		125,00	

¹³ 7103 Sayılı Kanun ile VUK' a eklenen geçici 30. Maddeye göre 01.05.2018 tarihinden 2019 takvim yılı sonuna kadar 5746 Sayılı Kanun kapsamında faaliyette bulunan mükelleflerce, Ar-Ge, tasarım ve yenilik faaliyetlerinde kullanılmak üzere edinilen yeni makine ve teçhizat için uygulanacak amortisman oranı ve süresi Maliye Bakanlığı tarafından ilan edilen oran ve sürelerin yarısı dikkate alınmak suretiyle hesaplanabilecektir. Ancak monografi yılı 2017 olduğundan bu hüküm kapsam dışı bırakılmıştır.

	Mayıs ayı amortisman kaydı ¹⁴			
	30.05.2017			
26	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			2.008,32
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.15. Amortisman Gideri	1.054,16		
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.15. Amortisman Gideri	954,16		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			2.008,32
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.15. Amortisman Gideri		1.054,16	
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.02.15. Amortisman Gideri		954,16	
	Projelerde kullanılan iktisadi kıymetlere ait amortisman giderlerinin nazım hesaplarda izlenmesi			
	3.06.2017			
27	102 BANKALAR HESABI			26.368,52
	102.01. Ziraat Bankası	26.368,52		
	549 ÖZEL FONLAR HESABI¹⁵			26.368,52
	549.01 Ar-Ge Hibeleri			

¹⁴ Amortisman hesaplamalarına ilişkin tablo için (bkz) Ek-8

¹⁵ TMS 20 Devlet Teşviklerinin Muhasebeleştirilmesi ve Devlet Yardımlarının Açıklanması Standardının 13. Maddesi gereği devlet teşviklerinin muhasebeleştirilmesinde “sermaye yaklaşımı” veya “gelir yaklaşımı” olmak üzere iki farklı kayıt yöntemi tercih edilebilir. Ancak “Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliğinin 24. Md.’sine göre nakdi hibelerin mevzuat hükümlerine uygun özel bir hesapta izleneceği ve bu hesapta bulunan tutarların Kurumlar Vergisi Kanunu ve Gelir Vergisi Kanunu’na göre vergiye tabi kazancın tespitinde gelir, Ar-Ge indirimi tutarının tespitinde Ar-Ge harcaması olarak dikkate alınmayacağı” yönünde açıklama mevcuttur. Bu sebeple hibenin muhasebeleştirilmesinde sermaye yaklaşımı tercih edilmiştir.

	549.01.01 Temel Bilimler Desteği		8.887,50	
	549.01.02 1501 Ar-Ge TÜBİTAK Desteği		17.481,02	
	A Projesi için 1501 TÜBİTAK hibesi ve B projesi için 5746 Sayılı Kanun kapsamında Ar-Ge merkezine verilen Temel Bilimler hibesinin Şirket hesabına yatırılması ¹⁶			
	3.06.2017			
28	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			26.368,52
	990.10 A Projesi Hibe Destekleri			
	990.10.01 1501 TÜBİTAK Desteği	17.481,02		
	990.20 B Projesi Hibe Destekleri			
	990.20. 01 Temel Bilimler Hibesi	8.887,50		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			26.368,52
	991.10 A Projesi Hibe Destekleri			
	991.10.01 1501 TÜBİTAK Desteği		17.481,02	
	991.20 B Projesi Hibe Destekleri			
	991.20.01 Temel Bilimler Hibesi		8.887,50	
	A Projesi için 1501 TÜBİTAK hibesi ve B projesi için 5746 Sayılı Kanun kapsamında Ar-Ge merkezine verilen Temel Bilimler hibesinin proje bazında nazım hesaplarda izlenmesi			
	4.06.2017			
29	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			36.000,00
	263.01. Ar-Ge Merkezi			
	263.01.02. B Projesi Ar-Ge Giderleri			

¹⁶ Hibe desteğinden faydalanacak personel değerlendirme tabloları için bkz. Ek-2 ve Ek-3

	263.01.02.01 Hammadde Gideri	36.000,00		
	150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI			36.000,00
	150.01. Hammadde Alımı			
	150.01.02. Ar-Ge Merkezi			
	150.01.01.02. B Projesi			
	150.01.02.02.02 Sterilizatör	18.000,00		
	150.01.02.02.03 Azot Tüpü	10.000,00		
	150.01.02.02.04 Cıvata	4.800,00		
	150.01.02.02.05 Muhtelif Malzeme	3.200,00		
	A projesine ait hammaddenin fiili kullanımı			
	5.06.2017			
30	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			36.000,00
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.01. Hammadde Kullanımı	36.000,00		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			36.000,00
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.02.01. Hammadde Kullanımı	36.000,00		
	Fiilen kullanılan hammaddenin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi			
	5.06.2017			
31	335 PERSONELE BORÇLAR HESABI			151.723,70
	335.01 Ar-Ge Merkezi Personeli	151.723,70		
	102 BANKALAR HESABI			151.723,70
	102.01 Ziraat Bankası	151.723,70		
	Ar-Ge merkezi personeli ücretlerinin ödenmesi			
	8.06.2017			

32	259 VERİLEN AVANSLAR HESABI			5.000,00	
	259.01 İthalat Sipariş Avansı	5.000,00			
	102 BANKALAR HESABI			5.000,00	
	102.01 Ziraat Bankası		5.000,00		
	İthal edilecek test cihazı için yapılan ön ödeme				
	8.06.2017				
33	253 TESİS MAKİNE CİHAZLAR HESABI			135.000,00	
	253.02 Test Cihazı	135.000,00			
	191 İNDİRİLECEK KDV HESABI			24.300,00	
	191.01 % 18 KDV	24.300,00			
	102 BANKALAR HESABI			154.300,00	
	102.01 Ziraat Bankası		154.300,00		
	259 VERİLEN AVANSLAR HESABI			5.000,00	
	259.01 İthalat Sipariş Avansı		5.000,00		
	Ar-ge Merkezi A Projesinde kullanmak üzere alınan Test Cihazı				
	8.06.2017				
34	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			25.000,00	
	990.40 Ar-Ge Merkezi Gümrük Vergisi İstisnası				
	990.40.01 Test Cihazı	25.000,00			
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			25.000,00	
	991.40 Ar-Ge Merkezi Gümrük Vergisi İstisnası				
	991.40.01 Test Cihazı		25.000,00		
	Ar-Ge Merkezi A projesi için ithal edilen test cihazına ait istisna uygulanan gümrük vergisi tutarı				
	25.06.2017				

35	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			3.000,00	
	263.01 Ar-Ge Merkezi				
	263.01.01 A Projesi				
	263.01.01.08 Personel servis ve yemek gideri	1.200,00			
	263.01.02 B Projesi				
	263.01.02.08 Personel servis ve yemek gideri	1.800,00			
	102 BANKALAR HESABI				3.000,00
	102.01 Ziraat Bankası		3.000,00		
	Haziran ayı personel servis ve yemek gideri				
	25.06.2017				
36	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			3.000,00	
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	990.01.07 Personel Servis ve Yemek Gideri	1.200,00			
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	990.02.07 Personel Servis ve Yemek Gideri	1.800,00			
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR				3.000,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	991.01.07 Personel Servis ve Yemek Gideri		1.200,00		
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	991.02.07 Personel Servis ve Yemek Gideri		1.800,00		
	Personel servis ve yemek giderinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi				
	26.06.2017				
37	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			2.500,12	
	360.01 Gelir Vergisi	2.500,12			
	102 BANKALAR HESABI				2.500,12

	102.01 Ziraat Bankası		2.500,12	
	Mayıs ayı personele ait gelir vergisinin muhtasar beyanname ile ödenmesi			
	27.06.2017			
38	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			39.500,00
	263.01. Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri			
	263.01.01.01 Hammadde Gideri	39.500,00		
	150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI			39.500,00
	150.01. Hammadde Alımı			
	150.01.02. Ar-Ge Merkezi			
	150.01.02.01 A Projesi İlk Madde ve Malzeme			
	150.01.02.01.02 Basınç Düşürücü Kompresör		7.000,00	
	150.01.02.01.03 Sıvı dolum Vanası		30.000,00	
	150.01.02.01.04 Somun		2.500,00	
	A projesine ait hammaddenin fiili kullanımı			
	27.06.2017			
39	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			39.500,00
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.01. Hammadde Kullanımı	39.500,00		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			39.500,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.01. Hammadde Kullanımı		39.500,00	
	Fiilen kullanılan hammaddenin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi			

		28.06.2017			
40	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			55.643,31	
	361.01 SGK İşçi Primi	30.254,26			
	361.02 SGK İşveren Primi	25.389,05			
	102 BANKALAR HESABI				55.643,31
	102.01 Ziraat Bankası		55.643,31		
	Mayıs ayı SGK Prim borçlarının ödenmesi				
		30.06.2017			
41	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			202.123,87	
	263.01 Ar-Ge Merkezi				
	263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri				
	263.01.01.06 Ücret Tahakkuku				
	263.01.01.06.01 Brüt Ücret	81.439,80			
	263.01.01.06.02 SGK İşveren Primi	10.948,74			
	263.01.02 B Projesi				
	263.01.02.06 Ücret Tahakkuku				
	263.01.02.06.01 Brüt Ücret	96.741,82			
	263.01.02.06.02 SGK İşveren Primi	12.993,51			
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			45.047,83	
	136.01 Asgari Geçim İndirimi	5.865,64			
	136.02 Stopaj Teşvik Tutarı	17.265,38			
	136.03 SGK İşveren Primi Desteği	20.033,32			
	136.04 Damga Vergisi Teşviki	1.483,45			
	335 PERSONELE BORÇLAR HESABI				147.076,20
	335.01 Ar-Ge Merkezi Personeli		147.076,20		

		360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			26.402,83
		360.01 Ödenecek Gelir Vergisi		1.788,36	
		360.02 Asgari Geçim İndirimi		5.865,64	
		360.03 Stopaj Teşvik Tutarı		17.265,38	
		360.04 Damga Vergisi Teşviki		1.483,45	
		361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			73.292,63
		361.01 SGK İşçi Primi		29.317,05	
		361.02 SGK İşveren Primi		23.942,26	
		361.03 SGK İşveren Primi Desteği		20.033,32	
		47 personele ait Haziran ayı ücret tahakkuku			
		30.06.2017			
42		990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			202.123,87
		990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
		990.01.06. Personel Ücretleri	92.388,54		
		990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
		990.02.06. Personel Ücretleri	109.735,33		
		991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			202.123,87
		991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
		991.01.06. Personel Ücretleri		92.388,54	
		991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
		991.02.06. Personel Ücretleri		109.735,33	
		47 personele ait ücretin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi			
		30.06.2017			
43		990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			38.782,14
		990.05 5746 Sayılı Kanun Ücret Teşvikleri			

	990.05.01 A Projesi Stopaj Teşviki	7.937,70		
	990.05.02 B Projesi Stopaj Teşviki	9.327,68		
	990.05.03 A Projesi SGK İşveren Prim Desteği	9.161,19		
	990.05.04 B Projesi SGK İşveren Prim Desteği	10.872,12		
	990.05.05 A Projesi Damga Vergisi Teşviki	678,38		
	990.05.06 B Projesi Damga Vergisi Teşviki	805,07		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			38.782,14
	991.05 5746 Sayılı Kanun Kapsamında Ücret Teşvikleri			
	991.05.01 A Projesi Stopaj Teşviki	7.937,70		
	991.05.02 B Projesi Stopaj Teşviki	9.327,68		
	991.05.03 A Projesi SGK İşveren Prim Desteği	9.161,19		
	991.05.04 B Projesi SGK İşveren Prim Desteği	10.872,12		
	991.05.05 A Projesi Damga Vergisi Teşviki	678,38		
	991.05.06 B Projesi Damga Vergisi Teşviki	805,07		
	Haziran ayı 5746 sayılı kanun kapsamında personel ücretleri ile ilgili sağlanan teşvikler			
	30.06.2017			
44	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			24.614,47
	360.02 Asgari Geçim İndirimi	5.865,64		
	360.03 Stopaj Teşvik Tutarı	17.265,38		
	360.04 Damga Vergisi Teşviki	1.483,45		
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			24.614,47
	136.01 Asgari Geçim İndirimi	5.865,64		
	136.02 Stopaj Teşvik Tutarı	17.265,38		
	136.04 Damga Vergisi Teşviki	1.483,45		

	Haziran ayı ücret tahakkukundaki AGİ ve 5746 sayılı kanun gereği yapılan stopaj teşvikinin hesaplar arası mahsubu			
	30.06.2017			
45	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			20.033,32
	361.03 SGK İşveren Primi Desteği	20.033,32		
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			20.033,32
	136.03 SGK İşveren Primi Desteği		20.033,32	
	Haziran ayı ücret tahakkukunda 5746 Sayılı Kanun gereği yapılan SGK İşveren Prim Desteğinin hesaplar arası mahsubu			
	30.06.2017			
46	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			8.143,80
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri			
	263.01.01.06 Ücret Tahakkuku			
	263.01.01.06.01 Brüt Ücret	3.000,00		
	263.01.01.06.02 SGK İşveren Primi	675,00		
	263.01.02 B Projesi			
	263.01.02.06 Ücret Tahakkuku			
	263.01.02.06.01 Brüt Ücret	3.648,00		
	263.01.02.06.02 SGK İşveren Primi	820,80		
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			183,77
	136.01 Asgari Geçim İndirimi	133,31		
	136.04 Damga Vergisi Teşviki	50,46		
	335 PERSONELE BORÇLAR HESABI			4.936,49
	335.01 Ar-Ge Merkezi Personeli		4.936,49	

	360.04 Damga Vergisi Teşviki	50,46		
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			183,77
	136.01 Asgari Geçim İndirimi		133,31	
	136.04 Damga Vergisi Teşviki		50,46	
	Stopaj teşviki kapsamına girmeyen destek personeli sınıfındaki Ar-Ge merkezi yöneticisine ve kısmi zamanlı çalışanlara ait teşvik dışı Haziran ayı ücret tahakkukunda ortaya çıkan AGİ ve damga vergisinin hesaplar arası mahsubu			
	30.06.2017			
49	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			2.666,00
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri			
	263.01.01.02. Kira Giderleri	1.333,00		
	263.01.02. B Projesi Ar-Ge Giderleri			
	263.01.02.02. Kira Giderleri	1.333,00		
	102 BANKALAR HESABI			2.666,00
	102.01 Ziraat Bankası		2.666,00	
	Ar-Ge Merkezi binasına ait Haziran ayı kira ödemesi			
	30.06.2017			
50	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			2.666,00
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.02 Kira Gideri	1.333,00		
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.02 Kira Gideri	1.333,00		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			2.666,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			

	991.01.02 Kira Gideri		1.333,00	
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.02.02. Kira Gideri		1.333,00	
	Ar-Ge Merkezi için Ödenen Kira giderinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi			
	30.06.2017			
51	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			5.870,00
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01 A Projesi			
	263.01.01.03. Su Gideri	1.360,00		
	263.01.01.04. Elektrik Gideri	1.575,00		
	263.01.02. B Projesi Ar-Ge Giderleri			
	263.01.02.03. Su Gideri	1.360,00		
	263.01.02.04. Elektrik Gideri	1.575,00		
	191 İNDİRİLECEK KDV HESABI			1.056,60
	191.01 %18 KDV	1.056,60		
	102 BANKALAR HESABI			
	102.01 Ziraat Bankası			
	Ar-Ge Merkezi Haziran ayı elektrik ve su faturası ödemesi ¹⁷		6.926,60	
	30.06.2017			6.926,60

¹⁷ Ar-Ge merkezi personel sayısı/Şirkette çalışan toplam personel sayısı= Su Çarpanı
48/150= 0,32 Su çarpanı
8.500 TL*0,32 =2.720 TL Su faturası Ar-Ge merkezi Payı
2.720 / 2 = 1.360 TL Proje başına düşen su gideri

52	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			5.870,00
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.04. Elektrik - Su Gideri	2.935,00		
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.04. Elektrik - Su Gideri	2.935,00		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			5.870,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.04. Elektrik - Su Gideri		2.935,00	
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.02.04. Elektrik - Su Gideri		2.935,00	
	Haziran ayı elektrik ve su giderinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi			
	30.06.2017			
53	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			3.936,89
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01 A Projesi			
	263.01.01.20 Amortisman Giderleri			
	263.01.01.20.01 Taşıt Amortismanı	550,00		
	263.01.01.20.02 Bilgisayar Amortismanı	66,66		
	263.01.01.20.03 Turnike Sistemi Amortismanı	62,50		
	263.01.01.20.04 Buhar Jeneratörü Amortismanı	375,00		
	263.01.01.20.05 Test Cihazı Amortismanı	1.928,57		
	263.01.02 B Projesi			
	263.01.02.20 Amortisman Giderleri			
	263.01.02.20.01 Taşıt Amortismanı	450,00		
	263.01.02.20.02 Bilgisayar Amortismanı	66,66		

	263.01.02.20.03 Turnike Sistemi Amortismanı	62,50		
	263.01.02.20.04 Buhar Jeneratörü Amortismanı	375,00		
	257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI			3.936,89
	257.02 Ar-Ge Merkezi Amortismanları			
	257.02.01 Taşıt Amortismanı		1.000,00	
	257.02.02 Bilgisayar Amortismanı		133,32	
	257.02.03 Buhar Jeneratörü Amortismanı		750,00	
	257.02.04 Turnike Sistemi Amortismanı		125,00	
	257.02.05 Test Cihazı Amortismanı		1.928,57	
	Aylık amortisman kaydı			
	30.06.2017			
54	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			3.936,89
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.15. Amortisman Gideri	1.922,02		
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.15. Amortisman Gideri	954,16		
	990.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler ¹⁸			
	990.03.15 Amortisman Gideri	1.060,71		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			3.936,89
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.15. Amortisman Gideri		1.922,02	

¹⁸ 13/11/2017 tarihli ve 62030549-125[10-2017/86]-448901 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığı Özelgesi gereği; 1501 TÜBİTAK Desteği ile alınan test cihazına ait amortisman tutarı Ar-Ge indirimine dahil değildir.

	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.02.15. Amortisman Gideri		954,16	
	991.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			
	991.03.15 Amortisman Gideri		1.060,71	
	Projelerde kullanılan iktisadi kıymetlere ait amortisman giderlerinin nazım hesaplarda izlenmesi			
	(test cihazının 1501 TÜBİTAK desteği ile desteklenen kısmına ilişkin amortisman Ar Ge indirimine dahil değildir)			
	3.07.2017			
55	102 BANKALAR HESABI			26.368,52
	102.01. Ziraat Bankası	26.368,52		
	549 ÖZEL FONLAR HESABI			26.368,52
	549.01 Ar-Ge Hibeleri			
	549.01.01 Temel Bilimler Desteği		8.887,50	
	549.01.02 1501 Ar-Ge TÜBİTAK Desteği		17.481,02	
	A Projesi için 1501 TÜBİTAK hibesi ve B projesi için 5746 Sayılı Kanun kapsamında Ar-Ge merkezine verilen Temel Bilimler hibesinin şirket hesabına yatırılması			
	3.07.2017			
56	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			26.368,52
	990.10 A Projesi Hibe Destekleri			
	990.10.01 1501 TÜBİTAK Desteği	17.481,02		
	990.20 B Projesi Hibe Destekleri			
	990.20. 01 Temel Bilimler Hibesi	8.887,50		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			26.368,52

	991.10 A Projesi Hibe Destekleri				
	991.10.01 1501 TÜBİTAK Desteği		17.481,02		
	991.20 B Projesi Hibe Destekleri				
	991.20.01 Temel Bilimler Hibesi		8.887,50		
	A Projesi için 1501 TÜBİTAK hibesi ve B projesi için 5746 Sayılı Kanun kapsamında Ar-Ge merkezine verilen Temel Bilimler hibesinin proje bazında nazım hesaplarda izlenmesi				
	5.07.2017				
57	335 PERSONELE BORÇLAR HESABI			152.012,69	
	335.01 Ar-Ge Merkezi Personeli	152.012,69			
	102 BANKALAR HESABI				152.012,69
	102.01 Ziraat Bankası		152.012,69		
	Ar-Ge merkezi personeli ücretlerinin ödenmesi				
	15.07.2017				
58	255 DEMİRBAŞLAR HESABI			12.000,00	
	255.02.03 Kapalı Tip Soğutma Sistemi	12.000,00			
	191 İNDİRİLECEK KDV HESABI			2.160,00	
	191.01 %18 KDV	2.160,00			
	102 BANKALAR HESABI				14.160,00
	102.01 Ziraat Bankası		14.160,00		
	Ar-Ge Merkezine alınan kapalı tip soğutma sistemi				
	25.07.2017				
59	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			3.000,00	
	263.01 Ar-Ge Merkezi				
	263.01.01 A Projesi				

	263.01.01.08 Personel servis ve yemek gideri	1.200,00		
	263.01.02 B Projesi			
	263.01.02.08 Personel servis ve yemek gideri	1.800,00		
	102 BANKALAR HESABI			3.000,00
	102.01 Ziraat Bankası		3.000,00	
	Temmuz ayı personel servis ve yemek gideri			
	25.07.2017			
60	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			3.000,00
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.07 Personel Servis ve Yemek Gideri	1.200,00		
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.07 Personel Servis ve Yemek Gideri	1.800,00		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			3.000,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.07 Personel Servis ve Yemek Gideri		1.200,00	
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.02.07 Personel Servis ve Yemek Gideri		1.800,00	
	Personel servis ve yemek giderinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi			
	26.07.2017			
61	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			2.502,67
	360.01 Gelir Vergisi	2.502,67		
	102 BANKALAR HESABI			2.502,67
	102.01 Ziraat Bankası		2.502,67	
	Haziran ayı personele ait gelir vergisinin muhtasar beyanname ile ödenmesi			

65	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			1.000,00
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.03 Motorlu Taşıtlar Vergisi	500,00		
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.03 Motorlu Taşıtlar Vergisi	500,00		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			1.000,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.03 Motorlu Taşıtlar Vergisi		500,00	
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.03 Motorlu Taşıtlar Vergisi		500,00	
	Motorlu Taşıtlar Vergisinin ikinci taksitinin Ar-Ge İndirimine dahil edilmesi			
	30.07.2017			
66	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			201.322,78
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri			
	263.01.01.06 Ücret Tahakkuku			
	263.01.01.06.01 Brüt Ücret	81.088,25		
	263.01.01.06.02 SGK İşveren Primi	10.899,74		
	263.01.02 B Projesi			
	263.01.02.06 Ücret Tahakkuku			
	263.01.02.06.01 Brüt Ücret	96.390,27		
	263.01.02.06.02 SGK İşveren Primi	12.944,51		
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			44.462,81
	136.01 Asgari Geçim İndirimi	5.865,64		
	136.02 Stopaj Teşvik Tutarı	17.168,48		

	136.03 SGK İşveren Primi Desteği	19.951,32		
	136.04 Damga Vergisi Teşviki	1.477,37		
	335 PERSONELE BORÇLAR HESABI			146.498,20
	335.01 Ar-Ge Merkezi Personeli		146.498,20	
	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			26.294,75
	360.01 Ödenecek Gelir Vergisi		1.783,26	
	360.02 Asgari Geçim İndirimi		5.865,64	
	360.03 Stopaj Teşvik Tutarı		17.168,48	
	360.04 Damga Vergisi Teşviki		1.477,37	
	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			72.992,63
	361.01 SGK İşçi Primi		29.197,05	
	361.02 SGK İşveren Primi		23.844,26	
	361.03 SGK İşveren Primi Desteği		19.951,32	
	Stopaj teşvikine giren 47 personele ait Temmuz ayı ücret tahakkuku.			
	30.07.2017			
67	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			201.322,78
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.06. Personel Ücretleri	91.987,99		
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.06. Personel Ücretleri	109.334,79		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			201.322,78
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.06. Personel Ücretleri		91.987,99	
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.02.06. Personel Ücretleri		109.334,79	

	47 personele ait ücretin ar-ge indirimine dahil edilmesi			
	30.07.2017			
68	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			38.597,16
	990.05 5746 Sayılı Kanun Ücret Teşvikleri			
	990.05.01 A Projesi Stopaj Teşviki	7.889,25		
	990.05.02 B Projesi Stopaj Teşviki	9.279,23		
	990.05.03 A Projesi SGK İşveren Prim Desteği	9.120,19		
	990.05.04 B Projesi SGK İşveren Prim Desteği	10.831,12		
	990.05.05 A Projesi Damga Vergisi Teşviki	675,34		
	990.05.06 B Projesi Damga Vergisi Teşviki	802,03		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			38.597,16
	991.05 5746 Sayılı Kanun Kapsamında Ücret Teşvikleri			
	991.05.01 A Projesi Stopaj Teşviki	7.889,25		
	991.05.02 B Projesi Stopaj Teşviki	9.279,23		
	991.05.03 A Projesi SGK İşveren Prim Desteği	9.120,19		
	991.05.04 B Projesi SGK İşveren Prim Desteği	10.831,12		
	991.05.05 A Projesi Damga Vergisi Teşviki	675,34		
	991.05.06 B Projesi Damga Vergisi Teşviki	802,03		
	Temmuz ayı 5746 sayılı kanun kapsamında personel ücretleri ile ilgili sağlanan teşvikler			
	30.07.2017			
69	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			24.511,49
	360.02 Asgari Geçim İndirimi	5.865,64		
	360.03 Stopaj Teşvik Tutarı	17.168,48		
	360.04 Damga Vergisi Teşviki	1.477,37		

		136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			24.511,49
		136.01 Asgari Geçim İndirimi		5.865,64	
		136.02 Stopaj Teşvik Tutarı		17.168,48	
		136.04 Damga Vergisi Teşviki		1.477,37	
		Temmuz ayı ücret tahakkukundaki AGİ ve 5746 sayılı kanun gereği yapılan stopaj teşvikinin hesaplar arası mahsubu			
		30.07.2017			
70		361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			19.951,32
		361.03 SGK İşveren Primi Desteği	19.951,32		
		136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			19.951,32
		136.03 SGK İşveren Primi Desteği		19.951,32	
		Temmuz ayı ücret tahakkukunda 5746 Sayılı Kanun gereği yapılan SGK İşveren Prim Desteğinin hesaplar arası mahsubu			
		30.07.2017			
71		263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			8.143,80
		263.01 Ar-Ge Merkezi			
		263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri			
		263.01.01.06 Ücret Tahakkuku			
		263.01.01.06.01 Brüt Ücret	3.000,00		
		263.01.01.06.02 SGK İşveren Primi	675,00		
		263.01.02 B Projesi			
		263.01.02.06 Ücret Tahakkuku			
		263.01.02.06.01 Brüt Ücret	3.648,00		
		263.01.02.06.02 SGK İşveren Primi	820,80		
		136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			183,77

	136.01 Asgari Geçim İndirimi	133,31		
	136.04 Damga Vergisi Teşviki	50,46		
	335 PERSONELE BORÇLAR HESABI			4.936,49
	335.01 Ar-Ge Merkezi Personeli		4.936,49	
	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			898,08
	360.01 Gelir Vergisi		714,31	
	360.02 Asgari Geçim İndirimi		133,31	
	360.04 Damga Vergisi Teşviki		50,46	
	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			2.493,00
	361.01 SGK İşçi Primi		997,20	
	361.02 SGK İşveren Primi		1.495,80	
	Stopaj teşviki kapsamına girmeyen destek personeli yöneticinin ve kısmi zamanlı çalışanların teşvik dışı Temmuz ayı ücret tahakkuku			
	30.07.2017			
72	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			8.143,80
	990.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			
	990.03.05 Personel Ücretleri	3.675,00		
	990.04 B Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			
	990.04.05 Personel Ücretleri	4.468,80		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			8.143,80
	991.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			
	991.03.05 Personel Ücretleri		3.675,00	
	991.04 B Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			
	991.04.05 Personel Ücretleri		4.468,80	
	Stopaj teşviki kapsamına girmediğinden Ar-Ge İndirimine ilave			

	edilemeyecek destek personeli yöneticinin ve kısmi zamanlı çalışanların teşvik dışı Temmuz ayı ücreti			
73	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			183,77
	360.02 Asgari Geçim İndirimi	133,31		
	360.04 Damga Vergisi Teşviki	50,46		
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			183,77
	136.01 Asgari Geçim İndirimi		133,31	
	136.04 Damga Vergisi Teşviki		50,46	
	Stopaj teşviki kapsamına girmeyen destek personeli sınıfındaki Ar-Ge merkezi yöneticisine ve kısmi zamanlı çalışanlara ait teşvik dışı Temmuz ayı ücret tahakkukunda ortaya çıkan Asgari geçim indirimi ve damga vergisinin hesaplar arası mahsubu			
	30.07.2017			
74	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			6.158,00
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01 A Projesi			
	263.01.01.03. Su Gideri	1.584,00		
	263.01.01.04. Elektrik Gideri	1.495,00		
	263.01.02. B Projesi Ar-Ge Giderleri			
	263.01.02.03. Su Gideri	1.584,00		
	263.01.02.04. Elektrik Gideri	1.495,00		
	191 İNDİRİLECEK KDV HESABI			1.108,44
	191.01 %18 KDV	1.108,44		
	102 BANKALAR HESABI			7.266,44
	102.01 Ziraat Bankası		7.266,44	

	Ar-Ge Merkezi Su ve Elektrik Gideri ¹⁹			
	30.07.2017			
75	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			6.158,00
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.04. Elektrik - Su Gideri	3.079,00		
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.04. Elektrik - Su Gideri	3.079,00		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.04. Elektrik - Su Gideri		3.079,00	
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.02.04. Elektrik - Su Gideri		3.079,00	
	Temmuz ayı elektrik ve su giderinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi			
	30.07.2017			
76	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			2.666,00
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri			
	263.01.01.02. Kira Giderleri	1.333,00		
	263.01.02. B Projesi Ar-Ge Giderleri			
	263.01.02.02. Kira Giderleri	1.333,00		
	102 BANKALAR HESABI			2.666,00

¹⁹ Su Gideri: $7.200 \times 0,44 = 3.168 \text{ TL} / 2 = 1.584 \text{ TL}$ proje başına su gideri

Elektrik Gideri: $6.500 \times 0,46 = 2.990 \text{ TL} / 2 = 1.495 \text{ TL}$ proje başına elektrik gideri

	102.01 Ziraat Bankası		2.666,00	
	Ar-Ge Merkezi binasına ait Temmuz ayı kira ödemesi			
	30.07.2017			
77	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			2.666,00
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.02 Kira Gideri	1.333,00		
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.02 Kira Gideri	1.333,00		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			2.666,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.02 Kira Gideri		1.333,00	
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.02.02. Kira Gideri		1.333,00	
	Ar-Ge Merkezi. için Ödenen Kira giderinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi			
	30.07.2017			
78	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			4.136,89
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01 A Projesi			
	263.01.01.20 Amortisman Giderleri			
	263.01.01.20.01 Taşıt Amortismanı	550,00		
	263.01.01.20.02 Bilgisayar Amortismanı	66,66		
	263.01.01.20.03 Turnike Sistemi Amortismanı	62,50		
	263.01.01.20.04 Buhar Jeneratörü Amortismanı	375,00		
	263.01.01.20.05 Test Cihazı Amortismanı	1.928,57		

	263.01.01.20.06 Kapalı Tip Soğutma	100,00		
	263.01.02 B Projesi			
	263.01.02.20 Amortisman Giderleri			
	263.01.02.20.01 Taşıt Amortismanı	450,00		
	263.01.02.20.02 Bilgisayar Amortismanı	66,66		
	263.01.02.20.03 Turnike Sistemi Amortismanı	62,50		
	263.01.02.20.04 Buhar Jeneratörü Amortismanı	375,00		
	263.01.02.20.06 Kapalı Tip Soğutma	100,00		
	257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI			4.136,89
	257.02 Ar-Ge Merkezi Amortismanları			
	257.02.01 Taşıt Amortismanı		1.000,00	
	257.02.02 Bilgisayar Amortismanı		133,32	
	257.02.03 Buhar Jeneratörü Amortismanı		750,00	
	257.02.04 Turnike Sistemi Amortismanı		125,00	
	257.02.05 Test Cihazı Amortismanı		1.928,57	
	257.02.06 Kapalı Tip Soğutma		200,00	
	Aylık amortisman kaydı			
	30.07.2017			
79	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			4.136,89
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.15. Amortisman Gideri	2.022,02		
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.15. Amortisman Gideri	1.054,16		
	990.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			
	990.03.15 Amortisman Gideri	1.060,71		

	A Projesi için 1501 TÜBİTAK hibesi ve B projesi için 5746 Sayılı Kanun kapsamında Ar-Ge merkezine verilen Temel Bilimler hibesinin şirket hesabına yatırılması			
	3.08.2017			
82	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			26.368,52
	990.10 A Projesi Hibe Destekleri			
	990.10.01 1501 TÜBİTAK Desteği	17.481,02		
	990.20 B Projesi Hibe Destekleri			
	990.20. 01 Temel Bilimler Hibesi	8.887,50		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			26.368,52
	991.10 A Projesi Hibe Destekleri			
	991.10.01 1501 TÜBİTAK Desteği		17.481,02	
	991.20 B Projesi Hibe Destekleri			
	991.20.01 Temel Bilimler Hibesi		8.887,50	
	A Projesi için 1501 TÜBİTAK hibesi ve B projesi için 5746 Sayılı Kanun kapsamında Ar-Ge merkezine verilen Temel Bilimler hibesinin proje bazında nazım hesaplarda izlenmesi			
	5.08.2017			
83	335 PERSONELE BORÇLAR HESABI			151.434,69
	335.01 Ar-Ge Merkezi Personeli	151.434,69		
	102 BANKALAR HESABI			151.434,69
	102.01 Ziraat Bankası		151.434,69	
	Ar-Ge merkezi personeli ücretlerinin ödenmesi			
	14.08.2017			
84	193 PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR HESABI			17.846,00

	193.02 2. Geçici Vergilendirme Dönemi	17.846,00		
	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI HESABI			17.846,00
	360.10 Geçici Vergi			
	360.10.02 İkinci Geçici Vergi Dönemi		17.846,00	
	2. dönem tahakkuk eden geçici vergi tutarı ²⁰			
	14.08.2017			
85	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI HESABI			17.846,00
	360.10.02 İkinci Geçici Vergi Dönemi	17.846,00		
	102 BANKALAR HESABI			17.846,00
	102.01 Ziraat Bankası		17.846,00	
	İkinci dönem geçici vergi taksitinin ödenmesi			
	14.08.2017			
86	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			108.734,74
	990.30 Ar-Ge İndiriminden Sağlanan Geçici Vergi Avantajı			
	990.30.01 A Projesi Ar-Ge İndirimi Geçici Vergi Avantajı	50.734,85		
	990.30.02 B Projesi Ar-Ge İndirimi Geçici Vergi Avantajı	57.999,89		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			108.734,74
	991.30 Geçici Vergi Ar-Ge İndirimi			
	991.30.01 A Projesi Ar-Ge İndiriminden Sağlanan Geçici Vergi Avantajı		50.734,85	
	991.30.02 B Projesi Ar-Ge İndiriminden Sağlanan Geçici Vergi Avantajı		57.999,89	
	İkinci geçici vergilendirme döneminden mahsup edilen			

²⁰ Geçici Vergi tahakkuk tablosu için bkz. Ek-6, İkinci Geçici vergilendirme dönemi beyannamesi için bkz. Ek-9

	ar-ge harcamasının şirkete kazandırdığı vergi avantajı			
	26.08.2017			
87	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			3.000,00
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01 A Projesi			
	263.01.01.08 Personel servis ve yemek gideri	1.200,00		
	263.01.02 B Projesi			
	263.01.02.08 Personel servis ve yemek gideri	1.800,00		
	102 BANKALAR HESABI			3.000,00
	102.01 Ziraat Bankası		3.000,00	
	Ağustos ayı personel servis ve yemek gideri			
	26.08.2017			
88	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			3.000,00
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.07 Personel Servis ve Yemek Gideri	1.200,00		
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.07 Personel Servis ve Yemek Gideri	1.800,00		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			3.000,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.07 Personel Servis ve Yemek Gideri		1.200,00	
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.02.07 Personel Servis ve Yemek Gideri		1.800,00	
	personel servis ve yemek giderinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi			
	26.08.2017			
89	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			2.497,57

	360.01 Gelir Vergisi	2.497,57			
	102 BANKALAR HESABI				2.497,57
	102.01 Ziraat Bankası		2.497,57		
	Temmuz ayı personele ait gelir vergisinin muhtasar beyanname ile ödenmesi				
	27.08.2017				
90	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			55.534,31	
	361.01 SGK İşçi Primi	30.194,25			
	361.02 SGK İşveren Primi	25.340,06			
	102 BANKALAR HESABI				55.534,31
	102.01 Ziraat Bankası		55.534,31		
	Temmuz ayı SGK Prim borçlarının ödenmesi				
	30.08.2017				
91	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			1.694,91	
	263.01. Ar-Ge Merkezi				
	263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri				
	263.01.01.09 Yol harcırahı gideri	1.694,91			
	191 İNDİRİLECEK KDV HESABI			305,09	
	191.01 %18 KDV	305,09			
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI				2.000,00
	136.05 Ar-Ge Personeli Yol Harcırahı				
	136.05.01 Ali ŞİMŞEK		2.000,00		
	Saha araştırmasından dönen personele ait faturalandırılmış yol giderinin muhasebe kaydı				
	30.08.2017				

92	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			1.694,91	
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	990.01.08 Personel Yol Harcırah Giderleri ²¹	1.694,91			
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR				1.694,91
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	991.01.08 Personel Yol Harcırah Giderleri		1.694,91		
	Saha araştırması için personele ödenen yol harcırahının Ar -Ge indirimine dahil edilmesi				
	30.08.2017				
93	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			201.723,33	
	263.01 Ar-Ge Merkezi				
	263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri				
	263.01.01.06 Ücret Tahakkuku				
	263.01.01.06.01 Brüt Ücret	81.439,80			
	263.01.01.06.02 SGK İşveren Primi	10.948,74			
	263.01.02 B Projesi				
	263.01.02.06 Ücret Tahakkuku				
	263.01.02.06.01 Brüt Ücret	96.390,27			
	263.01.02.06.02 SGK İşveren Primi	12.944,51			
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			44.955,34	

²¹ 08 Mart 2017 30001 tarih ve sayılı Resmi Gazete 'de yayınlanan 8 Seri No'lu 5746 Sayılı Kanun Genel Tebliği gereği; "Ar-Ge veya tasarım merkezleri alanı dışında geçirilen süreye ilişkin olarak; gerçek yol giderleri dâhil olmak üzere yol, konaklama, gündelik gibi adlar altında gider karşılığı olarak yapılan ödemeler ile sağlanan menfaatler Ar-Ge ve tasarım indirimine konu edilemez" hükmü yürürlükten kaldırılmış, buna göre personelin yol harcırahı Ar-Ge indirimine dahil edilmiştir.

	136.01 Asgari Geçim İndirimi	5.865,64		
	136.02 Stopaj Teşvik Tutarı	17.216,93		
	136.03 SGK İşveren Primi Desteği	19.992,32		
	136.04 Damga Vergisi Teşviki	1.480,41		
	335 PERSONELE BORÇLAR HESABI			146.787,21
	335.01 Ar-Ge Merkezi Personeli		146.787,21	
	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			26.348,79
	360.01 Ödenecek Gelir Vergisi		1.785,81	
	360.02 Asgari Geçim İndirimi		5.865,64	
	360.03 Stopaj Teşvik Tutarı		17.216,93	
	360.04 Damga Vergisi Teşviki		1.480,41	
	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			73.142,63
	361.01 SGK İşçi Primi		29.257,06	
	361.02 SGK İşveren Primi		23.893,25	
	361.03 SGK İşveren Primi Desteği		19.992,32	
	Ağustos ayı Ar-Ge Merkezi Personeli ücret tahakkuku (teşvik kapsamındaki 47 personel)			
	30.08.2017			
94	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			201.723,33
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.06. Personel Ücretleri	92.388,54		
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.06. Personel Ücretleri	109.334,79		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			201.723,33
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			

	991.01.06. Personel Ücretleri		92.388,54	
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.02.06. Personel Ücretleri		109.334,79	
	Ağustos ayı teşvik kapsamındaki personel ücretlerinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi			
	30.08.2017			
95	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			38.689,66
	990.05 5746 Sayılı Kanun Ücret Teşvikleri			
	990.05.01 A Projesi Stopaj Teşviki	7.937,70		
	990.05.02 B Projesi Stopaj Teşviki	9.279,23		
	990.05.03 A Projesi SGK İşveren Prim Desteği	9.161,19		
	990.05.04 B Projesi SGK İşveren Prim Desteği	10.831,12		
	990.05.05 A Projesi Damga Vergisi Teşviki	678,38		
	990.05.06 B Projesi Damga Vergisi Teşviki	802,03		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			
	991.05 5746 Sayılı Kanun Kapsamında Ücret Teşvikleri			38.689,66
	991.05.01 A Projesi Stopaj Teşviki	7.937,70		
	991.05.02 B Projesi Stopaj Teşviki	9.279,23		
	991.05.03 A Projesi SGK İşveren Prim Desteği	9.161,19		
	991.05.04 B Projesi SGK İşveren Prim Desteği	10.831,12		
	991.05.05 A Projesi Damga Vergisi Teşviki	678,38		
	991.05.06 B Projesi Damga Vergisi Teşviki	802,03		
	Ağustos ayı 5746 sayılı kanun kapsamında personel ücretleri ile ilgili sağlanan teşvikler			
	30.08.2017			

96	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			24.562,98
	360.02 Asgari Geçim İndirimi	5.865,64		
	360.03 Stopaj Teşvik Tutarı	17.216,93		
	360.04 Damga Vergisi Teşviki	1.480,41		
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			24.562,98
	136.01 Asgari Geçim İndirimi		5.865,64	
	136.02 Stopaj Teşvik Tutarı		17.216,93	
	136.04 Damga Vergisi Teşviki		1.480,41	
	Ağustos ayı ücret tahakkukundaki AGİ ve 5746 sayılı kanun gereği yapılan stopaj teşvikinin hesaplar arası mahsubu			
	30.08.2017			
97	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			19.992,32
	361.03 SGK İşveren Primi Desteği	19.992,32		
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			19.992,32
	136.03 SGK İşveren Primi Desteği		19.992,32	
	Ağustos ayı ücret tahakkukunda 5746 Sayılı Kanun gereği yapılan SGK İşveren Prim Desteğinin hesaplar arası mahsubu			
	30.08.2017			
98	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			8.143,80
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri			
	263.01.01.06 Ücret Tahakkuku			
	263.01.01.06.01 Brüt Ücret	3.000,00		
	263.01.01.06.02 SGK İşveren Primi	675,00		
	263.01.02 B Projesi			

	263.01.02.06 Ücret Tahakkuku			
	263.01.02.06.01 Brüt Ücret	3.648,00		
	263.01.02.06.02 SGK İşveren Primi	820,80		
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			183,77
	136.01 Asgari Geçim İndirimi	133,31		
	136.04 Damga Vergisi Teşviki	50,46		
	335 PERSONELE BORÇLAR HESABI			4.936,49
	335.01 Ar-Ge Merkezi Personeli	4.936,49		
	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			898,08
	360.01 Gelir Vergisi	714,31		
	360.02 Asgari Geçim İndirimi	133,31		
	360.04 Damga Vergisi Teşviki	50,46		
	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			2.493,00
	361.01 SGK İşçi Primi	997,20		
	361.02 SGK İşveren Primi	1.495,80		
	Stopaj teşviki kapsamına girmeyen destek personeli yöneticinin ve kısmi zamanlı çalışanların teşvik dışı Ağustos ayı ücret tahakkuku			
	30.08.2017			
99	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			8.143,80
	990.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			
	990.03.05 Personel Ücretleri	3.675,00		
	990.04 B Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			
	990.04.05 Personel Ücretleri	4.468,80		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			8.143,80
	991.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			

	991.03.05 Personel Ücretleri		3.675,00		
	991.04 B Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler				
	991.04.05 Personel Ücretleri		4.468,80		
	Stopaj teşviki kapsamına girmediğinden Ar-Ge İndirimine ilave edilemeyecek destek personeli yöneticinin ağustos ayı ücreti				
	30.08.2017				
100	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI				183,77
	360.02 Asgari Geçim İndirimi	133,31			
	360.04 Damga Vergisi Teşviki	50,46			
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI				183,77
	136.01 Asgari Geçim İndirimi		133,31		
	136.04 Damga Vergisi Teşviki		50,46		
	Stopaj teşviki kapsamına girmeyen destek personeli sınıfındaki Ar-Ge merkezi yöneticisine ait Ağustos ayı ücret tahakkukunda ortaya çıkan AGİ'nin ve damga vergisi teşvikinin hesaplar arası mahsubu				
	30.08.2017				
101	264 ÖZEL MALİYETLER HS.				50.000,00
	264.02 Soğuk Hava Deposu	50.000,00			
	191 İNDİRİLECEK KDV HESABI				9.000,00
	191.01 % 18 KDV	9.000,00			
	102 BANKALAR HESABI				59.000,00
	102.01 Ziraat Bankası		59.000,00		
	Ar-Ge Merkezi binasının kiralanmış olması sebebiyle, soğuk hava deposu maliyetinin özel maliyetler hesabına kaydedilmesi				
	30.08.2017				

102	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			6.062,00	
	263.01 Ar-Ge Merkezi				
	263.01.01 A Projesi				
	263.01.01.03. Su Gideri	1.771,00			
	263.01.01.04. Elektrik Gideri	1.260,00			
	263.01.02. B Projesi Ar-Ge Giderleri				
	263.01.02.03. Su Gideri	1.771,00			
	263.01.02.04. Elektrik Gideri	1.260,00			
	191 İNDİRİLECEK KDV HESABI			1.091,16	
	191.01 %18 KDV	1.091,16			
	102 BANKALAR HESABI				7.153,16
	102.01 Ziraat Bankası		7.153,16		
	Ar-Ge Merkezi Su ve Elektrik Gideri ²²				
	30.08.2017				
103	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			6.062,00	
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	990.01.04. Elektrik - Su Gideri	3.031,00			
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	990.02.04. Elektrik - Su Gideri	3.031,00			
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR				6.062,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	991.01.04. Elektrik - Su Gideri		3.031,00		

²² $6.000 * 0,42 = 2.520 \text{ TL} / 2 = 1.260 \text{ TL}$ proje başına elektrik.gideri

$7.700 * 0,46 = 3.542 \text{ TL} / 2 = 1.771 \text{ TL}$ proje başına su gideri

	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.02.04. Elektrik - Su Gideri		3.031,00	
	Ağustos ayı elektrik ve su giderinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi			
	30.08.2017			
104	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			2.666,00
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri			
	263.01.01.02. Kira Giderleri	1.333,00		
	263.01.02. B Projesi Ar-Ge Giderleri			
	263.01.02.02. Kira Giderleri	1.333,00		
	102 BANKALAR HESABI			2.666,00
	102.01 Ziraat Bankası		2.666,00	
	Ar-Ge Merkezi binasına ait Ağustos ayı kira ödemesi			
	30.08.2017			
105	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			2.666,00
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.02 Kira Gideri	1.333,00		
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.02 Kira Gideri	1.333,00		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			2.666,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.02 Kira Gideri	1.333,00		
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.02.02. Kira Gideri	1.333,00		
	Ar-Ge Merkezi için Ödenen Kira giderinin Ar-Ge ind. dahil edilmesi			

		30.08.2017			
106	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI				6.636,89
	263.01 Ar-Ge Merkezi				
	263.01.01 A Projesi				
	263.01.01.20 Amortisman Giderleri				
	263.01.01.20.01 Taşıt Amortismanı		550,00		
	263.01.01.20.02 Bilgisayar Amortismanı		66,66		
	263.01.01.20.03 Turnike Sistemi Amortismanı		62,50		
	263.01.01.20.04 Buhar Jeneratörü Amortismanı		375,00		
	263.01.01.20.05 Test Cihazı Amortismanı		1.928,57		
	263.01.01.20.06 Kapalı Tip Soğutma		100,00		
	263.01.01.20.07 Soğuk Hava Deposu		1.250,00		
	263.01.02 B Projesi				
	263.01.02.20 Amortisman Giderleri				
	263.01.02.20.01 Taşıt Amortismanı		450,00		
	263.01.02.20.02 Bilgisayar Amortismanı		66,66		
	263.01.02.20.03 Turnike Sistemi Amortismanı		62,50		
	263.01.02.20.04 Buhar Jeneratörü Amortismanı		375,00		
	263.01.02.20.06 Kapalı Tip Soğutma		100,00		
	263.01.02.20.07 Soğuk Hava Deposu		1.250,00		
	257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI				
	257.02 Ar-Ge Merkezi Amortismanları				
	257.02.01 Taşıt Amortismanı			1.000,00	
	257.02.02 Bilgisayar Amortismanı			133,32	
	257.02.03 Buhar Jeneratörü Amortismanı			750,00	
					4.136,89

	257.02.04 Turnike Sistemi Amortismanı		125,00	
	257.02.05 Test Cihazı Amortismanı		1.928,57	
	257.02.06 Kapalı Tip Soğutma		200,00	
	268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HS.			2.500,00
	268.01 Ar-Ge Merkezi Amortismanları			
	268.01.01 Soğuk Hava Deposu Amortismanı		2.500,00	
	Aylık amortisman kaydı			
	30.08.2017			
107	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			6.636,89
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.15. Amortisman Gideri	3.272,02		
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.15. Amortisman Gideri	2.304,16		
	990.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			
	990.03.15 Amortisman Gideri	1.060,71		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			6.636,87
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.15. Amortisman Gideri		2.838,08	
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.02.15. Amortisman Gideri		2.738,08	
	991.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			
	991.03.15 Amortisman Gideri		1.060,71	
	Amortisman giderlerinin nazım hesaplarda izlenmesi(test cihazının 1501 TÜBİTAK Desteği ile desteklenen kısmına ilişkin amortisman tutarı ar-ge indirimine dahil değildir)			

	3.09.2017			
108	102 BANKALAR HESABI			26.368,52
	102.01. Ziraat Bankası	26.368,52		
	549 ÖZEL FONLAR HESABI			26.368,52
	549.01 Ar-Ge Hibeleri			
	549.01.01 Temel Bilimler Desteği		8.887,50	
	549.01.02 1501 Ar-Ge TÜBİTAK Desteği		17.481,02	
	A Projesi için 1501 TÜBİTAK hibesi ve B projesi için 5746 Sayılı Kanun kapsamında Ar-Ge merkezine verilen Temel Bilimler hibesinin şirket hesabına yatırılması			
	3.09.2017			
109	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			26.368,52
	990.10 A Projesi Hibe Destekleri			
	990.10.01 1501 TÜBİTAK Desteği	17.481,02		
	990.20 B Projesi Hibe Destekleri			
	990.20. 01 Temel Bilimler Hibesi	8.887,50		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			26.368,52
	991.10 A Projesi Hibe Destekleri			
	991.10.01 1501 TÜBİTAK Desteği		17.481,02	
	991.20 B Projesi Hibe Destekleri			
	991.20.01 Temel Bilimler Hibesi		8.887,50	
	A Projesi için 1501 TÜBİTAK hibesi ve B projesi için 5746 Sayılı Kanun kapsamında Ar-Ge merkezine verilen Temel Bilimler hibesinin proje bazında nazım hesaplarda izlenmesi			
	5.09.2017			

110	335 PERSONELE BORÇLAR HESABI			151.723,70	
	335.01 Ar-Ge Merkezi Personeli	151.723,70			
	102 BANKALAR HESABI				151.723,70
	102.01 Ziraat Bankası		151.723,70		
	Ar-Ge merkezi personeli ücretlerinin ödenmesi				
	26.09.2017				
111	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			3.000,00	
	263.01 Ar-Ge Merkezi				
	263.01.01 A Projesi				
	263.01.01.08 Personel servis ve yemek gideri	1.200,00			
	263.01.02 B Projesi				
	263.01.02.08 Personel servis ve yemek gideri	1.800,00			
	102 BANKALAR HESABI				3.000,00
	102.01 Ziraat Bankası		3.000,00		
	Eylül ayı personel servis ve yemek gideri				
	26.09.2017				
112	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			3.000,00	
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	990.01.07 Personel Servis ve Yemek Gideri	1.200,00			
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	990.02.07 Personel Servis ve Yemek Gideri	1.800,00			
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR				3.000,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	991.01.07 Personel Servis ve Yemek Gideri		1.200,00		
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				

	991.02.07 Personel Servis ve Yemek Gideri		1.800,00		
	Personel servis ve yemek giderinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi				
	26.09.2017				
113	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			2.500,12	
	360.01 Gelir Vergisi	2.500,12			
	102 BANKALAR HESABI				2.500,12
	102.01 Ziraat Bankası		2.500,12		
	Ağustos ayı personele ait gelir vergisi muhtasar beyanname ile ödenmesi				
	26.09.2017				
114	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			55.643,31	
	361.01 SGK İşçi Primi	30.254,26			
	361.02 SGK İşveren Primi	25.389,05			
	102 BANKALAR HESABI				55.643,31
	102.01 Ziraat Bankası		55.643,31		
	Ağustos ayı SGK Prim borçlarının ödenmesi				
	30.09.2017				
115	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			201.723,33	
	263.01 Ar-Ge Merkezi				
	263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri				
	263.01.01.06 Ücret Tahakkuku				
	263.01.01.06.01 Brüt Ücret	81.439,80			
	263.01.01.06.02 SGK İşveren Primi	10.948,74			
	263.01.02 B Projesi				
	263.01.02.06 Ücret Tahakkuku				

	263.01.02.06.01 Brüt Ücret	96.390,27		
	263.01.02.06.02 SGK İşveren Primi	12.944,51		
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			44.555,30
	136.01 Asgari Geçim İndirimi	5.865,64		
	136.02 Stopaj Teşvik Tutarı	17.216,93		
	136.03 SGK İşveren Primi Desteği	19.992,32		
	136.04 Damga Vergisi Teşviki	1.480,41		
	335 PERSONELE BORÇLAR HESABI			146.787,21
	335.01 Ar-Ge Merkezi Personeli		146.787,21	
	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			26.348,79
	360.01 Ödenecek Gelir Vergisi		1.785,81	
	360.02 Asgari Geçim İndirimi		5.865,64	
	360.03 Stopaj Teşvik Tutarı		17.216,93	
	360.04 Damga Vergisi Teşviki		1.480,41	
	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			73.142,63
	361.01 SGK İşçi Primi		29.257,05	
	361.02 SGK İşveren Primi		23.893,26	
	361.03 SGK İşveren Primi Desteği		19.992,32	
	Eylül ayı Ar-Ge Merkezi Personeli ücret tahakkuku (teşvik kapsamındaki 47 personel)			
	30.09.2017			
116	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			201.723,33
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.06. Personel Ücretleri	92.388,54		
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			

	990.02.06. Personel Ücretleri	109.334,79		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			201.723,33
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.06. Personel Ücretleri		92.388,54	
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.02.06. Personel Ücretleri		109.334,79	
	Eylül ayı teşvik kapsamındaki personel ücretlerinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi			
	30.09.2017			
117	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			38.689,66
	990.05 5746 Sayılı Kanun Ücret Teşvikleri			
	990.05.01 A Projesi Stopaj Teşviki	7.937,70		
	990.05.02 B Projesi Stopaj Teşviki	9.279,23		
	990.05.03 A Projesi SGK İşveren Prim Desteği	9.161,19		
	990.05.04 B Projesi SGK İşveren Prim Desteği	10.831,12		
	990.05.05 A Projesi Damga Vergisi Teşviki	678,38		
	990.05.06 B Projesi Damga Vergisi Teşviki	802,03		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			38.689,66
	991.05 5746 Sayılı Kanun Kapsamında Ücret Teşvikleri			
	991.05.01 A Projesi Stopaj Teşviki		7.937,70	
	991.05.02 B Projesi Stopaj Teşviki		9.279,23	
	991.05.03 A Projesi SGK İşveren Prim Desteği		9.161,19	
	991.05.04 B Projesi SGK İşveren Prim Desteği		10.831,12	
	991.05.05 A Projesi Damga Vergisi Teşviki		678,38	
	991.05.06 B Projesi Damga Vergisi Teşviki		802,03	

	Eylül ayı 5746 sayılı kanun kapsamında personel ücretleri ile ilgili sağlanan teşvikler			
	30.09.2017			
118	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			24.562,98
	360.02 Asgari Geçim İndirimi	5.865,64		
	360.03 Stopaj Teşvik Tutarı	17.216,93		
	360.04 Damga Vergisi Teşviki	1.480,41		
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			24.562,98
	136.01 Asgari Geçim İndirimi	5.865,64		
	136.02 Stopaj Teşvik Tutarı	17.216,93		
	136.04 Damga Vergisi Teşviki	1.480,41		
	Eylül ayı ücret tahakkukundaki AGİ ve 5746 sayılı kanun gereği yapılan stopaj teşvikinin hesaplar arası mahsubu			
	30.09.2017			
119	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			19.992,32
	361.03 SGK İşveren Primi Desteği	19.992,32		
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			19.992,32
	136.03 SGK İşveren Primi Desteği	19.992,32		
	Eylül ayı ücret tahakkukunda 5746 Sayılı Kanun gereği yapılan SGK İşveren Prim Desteğinin hesaplar arası mahsubu			
	30.09.2017			
120	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			8.143,80
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri			
	263.01.01.06 Ücret Tahakkuku			

	263.01.01.06.01 Brüt Ücret	3.000,00		
	263.01.01.06.02 SGK İşveren Primi	675,00		
	263.01.02 B Projesi			
	263.01.02.06 Ücret Tahakkuku			
	263.01.02.06.01 Brüt Ücret	3.648,00		
	263.01.02.06.02 SGK İşveren Primi	820,80		
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			183,77
	136.01 Asgari Geçim İndirimi	133,31		
	136.04 Damga Vergisi Teşviki	50,46		
	335 PERSONELE BORÇLAR HESABI			4.936,49
	335.01 Ar-Ge Merkezi Personeli		4.936,49	
	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			898,08
	360.01 Gelir Vergisi		714,31	
	360.02 Asgari Geçim İndirimi		133,31	
	360.04 Damga Vergisi Teşviki		50,46	
	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			2.493,00
	361.01 SGK İşçi Primi		997,20	
	361.02 SGK İşveren Primi		1.495,80	
	Stopaj teşviki kapsamına girmeyen destek personeli yöneticinin ve kısmi zamanlı çalışanların teşvik dışı Eylül ayı ücret tahakkuku			
	30.09.2017			
121	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			8.143,80
	990.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			
	990.03.05 Personel Ücretleri	3.675,00		
	990.04 B Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			

	990.04.05 Personel Ücretleri	4.468,80		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			8.143,80
	991.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			
	991.03.05 Personel Ücretleri		3.675,00	
	991.04 B Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			
	991.04.05 Personel Ücretleri		4.468,80	
	Stopaj teşviki kapsamına girmediğinden Ar-Ge İndirimine ilave edilemeyecek destek personeli yöneticinin ve kısmi zamanlı çalışanların teşvik dışı Eylül ayı ücreti			
	30.09.2017			
122	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			183,77
	360.02 Asgari Geçim İndirimi	133,31		
	360.04 Damga Vergisi Teşviki	50,46		
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			183,77
	136.01 Asgari Geçim İndirimi		133,31	
	136.04 Damga Vergisi Teşviki		50,46	
	Stopaj teşviki kapsamına girmeyen destek personeli sınıfındaki Ar-Ge merkezi yöneticisine ve kısmi zamanlı çalışanların teşvik dışı ücretlerine ait Eylül ayı ücret tahakkukunda ortaya çıkan Asgari geçim indiriminin hesaplar arası mahsubu			
	30.09.2017			
123	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			2.666,00
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri			
	263.01.01.02. Kira Giderleri	1.333,00		
	263.01.02. B Projesi Ar-Ge Giderleri			
	263.01.02.02. Kira Giderleri	1.333,00		

	102 BANKALAR HESABI				2.666,00
	102.01 Ziraat Bankası			2.666,00	
	Ar-Ge Merkezi binasına ait Eylül ayı kira ödemesi				
	30.09.2017				
124	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR				2.666,00
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	990.01.02 Kira Gideri	1.333,00			
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	990.02.02 Kira Gideri	1.333,00			
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR				2.666,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	991.01.02 Kira Gideri	1.333,00			
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	991.02.02. Kira Gideri	1.333,00			
	Ar-Ge Merkezi için Ödenen Kira giderinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi				
	30.09.2017				
125	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI				4.100,00
	263.01 Ar-Ge Merkezi				
	263.01.01 A Projesi				
	263.01.01.03. Su Gideri	1.250,00			
	263.01.01.04. Elektrik Gideri	800,00			
	263.01.02. B Projesi Ar-Ge Giderleri				
	263.01.02.03. Su Gideri	1.250,00			
	263.01.02.04. Elektrik Gideri	800,00			

	191 İNDİRİLECEK KDV HESABI				
	191.01 %18 KDV	738,00			738,00
	102 BANKALAR HESABI				4.838,00
	102.01 Ziraat Bankası		4.838,00		
	Ar-Ge Merkezi Su ve Elektrik Gideri ²³				
	30.09.2017				
126	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR				4.100,00
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	990.01.04. Elektrik - Su Gideri	2.050,00			
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	990.02.04. Elektrik - Su Gideri	2.050,00			
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR				4.100,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	991.01.04. Elektrik - Su Gideri		2.050,00		
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	991.02.04. Elektrik - Su Gideri		2.050,00		
	Eylül ayı elektrik ve su giderinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi				
	30.09.2017				
127	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI				6.636,90
	263.01 Ar-Ge Merkezi				
	263.01.01 A Projesi				

²³ 4.000*0,40= 1.600 TL/2 = 800 TL proje başına elektrik Gideri

5.000*0,45= 2.250 TL/2 = 1.250 TL proje başına su gideri

263.01.01.20 Amortisman Giderleri

263.01.01.20.01 Taşıt Amortismanı	550,00
263.01.01.20.02 Bilgisayar Amortismanı	66,66
263.01.01.20.03 Turnike Sistemi Amortismanı	62,50
263.01.01.20.04 Buhar Jeneratörü Amortismanı	375,00
263.01.01.20.05 Test Cihazı Amortismanı	1.928,58
263.01.01.20.06 Kapalı Tip Soğutma	100,00
263.01.01.20.07 Soğuk Hava Deposu	1.250,00

263.01.02 B Projesi

263.01.02.20 Amortisman Giderleri

263.01.02.20.01 Taşıt Amortismanı	450,00
263.01.02.20.02 Bilgisayar Amortismanı	66,66
263.01.02.20.03 Turnike Sistemi Amortismanı	62,50
263.01.02.20.04 Buhar Jeneratörü Amortismanı	375,00
263.01.02.20.06 Kapalı Tip Soğutma	100,00
263.01.02.20.07 Soğuk Hava Deposu	1.250,00

257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI

257.02 Ar-Ge Merkezi Amortismanları

257.02.01 Taşıt Amortismanı	1.000,00
257.02.02 Bilgisayar Amortismanı	133,32
257.02.03 Buhar Jeneratörü Amortismanı	750,00
257.02.04 Turnike Sistemi Amortismanı	125,00
257.02.05 Test Cihazı Amortismanı	1.928,58
257.02.06 Kapalı Tip Soğutma	200,00

268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HS.

4.136,90

2.500,00

	268.01 Ar-Ge Merkezi Amortismanları			
	268.01.01 Soğuk Hava Deposu Amortismanı		2.500,00	
	Aylık amortisman kaydı			
	30.09.2017			
128	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			6.636,90
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.15. Amortisman Gideri	3.272,03		
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.15. Amortisman Gideri	2.304,16		
	990.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			
	990.03.15 Amortisman Gideri	1.060,71		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			6.636,90
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.15. Amortisman Gideri		3.272,03	
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.02.15. Amortisman Gideri		2.304,16	
	991.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			
	991.03.15 Amortisman Gideri		1.060,71	
	Projelere ait amortisman giderlerinin nazım hesaplarda izlenmesi(test cihazının 1501 TÜBİTAK Desteği ile desteklenen kısma ilişkin amortisman tutarı Ar-Ge indirimine dahil değildir)			
	3.10.2017			
129	102 BANKALAR HESABI			26.368,52
	102.01. Ziraat Bankası	26.368,52		
	549 ÖZEL FONLAR HESABI			26.368,52

	549.01 Ar-Ge Hibeleri			
	549.01.01 Temel Bilimler Desteği		8.887,50	
	549.01.02 1501 Ar-Ge TÜBİTAK Desteği		17.481,02	
	A Projesi için 1501 TÜBİTAK hibesi ve B projesi için 5746 Sayılı Kanun kapsamında Ar-Ge merkezine verilen Temel Bilimler hibesinin şirket hesabına yatırılması			
	3.10.2017			
130	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			26.368,52
	990.10 A Projesi Hibe Destekleri			
	990.10.01 1501 TÜBİTAK Desteği	17.481,02		
	990.20 B Projesi Hibe Destekleri			
	990.20. 01 Temel Bilimler Hibesi	8.887,50		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			26.368,52
	991.10 A Projesi Hibe Destekleri			
	991.10.01 1501 TÜBİTAK Desteği		17.481,02	
	991.20 B Projesi Hibe Destekleri			
	991.20.01 Temel Bilimler Hibesi		8.887,50	
	A Projesi için 1501 TÜBİTAK hibesi ve B projesi için 5746 Sayılı Kanun kapsamında Ar-Ge merkezine verilen Temel Bilimler hibesinin proje bazında nazım hesaplarda izlenmesi			
	5.10.2017			
131	335 PERSONELE BORÇLAR HESABI			151.723,70
	335.01 Ar-Ge Merkezi Personeli	151.723,70		
	102 BANKALAR HESABI			151.723,70
	102.01 Ziraat Bankası		151.723,70	

	Ar-Ge merkezi personeli ücretlerinin ödenmesi			
	18.10.2017			
132	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			1.500,00
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.02. B Projesi Ar-Ge Giderleri			
	263.01.02.10. Büro ve Kırtasiye Giderleri	1.500,00		
	191 İNDİRİLECEK KDV HESABI			270,00
	191.01 % 18 KDV	270,00		
	102 BANKALAR HESABI			1.770,00
	102.01 Ziraat Bankası		1.770,00	
	B projesine ait büro ve kırtasiye harcaması			
	18.10.2017			
133	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			1.500,00
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.08 Büro ve Kırtasiye Harcamaları ²⁴	1.500,00		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			1.500,00
	991.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.02.08 Büro ve Kırtasiye Harcamaları		1.500,00	
	Büro ve kırtasiye harcamasının nazım hesaplarda izlenmesi			
	26.10.2017			

²⁴ 08 Mart 2017 30001 tarih ve sayılı Resmi Gazete 'de yayınlanan 8 Seri Nolu 5746 Sayılı Kanun Genel Tebliği gereği; "Ancak, büro ve kırtasiye gibi sarf malzemelerine ilişkin giderler Ar-Ge veya tasarım indirimi kapsamında değerlendirilmez." ifadesi yürürlükten kaldırılmıştır. Buna göre büro ve kırtasiye harcama tutarı Ar-Ge indirimine dahil edilmiştir.

134	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			3.000,00	
	263.01 Ar-Ge Merkezi				
	263.01.01 A Projesi				
	263.01.01.08 Personel servis ve yemek gideri	1.200,00			
	263.01.02 B Projesi				
	263.01.02.08 Personel servis ve yemek gideri	1.800,00			
	102 BANKALAR HESABI				3.000,00
	102.01 Ziraat Bankası		3.000,00		
	Ekim ayı personel servis ve yemek gideri				
	26.10.2017				
135	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			3.000,00	
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	990.01.07 Personel Servis ve Yemek Gideri	1.200,00			
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	990.02.07 Personel Servis ve Yemek Gideri	1.800,00			
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR				3.000,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	991.01.07 Personel Servis ve Yemek Gideri		1.200,00		
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	991.02.07 Personel Servis ve Yemek Gideri		1.800,00		
	Personele servis ve yemek giderinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi				
	26.10.2017				
136	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			2.500,12	
	360.01 Gelir Vergisi	2.500,12			
	102 BANKALAR HESABI				2.500,12

	102.01 Ziraat Bankası		2.500,12		
	Eylül ayı personele ait gelir vergisinin muhtasar beyanname ile ödenmesi				
	26.10.2017				
137	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			55.643,31	
	361.01 SGK İşçi Primi	30.254,25			
	361.02 SGK İşveren Primi	25.389,06			
	102 BANKALAR HESABI				55.643,31
	102.01 Ziraat Bankası		55.643,31		
	Eylül ayı SGK Prim borçlarının ödenmesi				
	30.10.2017				
138	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			201.723,33	
	263.01 Ar-Ge Merkezi				
	263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri				
	263.01.01.06 Ücret Tahakkuku				
	263.01.01.06.01 Brüt Ücret	81.439,80			
	263.01.01.06.02 SGK İşveren Primi	10.948,74			
	263.01.02 B Projesi				
	263.01.02.06 Ücret Tahakkuku				
	263.01.02.06.01 Brüt Ücret	96.390,28			
	263.01.02.06.02 SGK İşveren Primi	12.944,51			
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			44.555,29	
	136.01 Asgari Geçim İndirimi	5.865,64			
	136.02 Stopaj Teşvik Tutarı	17.216,93			
	136.03 SGK İşveren Primi Desteği	19.992,31			

	136.04 Damga Vergisi Teşviki	1.480,41		
	335 PERSONELE BORÇLAR HESABI			146.788,02
	335.01 Ar-Ge Merkezi Personeli		146.788,02	
	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			26.347,99
	360.01 Ödenecek Gelir Vergisi		1.785,01	
	360.02 Asgari Geçim İndirimi		5.865,64	
	360.03 Stopaj Teşvik Tutarı		17.216,93	
	360.04 Damga Vergisi Teşviki		1.480,41	
	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			73.142,61
	361.01 SGK İşçi Primi		29.257,05	
	361.02 SGK İşveren Primi		23.893,25	
	361.03 SGK İşveren Primi Desteği		19.992,31	
	Ekim ayı ücret tahakkuku ²⁵			
	30.10.2017			
139	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			201.723,33
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.06. Personel Ücretleri	92.388,54		
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.06. Personel Ücretleri	109.334,79		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			201.723,33

²⁵ 4 Seri No'lu 5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliği 3. Maddenin 12. fıkrasındaki;" Ancak, Ar-Ge veya tasarım merkezleri alanı dışında gerçekleştirilen faaliyetler ile lisansüstü eğitim kapsamında dışarıda geçirilen sürelerle ilişkin ücretlerden; gerçek yol giderleri dâhil olmak üzere yol, konaklama, gündelik gibi adlar altında gider karşılığı olarak yapılan ödemeler ile sağlanan menfaatler destek ve teşvik kapsamında değerlendirilmeyecektir." ibaresi, 08 Mart 2017 tarihli ve 30001 Sayılı Resmî Gazete 'de yayınlanan 7 Seri Nolu 5746 Sayılı Kanun Genel Tebliği ile yürürlükten kaldırıldığından, yolda geçen sürelerle isabet eden ücret de teşvik kapsamına alınmıştır.

	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.06. Personel Ücretleri		92.388,54	
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.02.06. Personel Ücretleri		109.334,79	
	Ekim ayı teşvik kapsamındaki personel ücretlerinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi			
	30.10.2017			
140	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			38.689,66
	990.05 5746 Sayılı Kanun Ücret Teşvikleri			
	990.05.01 A Projesi Stopaj Teşviki	7.937,70		
	990.05.02 B Projesi Stopaj Teşviki	9.279,23		
	990.05.03 A Projesi SGK İşveren Prim Desteği	9.161,19		
	990.05.04 B Projesi SGK İşveren Prim Desteği	10.831,12		
	990.05.05 A Projesi Damga Vergisi Teşviki	678,38		
	990.05.06 B Projesi Damga Vergisi Teşviki	802,03		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			38.689,66
	991.05 5746 Sayılı Kanun Kapsamında Ücret Teşvikleri			
	991.05.01 A Projesi Stopaj Teşviki	7.937,70		
	991.05.02 B Projesi Stopaj Teşviki	9.279,23		
	991.05.03 A Projesi SGK İşveren Prim Desteği	9.161,19		
	991.05.04 B Projesi SGK İşveren Prim Desteği	10.831,12		
	991.05.05 A Projesi Damga Vergisi Teşviki	678,38		
	991.05.06 B Projesi Damga Vergisi Teşviki	802,03		
	Ekim ayı 5746 sayılı kanun kapsamında personel ücretleri ile ilgili sağlanan teşvikler			

	263.01.02 B Projesi			
	263.01.02.06 Ücret Tahakkuku			
	263.01.02.06.01 Brüt Ücret	3.648,00		
	263.01.02.06.02 SGK İşveren Primi	820,80		
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			183,77
	136.01 Asgari Geçim İndirimi	133,31		
	136.04 Damga Vergisi Teşviki	50,46		
	335 PERSONELE BORÇLAR HESABI			4.936,49
	335.01 Ar-Ge Merkezi Personeli	4.936,49		
	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			898,08
	360.01 Gelir Vergisi	714,31		
	360.02 Asgari Geçim İndirimi	133,31		
	360.04 Damga Vergisi Teşviki	50,46		
	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			2.493,00
	361.01 SGK İşçi Primi	997,20		
	361.02 SGK İşveren Primi	1.495,80		
	Stopaj teşviki kapsamına girmeyen destek personeli yöneticinin ve kısmi zamanlı çalışanların teşvik dışı Ekim ayı ücret tahakkuku			
	30.10.2017			8.143,80
144	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			8.143,80
	990.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			
	990.03.05 Personel Ücretleri	3.675,00		
	990.04 B Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			
	990.04.05 Personel Ücretleri	4.468,80		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			8.143,80

	991.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler				
	991.03.05 Personel Ücretleri		3.675,00		
	991.04 B Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler				
	991.04.05 Personel Ücretleri		4.468,80		
	Stopaj teşviki kapsamına girmediğinden Ar-Ge İndirimine ilave edilemeyecek destek personeli yöneticinin ve kısmi zamanlı çalışanların teşvik dışı Ekim ayı ücreti				
	30.10.2017				
145	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI				183,77
	360.02 Asgari Geçim İndirimi	133,31			
	360.04 Damga Vergisi Teşviki	50,46			
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI				183,77
	136.01 Asgari Geçim İndirimi		133,31		
	136.04 Damga Vergisi Teşviki		50,46		
	Stopaj teşviki kapsamına girmeyen destek personeli sınıfındaki Ar-Ge merkezi yöneticisine ve kısmi zamanlı çalışanlara ait Ekim ayı ücret tahakkukunda ortaya çıkan Asgari geçim indiriminin ve damga vergisi teşvikinin hesaplar arası mahsubu				
	30.10.2017				
146	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI				2.666,00
	263.01 Ar-Ge Merkezi				
	263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri				
	263.01.01.02. Kira Giderleri	1.333,00			
	263.01.02. B Projesi Ar-Ge Giderleri				
	263.01.02.02. Kira Giderleri	1.333,00			
	102 BANKALAR HESABI				2.666,00
	102.01 Ziraat Bankası		2.666,00		

	Ar-Ge Merkezi binasına ait Ekim ayı kira ödemesi			
	30.10.2017			
147	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			2.666,00
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.02 Kira Gideri	1.333,00		
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.02 Kira Gideri	1.333,00		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.02 Kira Gideri		1.333,00	
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.02.02. Kira Gideri		1.333,00	
	Ar-Ge Merkezi için Ödenen Kira giderinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi			
	30.10.2017			
148	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			5.000,00
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01 A Projesi			
	263.01.01.03. Su Gideri	1.500,00		
	263.01.01.04. Elektrik Gideri	1.000,00		
	263.01.02. B Projesi Ar-Ge Giderleri			
	263.01.02.03. Su Gideri	1.500,00		
	263.01.02.04. Elektrik Gideri	1.000,00		
	191 İNDİRİLECEK KDV HESABI			900,00
	191.01 %18 KDV	900,00		

	263.01.01.20.06 Kapalı Tip Soğutma	100,00		
	263.01.01.20.07 Soğuk Hava Deposu	1.250,00		
	263.01.02 B Projesi			
	263.01.02.20 Amortisman Giderleri			
	263.01.02.20.01 Taşıt Amortismanı	450,00		
	263.01.02.20.02 Bilgisayar Amortismanı	66,66		
	263.01.02.20.03 Turnike Sistemi Amortismanı	62,50		
	263.01.02.20.04 Buhar Jeneratörü Amortismanı	375,00		
	263.01.02.20.06 Kapalı Tip Soğutma	100,00		
	263.01.02.20.07 Soğuk Hava Deposu	1.250,00		
	257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI			4.136,89
	257.02 Ar-Ge Merkezi Amortismanları			
	257.02.01 Taşıt Amortismanı	1.000,00		
	257.02.02 Bilgisayar Amortismanı	133,32		
	257.02.03 Buhar Jeneratörü Amortismanı	750,00		
	257.02.04 Turnike Sistemi Amortismanı	125,00		
	257.02.05 Test Cihazı Amortismanı	1.928,57		
	257.02.06 Kapalı Tip Soğutma	200,00		
	268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HS.			2.500,00
	268.01 Ar-Ge Merkezi Amortismanları			
	268.01.01 Soğuk Hava Deposu Amortismanı	2.500,00		
	Aylık amortisman kaydı			
	30.10.2017			
151	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			6.636,89
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			

	990.01.15. Amortisman Gideri	3.272,02		
	990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.02.15. Amortisman Gideri	2.304,16		
	990.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			
	990.03.15 Amortisman Gideri	1.060,71		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			6.636,89
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.15. Amortisman Gideri		3.272,01	
	991.01 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.02.15. Amortisman Gideri		2.304,16	
	991.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			
	991.03.15 Amortisman Gideri		1.060,71	
	Amortisman giderlerinin nazım hesaplarda izlenmesi			
	(test cihazının 1501 TÜBİTAK Desteği ile desteklenen kısmına ilişkin amortisman tutarı Ar-Ge indirimine dahil değildir)			
	1.11.2017			
152	659 DİĞER OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR HESABI²⁶			787.310,03
	659.10 Ar-Ge Merkezi Projeleri			
	659.10.01 B Projesi	787.310,03		
	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			787.310,03

²⁶ Araştırma Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği'nin 8. Maddesinin 7. Fıkrasında;" Projelerin tamamlanmasına zorunlu nedenlerle imkân kalmaması veya projenin başarısızlıkla sonuçlanması nedeniyle iktisadi kıymet oluşmaması hâllerinde, Ar-Ge ve yenilik faaliyeti kapsamında yapılan ve önceki yıllarda aktifleştirilmiş olan tutarların doğrudan gider yazılacağı" hükmü ve TMS gereği 659 Diğer Olağan Gider ve Zararlar Hesabı kullanılmıştır. TMS baz alınmadan yapılacak olan muhasebe kaydında 689 Diğer Olağan Dışı Gider ve Zararlar Hesabı da kullanılabilir.

	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.02 B Projesi		787.310,03	
	Başarısız olan B projesi için yapılan ar-ge harcamalarının zarar kaydedilmesi			
	1.11.2017			
153	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			787.310,03
	990.50 Başarısız Ar-Ge Merkezi Projeleri			
	990.50.01 B Projesi	787.310,03		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			787.310,03
	991.50 Başarısız Ar-Ge Projeleri			
	991.50.01 B Projesi		787.310,03	
	Başarısız olan B projesine ait ar-ge harcamalarının nazım hesaplarda izlenmesi			
	3.11.2017			
154	102 BANKALAR HESABI			17.481,02
	102.01 Ziraat Bankası		17.481,02	
	549 ÖZEL FONLAR HESABI			17.481,02
	549.01 Ar-Ge Hibeleri			
	549.01.02 1501 TÜBİTAK Desteği		17.481,02	
	TÜBİTAK 1501 desteği kapsamında Ar-Ge merkezine verilen hibe			
	3.11.2017			
155	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			17.481,02
	990.10 A Projesi Hibe Destekleri			
	990.10.01 1501 TÜBİTAK Desteği	17.481,02		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			17.481,02

	991.10 A Projesi Hibe Destekleri			
	991.10.01 1501 TÜBİTAK Desteği		17.481,02	
	A Projesi için 1501 TÜBİTAK hibesinin nazım hesaplarda izlenmesi			
	5.11.2017			
156	335 PERSONELE BORÇLAR HESABI			151.724,51
	335.01 Ar-Ge Merkezi Personeli	151.724,51		
	102 BANKALAR HESABI			151.724,51
	102.01 Ziraat Bankası		151.724,51	
	Ar-Ge merkezi personeli ücretlerinin ödenmesi			
	14.11.2017			
157	193 PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR HESABI			19.309,24
	193.03 3. Geçici Vergilendirme Dönemi	19.309,24		
	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI HESABI			19.309,24
	360.10 Geçici Vergi			
	360.10.03 Üçüncü Geçici Vergi Dönemi		19.309,24	
	Üçüncü dönem tahakkuk eden geçici vergi tutarı ²⁷			
	16.11.2017			
158	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI HESABI			19.309,24
	360.10 Geçici Vergi			
	360.10.03 Üçüncü Geçici Vergi Dönemi	19.309,24		
	102 BANKALAR HESABI			19.309,24
	102.01 Ziraat Bankası		19.309,24	
	Üçüncü dönem tahakkuk eden geçici vergi tutarının ödenmesi			

²⁷ Geçici Vergi tahakkuk tablosu için bkz. Ek-7, üçüncü geçici vergilendirme dönemi beyannamesi için bkz. Ek-10

		16.11.2017			
159	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR				174.895,29
	990.30 Ar-Ge İndiriminden Sağlanan Geçici Vergi Avantajı				
	990.30.01 A Projesi Ar-Ge İndirimi Geçici Vergi Avantajı		80.795,73		
	990.30.02 B Projesi Ar-Ge İndirimi Geçici Vergi Avantajı		94.099,56		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR				174.895,29
	991.30 Geçici Vergi Ar-Ge İndirimi				
	991.30.01 A Projesi Ar-Ge İndiriminden Sağlanan Geçici Vergi Avantajı			80.795,73	
	991.30.02 B Projesi Ar-Ge İndiriminden Sağlanan Geçici Vergi Avantajı			94.099,56	
	Üçüncü geçici vergilendirme döneminden mahsup edilen ar-ge harcamasının şirkete kazandırdığı vergi avantajı				
		26.11.2017			
160	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI				2.666,00
	263.01 Ar-Ge Merkezi				
	263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri				
	263.01.01.02. Kira Giderleri		2.666,00		
	102 BANKALAR HESABI				2.666,00
	102.01 Ziraat Bankası			2.666,00	
	Ar-Ge Merkezi binasına ait Kasım ayı kira ödemesi				
		26.11.2017			
161	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR				2.666,00
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	990.01.02 Kira Gideri		2.666,00		

	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			2.666,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.02 Kira Gideri	2.666,00		
	Ar-Ge Merkezi için Ödenen Kira giderinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi			
	26.11.2017			
162	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI		1.200,00	
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01 A Projesi			
	263.01.01.08 Personel servis ve yemek gideri	1.200,00		
	102 BANKALAR HESABI			1.200,00
	102.01 Ziraat Bankası	1.200,00		
	Kasım ayı personel servis ve yemek gideri			
	26.11.2017			
163	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR		1.200,00	
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.07 Personel Servis ve Yemek Gideri	1.200,00		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			1.200,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.07 Personel Servis ve Yemek Gideri	1.200,00		
	personel servis ve yemek giderinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi			
	26.11.2017			
164	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI		2.499,32	
	360.01 Gelir Vergisi	2.499,32		
	102 BANKALAR HESABI			2.499,32

	102.01 Ziraat Bankası		2.499,32		
	Ekim ayı personele ait gelir vergisinin muhtasar beyanname ile ödenmesi				
	26.11.2017				
165	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			55.643,30	
	361.01 SGK İşçi Primi	30.254,25			
	361.02 SGK İşveren Primi	25.389,05			
	102 BANKALAR HESABI				55.643,30
	102.01 Ziraat Bankası		55.643,30		
	Ekim ayı SGK Prim borçlarının ödenmesi				
	30.11.2017				
166	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			92.698,71	
	263.01 Ar-Ge Merkezi				
	263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri				
	263.01.01.06 Ücret Tahakkuku				
	263.01.01.06.01 Brüt Ücret	81.693,00			
	263.01.01.06.02 SGK İşveren Primi	11.005,71			
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			20.445,45	
	136.01 Asgari Geçim İndirimi	2.666,20			
	136.02 Stopaj Teşvik Tutarı	7.937,70			
	136.03 SGK İşveren Primi Desteği	9.161,19			
	136.04 Damga Vergisi Teşviki	680,30			
	335 PERSONELE BORÇLAR HESABI				67.424,43
	335.01 Ar-Ge Merkezi Personeli		67.424,43		
	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI				12.108,21

	360.01 Ödenecek Gelir Vergisi		823,96	
	360.02 Asgari Geçim İndirimi		2.666,20	
	360.03 Stopaj Teşvik Tutarı		7.937,70	
	360.04 Damga Vergisi Teşviki		680,30	
	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			33.611,51
	361.01 SGK İşçi Primi		13.444,61	
	361.02 SGK İşveren Primi		11.005,71	
	361.03 SGK İşveren Primi Desteği		9.161,19	
	Kasım ayı ücret tahakkuku ²⁸²⁹			
	30.11.2017			
167	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			92.698,71
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.06. Personel Ücretleri	92.698,71		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			92.698,71
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.06. Personel Ücretleri		92.698,71	
	Kasım ayı teşvik kapsamındaki personel ücretlerinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi			

²⁸ “Araştırma Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği’nin 10. Maddesinin 3. Fıkrası gereği ek çalışma sürelerine ilişkin ücretler gelir vergisi stopajı teşvikinden faydalanamaz.” Buna göre; telafi çalışması karşılığı alınan ücret teşvik kapsamı dışında olup, 1 myo mezunu personele ait bordroda stopaj teşviki brüt ücret olan 2.700 TL üzerinden hesaplanmıştır.

²⁹ Araştırma Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği’nin 11. Maddesinin 1. Fıkrası gereği sigorta primi desteği uygulaması, gelir vergisinden istisna tutulan ücretler üzerinden hesaplanacaktır. Buna göre SGK işveren prim desteği de telafi ücretini kapsamayarak, 2.700 TL brüt ücret üzerinden hesaplanmıştır.

		30.11.2017			
168	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			17.779,20	
	990.05 5746 Sayılı Kanun Ücret Teşvikleri				
	990.05.01 A Projesi Stopaj Teşviki	7.937,70			
	990.05.03 A Projesi SGK İşveren Prim Desteği	9.161,19			
	990.05.05 A Projesi Damga Vergisi Teşviki	680,30			
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR				17.779,20
	991.05 5746 Sayılı Kanun Kapsamında Ücret Teşvikleri				
	991.05.01 A Projesi Stopaj Teşviki		7.937,70		
	991.05.03 A Projesi SGK İşveren Prim Desteği		9.161,19		
	991.05.05 A Projesi Damga Vergisi Teşviki		680,30		
	Kasım ayı 5746 sayılı kanun kapsamında personel ücretleri ile ilgili sağlanan teşvikler				
	30.11.2017				
169	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			11.284,20	
	360.02 Asgari Geçim İndirimi	2.666,20			
	360.03 Stopaj Teşvik Tutarı	7.937,70			
	360.04 Damga Vergisi Teşviki	680,30			
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI				11.284,20
	136.01 Asgari Geçim İndirimi		2.666,20		
	136.02 Stopaj Teşvik Tutarı		7.937,70		
	136.04 Damga Vergisi Teşviki		680,30		
	Kasım ayı ücret tahakkukundaki AGİ ve 5746 sayılı kanun gereği				
	yapılan stopaj teşvikinin hesaplar arası mahsubu				
	30.11.2017				

170	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			9.161,19	
	361.03 SGK İşveren Primi Desteği	9.161,19			
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			9.161,19	
	136.03 SGK İşveren Primi Desteği		9.161,19		
	Kasım ayı ücret tahakkukunda 5746 Sayılı Kanun gereği yapılan SGK İşveren Prim Desteğinin hesaplar arası mahsubu				
	30.11.2017				
171	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			7.660,07	
	263.01 Ar-Ge Merkezi				
	263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri				
	263.01.01.06 Ücret Tahakkuku				
	263.01.01.06.01 Brüt Ücret	6.253,12			
	263.01.01.06.02 SGK İşveren Primi	1.406,95			
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			180,77	
	136.01 Asgari Geçim İndirimi	133,31			
	136.04 Damga Vergisi Teşviki	47,46			
	335 PERSONELE BORÇLAR HESABI			4.651,19	
	335.01 Ar-Ge Merkezi Personeli		4.651,19		
	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			844,73	
	360.01 Gelir Vergisi		663,96		
	360.02 Asgari Geçim İndirimi		133,31		
	360.04 Damga Vergisi Teşviki		47,46		
	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			2.344,92	
	361.01 SGK İşçi Primi		937,97		
	361.02 SGK İşveren Primi		1.406,95		

	Stopaj teşviki kapsamına girmeyen destek personeli yönetici ile MYO mezunu personelin telafi ücretine ait Kasım ayı ücret tahakkuku			
	30.11.2017			
172	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			7.660,07
	990.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			
	990.03.05 Personel Ücretleri	7.660,07		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			7.660,07
	991.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			
	991.03.05 Personel Ücretleri		7.660,07	
	Stopaj teşviki kapsamına girmediğinden Ar-Ge İndirimine ilave edilemeyecek destek personeli yöneticinin Kasım ayı ücreti ile telafi ücreti			
	30.11.2017			
173	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			180,77
	360.02 Asgari Geçim İndirimi	133,31		
	360.04 Damga Vergisi Teşviki	47,46		
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			180,77
	136.01 Asgari Geçim İndirimi		133,31	
	136.04 Damga Vergisi Teşviki		47,46	
	Stopaj teşviki kapsamına girmeyen destek personeli sınıfındaki Ar-Ge merkezi yöneticisine ait Mayıs ayı ücret tahakkukunda ortaya çıkan AGİ'nin ve telafi ücretinin damga vergisinin hesaplar arası mahsubu			
	30.11.2017			
174	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			2.100,00
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01 A Projesi			

	263.01.01.03. Su Gideri	900,00		
	263.01.01.04. Elektrik Gideri	1.200,00		
	191 İNDİRİLECEK KDV HESABI			378,00
	191.01 %18 KDV	378,00		
	102 BANKALAR HESABI			2.478,00
	102.01 Ziraat Bankası		2.478,00	
	Ar-Ge Merkezi Su ve Elektrik Gideri			
	30.11.2017			
175	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			2.100,00
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.04. Elektrik - Su Gideri	2.100,00		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			2.100,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.04. Elektrik - Su Gideri		2.100,00	
	Kasım ayı elektrik ve su giderinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi			
	30.11.2017			
176	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			6.636,89
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01 A Projesi			
	263.01.01.20 Amortisman Giderleri			
	263.01.01.20.01 Taşıt Amortismanı	1.000,00		
	263.01.01.20.02 Bilgisayar Amortismanı	133,32		
	263.01.01.20.03 Turnike Sistemi Amortismanı	125,00		
	263.01.01.20.04 Buhar Jeneratörü Amortismanı	750,00		
	263.01.01.20.05 Test Cihazı Amortismanı	1.928,57		

	263.01.01.20.06 Kapalı Tip Soğutma	200,00		
	263.01.01.20.07 Soğuk Hava Deposu	2.500,00		
	257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI			4.136,89
	257.02 Ar-Ge Merkezi Amortismanları			
	257.02.01 Taşıt Amortismanı	1.000,00		
	257.02.02 Bilgisayar Amortismanı	133,32		
	257.02.03 Buhar Jeneratörü Amortismanı	750,00		
	257.02.04 Turnike Sistemi Amortismanı	125,00		
	257.02.05 Test Cihazı Amortismanı	1.928,57		
	257.02.06 Kapalı Tip Soğutma	200,00		
	268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HS.			2.500,00
	268.01 Ar-Ge Merkezi Amortismanları			
	268.01.01 Soğuk Hava Deposu Amortismanı	2.500,00		
	Aylık amortisman kaydı			
	30.11.2017			
177	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			6.636,89
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.15. Amortisman Gideri	5.576,17		
	990.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			
	990.03.15 Amortisman Gideri	1.060,72		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			6.636,89
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.15. Amortisman Gideri	5.576,17		
	991.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			
	991.03.15 Amortisman Gideri	1.060,72		

	Amortisman giderlerinin nazım hesaplarda izlenmesi (test cihazının 1501 TÜBİTAK Desteği ile desteklenen kısmına ilişkin amortisman tutarı Ar-Ge indirimine dahil değildir)			
	3.12.2017			
178	102 BANKALAR HESABI 102.01 Ziraat Bankası	17.481,02		17.481,02
	549 ÖZEL FONLAR HESABI 549.01 Ar-Ge Hibeleri 549.01.02 1501 TÜBİTAK Desteği		17.481,02	17.481,02
	TÜBİTAK 1501 desteği kapsamında Ar-Ge merkezine verilen hibe			
	3.12.2017			
179	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR 990.10 A Projesi Hibe Destekleri 990.10.01 1501 TÜBİTAK Desteği	17.481,02		17.481,02
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR 991.10 A Projesi Hibe Destekleri 991.10.01 1501 TÜBİTAK Desteği		17.481,02	17.481,02
	A Projesi için 1501 TÜBİTAK hibesinin nazım hesaplarda izlenmesi			
	5.12.2017			
180	335 PERSONELE BORÇLAR HESABI 335.01 Ar-Ge Merkezi Personeli	71.892,74		71.892,74
	102 BANKALAR HESABI 102.01 Ziraat Bankası		71.892,74	71.892,74
	Ar-Ge merkezi personeli ücretlerinin ödenmesi			
	20.12.2017			

181	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			2.000,00	
	263.01 Ar-Ge Merkezi				
	263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri				
	263.01.01.10 Patent Masrafı	2.000,00			
	102 BANKALAR HESABI				2.000,00
	102.01 Ziraat Bankası		2.000,00		
	Tamamlanan A projesinin patent başvuru masrafı				
	20.12.2017				
182	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			2.000,00	
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	990.01.10 Patent Masrafı	2.000,00			
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR				2.000,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	991.01.10 Patent Masrafı		2.000,00		
	Tamamlanan A projesinin patent başvuru masrafı				
	20.12.2017				
183	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			62.367,39	
	263.01 Ar-Ge Merkezi				
	263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri				
	263.01.01.06 Ücret Tahakkuku				
	263.01.01.06.01 Brüt Ücret	55.068,28			
	263.01.01.06.02 SGK İşveren Primi	7.299,11			
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI				13.742,24
	136.01 Asgari Geçim İndirimi	2.666,25			
	136.02 Stopaj Teşvik Tutarı	4.516,32			

	136.03 SGK İşveren Primi Desteği	6.107,42		
	136.04 Damga Vergisi Teşviki	452,25		
	335 PERSONELE BORÇLAR HESABI			45.716,32
	335.01 Ar-Ge Merkezi Personeli		45.716,32	
	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			8.049,29
	360.01 Ödenecek Gelir Vergisi		414,47	
	360.02 Asgari Geçim İndirimi		2.666,25	
	360.03 Stopaj Teşvik Tutarı		4.516,32	
	360.04 Damga Vergisi Teşviki		452,25	
	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			22.344,22
	361.01 SGK İşçi Primi		8.937,69	
	361.02 SGK İşveren Primi		7.299,11	
	361.03 SGK İşveren Primi Desteği		6.107,42	
	Aralık ayı ücret tahakkuku			
	20.12.2017			
184	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			62.367,39
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.06. Personel Ücretleri	62.367,39		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			62.367,39
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.06. Personel Ücretleri		62.367,39	
	Aralık ayı teşvik kapsamındaki personel ücretlerinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi			
	20.12.2017			
185	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			11.075,99

	990.05 5746 Sayılı Kanun Ücret Teşvikleri			
	990.05.01 A Projesi Stopaj Teşviki	4.516,32		
	990.05.03 A Projesi SGK İşveren Prim Desteği	6.107,42		
	990.05.05 A Projesi Damga Vergisi Teşviki	452,25		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			11.075,99
	991.05 5746 Sayılı Kanun Kapsamında Ücret Teşvikleri			
	991.05.01 A Projesi Stopaj Teşviki		4.516,32	
	991.05.03 A Projesi SGK İşveren Prim Desteği		6.107,42	
	991.05.05 A Projesi Damga Vergisi Teşviki		452,25	
	Aralık ayı 5746 sayılı kanun kapsamında personel ücretleri ile ilgili sağlanan teşvikler			
	20.12.2017			
186	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			7.634,82
	360.02 Asgari Geçim İndirimi	2.666,25		
	360.03 Stopaj Teşvik Tutarı	4.516,32		
	360.04 Damga Vergisi Teşviki	452,25		
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			7.634,82
	136.01 Asgari Geçim İndirimi		2.666,25	
	136.02 Stopaj Teşvik Tutarı		4.516,32	
	136.04 Damga Vergisi Teşviki		452,25	
	Aralık ayı ücret tahakkukundaki AGİ ve 5746 sayılı kanun gereği yapılan stopaj teşvikinin hesaplar arası mahsubu			
	20.12.2017			
187	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			6.107,42
	361.03 SGK İşveren Primi Desteği	6.107,42		

	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			6.107,42
	136.03 SGK İşveren Primi Desteği		6.107,42	
	Aralık ayı ücret tahakkukunda 5746 Sayılı Kanun gereği yapılan			
	SGK İşveren Prim Desteğinin hesaplar arası mahsubu			
	20.12.2017			
188	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			11.433,17
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri			
	263.01.01.06 Ücret Tahakkuku			
	263.01.01.06.01 Brüt Ücret	9.333,20		
	263.01.01.06.02 SGK İşveren Primi	2.099,97		
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			337,46
	136.01 Asgari Geçim İndirimi	266,62		
	136.04 Damga Vergisi Teşviki	70,84		
	335 PERSONELE BORÇLAR HESABI			7.009,86
	335.01 Ar-Ge Merkezi Personeli	7.009,86		
	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			1.260,82
	360.01 Gelir Vergisi	923,36		
	360.02 Asgari Geçim İndirimi	266,62		
	360.04 Damga Vergisi Teşviki	70,84		
	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI			3.499,95
	361.01 SGK İşçi Primi	1.399,98		
	361.02 SGK İşveren Primi	2.099,97		
	Stopaj teşviki kapsamına girmeyen destek personeli yönetici ile			
	devlet üniversitesi öğretim üyesine ait Aralık ayı ücret tahakkuku			

	20.12.2017			
189	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			11.433,17
	990.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			
	990.03.05 Personel Ücretleri	11.433,17		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			11.433,17
	991.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler			
	991.03.05 Personel Ücretleri		11.433,17	
	Stopaj teşviki kapsamına girmediğinden Ar-Ge İndirimine ilave edilemeyecek destek personeli yöneticinin ve kamu personeli olan öğretim üyesinin Kasım ayı ücreti			
	20.12.2017			
190	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			337,46
	360.02 Asgari Geçim İndirimi	266,62		
	360.04 Damga Vergisi Teşviki	70,84		
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			337,46
	136.01 Asgari Geçim İndirimi		266,62	
	136.04 Damga Vergisi Teşviki		70,84	
	Stopaj teşviki kapsamına girmeyen destek personeli sınıftaki Ar-Ge merkezi yöneticisine ve kamu personeli olan öğretim üyesine ait Aralık ayı ücret tahakkukunda ortaya çıkan AGİ ve Damga vergisi teşvikinin hesaplar arası mahsubu			
	26.12.2017			
191	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI			1.455,64
	360.01 Gelir Vergisi	1.455,64		
	102 BANKALAR HESABI			1.455,64
	102.01 Ziraat Bankası		1.455,64	
	Kasım ayı personele ait gelir vergisinin muhtasar beyanname ile ödenmesi			

	31.12.2017			
195	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			2.666,00
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01. A Projesi Ar-Ge Giderleri			
	263.01.01.02. Kira Giderleri	2.666,00		
	102 BANKALAR HESABI			2.666,00
	102.01 Ziraat Bankası		2.666,00	
	Ar-Ge Merkezi binasına ait Aralık ayı kira ödemesi			
	31.12.2017			
196	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			2.666,00
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.02 Kira Gideri	2.666,00		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			2.666,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.02 Kira Gideri		2.666,00	
	Ar-Ge Merkezi için Ödenen Kira giderinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi			
	31.12.2017			
197	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			1.900,00
	263.01 Ar-Ge Merkezi			
	263.01.01 A Projesi			
	263.01.01.03. Su Gideri	1.100,00		
	263.01.01.04. Elektrik Gideri	800,00		
	191 İNDİRİLECEK KDV HESABI			342,00
	191.01 %18 KDV	342,00		

	102 BANKALAR HESABI			2.242,00
	102.01 Ziraat Bankası		2.242,00	
	Ar-Ge Merkezi Su ve Elektrik Gideri			
	31.12.2017			
198	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			1.900,00
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	990.01.04. Elektrik - Su Gideri	1.900,00		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			1.900,00
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler			
	991.01.04. Elektrik - Su Gideri	1.900,00		
	Aralık ayı elektrik ve su giderinin Ar-Ge indirimine dahil edilmesi			
	31.12.2017			
199	102 BANKALAR HESABI			17.481,02
	102.01 Ziraat Bankası	17.481,02		
	549 ÖZEL FONLAR HESABI			17.481,02
	549.01 Ar-Ge Hibeleri			
	549.01.02 1501 TÜBİTAK Desteği	17.481,02		
	TÜBİTAK 1501 desteği kapsamında Ar-Ge merkezine verilen hibe			
	31.12.2017			
200	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			17.481,02
	990.10 A Projesi Hibe Destekleri			
	990.10.01 1501 TÜBİTAK Desteği	17.481,02		
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			17.481,02
	991.10 A Projesi Hibe Destekleri			
	991.10.01 1501 TÜBİTAK Desteği	17.481,02		

A Projesi için 1501 TÜBİTAK hibesinin nazım hesaplarda izlenmesi

31.12.2017

201

263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI

263.01 Ar-Ge Merkezi

263.01.01 A Projesi

263.01.01.20 Amortisman Giderleri

263.01.01.20.01 Taşıt Amortismanı

1.000,00

263.01.01.20.02 Bilgisayar Amortismanı

133,32

263.01.01.20.03 Turnike Sistemi Amortismanı

125,00

263.01.01.20.04 Buhar Jeneratörü Amortismanı

750,00

263.01.01.20.05 Test Cihazı Amortismanı

1.928,57

263.01.01.20.06 Kapalı Tip Soğutma

200,00

263.01.01.20.07 Soğuk Hava Deposu

2.500,00

257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI

257.02 Ar-Ge Merkezi Amortismanları

257.02.01 Taşıt Amortismanı

1.000,00

257.02.02 Bilgisayar Amortismanı

133,32

257.02.03 Buhar Jeneratörü Amortismanı

750,00

257.02.04 Turnike Sistemi Amortismanı

125,00

257.02.05 Test Cihazı Amortismanı

1.928,57

257.02.06 Kapalı Tip Soğutma

200,00

268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HS.

268.01 Ar-Ge Merkezi Amortismanları

268.01.01 Soğuk Hava Deposu Amortismanı

2.500,00

6.636,89

4.136,89

2.500,00

Aylık amortisman kaydı

		31.12.2017			
202	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			6.636,89	
	990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	990.01.10. Amortisman Gideri	5.576,17			
	990.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler				
	990.03.10 Amortisman Gideri	1.060,72			
	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR				
	991.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler				
	991.01.10. Amortisman Gideri		5.576,17		
	991.03 A Projesi Ar-Ge İndirimine İlave Edilmeyecekler				
	991.03.10 Amortisman Gideri		1.060,72		
	Amortisman giderlerinin nazım hesaplarda izlenmesi (Test cihazının 1501 TÜBİTAK desteği ile desteklenen kısmına ilişkin amortisman Ar-Ge indirimine dahil değildir)				
	31.12.2017				6.636,89
203	102 BANKALAR HESABI			74.250,00	
	102.01 Ziraat Bankası	74.250,00			
	549 ÖZEL FONLAR HESABI				
	549.01 Ar-Ge Hibeleri				
	549.01.03 1501 TÜBİTAK Desteği Test Cihazı Alımı		74.250,00		
	Test cihazı alımı için 1501 TÜBİTAK Desteği kapsamında sağlanan hibenin tahsil edilmesi				
	31.12.2017				74.250,00
204	990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR			74.250,00	
	990.10 A Projesi Hibe Destekleri				
	990.10.02 Test Cihazı Alımı TÜBİTAK Desteği	74.250,00			

	991 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR			74.250,00
	990.10 A Projesi Hibe Destekleri			
	990.10.02 Test Cihazı Alımı TÜBİTAK Desteği		74.250,00	
	1501 TÜBİTAK Desteği ile alınan test cihazına ait hibe tutarının nazım hesaplarında izlenmesi			
	31.12.2017			
205	260 HAKLAR HESABI³⁰			885.861,39
	260.01 Patent Oluşturma Gideri			
	260.01.01 Meyve Suyu Dolum Makinesi	885.861,39		
	263 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			885.861,39
	263.01.01.01. Hammadde Gideri		54.500,00	
	263.01.01.02 Kira Gideri		13.330,00	
	263.01.01.03 Su Gideri		9.785,00	
	263.01.01.04 Elektrik Gideri		9.930,00	
	263.01.01.05 Danışmanlık Gideri		800,00	
	263.01.01.06 Ücret Tahakkuku		749.829,88	
	263.01.01.07 Motorlu Taşıtlar Vergisi		1.000,00	
	263.01.01.08 Personel Yemek servis Gideri		9.600,00	
	263.01.01.09 Yol Harcırah Gideri		1.694,91	
	263.01.01.10 Patent Masrafı		2.000,00	
	263.01.01.20 Amortisman Gideri		33.391,60	
	Tamamlanan A projesi patentinin alınması ile ortaya çıkan fikri mülkiyet hakkının ilgili hesaba devri			

³⁰ TMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar Standardının 66. Maddesi gereği

	31.12.2017			
206	750 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI			177.172,27
	750.01 Ar-Ge Merkezi Projeleri	177.172,27		
	268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI			177.172,27
	268.01 Ar-Ge Merkezi Amortismanları			
	268.01.02 Meyve Suyu Dolum Mak.Amortismanı		177.172,27	
	Başarı ile biten A Projesine ait elde edilen Prototip için ayrılan amortisman payı ³¹³²			
	31.12.2017			
207	371 DÖNEM KARININ PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLERİ HESABI			37.155,24
	371.01 Geçici Vergi	37.155,24		
	193 PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR HESABI			37.155,24
	193.02 2. Geçici Vergilendirme Dönemi		17.846,00	
	193.03 3. Geçici Vergilendirme Dönemi		19.309,24	
	2017 yılında peşin ödenen geçici vergi ikinci ve üçüncü taksit tutarlarının dönem sonu hesaba aktarımı			
	31.12.2017			
207	370 DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI HESABI			837.276,97

³¹ A projesi amortisman hesaplama tablosu için bkz. Ek-11

³² (885.861,39/ 5yıl = 177,172,27 TL yıllık amortisman tutarı)

	370.01 2017 Yılına Ait Kurumlar Vergisi Karşılığı	837.276,97			
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI			362.685,05	
	136.10 Kurumlar Vergisi Ar-Ge İndirimi Tutarı	362.723,03			37.155,24
	371 DÖNEM KARININ PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLERİ HESABI				
	371.01 Geçici Vergi		37.155,24		
	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI HESABI				1.162.844,76
	360.20 2017 Yılı Kurumlar Vergisi		1.162.844,76		
	2017 yılı içinde ödenen geçici vergi toplamının düşülmesi ile ödenecek kurumlar Vergisi Tutarı				
	31.12.2017				
208	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI HESABI			362.723,03	
	360.20 2017 Yılı Kurumlar Vergisi	362.723,03			
	136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI				362.723,03
	136.10 Kurumlar Vergisi Ar-Ge İndirimi Tutarı		362.723,03		
	Ar-Ge indirimi dolayısıyla sağlanan Kurumlar Vergisi indirimi tutarının hesaplar arası mahsubu				
		<u>11.172.168</u>	<u>11.172.168</u>	<u>11.172.168</u>	<u>11.172.168</u>

A Projesinden elde edilen incelemeli patentin kiralanması durumunda yapılacak olan muhasebe kaydı aşağıdaki gibidir:

	05.01.2018			10.000,00	
Md.	181 GELİR TAHAKKUKLARI	<i>10.000,00</i>			
	181.01 Patent kira geliri				10.000,00
	649 DİĞER OLAĞAN GELİR VE KARLAR HS.		<i>10.000,00</i>		
	649.10 Patent Kiralama Geliri				
	A Projesi sonunda elde edilen Meyve Suyu Dolum Makinesine dair tahakkuk eden incelemeli patentin kira geliri				
	05.02.2018			10.000,00	
Md.	102 BANKALAR HS.	<i>10.000,00</i>			
	102.01 Ziraat Bankası				10.000,00
	181 GELİR TAHAKKUKLARI		<i>10.000,00</i>		
	181.01 Patent kira geliri				
	tahsil edilen patent kira geliri				

A PROJESİ HESAP ÖZETİ TABLOSU³³			
263 ARAŞTIRMA GELİŞTİRME HESABI	885.861,39 ₺		
263.01.01.01. Hammadde Gideri		54.500,00 ₺	
263.01.01.02 Kira Gideri		13.330,00 ₺	
263.01.01.03 Su Gideri		9.785,00 ₺	
263.01.01.04 Elektrik Gideri		9.930,00 ₺	
263.01.01.05 Danışmanlık Gideri		800,00 ₺	
263.01.01.06 Ücret Tahakkuku		<u>749.829,88 ₺</u>	
263.01.01.06.01 Brüt Ücret			658.381,65 ₺
263.01.01.06.02 SGK İşveren			91.448,23 ₺
263.01.01.07 MTV		1.000,00 ₺	
263.01.01.08 Pers. Yemek servis Gideri		9.600,00 ₺	
263.01.01.09 Yol Harcırah Gideri		1.694,91 ₺	
263.01.01.10 Patent Masrafı		2.000,00 ₺	
263.01.01.20 Amortisman Gideri		<u>33.391,60 ₺</u>	
263.01.01.20.01 Taşıt Amortismanı			5.300,00 ₺
263.01.01.20.02 Bilgisayar Amortismanı			666,60 ₺
263.01.01.20.03 Turnike Sistemi Amortismanı			625,00 ₺
263.01.01.20.04 Buhar Jeneratörü Amortismanı			3.750,00 ₺

³³ Tutarlar defter-i kebir kayıtlarından alınmış olup, defter-i kebir kayıtları için bkz Ek-1

263.01.01.20.05 Test Cihazı Amortismanı			13.500,00 ₺
263.01.01.20.06 Kapalı Tip Soğutma			800,00 ₺
263.01.01.20.07 Soğuk Hava Deposu			8.750,00 ₺
990 BORÇLU NAZIM HESAPLAR	1.235.510,63 ₺		
990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler		837.293,16 ₺	
990.01.01. Hammadde Kullanımı			54.500,00 ₺
990.01.02 Kira Gideri			13.330,00 ₺
A PROJESİ HESAP ÖZETİ TABLOSU DEVAMI			
990.01.03 Motorlu Taşıtlar Vergisi			1.000,00 ₺
990.01.04 Elektrik su kullanımı			19.715,00 ₺
990.01.05 Dışarıdan sağlanan fayda hizmet			800,00 ₺
990.01.06 Personel Ücretleri			708.686,63 ₺
990.01.07 Pers. Yemek servis gideri.			9.600,00 ₺
990.03.10 Personel Yol Harcırah Giderleri			1.694,91 ₺
990.01.15. Amortisman Gideri			25.966,62 ₺
990.01.10 Patent Masrafı			2.000,00 ₺
990.03 Ar-Ge İndirimine Dahil Edilmeyecekler		48.568,23 ₺	
990.03.05 Ar-Ge İndirimine Dahil Edilmeyen Personel. Ücretleri.			41.143,24 ₺
990.03.15 Amortisman Gideri			7.424,99 ₺
990.05 5746 Sayılı Kanun Kapsamında Ücret Teşvikleri		135.551,08 ₺	

990.05.01 A Projesi Stopaj Teşviki			60.158,43 ₺
990.05.03 A Projesi SGK İşveren Prim Desteği			70.194,78 ₺
990.05.05 A Projesi Damga Vergisi Teşviki			5.197,87 ₺
990.10 A Projesi Hibe Destekleri		214.098,16 ₺	
990.10.01 1501 TÜBİTAK Desteği			139.848,16 ₺
990.10.02 1501 TÜBİTAK Test Cihazı Alım Hibesi			74.250,00 ₺

B PROJESİ HESAP ÖZETİ TABLOSU			
<u>263 ARASTIRMA GELİSTİRME HESABI</u>	787.310,03 ₺		
263.01.02.01. Hammadde Gideri		56.000,00 ₺	
263.01.02.02 Kira Gideri		7.998,00 ₺	
263.01.02.03 Su Gideri		7.785,00 ₺	
263.01.02.04 Elektrik Gideri		7.930,00 ₺	
263.01.02.05 Danışmanlık Gideri		1.200,00 ₺	
263.01.02.06 Ücret Tahakkuku		683.222,07 ₺	
263.01.02.06.01 Brüt Ücret			600.581,20 ₺
263.01.02.06.02 SGK İşveren			82.640,87 ₺
263.01.02.07 MTV		1.000,00 ₺	
263.01.02.08 Pers. Yemek servis Gideri		10.800,00 ₺	
263.01.02.10 Büro ve Kırtasiye Giderleri		1.500,00 ₺	
263.01.02.20 Amortisman Gideri		9.874,96 ₺	
263.01.02.20.01 Taşıt Amortismanı			2.700,00 ₺
263.01.02.20.02 Bilgisayar Amortismanı			399,96 ₺
263.01.02.20.03 Turnike Sistemi Amortismanı			375 ₺
263.01.02.20.04 Buhar Jeneratörü Amortismanı			2.250,00 ₺
263.01.02.20.06 Kapalı Tip Soğutma			400,00 ₺
263.01.02.20.07 Soğuk Hava Deposu			3.750,00 ₺
<u>990 BORCLU NAZIM HESAPLAR</u>	957.319,27 ₺		
990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler		760.497,23 ₺	

990.02.01. Hammadde Kullanımı			56.000,00 ₺
990.02.02 Kira Gideri			7.998,00 ₺
990.02.03 Motorlu Taşıtlar Vergisi			1.000,00 ₺
990.02.04 Elektrik su kullanımı			15.715,00 ₺
990.02.05 Dışarıdan sağlanan fayda hizmet			1.200,00 ₺
990.02.06 Personel Ücretleri			656.409,27 ₺
B PROJESİ HESAP ÖZETİ TABLOSU DEVAMI			
990.02.07 Pers. Yemek servis gideri.			10.800,00 ₺
990.02.08 Büro ve Kırtasiye Gideri			1.500,00 ₺
990.02.15. Amortisman Gideri			9.874,96 ₺
990.04 Ar-Ge İndirimine Dahil Edilmeyecekler		26.812,80 ₺	
990.04.05 Ar-Ge İndirimine Dahil Edilmeyen Personel. Ücretleri.			26.812,80 ₺
990.05 5746 Sayılı Kanun Kapsamında Ücret Teşvikleri		125.571,69 ₺	
990.05.02 B Projesi Stopaj Teşviki			55.723,81 ₺
990.05.04 B Projesi SGK İşveren Prim Desteği			65.027,74 ₺
990.05.06 B Projesi Damga Vergisi Teşviki			4.820,14 ₺
990.20 B Projesi Hibe Destekleri		44.437,50 ₺	
990.20.01 1501 Temel Bilimler Desteği			44.437,50 ₺

A PROJESİ TEŞVİK KAPSAMINDAKİ YILLIK PERSONEL GİDERLERİNİN ANALİZİ

5746 SAYILI KANUN TEŞVİKLERİ OLMADAN PERSONELİN İŞVERENE MALİYETİ				5746 SAYILI KANUN GEREĞİ PERSONEL TEŞVİKİ SONRASI İŞVERENE MALİYET				TEŞVİK AVANTAJI	
AYLAR	BRÜT ÜCRET	SGK İŞVEREN PRİM TOPLAMI	TOPLAM İŞVERENE MALİYET	STOPAJ TEŞVİKİ	SGK İŞVEREN PRİMİ TEŞVİKİ	DAMGA VERGİSİ TEŞVİKİ	TEŞVİK SONRASI İŞVERENE MALİYET	AVANTAJ	AVANTAJLARIN İŞVEREN MALİYETİNE ETKİSİ
MAYIS	89.377,50 ₺	20.109,94 ₺	109.487,44 ₺	(7.937,70) ₺	(9.161,19) ₺	(678,38) ₺	91.710,16 ₺	17.777,28 ₺	%16
HAZİRAN	89.377,50 ₺	20.109,94 ₺	109.487,44 ₺	(7.937,70) ₺	(9.161,19) ₺	(678,38) ₺	91.710,16 ₺	17.777,28 ₺	%16
TEMMUZ	88.977,50 ₺	20.019,94 ₺	108.997,44 ₺	(7.889,25) ₺	(9.120,19) ₺	(675,34) ₺	91.312,65 ₺	17.684,78 ₺	%16
AĞUSTOS	89.377,50 ₺	20.109,94 ₺	109.487,44 ₺	(7.937,70) ₺	(9.161,19) ₺	(678,38) ₺	91.710,16 ₺	17.777,28 ₺	%16
EYLÜL	89.377,50 ₺	20.109,94 ₺	109.487,44 ₺	(7.937,70) ₺	(9.161,19) ₺	(678,38) ₺	91.710,16 ₺	17.777,28 ₺	%16
EKİM	89.377,50 ₺	20.109,94 ₺	109.487,44 ₺	(7.937,70) ₺	(9.161,19) ₺	(678,38) ₺	91.710,16 ₺	17.777,28 ₺	%16
KASIM	89.377,50 ₺	20.109,94 ₺	109.487,44 ₺	(7.937,70) ₺	(9.161,19) ₺	(678,38) ₺	91.710,16 ₺	17.777,28 ₺	%16
ARALIK	68.917,80 ₺	15.506,51 ₺	84.424,31 ₺	(4.516,32) ₺	(6.107,42) ₺	(452,25) ₺	73.348,32 ₺	11.075,99 ₺	%16
TOPLAM	694.160,30 ₺	156.186,07 ₺	850.346,37 ₺	(60.031,78) ₺	(70.194,78) ₺	(5.197,87) ₺	714.921,94 ₺	135.424,43 ₺	%16

Ar-Ge Merkezi Personelinin Toplam İşveren Maliyeti	850.346,37 ₺
Toplam Stopaj Teşviki	(60.031,78) ₺
Toplam SGK İşveren Primi Desteği	(70.194,78) ₺
Toplam Damga Vergisi Teşviki	(5.197,87) ₺
1501 Nolu TÜBİTAK Desteği Kapsamında Alınan Toplam Hibe Tutarı	(139.848,16) ₺
Teşvik Toplam Tutarı Sonrası Personelin İşverene Maliyeti	(575.073,78) ₺
Personel Giderinden Sağlanan % lik Avantaj	32%

Şirketin A Projesi için personel maliyeti toplam 850.346,37 ₺ iken, 5746 Sayılı Kanun ile sağlanan ve yukarıda ayrıntılı olarak tutarları verilen Stopaj, SGK İşveren primi ve damga vergisi teşvikinden sonra bu maliyet 714.921,94 ₺'e düşmüştür. Belirtilen bu üç teşvikin şirkete sağladığı mali fayda toplam 135.424,43 ₺ olup, işveren maliyetine % 16 oranında olumlu etkide bulunmuştur. Bunun yanında şirket A Projesi için 1501 Nolu TÜBİTAK Desteğinden personel giderleri kapsamında toplam 139.848,16 ₺ tutarında hibe sağlamıştır. Böylece işveren maliyeti toplamda 275.272,59 ₺ düşerek 575.073,78 ₺ olarak gerçekleşmiştir. Oransal olarak ifade etmek gerekirse, 1501 Nolu TÜBİTAK Desteği ile 5746 Sayılı Kanun kapsamındaki Stopaj, SGK İşveren Primi Desteği ve Damga Vergisi Teşvikinin A Projesi personel maliyetine etkisi % 32 oranında olmuştur. Buna göre personel maliyetinin % 32 lik kısmı şirketin kasasında kalarak, şirkete fon sağlanmıştır. Bu fonun % 24 ü şirkete nakdi hibe olarak doğrudan aktarılırken, % 8 lik kısmı, tahakkuk eden tutarlara belirli oranlarda indirim sağlanması yoluyla dolaylı yönden şirketi finanse etmiştir.

B PROJESİ TEŞVİK KAPSAMINDAKİ YILLIK PERSONEL GİDERLERİNİN ANALİZİ

5746 SAYILI KANUN TEŞVİKLERİ OLMADAN PERSONELİN İŞVERENE MALİYETİ				5746 SAYILI KANUN GEREĞİ PERSONEL TEŞVİKİ SONRASI İŞVERENE MALİYET				TEŞVİK AVANTAJI	
AYLAR	BRÜT ÜCRET	SGK İŞVEREN PRİM TOPLAMI	TOPLAM İŞVERENE MALİYET	STOPAJ TEŞVİKİ	SGK İŞVEREN PRİMİ TEŞVİKİ	DAMGA VERGİSİ TEŞVİKİ	TEŞVİK SONRASI İŞVERENE MALİYET	AVANTAJ	AVANTAJLARIN İŞVEREN MALİYETİNE ETKİSİ
MAYIS	105.669,50 ₺	23.775,64 ₺	129.445,14 ₺	(9.279,23) ₺	(10.831,12) ₺	(802,03) ₺	108.532,76 ₺	20.912,38 ₺	16%
HAZİRAN	106.069,50 ₺	23.865,64 ₺	129.935,14 ₺	(9.327,68) ₺	(10.872,62) ₺	(805,07) ₺	108.929,77 ₺	21.005,37 ₺	16%
TEMMUZ	105.669,50 ₺	23.775,64 ₺	129.445,14 ₺	(9.279,23) ₺	(10.831,12) ₺	(802,03) ₺	108.532,76 ₺	20.912,38 ₺	16%
AĞUSTOS	105.669,50 ₺	23.775,64 ₺	129.445,14 ₺	(9.279,23) ₺	(10.831,12) ₺	(802,03) ₺	108.532,76 ₺	20.912,38 ₺	16%
EYLÜL	105.669,50 ₺	23.775,64 ₺	129.445,14 ₺	(9.279,23) ₺	(10.831,12) ₺	(802,03) ₺	108.532,76 ₺	20.912,38 ₺	16%
EKİM	105.669,50 ₺	23.775,64 ₺	129.445,14 ₺	(9.279,23) ₺	(10.831,12) ₺	(802,03) ₺	108.532,76 ₺	20.912,38 ₺	16%
TOPLAM	634.417,00 ₺	142.743,84 ₺	777.160,84 ₺	(55.723,83) ₺	(65.028,22) ₺	4.815,22 ₺	651.593,57 ₺	125.567,27 ₺	16%
Ar-Ge Merkezi Personelinin Toplam İşveren Maliyeti				777.160,84 ₺					
Toplam Stopaj Teşviki				(55.723,83) ₺					
Toplam SGK İşveren Primi Desteği				(65.028,22) ₺					
Toplam Damga Vergisi Teşviki				(4.815,22) ₺					
5746 Sayılı Kanun Kapsamında Alınan Temel Bilimler Desteği Yıllık Toplam Tutarı				(44.437,50) ₺					
Teşvik Toplam Tutarı Sonrası Personelin İşverene Maliyeti				607.156,07 ₺					
Personel Giderinden Sağlanan % lik Avantaj				22%					

Şirketin B Projesi için personel maliyeti toplam 777.160,84 ₺ iken, 5746 Sayılı Kanun ile sağlanan ve yukarıda ayrıntılı olarak tutarları verilen Stopaj, SGK İşveren primi ve damga vergisi teşvikinden sonra bu maliyet 651.593,57 ₺'e düşmüştür. Belirtilen bu üç teşvikin şirkete sağladığı mali fayda toplam 125.567,27 ₺ olup, işveren maliyetine % 16 oranında olumlu etkide bulunmuştur. Bunun yanında şirket B Projesi için Temel Bilimler Desteği kapsamında toplam 44.437,50 ₺ tutarında hibe sağlamıştır. Böylece işveren maliyeti toplamda 170.004,77 ₺ düşerek 607.156,07 ₺ olarak gerçekleşmiştir. Oransal olarak ifade etmek gerekirse, 5746 Sayılı Kanun kapsamındaki Stopaj, SGK İşveren Primi Desteği ve Damga Vergisi Teşviki ile Temel Bilimler Desteğinin B Projesi personel maliyetine etkisi % 22 oranında olmuştur. Buna göre personel maliyetinin % 22 lik kısmı şirketin kasasında kalarak, şirkete fon sağlanmıştır. Bu fonun yaklaşık % 6 lık kısmı şirkete nakdi hibe desteği olarak doğrudan aktarılırken, kalan % 16 lık kısmı ise tahakkuk eden tutarlar üzerinden belirli oranlarda indirim yapılması ile dolaylı yünden şirketi finanse etmiştir.

AR-GE İNDİRİMİ HESAPLAMA TABLOSU			
2017 YILI TOPLAM AR- GE HARCAMASI			1.673.481,57
2017 YILI AR-GE İNDİRİMİNE DAHİL EDİLMEYECEK HARCAMA TOPLAMI			(75.381,03) ₺
A PROJESİ		(48.568,23) ₺	
B PROJESİ		(26.812,80) ₺	
2017 YILI ALINAN HİBE TUTARLARI			(258.535,66) ₺
5746 Sayılı Kanun Kapsamında Temel Bilimler Desteği		(44.437,50) ₺	
1501 Ar-Ge TÜBİTAK Desteği Personel Ücreti		(139.848,16) ₺	
1501 Ar-Ge TÜBİTAK Desteği Test Cihazı Alımı		(74.250,00) ₺	
2017 YILI AR-GE İNDİRİMİ TUTARI			1.339.564,88 ₺
2017 YILI İLAVE AR-GE İNDİRİMİ TUTARI			474.050,27 ₺
<u>2016 Yılı Ar-Ge Harcamasının Toplam Ciro İçindeki Oranı</u>		13%	
650.000/ 5.000.000			
<u>2017 Yılı Ar-Ge Harcamasının Toplam Ciro İçindeki Oranı</u>		40%	
1.598.100,54/ 4.000.000			
2017 YILI TOPLAM AR-GE İNDİRİM TUTARI			1.813.615,15 ₺

**AR-GE İNDİRİMİNİN KURUMLAR VERGİSİ ÜZERİNDEKİ YANSIMA
TABLOSU**

2017 Yılı Karı	6.000.000,00 TL
Kurumlar Vergisi Matrahı (A)	6.000.000,00 TL
Kurumlar Vergisi(%20)	1.200.000,00 TL
Ar-Ge İndirimi Tutarı	1.339.564,88 TL
İlave Ar-Ge İndirimi Tutarı	474.050,27 TL
Toplam Ar-Ge İndirimi Tutarı (B)	(1.813.615,15)TL
Kurumlar Vergisi Matrahı (A - B)	4.186.384,85 TL
Hesaplanan Kurumlar Vergisi	837.276,97 TL
Ödenen Geçici Vergi Tutarı	(37.155,24) TL
Ödenecek Kurumlar Vergisi Tutarı	800.121,73 TL
Ar-Ge İndiriminden Sağlanan Kurumlar Vergisi Avantajı	362.723,03 TL
Ar-Ge İndiriminden Sağlanan Kurumlar Vergisi Avantajı (%)	30%

Yukarıdaki tablo incelendiğinde Ar-Ge indiriminden önce 6.000.000 ₺ olan kurumlar vergisi matrahı, Ar-Ge indirim tutarının düşülmesinden sonra 4.186.384,85 ₺ olarak belirlenmiştir. Ar-Ge indirim tutarı öncesi 1.200.000 ₺ olan kurumlar vergisi tutarı ise, Ar-Ge indirim tutarının dikkate alınarak mahsup edilmesi sonrasında 837.276,97 ₺ olarak hesaplanmıştır. Hesaplanan tutarlar arasındaki farka bakıldığında; şirketin Ar-Ge indirim teşvikinden sağlamış olduğu kurumlar vergisi avantajı % 30 oranına tekabül eden 362.723,03 ₺ dir.

Şirketin Ar-Ge merkezinden ötürü yararlanmış olduğu tüm teşvik ve indirimlerin hesaplanması durumunda ise tablo aşağıdaki şekilde oluşmaktadır.

**AR-GE MERKEZİNE SUNULAN TEŞVİKLER VE AR-GE İNDİRİMİNİN SAĞLADIĞI
TOPLAM FON TABLOSU**

Toplam Stopaj Teşviki	115.755,59 TL
Toplam SGK İşveren Prim Desteği	135.222,52 TL
Toplam Hibe Destek Tutarları	258.535,66 TL
Toplam Kurumlar Vergisi Avantajı	362.723,03 TL
Toplam Damga Vergisi Teşviki	10.013,09 TL
Toplam Gümrük Vergisi İstisnası	25.000,00 TL
Patent Kira Geliri Kurumlar Vergisi İstisnası	12.000,00 TL
TOPLAM MALİ AVANTAJ	525.491,71 TL
2017 Yılı Toplam Ar-Ge Harcama Tutarı	1.673.354,92 TL
Teşviklerden Sağlanan Fayda Oranı	31%

Şirket 2017 yılı içerisinde yürütmüş olduğu A ve B Projesinden 115.755,59 ₺ stopaj teşviki, 135.222,52 ₺ SGK İşveren Prim Desteği, 258.535,66 ₺ nakdi hibe desteği, 362.723,03 ₺ kurumlar vergisi avantajı, 10.013,09 ₺ damga vergisi teşviki ve 25.000,00 ₺ lik gümrük vergisi istisnası kapsamında kaynak temin etmiştir.

Başarı ile sonuçlanarak incelemeli patenti alınan A Projesine ait patent kira gelirinin kurumlar vergisi istisnası da 12.000 ₺ olarak hesaplanmıştır. Şirketin Ar-Ge merkezi dolayısıyla sağlamış olduğu toplam mali avantaj 525.491,71 ₺ olarak gerçekleşmiştir.

Şirkete ait 2017 yılı karının hesaplanmasında, incelemeli patenti alınan A Projesi çıktısı Meyve suyu dolum makinesine ait 2017 yılında ayrılan 177.172,27 ₺ amortisman gideri, gelir tablosuna yansıtılarak kurumlar vergisi matrahından dönem gideri olarak indirilmiştir. Bunun yanında A projesi için yapılan her türlü Ar-Ge harcaması 263 Araştırma Geliştirme Giderleri Hesabında aktifleştirilmiş ve yılsonunda bu hesapta

kayıt altına alınmış olan Ar-Ge harcama tutarı üzerinden Ar-Ge indirimi hesaplanmıştır. Bu durumda şirket Ar-Ge merkezine sahip olmanın bir avantajını yaşayarak A Projesine ait yıllık itfa tutarını kurumlar vergisi matrahından hem dönem gideri, hem de Ar-Ge indirimi tutarı olmak üzere iki defa indirmiş olmaktadır. Durumu daha iyi görebilmek adına aşağıdaki tablo düzenlenmiştir.

GİDER TÜRÜ	KURUMLAR VERGİSİ MATRAHINA YANSIMASI	TUTARI	KURUMLAR VERGİSİ AVANTAJI
A Projesi İtfa Tutarı	Dönem gideri	177.172,27 ₺	35.434,45 ₺
A Projesi Ar-Ge Harcaması	Ar-Ge İndirimi	623.195₺ ³⁴	124.639 ₺
A Projesi Toplam Kurumlar Vergisi Avantajı			160.073,45 ₺

A Projesine ait 2017 yılı itfa tutarı 750 Araştırma ve Geliştirme Gideri Hesabı'nda muhasebeleştirilerek gelir tablosuna dönem gideri olarak aktarılmış ve kurumlar vergisi matrahından itfa tutarı indirilmiştir. Böylece şirket itfa payından ötürü 35.434,45 ₺ kurumlar vergisi avantajı sağlamıştır. Bunun dışında 5746 Sayılı Kanun ile Ar-Ge merkezine sağlanan Ar-Ge İndirimi teşvik unsurundan A Projesi adına faydalanmak için de, aynı kanun ile Ar-Ge harcaması kabul edilen nitelikteki Ar-Ge harcama tutarını, Ar-Ge indirimi olarak kurumlar vergisi matrahından indirmiştir. Ar-Ge indirimi olarak mahsup edilen tutarın içinde yine A Projesine ait itfa payını oluşturan Ar-Ge harcama tutarı da mevcut olduğundan, itfa tutarı matrahtan iki defa mahsup edilmiş olmaktadır. A projesinin toplam kurumlar vergisi avantajı 160.073,45 ₺ olarak gerçekleşmiştir.

³⁴ A Projesi Ar-Ge Harcama tutarı olan 885.861,39 TL'den, 6 Seri No'lu 5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliği'nin Ar-Ge ve tasarım indirimine konu edilebilecek harcamalar başlıklı 4. Maddesi'ne göre kapsam dışı kalan Ar-Ge harcamaları ile A Projesi Personeli için alınan yıllık toplam TÜBİTAK destek tutarı düşülmüştür. (885.861,39-(48.568,23+139.848,16+74.250,00)=623.195 TL)

Aynı şekilde B Projesi de başarısızlıkla sonuçlanmış ve 263 Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabı'nda B Projesi için yapılmış olan Ar-Ge harcamalarının tamamı doğrudan 659 Diğer Olağan Gider ve Zararlar Hesabı'na kaydedilerek zarar olarak gider hesaplarına aktarılmıştır. Bunun yanı sıra Ar-Ge indirimi hesaplanırken, 5746 Sayılı Kanun'a göre Ar-Ge harcaması niteliğindeki tüm Ar-Ge harcama tutarı kurumlar vergisi matrahından düşülmüş, böylece B Projesi Ar-Ge harcama tutarı bir kez daha kurumlar vergisi matrahından mahsup edilmiş olmuştur. Durumu daha net görebilmek adına aşağıdaki tablo düzenlenmiştir:

GİDER TÜRÜ	KURUMLAR VERGİSİ MATRAHINA YANSIMASI	TUTARI	KURUMLAR VERGİSİ AVANTAJI
B Projesi Ar-Ge Harcaması	Dönem gideri	787.310,03 ₺	157.462,00 ₺
B Projesi Ar-Ge Harcaması	Ar-Ge İndirimi	716.059,73 ₺ ³⁵	143.211,94 ₺
B Projesi Toplam Kurumlar Vergisi Avantajı			300.673,94 ₺

Buna göre şirketin Ar-Ge merkezinde yürüttüğü A ve B Projelerinden elde etmiş olduğu toplam mali avantaj 525.491,71 ₺ dir. Ar-Ge harcaması ile oranlandığında, şirket Ar-Ge çalışmalarına harcadığı meblağın % 31 ine isabet eden tutarı teşvik, indirim ve hibe unsurları ile şirkete fon olarak kazandırmıştır.

Bu tutardaki bir fon kaynağına ulaşabilmesi için , % 20 kar marjı ile satış yapması durumunda, 2.627.458,55 ₺ ciro elde etmesi gerekmektedir.

³⁵ B Projesi Ar-Ge Harcama tutarı olan 787.310,03 TL'den, 6 Seri No'lu 5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliği'nin Ar-Ge ve tasarım indirimine konu edilebilecek harcamalar başlıklı 4. Maddesi'ne göre kapsam dışı kalan Ar-Ge harcamaları ile B Projesi personeli için alınan yıllık toplam Temel Bilimler Hibesi tutarı düşülmüştür. (787.310,03-(26.812,80+44.437,50)=716.059,73 TL)

Ar-Ge merkezi'nin şirket üzerindeki etkisini görebilmek için aşağıdaki tabloda, Ar-Ge merkezi olmaması durumunda ödenecek olan kurumlar vergisi tutarı hesaplanmıştır:

AR-GE MERKEZİ OLMAMASI DURUMUNDA HESAPLANAN KURUMLAR VERGİSİ	
2017 Yılı Karı	6.000.000 ₺
B Projesi Ar-Ge Harcama Tutarı	787.310,03 ₺
A Projesi İtfa Payı	177.172,27 ₺
Ar-Ge Merkezi Olmaması Durumunda Kar	6.964.482,3₺
Ar-Ge Merkezi Olmaması Durumunda Kurumlar Vergisi	1.392.896,46 ₺
Ar-Ge Merkezine Sağlanan Teşvik Unsurları Sonucu Kurumlar Vergisi	837.276,97 ₺

Mevcut Ar-Ge merkezinin varlığında, Ar-Ge merkezine tanınan Ar-Ge indirimi teşvik unsuru ile 837.276,97 ₺ olarak hesaplanan kurumlar vergisi tutarı, şirket bünyesinde faaliyette olan bir Ar-Ge merkezi olmaması durumunda 1.392.896,46 ₺ olarak tahakkuk edecektir.

Ar-Ge merkezinin varlığı durumunda hesaplanan kurumlar vergisi tutarı ile Ar-Ge merkezi bulunmaması durumunda tahakkuk edecek kurumlar vergisi tutarı arasındaki 555.619,49 ₺ fark şirketin kasasında kalarak şirkete mali avantaj sağlamıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

İçinde bulunulan bilgi çağında, ülkelerin ve işletmelerin mevcut piyasalarda var olabilmelerinin yolu bilgi üretiminden geçmektedir. Bilgi üretimi ise gelişen teknolojiye dayalı üretim ile mümkün olabilmektedir. Günümüzde müşteriler daha kaliteli mal ve hizmeti, daha düşük maliyetlerle elde etmeyi arzularken, talepleri de hızlı bir devinim içerisindedir. Çünkü teknoloji hızla yenilikleri ve mevcut arz edilenden daha geliştirilmiş özelliklere sahip mal ve hizmeti piyasaya sürmeyi mümkün kılarken, piyasadaki alıcıların bundan etkilenmemeleri ve beklentilerinin aynı kalması mümkün değildir. Ülke ve işletmelerin bu beklentileri karşılayabilmeleri noktasında yatırım yaptıkları en önemli faaliyet alanı Ar-Ge çalışmaları olmaktadır.

Türkiye de Ar-Ge faaliyetlerine verdiği önemin bir göstergesi olarak, sanayi işletmelerini bünyelerinde Ar-Ge ve tasarım merkezi kurmaları konusunda cesaretlendirmekte; bu merkezlerde yürütülen projeler için çeşitli teşvik unsurları sağlamaktadır. Bunlardan bir tanesi de 5746 Sayılı Araştırma Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun ile bu merkezlere sağlanan teşviklerdir.

Yapılan araştırmalar sonucunda Türkiye'nin toplam ihracatı içerisinde ileri teknoloji ürün payının % 3'ün altında olduğu, gelişmiş ekonomilerde ise bu oranın çok daha yüksek gerçekleştiği görülmüştür. Türkiye'nin 2023 hedefleri arasında bulunan ihracatta ileri teknoloji ürün payının % 3'e çıkarılması noktasında, 5746 Sayılı Kanun ile temelleri atılan Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinin son derece önem arz ettiği ortadadır. Bu sebeple Türkiye'de bu merkezleri bünyelerine katarak, proje yürüten işletmelere 2008 yılında 5746 Sayılı Kanun ile vergi ve yükümlülükler kapsamında çeşitli teşvik unsurları getirilmiş, günümüze kadar bu teşvikler artarak devam etmiştir.

Devlet tarafından sağlanmakta olan bu teşvik unsurları ile Ar-Ge ve tasarım merkezi sayılarında oldukça artış yaşanmıştır. Ar-Ge Teşvikleri Genel Müdürlüğü'nün Mayıs/2019 döneminde paylaşmış olduğu istatistiki verilerde faaliyette bulunan Ar-Ge merkezi sayısı 1171 iken, faaliyette olan tasarım merkezi sayısı ise 347'e ulaşmıştır. Özellikle Ar-Ge merkezi sayısı 2016 yılında 5746 Sayılı Kanun ile ilgili Resmî

Gazetede yayınlanan Bakanlar Kurulu kararından sonra, 2019 yılına kadar % 250 oranında artış göstermiştir. Teşvik oranı ve teşvik unsuru arttıkça işletme bünyelerinde kurulan Ar-Ge ve tasarım merkezi sayılarında da hızlı bir artış yaşandığı görülmektedir. Bu durum devlet tarafından bu merkezlere sağlanan teşvik unsurlarının muhasebe kayıtlarına aktarılması aşamasında, kullanılması gereken hesaplar ve kayıt yöntemlerine ilişkin bilgi ihtiyacını doğurmuştur.

Bu çalışma ile amaçlanan da 5746 Sayılı Araştırma Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde muhasebe uygulamalarına ışık tutmaktır.

Çalışmada betimsel araştırma ve örnek olay yöntemi kullanılarak bünyesinde bir Ar-Ge merkezi kurmuş olan Özdil Gıda İmalat Makineleri Sanayi A.Ş.'nin 2017 yılına ilişkin mali nitelikli iş ve işlemlerinin sıralandığı bir örnek uygulama verilmiştir. Bu örnek uygulamada Ar-Ge merkezinde A ve B olmak üzere iki farklı projenin yürütüldüğü varsayılmıştır. A Projesi için 1501 Nolu TÜBİTAK Desteği personel giderleri ve alet ekipman alımı için kullandırılırken, B Projesi için 5746 Sayılı Kanun kapsamında Temel Bilimler Desteğinden faydalanılmıştır. Bu uygulamanın muhasebeleştirilmesi ile Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde muhasebe uygulamaları somut hale getirilerek açıklanmaya çalışılmıştır. Ar-Ge merkezine ait uygulamanın muhasebe kayıtlarına aktarımında, Ar-Ge merkezinde gerçekleştirilen Ar-Ge harcamaları için 263 Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabı kullanılarak harcamalar aktifleştirilmiş, devlet tarafından sağlanan teşvikler de dahil olmak üzere tüm Ar-Ge harcamaları Ar-Ge indiriminin doğru şekilde hesaplanmasının sağlanabilmesi amacıyla nazım hesaplarda ayrıntılı olarak izlenmiştir. Devlet tarafından nakdi destek olarak sağlanan hibelerin muhasebeleştirilmesinde ise TMS' de belirtilen sermaye yaklaşımı dikkate alınarak 549 Özel Fonlar Hesabı kullanılmıştır.

Muhasebe uygulamalarının sonunda elde edilen bulgular aşağıdaki gibidir:

Şirket bünyesinde faaliyet gösteren Ar-Ge merkezinde her iki proje için toplam 1.673.481,57 ₺ Ar-Ge harcaması yapılmış, B Projesi Ekim ayının sonunda daha fazla ilerletilemeyerek sonlandırıldığından proje maliyeti olan 787.310,03 ₺ doğrudan gider

yazılarak 263 Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabı'ndan düşülmüştür. Başarısız olan projeyi doğrudan gider yazma aşamasında TMS dikkate alınarak 659 Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Karlar Hesabı kullanılmıştır. Ar-Ge merkezi 2017 yılı Ar-Ge İndirimi tutarı 1.339.564,88 ₺ olarak hesaplanmıştır. Şirketin bir önceki yıla göre yıllık toplam Ar-Ge harcamasının toplam ciro içindeki oranını % 20 den fazla artırması ile 474.050,27 ₺ ilave Ar-Ge indirimini hesaplanmış olup toplam Ar-Ge indirim tutarı 1.813.615,15 ₺ olarak gerçekleşmiştir. Ar-Ge indiriminin Kurumlar Vergisi matrahından mahsup edilmesi ile birlikte kurumlar vergisinden sağlanan avantaj miktarı oransal olarak % 30 olup tutarı 362.723,03 ₺ olarak gerçekleşmiştir.

Personel giderleri için sağlanan teşvik tutarları incelendiğinde; toplam stopaj teşviki 115.755,59 ₺, SGK İşveren Prim Teşviki 135.222,52 ₺, Damga vergisi teşviki 10.013,09 ₺ olmak üzere toplam 260.991,20 ₺ personel giderleri için teşvik sağlanmıştır.

Gümrük vergisi istisnası kapsamında 25.000 ₺ lik bir istisnadan faydalanılmış, doğrudan nakdi yardım niteliğindeki hibe tutarları ise 258.535,66 ₺ olarak gerçekleşmiştir.

A Projesinin başarıya ulaşması ile birlikte alınan incelemeli patent 1 yıl süre ile 120.000 ₺'e kiraya verilmiş, Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen 5/B maddesi ile bu gelirin % 50 si kurumlar vergisinden istisna edilmiştir. Buna göre 12.000 ₺ kurumlar vergisi avantajı da patent kira gelirinden sağlanmıştır.

Başarısız olan B Projesi Ar-Ge harcama tutarı hem dönem gideri, hem Ar-Ge indirim tutarı olarak 2 defa kurumlar vergisi matrahından mahsup edilmiş olup B projesinden toplam 300.673,94 ₺ kurumlar vergisi avantajı sağlanmıştır.

Başarılı şekilde tamamlanarak incelemeli patenti alınan A Proje çıktısı meyve suyu dolm makinesi için ise 2017 yılı itfa payı dönem gideri olarak işletme gelirlerinden mahsup edilmiştir. Ayrıca İtfa tutarını da içinde barındıran A Projesine ait Ar-Ge harcama tutarı Ar-Ge indirimi kapsamında kurumlar vergisi matrahından mahsup

edilmiştir. Böylece A Projesi itfa payı iki defa kurumlar vergisi matrahından düşülerek, işletmeye toplam 160.073,45 ₺ kurumlar vergisi avantajı sağlamıştır.

Ar-Ge merkezi olmaması durumunda şirketin ödeyeceği kurumlar vergisi tutarı 1.392.896,46 ₺ olarak hesaplanmış, Ar-Ge merkezinin şirkete sağladığı olumlu katkı aradaki kurumlar vergisi farkı olan 555.619,49 ₺ olarak ortaya çıkmıştır.

Tüm teşvik unsurları birlikte değerlendirildiğinde Ar-Ge merkezi projelerinin şirkete sağlamış olduğu toplam mali avantaj tutarı 525.580,38 ₺ olup, toplam Ar-Ge harcamasının % 31'i oranında teşvik sağlanmıştır.

Şirketin % 20 kar payı ile satış yaptığı düşünüldüğünde, Ar-Ge merkezinin toplam mali avantaj tutarı olan 525.491,71 ₺ kara ulaşabilmek için 2.627.458,55 ₺ ciro elde edilmesi gerekmektedir.

Betimsel araştırma analizi ve örnek olay yöntemi ile oluşturulmuş olan uygulamanın muhasebe uygulamaları sonucunda görülmektedir ki, devletin Ar-Ge ve tasarım merkezlerine sağlamış olduğu teşvik unsurları, bünyelerinde bu merkezlerin faaliyet gösterdiği şirketler için ciddi bir finans kaynağı sağlamaktadır. Özellikle yüksek teknoloji alanında gerçekleştirilecek projelere sağlanacak olan teşvik unsurlarının artırılması ile ekonomik büyümenin ivme kazanacağı düşünülmektedir. Ancak sağlanan bu teşviklerin amacına hizmet etmesi için, teşvik kullanıcısı durumunda olan işletmelerin Ar-Ge kültürüne sahip olması önemlidir. Bu bakımdan artan teşvikler beraberinde Ar-Ge kültürünün artışına hizmet edecek eğitimleri de beraberinde getirmelidir. Aksi halde teşviklerin sağladığı mali avantajlar, devlet için vergi ziyanının ötesine geçmeyecektir.

KAYNAKÇA

2016/9092 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı. (01.08.2016). *1/8/2016 Tarihli ve 2016/9092 Sayılı Kararnamenin Eki.*

2016/9093 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı. (01.08.2016). *1/8/2016 Tarihli ve 2016/9093 Sayılı Kararnamenin Eki.*

2017 *Global Innovation 1000.* (2017, Ekim).
<https://www.strategyand.pwc.com/media/file/2017-Global-Innovation-1000-Fact-Pack.pdf>, (25.03.2018).

26814 *Sayılı Resmi Gazete. 5746 Sayılı Araştırma Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun,* (28.02.2008).

29797 *Sayılı Resmi Gazete. Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği,* (10.08.2016).

5746 *Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliği.* (30.09.2016).
<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/09/20160930-11.htm>, (19.04.2018)

ACI, A. (2015). *Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı(OECD) Ülkelerinin Ar-Ge Etkinliklerinin Veri Zarflama Analizi(VZA) Yöntemi İle Belirlenmesi.* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü.

ALBEZ, A. (2017). *Üretim İşletmelerinde Araştırma ve Geliştirme(Ar-Ge) Giderlerinin Muhasebeleştirilmesi. Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi.* 31(1): 85-100.

ANKARA YMM ODASI. *Ar-Ge Destekleri ve Arge Merkezleri.* (22.04.2016).
ankaraymmo.org.tr/api/v1/gridfile/download?id=5720a2a547a32ef025c969b,

(30.05.2019).

ARAP, İ., ve ERAT, V. (2017). Türkiye'nin Bilim Politikası: TÜBİTAK Üzerinden Bir Çözümleme. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 32(1): 323-339.

ARSLAN, C. (2016). *Ar-Ge Tasarım İle Teknokentlerde Vergi ve Muhasebe Uygulamaları (2. b.)*. Ankara: Argeveteknokent.com.

AYBARÇ, S., ve SELİM, S. (2017). Seçilmiş OECD Ülkelerinde Ar-Ge Faaliyetlerine Yönelik Kamu Harcamalarının Karşılaştırmalı Etkinlik Analizi. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*. 12(2): 115.

AYDIN, A. (2016). *Ar-Ge'ye Dayalı İçsel Büyüme Modelinin Türkiye Örneği*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Antalya: Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

_____, ve SOYLU, S. "*Dünyada ve Türkiye'de Ar-Ge Faaliyetleri*", Oda Raporu, Ankara:TMMOB Makina Mühendisleri Odası, 2018.

AYLUÇTARHAN, A., ve KAYA, S. (2018). *Vergi ve Gümrük Mevzuatı Dahil Dış Ticaret Muhasebesi*. İstanbul: İSMMMO.

BAĞCI, E. (2018). Endüstri 4.0: Yeni Üretim Tarzını Anlamak. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*. 9(24): 122-146.

BAYRAÇ, H. N., ve DOĞAN, E. (2018). Teknoloji Yoksulluğu ve Türkiye'de İhracatın İthalata Olan Bağımlılığı. *International Journal of Social Inquiry*. 11(1): 17-42.

BAYRAKTAROĞLU, H. (2016). Ar-Ge Harcamalarının Muhasebeleştirilmesi ve Net Satışlar İle Karlılığa Etkisi: Borsa İstanbul Sınai Endeksi Araştırması. *Mali Çözüm Dergisi*. (135): 69-88.

- BAYRAKTAROĞLU, S., BALABAN, Ö., ve ÖZDEMİR, Y. (2007). 360 Derece Geribildirim Sistemine Eleştirel Bir Bakış: Bir Örnek Olay. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*. 9(2): 185-201.
- BİRİNCİ, E. (2015). *Ar-Ge Harcamalarının Ekonomik Büyüme Üzerine Etkisi: İçsel Büyüme Modeli Zaman Serisi Analizi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- BOZDEMİR, E. (2018). Ar-Ge ve Yenilik Faaliyetlerinde Teşviklerin Muhasebe Standartları Açısından Değerlendirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi. *Mali Çözüm Dergisi*. (145): 13-40.
- ÇALTEKİN, M. (2017). *Teknoloji Geliştirme Bölgeleri İle Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde Vergi ve Sosyal Güvenlik Uygulamaları*. İstanbul: Pkf İstanbul.
- ÇETİN, C. (2019). *İleri Üretim Teknolojileri Kullanan İşletmelerde İnovasyon Yöntemi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Denizli: Pamukkale Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- ÇETİN, M., ve IŞIK, H. (2014). Türkiye ve Avrupa Birliği Ekonomilerinde Yenilikler ve Ar-Ge'nin Teşviki: Karşılaştırmalı Bir Değerlendirme. *Maliye Dergisi*. (166): 75-94.
- DEMİR, A. Z. (2014). *Ar-Ge ve İnovasyon Tercihlerinin İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- DERAN, A., ÖZULUCAN, A., ve ARSLAN, S. (2017). Araştırma ve Geliştirme Giderlerinin Vergi Mevzuatı, Ar-Ge İle İlgili Yasal Düzenlemeler; Tekdüzen Muhasebe Sistemi ve 38 No'lu Türkiye Muhasebe Standardına Göre Muhasebeleştirilmesi. *İşletme ve İktisat Çalışmaları Dergisi*. 5(4): 27-43.
- DOĞAN, M., ve YILDIZ, F. (2016). Araştırma ve Geliştirme Harcamalarının(Ar-Ge) Firma Karlılığı Üzerindeki Etkisi: BIST' te İşlem Gören İmalat Sanayi Firmaları

Üzerine Bir Araştırma. *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 14(4): 178-187.

DOĞU Marmara Kalkınma Ajansı(MARKA). *Doğu Marmara Bölgesi Özel Sektör Ar-Ge Merkezleri Genel Görünüm Raporu*. (2016,Mart).
<http://www.marka.org.tr/uploads//Files/sektor-ve-arastirma-raporlari/%C3%96zel%20Sekt%C3%B6r%20Ar-Ge%20Merkezleri%20Raporu.pdf> , (14.03.2018).

DRUCKER, P. F. (2002). The Discipline of Innovation. *Harvard Business Review*, 5-11.

DÜNYA EKONOMİK FORUMU. *Küresel Rekabet Raporu 2016-2017*. (28.09.2016).
 Tüsiad-Sabancı Üniversitesi Rekabet Forumu:
<http://ref.sabanciuniv.edu/tr/content/dunya-ekonomik-forumu-kuresel-rekabet-raporu-2016-2017>, (12.04.2018).

ERDEMİ, D. B. (2015). *Ar-Ge Yatırımları Finansal Performans İlişkisi: Bir Panel Veri Analizi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ERKEK, A. (2017, Mayıs). *2005-2015 Yılları Arasında Türkiye'de Uygulanan Ar-Ge ve İnovasyon Politikalarının Kobi'ler Üzerindeki Etkisi: Konya Tarım Alet ve Makineleri İmalat Sektörü Örneği* . (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Konya: KTO Karatay Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ERYAYAR, E. (2011). Endüstri Ürünleri Tasarımında Gestalt Teorisi Uygulaması. *Zeitschrift für die Welt der Türken Journal of World of Turks*. 5(2): 125-133.

EŞİYOK, B. A. (15.02.2018). *Yüksek Teknoloji İhracatında Türkiye*. Herkese Bilim Teknoloji: <https://www.herkesebilimteknoloji.com/yazarhp/yuksekteknoloji-ihracatinda-turkiye> ,(24.03.2018)

EUROPEAN COMMISSION. *10 Years Performance- World's Top R&D Investors*. (14.12.2018). <http://iri.jrc.ec.europa.eu/scoreboard18.html#modal-info2>, (09.03.2019).

_____. *European Innovation Scoreboard 2018*. (18.12.2018). <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/33147>, (06.03.2019).

_____. *The 2017 EU Industrial R&D Investment Scoreboard*. (tarih yok). <http://iri.jrc.ec.europa.eu/scoreboard17.html>, (22.03.2018).

_____. *The 2017 EU Industrial R&D Investment Scoreboard*. (2017). <http://iri.jrc.ec.europa.eu/scoreboard17.html>, (24.03.2018).

_____. *The 2018 EU Industrial R&D Investment Scoreboard*. (14.12.2018).

_____: <http://iri.jrc.ec.europa.eu/scoreboard.html>, (07.03.2019).

FİDANBOY, C. Ö. (2016). *Ulusal Ar-Ge Politikaları Bağlamında Temel Yetenek Tabanlı Ar-Ge Yönetimi Yaklaşımı: Teknokentler Örneği*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

FİDANCI, N. (2017). Araştırma-Geliştirme ve Tasarım Harcamalarının Vergisel Düzenlemeler ve Teşvikler Çerçevesinde İncelenmesi ve Muhasebeleştirilmesi. *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*. 10(1): 69-90.

FRASCATİ KILAVUZU. (2002). www.tubitak.gov.tr: https://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/BTYPD/kilavuzlar/frascati_tr.pdf, (15.04.2019).

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI-Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri İle Teknokentlerde *Mali Uygulamalar*. (tarih yok). Türk Tasarım Danışma Konseyi Web Sitesi: <http://www.tasarimkonseyi.gov.tr/konsey/mainpage.jsp#blog>, (02.04.2018).

GERÇEK, A. (2011). Ar-Ge Harcamalarının Önemi ve Türkiye'deki Durumu. *Bilanço Dergisi*. (132): 62-67.

Global Innovation Index 2018 Report. (10.07.2018). Global Innovation Index: <https://www.globalinnovationindex.org/gii-2018-report#>, (04.03.2019).

Global Innovation Index. (tarih yok). Global Innovation Index: <https://www.globalinnovationindex.org>, (05.03.2019).

GÖKÇE, N., ve Tellioglu, T. (2013). Araştırma ve Geliştirme Giderlerinin Kayıtlanması ve Raporlanması. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF Dergisi*. 15(1): 121-132.

GÜNEŞ, S. (2008). Kalkınma ve Gelişme Stratejilerinde Endüstriyel Tasarım Disiplinin Yeri: Ar - Ge Teşvikleri. *Sanat ve Tasarım Dergisi*. 1(1): 64-76.

GÜRSU, H. (Şubat, 2016). *Tasarım/AR-GE ve İnovasyon Üçlemesi*. Kalkınmada Anahtar Verimlilik: <https://anahtar.sanayi.gov.tr/tr/news/tasarim-ar-ge-ve-inovasyon-uclemesi/2240>, (20.02.2018).

GÜZEL, S. (2015). *Avrupa Birliği ve Türkiye'de Kobi'lere Yönelik Ar-Ge Teşvikleri: Bursa Uygulaması*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Bursa: Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

HASDOĞAN, G. (2009). Türkiye'de Devletin Endüstriyel Tasarıma Yönelik Girişimleri ve Endüstriyel Tasarımcılar Meslek Kuruluşunun Bu Girişimlerdeki Rolü. 4. *Ulusal Tasarım Kongresi Bildiri Kitabı*, (ss. 173-190), Düzenleyen İstanbul Teknik Üniversitesi Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü. İstanbul. 8-9 Ekim 2009

IŞIK, C. (2012). *Bilgi Ekonomilerinde Rekabet Üstünlüğü Oluşturulmasına Etki Eden Ar-Ge, İnovasyon, Patent ve Bilgi Teknolojilerinin Ekonomik Analiz: Türkiye Ekonomisi Üzerine Bir Uygulama*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Erzurum:

Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

KAVAK, Ç. (2009). Bilgi Ekonomisinde İnovasyon Kavramı ve Temel Göstergeleri. *XI. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri* (ss. 617-628), Düzenleyen Harran Üniversitesi. Şanlıurfa. 11-13 Şubat 2019.

KINDI, M. (2007, Ekim). *Türkiye'de Endüstriyel Tasarım İş Piyasası ve İstihdam Düzeyinde Temel Karakteristikleri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

KOÇAK, M. (2018). *Türkiye'de Vergi Teşviklerinin Ar-Ge Faaliyetleri Üzerindeki Etkisi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

KONAK, A. (2018). Yüksek Teknoloji İçeren Ürün İhracatının İhracat Hacmi ve Ekonomik Büyüme Üzerine Etkisi; Seçilmiş OECD Ülkeleri ve Türkiye Örneği. *Yönetim, Ekonomi, Edebiyat, İslami ve Politik Bilimler Dergisi*. 3(2): 56-80.

KOTAN, H. (2011). *Ar-Ge Desteğinin Şirket Satış, Karlılık ve Hisse Senedi Değerlerine Etkisi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü.

KUTBAY, H., ve ÖZ, E. (2017). Türkiye ve Seçilmiş Ülkelerde Ar-Ge Faaliyetlerine Yönelik Uygulanan Vergi Teşviklerinin Karşılaştırılması. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*. 24(3): 783-802.

KÜÇÜK, Ö. C. (2018). *Ar-Ge Harcamalarının Muhasebeleştirilmesi ve Vergi Açısından Denetimine İlişkin Bir Uygulama*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Küresel İnovasyon Endeksi 2017. (23.06.2017). Adana Sanayi Odası. <http://www.adaso.org.tr/WebDosyalar/K%C3%9CRESSEL%20%C4%B0NOVA%20E%20NDEKS%C4%B0%202017.pdf> , (21.02.2018).

- _____ 2017. (23.06.2017). Adana Sanayi Odası.
<http://www.adaso.org.tr/WebDosyalar/K%C3%9CRESSEL%20%C4%B0NOVA%20E%20NDEKS%C4%B0%202017.pdf>, (04.03.2019)
- MEGEP. (2011). *Maliyet Muhasebesi- Ürün ve Hizmet Maliyeti Modülü*. Ankara: MEB.
- ÖNDER, R., ve YILDIZ, A. (2017). 5520 ve 5746 Sayılı Kanunlar Çerçevesinde Ar-Ge Harcamalarının Vergisel Durumu. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 27(1): 141-158.
- ÖRÜCÜ, E., KILIÇ, R., ve SAVAŞ, A. (2011). Kobi'lerde İnovasyon Stratejileri ve İnovasyon Yapmayı Etkileyen Faktörler: Bir Uygulama. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*. 12(1): 58-73.
- ÖZDEMİR, N. (2011). *Ar-Ge Maliyetlerinin Vergi Mevzuatı ve Muhasebe Standartları Açısından Değerlemesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ÖZEROĞLU, A. İ. (2011). Türkiye'de Ar-Ge Düzenlemeleri ve Uygulamaları. *Dergipark*. 9(36): 105-114.
- ÖZGENÇ, A. (09.09.2018). *İnovasyon Yönetimi*. Ali Özgenç ile İnovasyon, Strateji, Yönetim: http://aliozgenic.typepad.com/ali_ozgenic/capital-yaz%C4%B1lar%C4%B1/page/5/, (13.01.2018).
- PAMUK, B., ve EROL, Ş. (2018). Türk Tasarım Kimliği Oluşturma Yolunda Ulusal Strateji ve Eylem Planları. *Social Sciences*. 13(2): 76-84.
- POLAT, M. (2016). *Ar-Ge Yatırımlarının Firmaların Finansal Performansına Etkisi: Bist'te İşlem Gören İmalat Şirketleri Üzerine Bir Uygulama*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- RESMİ GAZETE. (2016, Ağustos 10). *Araştırma, Geliştirme ve Tasarım*

Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği.
Ankara.

SANAYİ GAZETESİ. *Ar-Ge'nin Medar-ı İftiharları.* (20.12.2017).
www.sanayigazetesi.com: <http://www.sanayigazetesi.com.tr/ar-ge/ar-genin-medar-i-iftiharlari-2-h> 15836.html, (04.04.2018).

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI. (tarih yok). *Özel Sektör Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri Başvuru İzleme ve Değerlendirme Mevzuat El Kitabı.*
www.agtm.sanayi.gov.tr: <https://agtm.sanayi.gov.tr/Upload/SingleFile/Dosya-237-455.pdf>. (19.02.2018).

_____. *Ar-Ge Merkezleri.* (2019).
<https://btgm.sanayi.gov.tr/Handlers/DokumanGetHandler.ashx?dokumanId=b516ed07-e7e8-4bd8-bcc4-d3ef58a656cd>. (25.06.2019).

_____. *Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Yıllık Faaliyet Raporları.* (tarih yok). Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı:
<https://strateji.sanayi.gov.tr/page.html?sayfaId=f6f26a50-61ad-4856-a26e-34c71226b959&lang=tr>, (28.05.2019).

_____. *Tasarım Merkezleri.* (2019).
<https://btgm.sanayi.gov.tr/Handlers/DokumanGetHandler.ashx?dokumanId=e3c1b37e-8d9e-4f5c-82a6-810d38fc245f>. (25.06.2019).

SAZAK, C. (2007, Mart-Nisan). Ar-Ge İndirimi Uygulama Usul ve Esasları. *Mali Çözüm Dergisi.* (80): 241-252.

SIKI, N., ve ACARTÜRK, F. (2019). Türkiye'deki İlaç Ar-Ge Merkezlerinin Faaliyetlerinin Patent ve Yenilik Açısından Değerlendirilmesi. *Ankara Eczacılık Fakültesi Dergisi.* 43(1):44-63.

SOYDAN, B. (2017, Kasım). Ar-Ge 250: Türkiye'nin geleceği İçin Bir Pusula.

Turkishtime. 10-11.

SÖNMEZ, E. (2017). *Ar-Ge Destek Mekanizmalarının Firma Performansı Üzerine Etkilerine Yönelik Bir Araştırma*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI.(tarih yok). *Öncelikli Teknoloji Alanlarında Ticarileştirme Programı Eylem Planı*. http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/10/11Oncelikli_Teknoloji_Alanlarında_Ticarilestirme_Programi.pdf, (04.04.2019).

TAŞDEMİR, M., ve TAŞDEMİR, A. (2011). Öğretmen Adaylarının Bilimsel Araştırmaları İnceleme Yeterlilikleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. (26): 343-353.

TOBB. (2004). *Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Destekleri Rehberi*. Ankara: TOBB Yayınları.

TUNCER, S. (2010). *Türkiye'de Ar-Ge Teşvikleri ve Uygulaması*. Ankara: Yaklaşım.

TURKİSHTİME. *Ar-Ge 250 2015*. (2016). *Turkishtime Dergi*: <http://www.turkishtimedergi.com/wp-content/uploads/2017/11/AR-GE-250-2015.pdf>, (14.03.2018).

_____. *Ar-Ge 250 2016*. (2017, Kasım). *Turkishtime Dergisi*: <http://www.turkishtimedergi.com/wp-content/uploads/2017/11/AR-GE-250-2016.pdf>, (14.03.2018).

_____. *Ar-Ge 250 2017*. (2018). http://www.turkishtimedergi.com/wp-content/uploads/2018/12/AR-GE250_2017_2%20Low.pdf, (05.03.2019).

TÜBİTAK. (2005). Oslo Kılavuzu. *Yenilik Verilerinin Toplanması ve Yorumlanması*

İçin İlkeler. Ankara: OECD- Eurostat Ortak Yayını.

_____. *Özel Sektör Ar-Ge ve Yenilik Destekleri.* (tarih yok). TÜBİTAK:
http://marmarateknokent.tubitak.gov.tr/assets/pdf/teydeb_kitapcik.pdf,
(16.05.2019).

TÜİK. (25.05.2016). *Basın Odası Haberleri.* TÜİK:
http://www.tuik.gov.tr/basinOdasi/haberler/2016_64_20160525.pdf,
(13.01.2018).

_____. *Araştırma-Geliştirme Faaliyetleri Araştırması, 2017.* (28.11.2018).
<http://tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=27821>, (28.02.2019).

_____. *Dış Ticaret İstatistikleri, Temmuz 2017.* (29.08.2017).
<http://www.tuik.gov.tr/HbPrint.do?id=24828>, (15.02.2018).

_____. *İstatistiki Göstergeler.* (tarih yok). TÜİK.
http://tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1082, (28.02.2019).

_____. *Merkezi Yönetim Bütçesinden AR-GE Faaliyetleri İçin Ayrılan Ödenek ve Harcamalar, 2018.* Türkiye İstatistik Kurumu:
<http://tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=27742>, (28.02.2019)

_____. *Özet Yenilik Endeksi.* (2018):
<http://tuik.gov.tr/UstMenu.do?metod=istendeks>, (06.03.2019).

TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU. *Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler İçin Endüstriyel Tasarımların Tanıtımı.* (2003). www.turkpatent.gov.tr.
<https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/resources/temp/F4526FF8-CFD1-4116-BF86-C50C02BE51BD.pdf>, (23.05.2019).

ÜLGER, Ö., ve DURGUN, Ö. (2017). Seçilmiş OECD Ülkelerinde Ar-Ge Harcamalarının Büyüme Üzerine Etkileri. *Ömer Halisdemir Üniversitesi*

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. 10(4): 105-130.

ÜNAL, T., ve SEÇİLMİŞ, N. (2013). Ar-Ge Göstergeleri Açısından Türkiye ve Gelişmiş Ülkelerle Kıyaslaması. *İşletme ve İktisat Çalışmaları Dergisi*. 1(1): 12-25.

ÜNLÜ, C. E. (2004). Endüstriyel Tasarım Eğitiminin Geleceği Üzerine... *Endüstriyel Tasarım Eğitimi: İTÜEndüstriyel Tasarım Toplantıları 1998 ve 1999 Bildirileri*, (ss. 8-10). Düzenleyen İstanbul Teknik Üniversitesi Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü. İstanbul.

ÜNSAL, T. (2016). Türkiye’de Tasarım Destek Programlarının Yenilik Modelleri Perspektifinden Değerlendirilmesi. *MEGARON*. 11(1): 150-161.

WEF. (2018, Ekim). *Küresel Rekabetçilik Endeksi Raporu*.
<http://www.adaso.org.tr/WebDosyalar/K%C3%9CRESSEL%20REKABET%C3%87%C4%B0L%C4%B0K%20ENDEKS%C4%B0%20RAPORU%2004.01.2018.pdf>, (21.05.2019).

WIPO (World Intellectual Property Organization). Global Innovation Index 2018: China Cracks Top20.(10.07.2018).
https://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2018/article_0005.html, (05.03.2019).

WORLD ECONOMIC FORUM. *The Global Competitiveness Report 2017-2018*. (tarih yok).
<http://www3.weforum.org/docs/GCR2017-2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2017%E2%80%932018.pdf>, (09.03.2019).

YAMAK, A. (2017, Mayıs). *AR-GE Harcamalarının Yüksek Teknolojili Ürün İhracatı Üzerindeki Etkileri: Türkiye İncelemesi. Kalkınmada Anahtar Verimlilik*:
<http://anahtar.sanayi.gov.tr/tr/news/ar-ge-harcamalarinin-yukse-teknolojili->

[urun-ihracati-uzerindeki-etkileri-turkiye-incelemesi/9407](#), (24.03.2018).

YAVUZ, B. (2010). *Ar-Ge Faaliyetlerine İlişkin Teşvikler ve Ar-Ge Giderlerinin UMS-TMS Kapsamında Mali Tablolara Yansıtılması*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

YILDIZ, Ü. (2017, Temmuz). Brics Ülkeleri ve Türkiye'de Yüksek Teknoloji İhracatı ve Ekonomik Büyüme İlişkisinin Panel Veri Analizi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. (53): 26-34.

ZERENLER, M., TÜRKER, N., ve ŞAHİN, E. (2007). Küresel Teknoloji, Araştırma Geliştirme(Ar-Ge) ve Yenilik İlişkisi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. (17): 653-667.

www.businessdictionary.com. (tarih yok). *Industrial Design*.
www.businessdictionary.com/definition/industrial-design.html, (22.05.2019).

https://www.vergiportali.com/doc/Ar_Ge_SoruCevap2008.pdf. (13.01.2018).

<http://calismabarisisi.com/is-ve-sosyal-guvenlik/ar-ge-calisanlarina-iliskin-SGK-vergi-tesvikleri/>, (09.04.2018)

www.egesys.net/sunumlar/argetasarimmerkezi-sunumu-20160825.pdf, (14.04.2018).

www.gazi.edu.tr. (25.11.2016). *Ar-Ge & İnovasyon & Tasarım*. Gazi Üniversitesi Web Sitesi: gazi.edu.tr/posts/download?id=164610, (19.02.2018).

www.catiaturk.com. (22.03.2013). *Mühendislik Tasarımı*. www.catiaturk.com:
<http://www.catiaturk.com/arge/155/muhendislik-tasarimi-22.html>,
(23.05.2019).

www.dipmo.net. (tarih yok). *Tasarım Merkezi*. www.dipmo.net:
<https://dipmo.net/2016/09/13/tasarim-merkezi/>, (22.05.2019).

www.dipmo.net. (tarih yok). *Ar-Ge Merkezi*. Directive Collaborative Logical:
<http://dipmo.net/tag/arge-merkezi/>, (24.01.2018).

https://meclishaber.tbmm.gov.tr/develop/owa/haber_portal.aciklama?p1=139987
(01.07.2019).

<http://www.murataksoy.org/BordroHesaplama>, (15.03.2019)

EKLER

EK 1 - DEFTERİ KEBİR KAYITLARI

ANA HESAPLARA İLİŞKİN DEFTER-I KEBİR KAYITLARI

136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI		136.01 Asgari Geçim İndirimi		136.02 Stopaj Teşvik Tutarı	
44.555,29 ₺	24.562,98 ₺	5.865,64 ₺	5.865,64 ₺	17.216,93 ₺	17.216,93 ₺
183,77 ₺	19.992,31 ₺	133,31 ₺	133,31 ₺	17.265,38 ₺	17.265,38 ₺
44.647,79 ₺	183,77 ₺	5.865,64 ₺	5.865,64 ₺	17.168,48 ₺	17.168,48 ₺
183,77 ₺	24.614,47 ₺	133,31 ₺	133,31 ₺	17.216,93 ₺	17.216,93 ₺
44.462,81 ₺	20.033,32 ₺	5.865,64 ₺	5.865,64 ₺	17.216,93 ₺	17.216,93 ₺
183,77 ₺	183,77 ₺	133,31 ₺	133,31 ₺	17.216,93 ₺	17.216,93 ₺
2.000,00 ₺	24.511,49 ₺	5.865,64 ₺	5.865,64 ₺	7.937,70 ₺	7.937,70 ₺
44.555,30 ₺	19.951,32 ₺	133,31 ₺	133,31 ₺	4.516,32 ₺	4.516,32 ₺
183,77 ₺	183,77 ₺	5.865,64 ₺	5.865,64 ₺	115.755,60 ₺	115.755,60 ₺
44.555,30 ₺	2.000,00 ₺	133,31 ₺	133,31 ₺		
183,77 ₺	24.562,98 ₺	5.865,64 ₺	5.865,64 ₺		
44.555,29 ₺	19.992,32 ₺	133,31 ₺	133,31 ₺		
183,77 ₺	183,77 ₺	2.666,20 ₺	2.666,20 ₺		
20.443,47 ₺	24.562,98 ₺	133,31 ₺	133,31 ₺		
180,77 ₺	19.992,32 ₺	2.666,25 ₺	2.666,25 ₺		
13.742,24 ₺	183,77 ₺	266,62 ₺	266,62 ₺		
337,46 ₺	24.562,98 ₺	41.726,08 ₺	41.726,08 ₺		
362.723,03 ₺	19.992,31 ₺				
	183,77 ₺				
	11.282,28 ₺				
	9.161,19 ₺				
	180,77 ₺				
	7.634,82 ₺				
	6.107,42 ₺				
	337,46 ₺				
	362.723,03 ₺				
667.861,37	667.861,37 ₺				
136.03 Sgk İşveren Primi Desteği		136.04 Damga Vergisi Teşviki			
19.992,31 ₺	19.992,31 ₺	1.480,41 ₺	1.480,41 ₺		
20.033,32 ₺	20.033,32 ₺	50,46 ₺	50,46 ₺		
19.951,32 ₺	19.951,32 ₺	1.483,45 ₺	1.483,45 ₺		
19.992,32 ₺	19.992,32 ₺	50,46 ₺	50,46 ₺		
19.992,32 ₺	19.992,32 ₺	1.477,37 ₺	1.477,37 ₺		
19.992,31 ₺	19.992,31 ₺	50,46 ₺	50,46 ₺		
9.161,19 ₺	9.161,19 ₺	1.480,41 ₺	1.480,41 ₺		
6.107,42 ₺	6.107,42 ₺	50,46 ₺	50,46 ₺		
135.222,51 ₺	135.222,51 ₺	1.480,41 ₺	1.480,41 ₺		
		50,46 ₺	50,46 ₺		
		1.480,41 ₺	1.480,41 ₺		
		50,46 ₺	50,46 ₺		
		678,38 ₺	678,38 ₺		
		47,46 ₺	47,46 ₺		
		452,25 ₺	452,25 ₺		
		70,84 ₺	70,84 ₺		
		10.434,15 ₺	10.434,15 ₺		
136.05 Ar-Ge Personeli Yol Harcırahı		136.05.01 Ali ŞİMŞEK		136.10 Kurumlar Vergisi Ar-Ge İndirimi Tutarı	
2.000,00 ₺	2.000,00 ₺	2.000,00 ₺	2.000,00 ₺	362.723,03 ₺	362.723,03 ₺
2.000,00 ₺	2.000,00 ₺	2.000,00 ₺	2.000,00 ₺	362.723,03 ₺	362.723,03 ₺
150 İLK MADDE VE MALZEME HS.		181 GELİR TAHAKKUKLARI HS.		181.01 Patent Kira Geliri	
54.500,00 ₺	35.000,00 ₺	10.000,00 ₺	10.000,00 ₺	10.000,00 ₺	10.000,00 ₺
56.000,00 ₺	36.000,00 ₺	10.000,00 ₺	10.000,00 ₺	10.000,00 ₺	10.000,00 ₺
	39.500,00 ₺				
110.500,00 ₺	110.500,00 ₺				
193 PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR HS.		193.02 2. Geçici Vergilendirme Dönemi		193.03 3. Geçici Vergilendirme Dönemi	
17.846,00 ₺	37.155,24 ₺	17.846,00 ₺	17.846,00 ₺	19.309,24 ₺	19.309,24 ₺
19.309,24 ₺		17.846,00 ₺	17.846,00 ₺	19.309,24 ₺	19.309,24 ₺
37.155,24 ₺	37.155,24 ₺				
253 TESİS MAKİNE CİHAZLAR HESABI		253.04 Buhar Jenaratörü		253.02 Test Cihazı	
60.000,00 ₺		60.000,00 ₺		135.000,00 ₺	
135.000,00 ₺		60.000,00 ₺		135.000,00 ₺	
195.000,00 ₺					

ANA HESAPLARA İLİŞKİN DEFTER-I KEBİR KAYITLARI

254 TAŞITLAR HESABI		255.02.02 Turnike Sistemi		255.02.03 Kapalı Tip Soğutma Sistemi	
60.000,00 ₺		10.000,00 ₺		12.000,00 ₺	
60.000,00 ₺		10.000,00 ₺		12.000,00 ₺	
255 DEMİRBAŞLAR HESABI		257.02 Ar-Ge Merkezi Amortismanları		257.02.01 Taşıt Amortismanı	
8.000,00 ₺		2.008,32 ₺		1.000,00 ₺	
10.000,00 ₺		3.936,88 ₺		1.000,00 ₺	
12.000,00 ₺		4.136,88 ₺		1.000,00 ₺	
30.000,00 ₺		4.136,88 ₺		1.000,00 ₺	
		4.136,88 ₺		1.000,00 ₺	
		4.136,88 ₺		1.000,00 ₺	
		4.136,88 ₺		1.000,00 ₺	
		4.136,88 ₺		1.000,00 ₺	
		4.136,88 ₺		1.000,00 ₺	
		4.136,88 ₺		1.000,00 ₺	
		30.766,48 ₺		8.000,00 ₺	
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR		257.02.02 Bilgisayar Amortismanı		257.02.03 Buhar Jeneratörü Amortismanı	
		133,32 ₺		750,00 ₺	
		133,32 ₺		750,00 ₺	
		133,32 ₺		750,00 ₺	
		133,32 ₺		750,00 ₺	
		133,32 ₺		750,00 ₺	
		133,32 ₺		750,00 ₺	
		133,32 ₺		750,00 ₺	
		133,32 ₺		750,00 ₺	
		1.066,56 ₺		6.000,00 ₺	
257.02.04 Turnike Sistemi Amortismanı		257.02.05 Test Cihazı Amortismanı		257.02.06 Kapalı Tip Soğutma	
		1.928,57 ₺		200,00 ₺	
		1.928,57 ₺		200,00 ₺	
		1.928,58 ₺		200,00 ₺	
		1.928,57 ₺		200,00 ₺	
		1.928,57 ₺		200,00 ₺	
		1.928,57 ₺		200,00 ₺	
		1.928,57 ₺		200,00 ₺	
		13.500,00 ₺		1.200,00 ₺	
259 VERİLEN AVANSLAR HESABI		259.01 İthalat Sipariş Giderleri		260.01.01 Meyve Suyu Dolum Makinesi	
5.000,00 ₺	5.000,00 ₺	5.000,00 ₺	5.000,00 ₺	885.861,39 ₺	
5.000,00 ₺	5.000,00 ₺	5.000,00 ₺	5.000,00 ₺	885.861,39 ₺	
260 HAKLAR HESABI		260.01 Patent Oluşturma Gideri		260.01.01 Meyve Suyu Dolum Makinesi	
885.861,39 ₺		885.861,39 ₺		885.861,39 ₺	
885.861,39 ₺		885.861,39 ₺		885.861,39 ₺	

ANA HESAPLARA İLİŞKİN DEFTER-I KEBİR KAYITLARI

263 AR-GE GİD. HS.		264 ÖZEL MALİYETLER HS.		264.02 Soğuk Hava Deposu	
35.000,00 ₺	787.310,03 ₺	50.000,00 ₺		50.000,00 ₺	
2.666,00 ₺		50.000,00 ₺		50.000,00 ₺	
1.000,00 ₺					
4.240,00 ₺					
3.000,00 ₺					
2.000,00 ₺					
201.723,33 ₺		268 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HS.		268.01 Ar-Ge Merkezi Amortismanları	
8.143,80 ₺			2.500,00 ₺		2.500,00 ₺
2.008,32 ₺			2.500,00 ₺		2.500,00 ₺
36.000,00 ₺			2.500,00 ₺		2.500,00 ₺
3.000,00 ₺			2.500,00 ₺		2.500,00 ₺
39.500,00 ₺			2.500,00 ₺		2.500,00 ₺
202.123,87 ₺			177.172,27 ₺		177.172,27 ₺
8.143,80 ₺			189.672,27 ₺		189.672,27 ₺
2.666,00 ₺					
5.870,00 ₺					
3.936,89 ₺					
3.000,00 ₺					
1.000,00 ₺					
201.322,78 ₺		268.01.01 Soğuk Hava Deposu Amortismanı		268.01.02 Meyve Suyu Dolum Makinası Amortismanı	
8.143,80 ₺			2.500,00 ₺		177.172,27 ₺
6.158,00 ₺			2.500,00 ₺		177.172,27 ₺
2.666,00 ₺			2.500,00 ₺		
4.136,90 ₺			2.500,00 ₺		
3.000,00 ₺			2.500,00 ₺		
1.694,91 ₺			12.500,00 ₺		
201.723,33 ₺					
8.143,80 ₺		335 PERSONELE BORÇ.HS.		335.01 Ar-Ge Merkezi Personeli	
6.062,00 ₺		151.723,70 ₺	146.787,21 ₺	151.723,70 ₺	146.787,21 ₺
2.666,00 ₺		152.012,69 ₺	4.936,49 ₺	152.012,69 ₺	4.936,49 ₺
6.636,89 ₺		151.434,69 ₺	147.076,20 ₺	151.434,69 ₺	147.076,20 ₺
3.000,00 ₺		151.723,70 ₺	4.936,49 ₺	151.723,70 ₺	4.936,49 ₺
201.723,33 ₺		151.723,70 ₺	146.498,20 ₺	151.723,70 ₺	146.498,20 ₺
8.143,80 ₺		151.724,51 ₺	4.936,49 ₺	151.724,51 ₺	4.936,49 ₺
2.666,00 ₺		71.892,74 ₺	146.787,21 ₺	71.892,74 ₺	146.787,21 ₺
4.100,00 ₺			4.936,49 ₺		4.936,49 ₺
6.636,90 ₺			146.787,21 ₺		146.787,21 ₺
1.500,00 ₺			4.936,49 ₺		4.936,49 ₺
3.000,00 ₺			146.788,02 ₺		146.788,02 ₺
201.723,33 ₺			4.936,49 ₺		4.936,49 ₺
8.143,80 ₺			67.241,49 ₺		67.241,49 ₺
2.666,00 ₺			4.651,19 ₺		4.651,19 ₺
5.000,00 ₺			45.716,32 ₺		45.716,32 ₺
6.636,89 ₺			7.009,86 ₺		7.009,86 ₺
2.666,00 ₺		982.235,73 ₺	1.034.961,85 ₺	982.235,73 ₺	1.034.961,85 ₺
1.200,00 ₺					
92.388,54 ₺					
7.660,07 ₺					
2.100,00 ₺					
6.636,89 ₺					
2.000,00 ₺					
62.367,39 ₺					
11.433,17 ₺					
1.200,00 ₺					
2.666,00 ₺					
1.900,00 ₺					
6.636,89 ₺					
1.673.171,42 ₺	787.310,03 ₺				
885.861,39 ₺					

ANA HESAPLARA İLİŞKİN DEFTER-I KEBİR KAYITLARI

360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR

HS.		360.01 Ödenecek Gelir Vergisi		360.02 Asgari Geçim İndirimi	
1.000,00 ₺	1.000,00 ₺	2.500,12 ₺	1.785,81 ₺	5.865,64 ₺	5.865,64 ₺
24.562,98 ₺	26.348,79 ₺	2.502,67 ₺	714,31 ₺	133,31 ₺	133,31 ₺
183,77 ₺	898,08 ₺	2.497,57 ₺	1.788,36 ₺	5.865,64 ₺	5.865,64 ₺
2.500,12 ₺	26.402,83 ₺	2.500,12 ₺	714,31 ₺	133,31 ₺	133,31 ₺
24.614,47 ₺	898,08 ₺	2.500,12 ₺	1.783,26 ₺	5.865,64 ₺	5.865,64 ₺
183,77 ₺	1.000,00 ₺	2.499,32 ₺	714,31 ₺	133,31 ₺	133,31 ₺
2.502,67 ₺	26.294,75 ₺	1.455,64 ₺	1.785,81 ₺	5.865,64 ₺	5.865,64 ₺
1.000,00 ₺	898,08 ₺		714,31 ₺	133,31 ₺	133,31 ₺
24.511,49 ₺	17.846,00 ₺		1.785,81 ₺	5.865,64 ₺	5.865,64 ₺
183,77 ₺	26.348,79 ₺		714,31 ₺	133,31 ₺	133,31 ₺
17.846,00 ₺	898,08 ₺		1.785,01 ₺	5.865,64 ₺	5.865,64 ₺
2.497,57 ₺	26.348,79 ₺		714,31 ₺	133,31 ₺	133,31 ₺
24.562,98 ₺	898,08 ₺		791,68 ₺	2.666,20 ₺	2.666,20 ₺
183,77 ₺	26.347,99 ₺		663,96 ₺	133,31 ₺	133,31 ₺
2.500,12 ₺	898,08 ₺		414,47 ₺	2.666,25 ₺	2.666,25 ₺
24.562,98 ₺	19.309,24 ₺		923,36 ₺	266,62 ₺	266,62 ₺
183,77 ₺	12.073,96 ₺				
2.500,12 ₺	844,73 ₺				
24.562,98 ₺	8.049,29 ₺				
183,77 ₺	1.260,82 ₺				
19.309,24 ₺	1.162.844,76 ₺				
2.499,32 ₺					
11.282,28 ₺					
180,77 ₺					
7.634,82 ₺					
337,46 ₺					
1.455,64 ₺					
362.723,03 ₺					
586.249,66 ₺	1.387.709,22 ₺	16.455,56 ₺	17.793,39 ₺	41.726,08 ₺	41.726,08 ₺
	801.459,56 ₺				
360.03 Stopaj Teşvik Tutarı		360.04 Damga Vergisi Teşviki		360.05 MTV	
17.216,93 ₺	17.216,93 ₺	1.480,41 ₺	1.480,41 ₺	1.000,00 ₺	1.000,00 ₺
17.265,38 ₺	17.265,38 ₺	50,46 ₺	50,46 ₺	1.000,00 ₺	1.000,00 ₺
17.168,48 ₺	17.168,48 ₺	1.483,45 ₺	1.483,45 ₺		
17.216,93 ₺	17.216,93 ₺	50,46 ₺	50,46 ₺		
17.216,93 ₺	17.216,93 ₺	1.477,37 ₺	1.477,37 ₺		
17.216,93 ₺	17.216,93 ₺	50,46 ₺	50,46 ₺		
7.937,70 ₺	7.937,70 ₺	1.480,41 ₺	1.480,41 ₺		
4.516,32 ₺	4.516,32 ₺	50,46 ₺	50,46 ₺		
115.755,60 ₺	115.755,60 ₺	1.480,41 ₺	1.480,41 ₺		
		50,46 ₺	50,46 ₺		
		1.480,41 ₺	1.480,41 ₺		
		50,46 ₺	50,46 ₺		
		678,38 ₺	678,38 ₺		
		47,46 ₺	47,46 ₺		
		452,25 ₺	452,25 ₺		
		70,84 ₺	70,84 ₺		
		10.434,15 ₺	10.434,15 ₺		
360.10 Geçici Vergi		360.10.02 İkinci Geçici Vergi Dönemi		360.10.03 Üçüncü Geçici Vergi Dönemi	
17.846,00 ₺	17.846,00 ₺	17.846,00 ₺	17.846,00 ₺	19.309,24 ₺	19.309,24 ₺
19.309,24 ₺	19.309,24 ₺	17.846,00 ₺	17.846,00 ₺	19.309,24 ₺	19.309,24 ₺
37.155,24 ₺	37.155,24 ₺				
360.20 2017 Yılı Kurumlar Vergisi					
362.723,03 ₺	1.162.844,76 ₺				
362.723,03 ₺	1.162.844,76 ₺				
	800.121,73 ₺				

ANA HESAPLARA İLİŞKİN DEFTER-I KEBİR KAYITLARI

361 ÖD. SGK HS.		361.01 Sgk İşçi Primi		361.02 Sgk İşveren Primi	
19.992,31 ₺	73.142,62 ₺	30.254,26 ₺	29.257,06 ₺	25.389,05 ₺	23.893,25 ₺
55.643,31 ₺	2.493,00 ₺	30.314,25 ₺	997,20 ₺	25.438,06 ₺	1.495,80 ₺
20.033,32 ₺	73.292,63 ₺	30.194,25 ₺	29.317,05 ₺	25.340,06 ₺	23.942,26 ₺
55.752,31 ₺	2.493,00 ₺	30.254,26 ₺	997,20 ₺	25.389,05 ₺	1.495,80 ₺
19.951,32 ₺	72.992,63 ₺	30.254,25 ₺	29.197,05 ₺	25.389,06 ₺	23.844,26 ₺
55.534,31 ₺	2.493,00 ₺	30.254,25 ₺	997,20 ₺	25.389,05 ₺	1.495,80 ₺
19.992,32 ₺	73.142,63 ₺	14.344,60 ₺	29.257,06 ₺	12.355,69 ₺	23.893,25 ₺
55.643,31 ₺	2.493,00 ₺		997,20 ₺		1.495,80 ₺
19.992,32 ₺	73.142,63 ₺		29.257,05 ₺		23.893,26 ₺
55.643,31 ₺	2.493,00 ₺		997,20 ₺		1.495,80 ₺
19.992,31 ₺	73.142,61 ₺		29.257,05 ₺		23.893,25 ₺
55.643,30 ₺	2.493,00 ₺		997,20 ₺		1.495,80 ₺
9.161,19 ₺	33.516,56 ₺		13.406,63 ₺		10.948,74 ₺
6.107,42 ₺	2.344,92 ₺		937,97 ₺		1.406,95 ₺
26.700,29 ₺	22.344,22 ₺		8.937,69 ₺		7.299,11 ₺
	3.499,95 ₺		1.399,98 ₺		2.099,97 ₺
495.782,65 ₺	515.519,38 ₺	195.870,12 ₺	206.207,79 ₺	164.690,02 ₺	174.089,09 ₺

361.03 Sgk İşveren Primi Desteği	
19.992,31 ₺	19.992,31 ₺
20.033,32 ₺	20.033,32 ₺
19.951,32 ₺	19.951,32 ₺
19.992,32 ₺	19.992,32 ₺
19.992,32 ₺	19.992,32 ₺
19.992,31 ₺	19.992,31 ₺
9.161,19 ₺	9.161,19 ₺
6.107,42 ₺	6.107,42 ₺
135.222,51 ₺	135.222,50 ₺

370 DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI HESABI	
837.276,97 ₺	
837.276,97 ₺	

370.01 2017 Yılına Ait Kurumlar Vergisi Karşılığı

837.276,97 ₺	
837.276,97 ₺	

371 DÖNEM KARININ PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ HESABI	
37.155,24 ₺	37.155,24 ₺
37.155,24 ₺	37.155,24 ₺

371.01 Geçici Vergi

37.155,24 ₺	37.155,24 ₺
37.155,24 ₺	37.155,24 ₺

549 ÖZEL FONLAR HESABI	
	26.368,52 ₺
	26.368,52 ₺
	26.368,52 ₺
	26.368,52 ₺
	26.368,52 ₺
	17.481,02 ₺
	17.481,02 ₺
	17.481,02 ₺
	74.250,00 ₺
	258.535,66 ₺

549.01 Ar-Ge Hibelere

	26.368,52 ₺
	26.368,52 ₺
	26.368,52 ₺
	26.368,52 ₺
	26.368,52 ₺
	17.481,02 ₺
	17.481,02 ₺
	17.481,02 ₺
	74.250,00 ₺
	258.535,66 ₺

549.01.01 Temel Bilimler Desteği

	8.887,50 ₺
	8.887,50 ₺
	8.887,50 ₺
	8.887,50 ₺
	8.887,50 ₺
	44.437,50 ₺

549.01.02 1501 Ar-Ge Tübitak Desteği	
	17.481,02 ₺
	17.481,02 ₺
	17.481,02 ₺
	17.481,02 ₺
	17.481,02 ₺
	17.481,02 ₺
	17.481,02 ₺
	139.848,16 ₺

549.01.03 1501 Tübitak Desteği Test Cihazı Alımı

	74.250,00 ₺
	74.250,00 ₺

649 DİĞER OLAĞAN GELİR VE KARLAR HS.	
	10.000,00 ₺
	10.000,00 ₺

649.10 Patent Kiralama Geliri

	10.000,00 ₺
	10.000,00 ₺

ANA HESAPLARA İLİŞKİN DEFTER-I KEBİR KAYITLARI

659 DİĞER OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR HESABI		659.10 Ar-Ge Merkezi Projeleri	659.10.01 B Projesi
787.310,03 ₺		787.310,03 ₺	787.310,03 ₺
787.310,03 ₺		787.310,03 ₺	787.310,03 ₺
750 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ HESABI		750.01 Ar-Ge Merkezi Projeleri	
177.172,27 ₺		177.172,27 ₺	
177.172,27 ₺		177.172,27 ₺	
990 BORÇLU NAZIM HS.		990.05 5746 Sayılı Kanun Kapsamında Ücret Tesvikleri	
35.000,00 ₺		38.689,66 ₺	
2.666,00 ₺		38.782,14 ₺	
1.000,00 ₺		38.723,81 ₺	
4.240,00 ₺		38.689,66 ₺	
3.000,00 ₺		38.689,66 ₺	
2.000,00 ₺		38.689,66 ₺	
201.723,33 ₺		38.689,66 ₺	
38.689,65 ₺		17.777,28 ₺	
8.143,80 ₺		11.075,99 ₺	
2.008,32 ₺		261.117,86 ₺	
26.368,52 ₺			
36.000,00 ₺			
25.000,00 ₺			
3.000,00 ₺			
39.500,00 ₺			
202.123,87 ₺			
38.782,14 ₺			
8.143,80 ₺			
2.666,00 ₺			
5.870,00 ₺			
3.936,88 ₺			
26.368,52 ₺			
3.000,00 ₺			
1.000,00 ₺			
201.322,78 ₺			
38.597,16 ₺			
8.143,80 ₺			
6.158,00 ₺			
2.666,00 ₺			
4.136,88 ₺			
26.368,52 ₺			
108.734,74 ₺			
3.000,00 ₺			
1.694,91 ₺			
201.723,33 ₺			
38.689,66 ₺			
8.143,80 ₺			
6.062,00 ₺			
2.666,00 ₺			
6.636,89 ₺			
26.368,52 ₺			
3.000,00 ₺			
201.723,33 ₺			
38.689,66 ₺			
8.143,80 ₺			
2.666,00 ₺			
4.100,00 ₺			
6.636,88 ₺			
26.368,52 ₺			
1.500,00 ₺			
3.000,00 ₺			
201.723,33 ₺			
38.689,66 ₺			
8.143,80 ₺			
2.666,00 ₺			
5.000,00 ₺			
6.636,88 ₺			
787.310,03 ₺			
17.481,02 ₺			
174.895,29 ₺			
2.666,00 ₺			
1.200,00 ₺			
92.388,54 ₺			
		990.50 Başarılsız Ar-Ge Merkezi Projeleri	990.50.01 B Projesi
		787.310,03 ₺	787.310,03 ₺
		787.310,03 ₺	787.310,03 ₺
		990.40 Ar-Ge Merkezi Gümrük Vergisi İstisnası	990.40.01 Test Cihazı
		25.000,00 ₺	25.000,00 ₺
		25.000,00 ₺	25.000,00 ₺
		990 BORÇLU NAZIM HESABIN DEVAMI	
		17.777,28 ₺	
		7.840,84 ₺	
		2.100,00 ₺	
		6.636,88 ₺	
		17.481,02 ₺	
		2.000,00 ₺	
		62.367,39 ₺	
		11.075,99 ₺	
		11.433,17 ₺	
		1.200,00 ₺	
		2.666,00 ₺	
		1.900,00 ₺	
		17.481,02 ₺	
		6.636,88 ₺	
		74.250,00 ₺	
		3.288.819,03 ₺	

A PROJESINE AIT TALI HESAPLARA İLİŞKİN DEFTER-I KEBİR KAYITLARI

263.01.01.20 Amortisman Gideri		263.01.01.20.01 Taşıt Amortismanı		263.01.01.20.02 Bilgisayar Amortismanı	
1.054,16 ₺		550,00 ₺		66,66 ₺	
2.982,73 ₺		550,00 ₺		66,66 ₺	
3.082,73 ₺		550,00 ₺		66,66 ₺	
4.332,73 ₺		550,00 ₺		66,66 ₺	
4.332,74 ₺		550,00 ₺		66,66 ₺	
4.332,73 ₺		550,00 ₺		66,66 ₺	
6.636,89 ₺		1.000,00 ₺		133,32 ₺	
6.636,89 ₺		1.000,00 ₺		133,32 ₺	
33.391,60 ₺		5.300,00 ₺		666,60 ₺	
263.01.01.20.03 Turnike Sistemi Amortismanı		263.01.01.20.04 Buhar Jenaratörü Amortismanı		263.01.01.20.05 Test Cihazı Amortismanı	
62,50 ₺		375,00 ₺		1.928,57 ₺	
62,50 ₺		375,00 ₺		1.928,57 ₺	
62,50 ₺		375,00 ₺		1.928,57 ₺	
62,50 ₺		375,00 ₺		1.928,58 ₺	
62,50 ₺		375,00 ₺		1.928,57 ₺	
62,50 ₺		375,00 ₺		1.928,57 ₺	
125,00 ₺		750,00 ₺		1.928,57 ₺	
125,00 ₺		750,00 ₺		1.928,57 ₺	
625,00 ₺		3.750,00 ₺		13.500,00 ₺	
263.01.01.20.06 Kapalı Tip Soğutma		263.01.01.20.07 Soğuk Hava Deposu			
100,00 ₺		1.250,00 ₺			
100,00 ₺		1.250,00 ₺			
100,00 ₺		1.250,00 ₺			
100,00 ₺		2.500,00 ₺			
200,00 ₺		2.500,00 ₺			
200,00 ₺		2.500,00 ₺			
800,00 ₺		8.750,00 ₺			
150.01.02.01 A PROJESİ İMM		150.01.02.01.01 Regülatör		150.01.02.01.02 Basınç Düşürücü Kompresör	
54.500,00 ₺	15.000,00 ₺	15.000,00 ₺	15.000,00 ₺	7.000,00 ₺	7.000,00 ₺
	7.000,00 ₺	15.000,00 ₺	15.000,00 ₺	7.000,00 ₺	7.000,00 ₺
	30.000,00 ₺				
	2.500,00 ₺				
54.500,00 ₺	54.500,00 ₺				
150.01.02.01.03 Sıvı dolun Vanası		150.01.02.01.04 Somun			
30.000,00 ₺	30.000,00 ₺	2.500,00 ₺	2.500,00 ₺		
30.000,00 ₺	30.000,00 ₺	2.500,00 ₺	2.500,00 ₺		

Â PROJESINE AIT TALİ HESAPLARA İLİŞKİN DEFTER-I KEBİR KAYITLARI

990.05.01 A Projesi Stopaj Teşviki		990.05.03 A Projesi Sgk İşveren Prim Desteği		990.05.05 A Projesi Damga Vergisi Teşviki	
7.937,70 ₺		9.161,19 ₺		678,38 ₺	
7.937,70 ₺		9.161,19 ₺		678,38 ₺	
7.889,25 ₺		9.120,19 ₺		675,34 ₺	
7.937,70 ₺		9.161,19 ₺		678,38 ₺	
7.937,70 ₺		9.161,19 ₺		678,38 ₺	
7.937,70 ₺		9.161,19 ₺		678,38 ₺	
7.937,70 ₺		9.161,19 ₺		678,38 ₺	
4.516,32 ₺		6.107,42 ₺		452,25 ₺	
60.031,78 ₺		70.194,78 ₺		5.197,87 ₺	
990.10 A Projesi Hibe Destekleri		990.10.01 1501 Tübitak Desteği		990.01.08 Personel Yol Harcırah Giderleri	
17.481,02 ₺		17.481,02 ₺		1.694,91 ₺	
17.481,02 ₺		17.481,02 ₺		1.694,91 ₺	
17.481,02 ₺		17.481,02 ₺			
17.481,02 ₺		17.481,02 ₺			
17.481,02 ₺		17.481,02 ₺			
17.481,02 ₺		17.481,02 ₺			
17.481,02 ₺		17.481,02 ₺			
17.481,02 ₺		17.481,02 ₺			
139.848,16 ₺		139.848,16 ₺			
990.30.01 A Projesi Ar-Ge İndiriminden Sağlanan Geçici Vergi Avantajı					
50.734,85 ₺					
80.795,73 ₺					
131.530,58 ₺					

B PROJESİNE AİT TALİ HESAPLARA İLİŞKİN DEFTER-İ KEBİR KAYITLARI

150.01.02.02 B Projesi İMM		150.01.02.02.01 Regülatör		150.01.02.02.02 Sterilizatör	
56.000,00 ₺	20.000,00 ₺	20.000,00 ₺	20.000,00 ₺	18.000,00 ₺	18.000,00 ₺
	18.000,00 ₺	20.000,00 ₺	20.000,00 ₺	18.000,00 ₺	18.000,00 ₺
	10.000,00 ₺				
	4.800,00 ₺				
	3.200,00 ₺				
56.000,00 ₺	56.000,00 ₺				
150.01.02.02.03 Azot Tüpü		150.01.02.02.04 Cıvata		150.01.02.02.05 Muhtelif Malzeme	
10.000,00 ₺	10.000,00 ₺	4.800,00 ₺	4.800,00 ₺	3.200,00 ₺	3.200,00 ₺
10.000,00 ₺	10.000,00 ₺	4.800,00 ₺	4.800,00 ₺	3.200,00 ₺	3.200,00 ₺
263.01.02 B Projesi Ar-Ge Gid.		263.01.02.01. Hammadde Gideri		263.01.02.02 Kira Gideri	
20.000,00 ₺	787.310,03 ₺	20.000,00 ₺		1.333,00 ₺	
1.333,00 ₺		36.000,00 ₺		1.333,00 ₺	
500,00 ₺		56.000,00 ₺		1.333,00 ₺	
2.120,00 ₺				1.333,00 ₺	
1.800,00 ₺				1.333,00 ₺	
1.200,00 ₺				1.333,00 ₺	
109.334,79 ₺				7.998,00 ₺	
4.468,80 ₺					
954,16 ₺					
36.000,00 ₺					
1.800,00 ₺					
109.735,33 ₺		263.01.02.03 Su Gideri		263.01.02.04 Elektrik Gideri	
4.468,80 ₺		320,00 ₺		1.800,00 ₺	
1.333,00 ₺		1.360,00 ₺		1.575,00 ₺	
2.935,00 ₺		1.584,00 ₺		1.495,00 ₺	
954,16 ₺		1.771,00 ₺		1.260,00 ₺	
1.800,00 ₺		1.250,00 ₺		800,00 ₺	
500,00 ₺		1.500,00 ₺		1.000,00 ₺	
		7.785,00 ₺		7.930,00 ₺	
109.334,79 ₺					
4.468,80 ₺					
3.079,00 ₺					
1.333,00 ₺		263.01.02.05 Danışmanlık Gideri		263.01.02.06 Ücret Tahakkuku	
1.054,16 ₺		1.200,00 ₺		109.334,79 ₺	
1.800,00 ₺		1.200,00 ₺		4.468,80 ₺	
109.334,79 ₺				109.735,33 ₺	
4.468,80 ₺				4.468,80 ₺	
3.031,00 ₺				109.334,79 ₺	
1.333,00 ₺				4.468,80 ₺	
2.304,16 ₺				109.334,79 ₺	
1.800,00 ₺				4.468,80 ₺	
109.334,79 ₺				109.334,79 ₺	
4.468,80 ₺				4.468,80 ₺	
1.333,00 ₺				109.334,79 ₺	
2.050,00 ₺				4.468,80 ₺	
2.304,16 ₺				683.222,08 ₺	
1.500,00 ₺					
1.800,00 ₺					
109.334,79 ₺					
4.468,80 ₺					
1.333,00 ₺					
2.500,00 ₺					
2.304,16 ₺					
787.310,03 ₺	787.310,03 ₺				

B PROJESİNE AİT TALİ HESAPLARA İLİŞKİN DEFTER-İ KEBİR KAYITLARI

263.01.02.06.01 Brüt Ücret		263.01.02.06.02 Sık İşveren		263.01.02.07 MTV	
96.390,27 ₺		12.944,51 ₺		500,00 ₺	
3.648,00 ₺		820,80 ₺		500,00 ₺	
96.741,82 ₺		12.993,51 ₺		1.000,00 ₺	
3.648,00 ₺		820,80 ₺			
96.390,27 ₺		12.944,51 ₺			
3.648,00 ₺		820,80 ₺			
96.390,27 ₺		12.944,51 ₺			
3.648,00 ₺		820,80 ₺			
96.390,27 ₺		12.944,51 ₺			
3.648,00 ₺		820,80 ₺			
96.390,28 ₺		12.944,51 ₺			
3.648,00 ₺		820,80 ₺			
600.581,20 ₺		82.640,87 ₺			
263.01.02.08 Pers. Yemek servis Gideri		263.01.02.10 Büro ve Kırtasiye Giderleri		263.01.02.20 Amortisman Gideri	
1.800,00 ₺		1.500,00 ₺		954,16 ₺	
1.800,00 ₺		1.500,00 ₺		954,16 ₺	
1.800,00 ₺				1.054,16 ₺	
1.800,00 ₺				2.304,16 ₺	
1.800,00 ₺				2.304,16 ₺	
1.800,00 ₺				2.304,16 ₺	
10.800,00 ₺				9.874,96 ₺	
263.01.02.20.01 Taşıt Amortismanı		263.01.02.20.02 Bilgisayar Amortismanı		263.01.02.20.03 Turnike Sistemi Amortismanı	
450,00 ₺		66,66 ₺		62,50 ₺	
450,00 ₺		66,66 ₺		62,50 ₺	
450,00 ₺		66,66 ₺		62,50 ₺	
450,00 ₺		66,66 ₺		62,50 ₺	
450,00 ₺		66,66 ₺		62,50 ₺	
450,00 ₺		66,66 ₺		62,50 ₺	
2.700,00 ₺		399,96 ₺		375,00 ₺	
263.01.02.20.04 Buhar Jenaratörü Amortismanı		263.01.02.20.06 Kapalı Tip Soğutma			
375,00 ₺		100,00 ₺			
375,00 ₺		100,00 ₺			
375,00 ₺		100,00 ₺			
375,00 ₺		100,00 ₺			
375,00 ₺		400,00 ₺			
375,00 ₺					
2.250,00 ₺					
263.01.02.20.07 Soğuk Hava Deposu		659.10.01 B Projesi			
1.250,00 ₺		787.310,03 ₺			
1.250,00 ₺		787.310,03 ₺			
1.250,00 ₺					
3.750,00 ₺					

B PROJESİNE AİT TALİ HESAPLARA İLİŞKİN DEFTER-İ KEBİR KAYITLARI

990.02 Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler	990.02.01 Hammadde Kullanımı	990.02.02 Kira Gideri Ar-Ge İndirimi
20.000,00 ₺	20.000,00 ₺	1.333,00 ₺
1.333,00 ₺	36.000,00 ₺	1.333,00 ₺
500,00 ₺	56.000,00 ₺	1.333,00 ₺
2.120,00 ₺		1.333,00 ₺
1.800,00 ₺		1.333,00 ₺
1.200,00 ₺		1.333,00 ₺
109.334,79 ₺		7.998,00 ₺
954,16 ₺		
36.000,00 ₺		
1.800,00 ₺		
109.735,33 ₺		
1.333,00 ₺	990.02.03 Motorlu Taşıtlar Vergisi	990.02.04 Elektrik su kullanımı
2.935,00 ₺	500,00 ₺	2.120,00 ₺
954,16 ₺	500,00 ₺	2.935,00 ₺
1.800,00 ₺	1.000,00 ₺	3.079,00 ₺
500,00 ₺		3.031,00 ₺
109.334,79 ₺		2.050,00 ₺
3.079,00 ₺		2.500,00 ₺
1.333,00 ₺		15.715,00 ₺
1.054,16 ₺		
1.800,00 ₺		
109.334,79 ₺	990.02.05 Dışarıdan sağlanan fayda hizmet	990.02.06. Personel Ücretleri
3.031,00 ₺	1.200,00 ₺	109.334,79 ₺
1.333,00 ₺	1.200,00 ₺	109.735,33 ₺
2.304,16 ₺		109.334,79 ₺
1.800,00 ₺		109.334,79 ₺
109.334,79 ₺		109.334,79 ₺
1.333,00 ₺		109.334,79 ₺
2.050,00 ₺		656.409,27 ₺
2.304,16 ₺	990.02.07 Pers. Yemek servis gid. Ar-Ge İnd.	990.02.15 Amortisman Gideri
1.500,00 ₺	1.800,00 ₺	954,16 ₺
1.800,00 ₺	1.800,00 ₺	954,16 ₺
109.334,79 ₺	1.800,00 ₺	1.054,16 ₺
1.333,00 ₺	1.800,00 ₺	2.304,16 ₺
2.500,00 ₺	1.800,00 ₺	2.304,16 ₺
2.304,16 ₺	1.800,00 ₺	2.304,16 ₺
760.497,23 ₺	1.800,00 ₺	2.304,16 ₺
	10.800,00 ₺	9.874,96 ₺
990.04 Ar-Ge İndirimine Dahil Edilmeyecekler	990.04.05 Ar-Ge İndirimine Dahil Edilmeyen Pers. Ücr.	990.02.08 Büro ve Kırtasiye Harcamaları
4.468,80 ₺	4.468,80 ₺	1.500,00 ₺
4.468,80 ₺	4.468,80 ₺	1.500,00 ₺
4.468,80 ₺	4.468,80 ₺	
4.468,80 ₺	4.468,80 ₺	
4.468,80 ₺	4.468,80 ₺	
4.468,80 ₺	4.468,80 ₺	
26.812,80 ₺	26.812,80 ₺	

B PROJESINE AIT TALI HESAPLARA İLİŞKİN DEFTER-I KEBİR KAYITLARI

990.05.02 B Projesi Stopaj Teşviki		990.05.04 B Projesi Sgk İşveren Prim Desteği		990.20.01 Temel Bilimler Hıbesi	
9.279,23 ₺		10.831,12 ₺		8.887,50 ₺	
9.327,68 ₺		10.872,12 ₺		8.887,50 ₺	
9.279,23 ₺		10.831,12 ₺		8.887,50 ₺	
9.279,23 ₺		10.831,12 ₺		8.887,50 ₺	
9.279,23 ₺		10.831,12 ₺		8.887,50 ₺	
9.279,23 ₺		10.831,12 ₺		8.887,50 ₺	
55.723,81 ₺		65.027,74 ₺		44.437,50 ₺	
990.05.06 B Projesi Damga Vergisi Teşviki		990.20 B Projesi Hibe Destekleri		990.20.01 Temel Bilimler Hıbesi	
802,03 ₺		8.887,50 ₺		8.887,50 ₺	
805,07 ₺		8.887,50 ₺		8.887,50 ₺	
802,03 ₺		8.887,50 ₺		8.887,50 ₺	
802,03 ₺		8.887,50 ₺		8.887,50 ₺	
802,03 ₺		8.887,50 ₺		8.887,50 ₺	
802,03 ₺		8.887,50 ₺		8.887,50 ₺	
4.815,22 ₺		44.437,50 ₺		44.437,50 ₺	
990.30.02 B Projesi Ar-Ge İndiriminden Sağlanan Geçici Vergi Avantajı					
57.999,89 ₺					
94.099,56 ₺					
152.099,45 ₺					

EK 2 - 1501 TÜBİTAK DESTEĞİNDEN FAYDALANABİLECEK PERSONEL DEĞERLENDİRMESİ

MEZUNİYET DURUMU	PERSONEL SAYISI	MEZUNİYET TARİHİ	İŞE BAŞLAMA TARİHİ	DESTEK ORANI	DESTEK ÜST SINIRI HESAPLAMA	AYLIK DESTEK ÜST SINIR TUTARI
DOKTORA	1	30.06.2016	01.01.2017	100%	BRÜT ÜCRET*12	21.330,00 ₺
YÜKSEK LİSANS	1	30.06.2013	01.01.2017	60%	BRÜT ÜCRET*10	17.775,00 ₺
LİSANS	1	24.06.2016	28.07.2016	60%	BRÜT ÜCRET*6	10.665,00 ₺
ÖN LİSANS	1	24.06.2008	01.01.2016	60%	BRÜT ÜCRET*4	7.110,00 ₺
DİĞER	1	24.06.2013	01.01.2017	60%	BRÜT ÜCRET*3	5.332,50 ₺

AYLIK 1501 TÜBİTAK DESTEK TUTARI HESAPLAMASI

	DOKTORA	YÜKSEK LİSANS	LİSANS	ÖN LİSANS	DİĞER	TOPLAM
MAYIS	8.137,64 X 1,00=8.137,64	6134,89 X 0,60=3.680,93	4654,85 X 0,60= 2.792,91	2862 X 0,60=1.717,20	1920,58 X 0,60=1.152,34	17.481,02 ₺
HAZİRAN	8.137,64 X 1,00=8.137,64	6134,89 X 0,60=3.680,93	4654,85 X 0,60= 2.792,91	2862 X 0,60=1.717,20	1920,58 X 0,60=1.152,34	17.481,02 ₺
TEMMUZ	8.137,64 X 1,00=8.137,64	6134,89 X 0,60=3.680,93	4654,85 X 0,60= 2.792,91	2862 X 0,60=1.717,20	1920,58 X 0,60=1.152,34	17.481,02 ₺
AĞUSTOS	8.137,64 X 1,00=8.137,64	6134,89 X 0,60=3.680,93	4654,85 X 0,60= 2.792,91	2862 X 0,60=1.717,20	1920,58 X 0,60=1.152,34	17.481,02 ₺
EYLÜL	8.137,64 X 1,00=8.137,64	6134,89 X 0,60=3.680,93	4654,85 X 0,60= 2.792,91	2862 X 0,60=1.717,20	1920,58 X 0,60=1.152,34	17.481,02 ₺
EKİM	8.137,64 X 1,00=8.137,64	6134,89 X 0,60=3.680,93	4654,85 X 0,60= 2.792,91	2862 X 0,60=1.717,20	1920,58 X 0,60=1.152,34	17.481,02 ₺
KASIM	8.137,64 X 1,00=8.137,64	6134,89 X 0,60=3.680,93	4654,85 X 0,60= 2.792,91	2862 X 0,60=1.717,20	1920,58 X 0,60=1.152,34	17.481,02 ₺
ARALIK	8.137,64 X 1,00=8.137,64	6134,89 X 0,60=3.680,93	4654,85 X 0,60= 2.792,91	2862 X 0,60=1.717,20	1920,58 X 0,60=1.152,34	17.481,02 ₺

EK 3 - TEMEL BİLİMLER DESTEĞİNDEN FAYDALANABİLECEK PERSONEL DEĞERLENDİRMESİ

B PROJESİNDE GÖREV ALAN PERSONELLERİN TEMEL BİLİMLER DESTEĞİNE UYGUNLUK DEĞERLENDİRMESİ

Temel Bilimler Desteği'nden faydalanacak personel sayısı
10 Ağustos 2016 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan " Araştırma
Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin
Uygulama ve Denetim Yönetmeliği" nin 15. Maddesinin 2. fıkrası
gereği ilgili ayda Ar-Ge Merkezinde çalışan toplam personelin % 10'unu geçemez.

AR-GE MERKEZİNDE ÇALIŞAN TOPLAM PERSONEL SAYISI	48
48 X 0,10	4,8
TAM SAYIYA İBLAĞ EDİLDİĞİNDE	5

TEMEL BİLİMLER DESTEĞİNDEN TOPLAM 5 PERSONEL FAYDALANABİLECEKTİR.

B PROJESİNDE GÖREV ALAN PERSONELLERİN TEMEL BİLİMLER DESTEĞİNE UYGUNLUK DEĞERLENDİRMESİ

Doktora Mezunu	1	TZE	8.000 TL	01.01.2017	Yok
Temel Bilimler YL Mezunu	7	TZE	6.000 TL	3 kişi 10.02.2016	Yok
				1 kişi 01.01.2017	yok
Temel Bilimler Lisans Mezunu	6	TZE	4.500 TL	3 kişi 01.03.2016	Yok
				1 kişi 28.07.2016	Var
Myo Mezunu	8	TZE	2.700 TL	05.01.2017	Yok
Yüksek lisans	1	Destek(Yönetici)	6.000 TL	08.08.2016	Yok
Myo Mezunu	1	Destek(Teknik)	2.700 TL	01.01.2016	Yok
Diğer	1	Destek (işçi)	1.777,50 TL	01.01.2017	Var
Myo Mezunu	3	Kısmi Zamanlı	2.700 TL	01.01.2016	Yok

*ilgili yönetmeliğin 15. maddesinin 3. fıkrası gereği temel bilimler desteğinden faydalandırılacak personellerin 01/03/2016 tarihi itibarıyla işe alınmış ve merkezde ilk kez istihdam ediliyor olması gerekmektedir.

Buna göre B projesinde görev alan personellerden temel bilimler desteği şartlarını taşıyan 5 personel bulunmaktadır.

DEĞERLENDİRME	SONUÇ
<i>şartları sağlıyor</i>	DESTEK KAPSAMINDA
işe giriş tarihi uygun değil*	KAPSAM DIŞI
<i>şartları sağlıyor</i>	DESTEK KAPSAMINDA
<i>şartları sağlıyor</i>	DESTEK KAPSAMINDA
ilk kez istihdam şartını sağlamıyor	KAPSAM DIŞI
mezuniyet şartını sağlamıyor	KAPSAM DIŞI
mezuniyet şartını sağlamıyor	KAPSAM DIŞI
mezuniyet şartını sağlamıyor	KAPSAM DIŞI
mezuniyet şartını sağlamıyor	KAPSAM DIŞI
mezuniyet şartını sağlamıyor	KAPSAM DIŞI

EK 4 - A PROJESİ AYLIK ÜCRET BORDROLARI

A PROJESİ MAYIS AYI ÜCRET BORDROSU

Teşvik Oranı personel sayısı Ar-Ge Merkezinde Fırlı Çalışma Durumu	Doktorahlar %95		Yüksek Lisans %95		TB LİSANS %90		MYO MEZUNU %80		Diğert (İşçi)	
	0,95	3	0,95	4	0,9	4	0,8	8	0,8	1
TZE	3 Kişi	TZE	4 Kişi	TZE	4 Kişi	8 Kişi	TZE	1 Kişi		
Brüt Ücret	8.000,00 ₺	24.000,00 ₺	6.000,00 ₺	24.000,00 ₺	4.500,00 ₺	18.000,00 ₺	2.700,00 ₺	21.600,00 ₺	1.777,50 ₺	1.777,50 ₺
İşçi Sgk Primi %15	1.200,00 ₺	3.600,00 ₺	900,00 ₺	3.600,00 ₺	675,00 ₺	2.700,00 ₺	405,00 ₺	3.240,00 ₺	266,63 ₺	266,63 ₺
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı	6.800,00 ₺	20.400,00 ₺	5.100,00 ₺	20.400,00 ₺	3.825,00 ₺	15.300,00 ₺	2.295,00 ₺	18.360,00 ₺	1.510,88 ₺	1.510,88 ₺
Hesaplanan Gelir Vergisi	1.020,00 ₺	3.060,00 ₺	765,00 ₺	3.060,00 ₺	573,75 ₺	2.295,00 ₺	344,25 ₺	2.754,00 ₺	226,63 ₺	226,63 ₺
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	886,69 ₺	2.660,06 ₺	631,69 ₺	2.526,75 ₺	440,44 ₺	1.761,75 ₺	210,94 ₺	1.687,50 ₺	93,32 ₺	93,32 ₺
5746 Sayılı Kanun Gereği Stopaj Teşvik Tutarı	842,35 ₺	2.527,06 ₺	600,10 ₺	2.400,41 ₺	396,39 ₺	1.585,58 ₺	168,75 ₺	1.350,00 ₺	74,66 ₺	74,66 ₺
5746 Sayılı Kanuna Göre Ödenecek Gelir Vergisi	44,33 ₺	133,00 ₺	31,58 ₺	126,34 ₺	44,04 ₺	176,18 ₺	42,19 ₺	337,50 ₺	18,66 ₺	18,66 ₺
Damga Vergisi (Vergiden İstisna)	- ₺	- ₺	- ₺	- ₺	- ₺	- ₺	- ₺	- ₺	- ₺	- ₺
Kesintiler Toplamı	2.086,69 ₺	6.260,06 ₺	1.531,69 ₺	6.126,75 ₺	1.115,44 ₺	4.461,75 ₺	615,94 ₺	4.927,50 ₺	359,94 ₺	359,94 ₺
Ücretliye ödenecek Net Ücret	5.913,31 ₺	17.739,94 ₺	4.468,31 ₺	17.873,25 ₺	3.384,56 ₺	13.538,25 ₺	2.084,06 ₺	16.672,50 ₺	1.417,56 ₺	1.417,56 ₺
İşverenin cebinden çıkan net tutar	7.157,65 ₺	21.472,94 ₺	5.399,90 ₺	21.599,59 ₺	4.103,61 ₺	16.414,43 ₺	2.531,25 ₺	20.250,00 ₺	1.702,85 ₺	1.702,85 ₺
SGK İŞVEREN PAYI										
İşveren Sgk Payı % 20,5	1.640,00 ₺	4.920,00 ₺	1.230,00 ₺	4.920,00 ₺	922,50 ₺	3.690,00 ₺	553,50 ₺	4.428,00 ₺	364,39 ₺	364,39 ₺
İşveren Sigorta Primi Desteği % 50	820,00 ₺	2.460,00 ₺	615,00 ₺	2.460,00 ₺	461,25 ₺	1.845,00 ₺	276,75 ₺	2.214,00 ₺	182,19 ₺	182,19 ₺
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	160,00 ₺	480,00 ₺	120,00 ₺	480,00 ₺	90,00 ₺	360,00 ₺	54,00 ₺	432,00 ₺	35,55 ₺	35,55 ₺
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	980,00 ₺	2.940,00 ₺	735,00 ₺	2.940,00 ₺	551,25 ₺	2.205,00 ₺	330,75 ₺	2.646,00 ₺	217,74 ₺	217,74 ₺
İŞVERENE TOPLAM MALİYET	8.137,65 ₺	24.412,94 ₺	6.134,90 ₺	24.539,59 ₺	4.654,86 ₺	18.619,43 ₺	2.862,00 ₺	22.896,00 ₺	1.920,59 ₺	1.920,59 ₺

A PROJESİ GELİR VERGİSİ STOPAJ TEŞVİKİ İLE SİGORTA PRİMİ TEŞVİĞİNDEN FAYDALANAMAYANLAR

TOPLAM TZE PERSONELİ SAYISI	40
GELİR VERGİSİ VE SİGORTA PRİM DESTEĞİNDEN FAYDALANACAK DESTEK PERSONELİ SAYISI	4 (40 TZE X 0,10)
TEŞVİKTEN YARARLANACAK PERSONELLER	2 destek personel(teknik personel + işçi)
FAYDALANAMAYAN PERSONEL	YÖNETİCİ

TEŞVİK KAPSAMINA GİRMEYEN ÜCRET TAHAKKUKU

PERSONEL SAYISI	YÖNETİCİ	1 KİŞİ
Brüt Ücret	6.000,00 ₺	
İşçi Sgk Primi %15	900,00 ₺	
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı	5.100,00 ₺	
Hesaplanan Gelir Vergisi	765,00 ₺	
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	631,69 ₺	
Damga Vergisi (Vergiden İstisna)	0	
Kesintiler Toplamı	1.531,69 ₺	
Ücretliye ödenecek Net Ücret	4.468,31 ₺	
SGK İŞVEREN PAYI		
İşveren Sgk Payı % 20,5	1.230,00 ₺	
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	120,00 ₺	
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	1.350,00 ₺	
İŞVERENE MALİYET	7.350,00 ₺	

TUTAR		A PROJESİNDE ÇALIŞAN STOPAJ TEŞVİKİ KAPSAMINDA TOPLAM PERSONEL SAYISI	
AYLIK TOPLAM AĞI	2.666,20 ₺		
AYLIK TOPLAM BRÜT ÜCRET	81.439,80 ₺		
AYLIK TOPLAM SGK İŞVEREN PAYI	10.948,74 ₺		
AYLIK TOPLAM STOPAJ TEŞVİKİ	7.937,70 ₺		20
AYLIK TOPLAM NET ÜCRET	67.241,49 ₺		
AYLIK ÖDENECEK GV	791,68 ₺	2017 YILI ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİ	
TOPLAM SGK İŞÇİ PRİMİ	13.406,63 ₺	TUTARI	133,31
TOPLAM SGK İŞVEREN DESTEĞİ	9.161,19 ₺		
TOPLAM DAMGA VERGİSİ	678,38 ₺	DAMGA VERGİSİ ORANI	0,00759

A PROJESİ HAZİRAN AYI ÜCRET BORDROSU

	Doktora %95	Yüksek Lisans %95	TB LİSANS %90	MYO MEZUNU %80	Diğer (İşçi)
	0,95	0,95	0,9	0,8	0,8
	3	4	4	8	1
	3 Kişi	4 Kişi	4 Kişi	8 Kişi	1 Kişi
	TZE	TZE	TZE	TZE	TZE
Teşvik Oranı	8.000,00 ₺	24.000,00 ₺	4.500,00 ₺	2.700,00 ₺	1.777,50 ₺
Ar-Ge Merkezinde Fiili Çalışma Durumu	1.200,00 ₺	3.600,00 ₺	675,00 ₺	405,00 ₺	266,63 ₺
Brüt Ücret	6.800,00 ₺	20.400,00 ₺	3.825,00 ₺	15.300,00 ₺	1.510,88 ₺
İşçi Sgk Primi %15	1.020,00 ₺	3.060,00 ₺	573,75 ₺	2.295,00 ₺	226,63 ₺
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı	886,69 ₺	2.660,06 ₺	631,69 ₺	1.761,75 ₺	93,32 ₺
Hesaplanan Gelir Vergisi	842,35 ₺	2.527,06 ₺	600,10 ₺	1.585,58 ₺	74,66 ₺
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	44,33 ₺	133,00 ₺	31,58 ₺	176,18 ₺	18,66 ₺
5746 Sayılı Kanun Gereği Stopaj Teşvik Tutarı	- ₺	0	0	0	0
5746 Sayılı Kanuna Göre Ödenecek Gelir Vergisi	2.086,69 ₺	6.260,06 ₺	1.115,44 ₺	4.461,75 ₺	359,94 ₺
Damga Vergisi (Vergiden İstisna)	5.913,31 ₺	17.739,94 ₺	3.384,56 ₺	13.538,25 ₺	1.417,56 ₺
Kesintiler Toplamı	7.157,65 ₺	21.472,94 ₺	4.103,61 ₺	16.414,43 ₺	1.702,85 ₺
Ücretliye ödenecek Net Ücret	1.640,00 ₺	4.920,00 ₺	922,50 ₺	3.690,00 ₺	364,39 ₺
İşverenin cebinden çıkan net tutar	7.157,65 ₺	21.472,94 ₺	4.103,61 ₺	16.414,43 ₺	1.702,85 ₺
SGK İŞVEREN PAYI	1.640,00 ₺	4.920,00 ₺	922,50 ₺	3.690,00 ₺	364,39 ₺
İşveren Sgk Payı % 20,5	820,00 ₺	2.460,00 ₺	461,25 ₺	1.845,00 ₺	182,19 ₺
İşveren Sigorta Primi Desteği % 50	160,00 ₺	480,00 ₺	90,00 ₺	360,00 ₺	35,55 ₺
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	980,00 ₺	2.940,00 ₺	551,25 ₺	2.205,00 ₺	217,74 ₺
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	8.137,65 ₺	24.412,94 ₺	4.654,86 ₺	18.619,43 ₺	1.920,59 ₺
İŞVERENE TOPLAM MALİYET	8.137,65 ₺	24.412,94 ₺	4.654,86 ₺	18.619,43 ₺	1.920,59 ₺

A PROJESİ GELİR VERGİSİ STOPAJ TEŞVİKİ İLE SİGORTA PRİMİ TEŞVİĞİNDEN FAYDALANAMAYANLAR

TOPLAM TZE PERSONELİ SAYISI	40
GELİR VERGİSİ VE SİGORTA PRİM DESTEĞİNDEN FAYDALANACAK DESTEK PERSONELİ SAYISI	4 (40 TZE X 0,10)
TEŞVİKTEN YARARLANACAK PERSONELLER	2 destek personeli(teknik personel + işçi)
FAYDALANAMAYAN PERSONEL	YÖNETİCİ

TEŞVİK KAPSAMINA GİRMEYEN ÜCRET TAHAKKUKU

	YÖNETİCİ
	1 kişi
PERSONEL SAYISI	
Brüt Ücret	6.000,00 ₺
İşçi Sgk Primi %15	900,00 ₺
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı	5.100,00 ₺
Hesaplanan Gelir Vergisi	765,00 ₺
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	631,69 ₺
Damga Vergisi (Vergiden İstisna)	0
Kesintiler Toplamı	1.531,69 ₺
Ücretliye ödenecek Net Ücret	4.468,31 ₺
SGK İŞVEREN PAYI	
İşveren Sgk Payı % 20,5	1.230,00 ₺
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	120,00 ₺
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	1.350,00 ₺
İŞVERENE MALİYET	7.350,00 ₺

TUTAR			
AYLIK TOPLAM AĞI	2.666,20 ₺	A PROJESİNDE ÇALIŞAN STOPAJ	
AYLIK TOPLAM BRÜT ÜCRET	81.439,80 ₺	TEŞVİKİ KAPSAMINDA TOPLAM	
AYLIK TOPLAM SGK İŞVEREN PAYI	10.948,74 ₺	PERSONEL SAYISI	20
AYLIK TOPLAM STOPAJ TEŞVİKİ	7.937,70 ₺		
AYLIK TOPLAM NET ÜCRET	67.241,49 ₺	2017 YILIASGARİ GEÇİM İNDİRİMİ	
AYLIK ÖDENECEK GV	791,68 ₺	TUTARI	133,31
TOPLAM SGK İŞÇİ PRİMİ	13.406,63 ₺		
TOPLAM SGK İŞVEREN PRİMİ DESTEĞİ	9.161,19 ₺	DAMGA VERGİSİ ORANI	0,00759
TOPLAM DAMGA VERGİSİ	678,38 ₺		

A PROJESİ TEMMUZ AYI ÜCRET BORDROSU

	Doktora %95	Yüksek Lisans %95	Yüksek Lisans %95(2 gün mazeret izni)	TB LİSANS %90	MYO MEZUNU %80	Diğer (İşçi)
	0,95	0,95	0,95	0,9	0,8	0,8
	3	3	1	4	8	1
	TZE	TZE	TZE(6.000/30=200 TL GÜNLÜK)	TZE	TZE	TZE
	3 kişi	3 kişi		4 kişi	8 kişi	1 kişi
Teşvik Oranı	0,95	0,95	0,95	0,9	0,8	0,8
personel sayısı	3	3	1	4	8	1
Ar-Ge Merkezinde Fırlı Çalışma Durumu						
Brüt Ücret	8.000,00 ₺	24.000,00 ₺	6.000,00 ₺	18.000,00 ₺	21.600,00 ₺	1.777,50 ₺
İşçi Sgk Primi %15	1.200,00 ₺	3.600,00 ₺	900,00 ₺	2.700,00 ₺	405,00 ₺	266,63 ₺
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı	6.800,00 ₺	20.400,00 ₺	5.100,00 ₺	15.300,00 ₺	2.295,00 ₺	1.510,88 ₺
Hesaplanan Gelir Vergisi	1.020,00 ₺	3.060,00 ₺	765,00 ₺	2.295,00 ₺	344,25 ₺	226,63 ₺
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	886,69 ₺	2.660,06 ₺	631,69 ₺	1.895,06 ₺	210,94 ₺	93,32 ₺
5746 Sayılı Kanun Gereği Stopaj Teşvik Tutarı	842,35 ₺	2.527,06 ₺	600,10 ₺	1.800,31 ₺	168,75 ₺	74,66 ₺
5746 Sayılı Kanuna Göre Ödenecek Gelir Vergisi	44,33 ₺	133,00 ₺	31,58 ₺	94,75 ₺	42,19 ₺	18,66 ₺
Damga Vergisi (Vergiden İstisna)	- ₺	0	0	0	0	0
Kesintiler Toplamı	2.086,69 ₺	6.260,06 ₺	1.531,69 ₺	4.595,06 ₺	615,94 ₺	359,94 ₺
Ücretliye ödenecek Net Ücret	5.913,31 ₺	17.739,94 ₺	4.468,31 ₺	13.404,94 ₺	2.084,06 ₺	1.417,56 ₺
İşverenin cebinden çıkan net tutar	7.157,65 ₺	21.472,94 ₺	5.399,90 ₺	16.199,69 ₺	2.531,25 ₺	1.702,85 ₺
SGK İŞVEREN PAYI						
İşveren Sgk Payı % 20,5	1.640,00 ₺	4.920,00 ₺	1.230,00 ₺	3.690,00 ₺	553,50 ₺	364,39 ₺
İşveren Sigorta Primi Desteği % 50	820,00 ₺	2.460,00 ₺	615,00 ₺	1.845,00 ₺	276,75 ₺	182,19 ₺
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	160,00 ₺	480,00 ₺	120,00 ₺	360,00 ₺	54,00 ₺	35,55 ₺
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	980,00 ₺	2.940,00 ₺	735,00 ₺	2.205,00 ₺	330,75 ₺	217,74 ₺
İŞVERENE TOPLAM MALİYET	8.137,65 ₺	24.412,94 ₺	6.134,90 ₺	18.404,69 ₺	2.862,00 ₺	1.920,59 ₺

A PROJESİ GELİR VERGİSİ STOPAJ TEŞVİKİ İLE SİGORTA PRİMİ TEŞVİĞİNDEN FAYDALANAMAYANLAR

TOPLAM TZE PERSONELİ SAYISI	40
GELİR VERGİSİ VE SİGORTA PRİM DESTEĞİNDEN FAYDALANACAK DESTEK PERSONELİ SAYISI	4 (40 TZE X 0,10)
TEŞVİKTEN YARARLANACAK PERSONELLER	2 destek personel(teknik personel + işçi)
FAYDALANAMAYAN PERSONEL	YÖNETİCİ

TEŞVİK KAPSAMINA GİRMEYEN ÜCRET TAHAKKUKU

	YÖNETİCİ
PERSONEL SAYISI	1
Brüt Ücret	6.000,00 ₺
İşçi Sgk Primi %15	900,00 ₺
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı	5.100,00 ₺
Hesaplanan Gelir Vergisi	765,00 ₺
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	631,69 ₺
Damga Vergisi (Vergiden İstisna)	0
Kesintiler Toplamı	1.531,69 ₺
Ücretliye ödenecek Net Ücret	4.468,31 ₺
SGK İŞVEREN PAYI	
İşveren Sgk Payı % 20,5	1.230,00 ₺
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	120,00 ₺
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	1.350,00 ₺
İŞVERENE MALİYET	7.350,00 ₺

	TUTAR		
AYLIK TOPLAM AĞI	2.666,20 ₺	A PROJESİNDE ÇALIŞAN STOPAJ	
AYLIK TOPLAM BRÜT ÜCRET	81.088,25 ₺	TEŞVİKİ KAPSAMINDA TOPLAM	
AYLIK TOPLAM SGK İŞVEREN PAYI	10.899,74 ₺	PERSONEL SAYISI	20
AYLIK TOPLAM NET ÜCRET	66.952,49 ₺	2017 YILI ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİ	
AYLIK ÖDENECEK GV	789,13 ₺	TUTARI	133,31
TOPLAM SGK İŞÇİ PRİMİ	13.346,63 ₺		
TOPLAM SGK İŞVEREN PRİMİ DESTEĞİ	9.120,19 ₺		
TOPLAM DAMGA VERGİSİ TEŞVİKİ	675,34 ₺	DAMGA VERGİSİ ORANI	0,00759

A PROJESİ AĞUSTOS AYI ÜCRET BORDROSU

Teşvik Oranı	0,95
personel sayısı	3
Ar-Ge Merkezinde Fırlı Çalışma Durumu	
Brüt Ücret	8.000,00 ₺
İşçi Sgk Primi %15	1.200,00 ₺
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı	6.800,00 ₺
Hesaplanan Gelir Vergisi	1.020,00 ₺
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	886,69 ₺
5746 Sayılı Kanun Gereği Stopaj Teşvik Tutarı	842,35 ₺
5746 Sayılı Kanuna Göre Ödenecek Gelir Vergisi	44,33 ₺
Damga Vergis (Vergiden İstisna)	- ₺
Kesintiler Toplamı	2.086,69 ₺
Ücretliye ödenecek Net Ücret	5.913,31 ₺
İşverenin cebinden çıkan net tutar	7.157,65 ₺
SGK İŞVEREN PAYI	
İşveren Sgk Payı % 20,5	1.640,00 ₺
İşveren Sigorta Primi Desteği % 50	820,00 ₺
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	160,00 ₺
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	980,00 ₺
İŞVERENE TOPLAM MALİYET	8.137,65 ₺

Doktorahlık %95	Yüksek Lisans %95	TB LİSANS %90	MYO MEZUNU %80	Diğer (İşçi)
0,95	0,95	0,9	0,8	0,8
3 kişi	4 kişi	4 kişi	8 kişi	1 kişi
TZE	TZE	TZE	TZE	TZE
8.000,00 ₺	6.000,00 ₺	4.500,00 ₺	2.700,00 ₺	1.777,50 ₺
24.000,00 ₺	24.000,00 ₺	18.000,00 ₺	21.600,00 ₺	1.777,50 ₺
1.200,00 ₺	900,00 ₺	675,00 ₺	405,00 ₺	266,63 ₺
3.600,00 ₺	3.600,00 ₺	2.700,00 ₺	3.240,00 ₺	266,63 ₺
6.800,00 ₺	5.100,00 ₺	3.825,00 ₺	2.295,00 ₺	1.510,88 ₺
20.400,00 ₺	20.400,00 ₺	15.300,00 ₺	18.360,00 ₺	1.510,88 ₺
1.020,00 ₺	765,00 ₺	573,75 ₺	344,25 ₺	226,63 ₺
3.060,00 ₺	3.060,00 ₺	2.295,00 ₺	2.754,00 ₺	226,63 ₺
886,69 ₺	631,69 ₺	440,44 ₺	210,94 ₺	93,32 ₺
2.660,06 ₺	2.526,75 ₺	1.761,75 ₺	1.687,50 ₺	93,32 ₺
842,35 ₺	600,10 ₺	396,39 ₺	168,75 ₺	74,66 ₺
2.527,06 ₺	2.400,41 ₺	1.585,58 ₺	1.350,00 ₺	74,66 ₺
44,33 ₺	31,58 ₺	44,04 ₺	42,19 ₺	18,66 ₺
133,00 ₺	126,34 ₺	176,18 ₺	337,50 ₺	18,66 ₺
- ₺	0	0	0	0
2.086,69 ₺	1.531,69 ₺	1.115,44 ₺	615,94 ₺	359,94 ₺
6.260,06 ₺	6.126,75 ₺	4.461,75 ₺	4.927,50 ₺	359,94 ₺
5.913,31 ₺	4.468,31 ₺	3.384,56 ₺	2.084,06 ₺	1.417,56 ₺
17.739,94 ₺	17.873,25 ₺	13.538,25 ₺	16.672,50 ₺	1.417,56 ₺
7.157,65 ₺	5.399,90 ₺	4.103,61 ₺	2.531,25 ₺	1.702,85 ₺
21.472,94 ₺	21.599,59 ₺	16.414,43 ₺	20.250,00 ₺	1.702,85 ₺
1.640,00 ₺	1.230,00 ₺	922,50 ₺	553,50 ₺	364,39 ₺
4.920,00 ₺	4.920,00 ₺	3.690,00 ₺	4.428,00 ₺	364,39 ₺
820,00 ₺	615,00 ₺	461,25 ₺	276,75 ₺	182,19 ₺
2.460,00 ₺	2.460,00 ₺	1.845,00 ₺	2.214,00 ₺	182,19 ₺
160,00 ₺	120,00 ₺	90,00 ₺	54,00 ₺	35,55 ₺
480,00 ₺	480,00 ₺	360,00 ₺	432,00 ₺	35,55 ₺
980,00 ₺	735,00 ₺	551,25 ₺	330,75 ₺	217,74 ₺
2.940,00 ₺	2.940,00 ₺	2.205,00 ₺	2.646,00 ₺	217,74 ₺
8.137,65 ₺	6.134,90 ₺	4.654,86 ₺	2.862,00 ₺	1.920,59 ₺
24.412,94 ₺	24.539,59 ₺	18.619,43 ₺	22.896,00 ₺	1.920,59 ₺

A PROJESİ GELİR VERGİSİ STOPAJ TEŞVİKİ İLE SİGORTA PRİMİ TEŞVİĞİNDEN FAYDALANAMAYANLAR

TOPLAM TZE PERSONELİ SAYISI	40
GELİR VERGİSİ VE SİGORTA PRİM DESTEĞİNDEN FAYDALANACAK DESTEK PERSONELİ SAYISI	4 (40 TZE X 0,10)
TEŞVİKİTEN YARARLANACAK PERSONELLER	2 destek personel(teknik personel + işçi)
FAYDALANAMAYAN PERSONEL	YÖNETİCİ

TEŞVİK KAPSAMINA GİRMEYEN ÜCRET TAHAKKUKU

PERSONEL SAYISI	YÖNETİCİ
1 kişi	
Brüt Ücret	6.000,00 ₺
İşçi Sgk Primi %15	900,00 ₺
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı	5.100,00 ₺
Hesaplanan Gelir Vergisi	765,00 ₺
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	631,69 ₺
Damga Vergis (Vergiden İstisna)	0
Kesintiler Toplamı	1.531,69 ₺
Ücretliye ödenecek Net Ücret	4.468,31 ₺
SGK İŞVEREN PAYI	
İşveren Sgk Payı % 20,5	1.230,00 ₺
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	120,00 ₺
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	1.350,00 ₺
İŞVERENE MALİYET	7.350,00 ₺

TUTAR

AYLIK TOPLAM AGİ	2.666,20 ₺	A PROJESİNDE ÇALIŞAN STOPAJ TEŞVİKİ KAPSAMINDA TOPLAM PERSONEL SAYISI	20
AYLIK TOPLAM BRÜT ÜCRET	81.439,80 ₺		
AYLIK TOPLAM SGK İŞVEREN PAYI	10.948,74 ₺		
AYLIK TOPLAM STOPAJ TEŞVİKİ	7.937,70 ₺		
AYLIK TOPLAM NET ÜCRET	67.241,49 ₺	2017 YILIASGARİ GEÇİM İNDİRİMİ TUTARI	133,31
AYLIK ÖDENECEK GV	791,68 ₺		
TOPLAM SGK İŞÇİ PRİMİ	13.406,63 ₺		
TOPLAM SGK İŞVEREN PRİMİ DESTEĞİ	9.161,19 ₺		
TOPLAM DAMGA VERGİSİ TEŞVİKİ	678,38 ₺	DAMGA VERGİSİ ORANI	0,00759

A PROJESİ EYLÜL AYI ÜCRET BORDROSU

Teşvik Oranı	0,95
personel sayısı	3
Ar-Ge Merkezinde Fıllı Çalışma Durumu	
Brüt Ücret	8.000,00 ₺
İşçi Sgk Primi %15	1.200,00 ₺
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı	6.800,00 ₺
Hesaplanan Gelir Vergisi	1.020,00 ₺
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	886,69 ₺
5746 Sayılı Kanun Gereği Stopaj Teşvik Tutarı	842,35 ₺
5746 Sayılı Kanuna Göre Ödenecek Gelir Vergisi	44,33 ₺
Damga Vergis (Vergiden İstisna)	- ₺
Kesintiler Toplamı	2.086,69 ₺
Ücretliye ödenecek Net Ücret	5.913,31 ₺
İşverenin cebinden çıkan net tutar	7.157,65 ₺
SGK İŞVEREN PAYI	
İşveren Sgk Payı % 20,5	1.640,00 ₺
İşveren Sigorta Primi Desteği % 50	820,00 ₺
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	160,00 ₺
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	980,00 ₺
İŞVERENE TOPLAM MALİYET	8.137,65 ₺

Doktorahlar %95	Yüksek Lisans %95	TB LİSANS %90	MYO MEZUNU %80	Diğer(İşçi)
0,95	0,95	0,9	0,8	0,8
3	4	4	8	1
TZE	TZE	TZE	TZE	TZE
3 Kişi	4 Kişi	4 Kişi	8 Kişi	1 Kişi
8.000,00 ₺	6.000,00 ₺	4.500,00 ₺	2.700,00 ₺	1.777,50 ₺
24.000,00 ₺	24.000,00 ₺	18.000,00 ₺	21.600,00 ₺	1.777,50 ₺
1.200,00 ₺	900,00 ₺	675,00 ₺	405,00 ₺	266,63 ₺
3.600,00 ₺	3.600,00 ₺	2.700,00 ₺	3.240,00 ₺	266,63 ₺
6.800,00 ₺	5.100,00 ₺	3.825,00 ₺	2.295,00 ₺	1.510,88 ₺
20.400,00 ₺	20.400,00 ₺	15.300,00 ₺	18.360,00 ₺	1.510,88 ₺
1.020,00 ₺	765,00 ₺	573,75 ₺	344,25 ₺	226,63 ₺
3.060,00 ₺	3.060,00 ₺	2.295,00 ₺	2.754,00 ₺	226,63 ₺
886,69 ₺	631,69 ₺	440,44 ₺	210,94 ₺	93,32 ₺
2.660,06 ₺	2.526,75 ₺	1.761,75 ₺	1.687,50 ₺	93,32 ₺
842,35 ₺	600,10 ₺	396,39 ₺	168,75 ₺	74,66 ₺
2.527,06 ₺	2.400,41 ₺	1.585,58 ₺	1.350,00 ₺	74,66 ₺
44,33 ₺	31,58 ₺	44,04 ₺	42,19 ₺	18,66 ₺
133,00 ₺	126,34 ₺	176,18 ₺	337,50 ₺	18,66 ₺
- ₺	0	0	0	0
2.086,69 ₺	1.531,69 ₺	1.115,44 ₺	615,94 ₺	359,94 ₺
6.260,06 ₺	6.126,75 ₺	4.461,75 ₺	4.927,50 ₺	359,94 ₺
5.913,31 ₺	4.468,31 ₺	3.384,56 ₺	2.084,06 ₺	1.417,56 ₺
17.739,94 ₺	17.873,25 ₺	13.538,25 ₺	16.672,50 ₺	1.417,56 ₺
7.157,65 ₺	5.399,90 ₺	4.103,61 ₺	2.531,25 ₺	1.702,85 ₺
21.472,94 ₺	21.599,59 ₺	16.414,43 ₺	20.250,00 ₺	1.702,85 ₺
1.640,00 ₺	1.230,00 ₺	922,50 ₺	553,50 ₺	364,39 ₺
4.920,00 ₺	4.920,00 ₺	3.690,00 ₺	4.428,00 ₺	364,39 ₺
820,00 ₺	615,00 ₺	461,25 ₺	276,75 ₺	182,19 ₺
2.460,00 ₺	2.460,00 ₺	1.845,00 ₺	2.214,00 ₺	182,19 ₺
160,00 ₺	120,00 ₺	90,00 ₺	54,00 ₺	35,55 ₺
480,00 ₺	480,00 ₺	360,00 ₺	432,00 ₺	35,55 ₺
980,00 ₺	735,00 ₺	551,25 ₺	330,75 ₺	217,74 ₺
2.940,00 ₺	2.940,00 ₺	2.205,00 ₺	2.646,00 ₺	217,74 ₺
8.137,65 ₺	6.134,90 ₺	4.654,86 ₺	2.862,00 ₺	1.920,59 ₺
24.412,94 ₺	24.539,59 ₺	18.619,43 ₺	22.896,00 ₺	1.920,59 ₺

A PROJESİ GELİR VERGİSİ STOPAJ TEŞVİKİ İLE SİGORTA PRİMİ DESTEĞİNDEN FAYDALANAMAYANLAR

TOPLAM TZE PERSONELİ SAYISI	40
GELİR VERGİSİ VE SİGORTA PRİM DESTEĞİNDEN FAYDALANACAK DESTEK PERSONELİ SAYISI	4 (40 TZE X 0,10)
TEŞVİKİTEN YARARLANACAK PERSONELLER	2 destek personeli(teknik personel + işçi)
FAYDALANAMAYAN PERSONEL	YÖNETİCİ

TEŞVİK KAPSAMINA GİRMEYEN ÜCRET TAHAKKUKU

PERSONEL SAYISI	YÖNETİCİ	
1 Kişi	1 Kişi	
Brüt Ücret	6.000,00 ₺	
İşçi Sgk Primi %15	900,00 ₺	
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı	5.100,00 ₺	
Hesaplanan Gelir Vergisi	765,00 ₺	
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	631,69 ₺	
Damga Vergis (Vergiden İstisna)	0	
Kesintiler Toplamı	1.531,69 ₺	
Ücretliye ödenecek Net Ücret	4.468,31 ₺	
SGK İŞVEREN PAYI		
İşveren Sgk Payı % 20,5	1.230,00 ₺	
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	120,00 ₺	
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	1.350,00 ₺	
İŞVERENE MALİYET	7.350,00 ₺	

	TUTAR		
AYLIK TOPLAM AGİ	2.666,20 ₺	A PROJESİNDE ÇALIŞAN STOPAJ	
AYLIK TOPLAM BRÜT ÜCRET	81.439,80 ₺	TEŞVİKİ KAPSAMINDA TOPLAM	
AYLIK TOPLAM SGK İŞVEREN PA YI	10.948,74 ₺	PERSONEL SAYISI	20
AYLIK TOPLAM STOPAJ TEŞVİKİ	7.937,70 ₺		
AYLIK TOPLAM NET ÜCRET	67.241,49 ₺	2017 YILIASGARİ GEÇİM İNDİRİMİ	
AYLIK ÖDENECEK GV	791,68 ₺	TUTARI	133,31
TOPLAM SGK İŞÇİ PRİMİ	13.406,63 ₺		
TOPLAM SGK İŞVEREN DESTEĞİ	9.161,19 ₺	DAMGA VERGİSİ ORANI	0,00759
TOPLAM DAMGA VERGİSİ TEŞVİKİ	678,38 ₺		

A PROJESİ EKİM AYI ÜCRET BORDROSU

Teşvik Oranı	0,95
personel sayısı	3
Ar-Ge Merkezinde Fıllı Çalışma Durumu	
Brüt Ücret	8.000,00 ₺
İşçi Sgk Primi %15	1.200,00 ₺
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı	6.800,00 ₺
Hesaplanan Gelir Vergisi	1.020,00 ₺
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	886,69 ₺
5746 Sayılı Kanun Gereği Stopaj Teşvik Tutarı	842,35 ₺
5746 Sayılı Kanuna Göre Ödenecek Gelir Vergisi	44,33 ₺
Damga Vergis (Vergiden İstisna)	- ₺
Kesintiler Toplamı	2.086,69 ₺
Ücretliye ödenecek Net Ücret	5.913,31 ₺
İşverenin cebinden çıkan net tutar	7.157,65 ₺
SGK İŞVEREN PAYI	
İşveren Sgk Payı % 20,5	1.640,00 ₺
İşveren Sigorta Primi Desteği % 50	820,00 ₺
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	160,00 ₺
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	980,00 ₺
İŞVERENE TOPLAM MALİYET	8.137,65 ₺

Doktorahlar %95	Yüksek Lisans %95	TB LİSANS %90	MYO MEZUNU %80	Diğer(İşçi)
0,95	0,95	0,9	0,8	0,8
3	4	4	8	1
TZE	TZE	TZE	TZE	TZE
3 Kişi	4 Kişi	4 Kişi	8 Kişi	1 Kişi
8.000,00 ₺	6.000,00 ₺	4.500,00 ₺	2.700,00 ₺	1.777,50 ₺
24.000,00 ₺	24.000,00 ₺	18.000,00 ₺	21.600,00 ₺	1.777,50 ₺
1.200,00 ₺	900,00 ₺	675,00 ₺	405,00 ₺	266,63 ₺
3.600,00 ₺	3.600,00 ₺	2.700,00 ₺	3.240,00 ₺	266,63 ₺
6.800,00 ₺	5.100,00 ₺	3.825,00 ₺	2.295,00 ₺	1.510,88 ₺
20.400,00 ₺	20.400,00 ₺	15.300,00 ₺	18.360,00 ₺	1.510,88 ₺
1.020,00 ₺	765,00 ₺	573,75 ₺	344,25 ₺	226,63 ₺
3.060,00 ₺	3.060,00 ₺	2.295,00 ₺	2.754,00 ₺	226,63 ₺
886,69 ₺	631,69 ₺	440,44 ₺	210,94 ₺	93,32 ₺
2.660,06 ₺	2.526,75 ₺	1.761,75 ₺	1.687,50 ₺	93,32 ₺
842,35 ₺	600,10 ₺	396,39 ₺	168,75 ₺	74,66 ₺
2.527,06 ₺	2.400,41 ₺	1.585,58 ₺	1.350,00 ₺	74,66 ₺
44,33 ₺	31,58 ₺	44,04 ₺	42,19 ₺	18,66 ₺
133,00 ₺	126,34 ₺	176,18 ₺	337,50 ₺	18,66 ₺
- ₺	0	0	0	0
2.086,69 ₺	1.531,69 ₺	1.115,44 ₺	615,94 ₺	359,94 ₺
6.260,06 ₺	6.126,75 ₺	4.461,75 ₺	4.927,50 ₺	359,94 ₺
5.913,31 ₺	4.468,31 ₺	3.384,56 ₺	2.084,06 ₺	1.417,56 ₺
17.739,94 ₺	17.873,25 ₺	13.538,25 ₺	16.672,50 ₺	1.417,56 ₺
7.157,65 ₺	5.399,90 ₺	4.103,61 ₺	2.531,25 ₺	1.702,85 ₺
21.472,94 ₺	21.599,59 ₺	16.414,43 ₺	20.250,00 ₺	1.702,85 ₺
1.640,00 ₺	1.230,00 ₺	922,50 ₺	553,50 ₺	364,39 ₺
4.920,00 ₺	4.920,00 ₺	3.690,00 ₺	4.428,00 ₺	364,39 ₺
820,00 ₺	615,00 ₺	461,25 ₺	276,75 ₺	182,19 ₺
2.460,00 ₺	2.460,00 ₺	1.845,00 ₺	2.214,00 ₺	182,19 ₺
160,00 ₺	120,00 ₺	90,00 ₺	54,00 ₺	35,55 ₺
480,00 ₺	480,00 ₺	360,00 ₺	432,00 ₺	35,55 ₺
980,00 ₺	735,00 ₺	551,25 ₺	330,75 ₺	217,74 ₺
2.940,00 ₺	2.940,00 ₺	2.205,00 ₺	2.646,00 ₺	217,74 ₺
8.137,65 ₺	6.134,90 ₺	4.654,86 ₺	2.862,00 ₺	1.920,59 ₺
24.412,94 ₺	24.539,59 ₺	18.619,43 ₺	22.896,00 ₺	1.920,59 ₺

A PROJESİ GELİR VERGİSİ STOPAJ TEŞVİKİ İLE SİGORTA PRİMİ DESTEĞİNDEN FAYDALANAMAYANLAR

TOPLAM TZE PERSONELİ SAYISI	40
GELİR VERGİSİ VE SİGORTA PRİM DESTEĞİNDEN FAYDALANACAK DESTEK PERSONELİ SAYISI	4 (40 TZE X 0,10)
TEŞVİKİTEN YARARLANACAK PERSONELLER	2 destek personeli(teknik personel + işçi)
FAYDALANAMAYAN PERSONEL	YÖNETİCİ

TEŞVİK KAPSAMINA GİRMEYEN ÜCRET TAHAKKUKU

PERSONEL SAYISI	YÖNETİCİ	
1 Kişi	1 Kişi	
Brüt Ücret	6.000,00 ₺	
İşçi Sgk Primi %15	900,00 ₺	
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı	5.100,00 ₺	
Hesaplanan Gelir Vergisi	765,00 ₺	
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	631,69 ₺	
Damga Vergis (Vergiden İstisna)	0	
Kesintiler Toplamı	1.531,69 ₺	
Ücretliye ödenecek Net Ücret	4.468,31 ₺	
SGK İŞVEREN PAYI		
İşveren Sgk Payı % 20,5	1.230,00 ₺	
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	120,00 ₺	
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	1.350,00 ₺	
İŞVERENE MALİYET	7.350,00 ₺	

TUTAR			
AYLIK TOPLAM AGİ	2.666,20 ₺	A PROJESİNDE ÇALIŞAN STOPAJ	
AYLIK TOPLAM BRÜT ÜCRET	81.439,80 ₺	TEŞVİKİ KAPSAMINDA TOPLAM	
AYLIK TOPLAM SGK İŞVEREN PA YI	10.948,74 ₺	PERSONEL SAYISI	20
AYLIK TOPLAM STOPAJ TEŞVİKİ	7.937,70 ₺		
AYLIK TOPLAM NET ÜCRET	67.241,49 ₺	2017 YILIASGARİ GEÇİM İNDİRİMİ	
AYLIK ÖDENECEK GV	791,68 ₺	TUTARI	133,31
TOPLAM SGK İŞÇİ PRİMİ	13.406,63 ₺		
TOPLAM SGK İŞVEREN DESTEĞİ	9.161,19 ₺	DAMGA VERGİSİ ORANI	0,00759
TOPLAM DAMGA VERGİSİ TEŞVİKİ	678,38 ₺		

A PROJESİ KASIM AYI ÜCRET BORDROSU

Teşvik Oranı personel sayısı Ar-Ge Merkezinde Fırlı Çalışma Durumu	Doktoralılar %95		Yüksek Lisans %95		TB LİSANS %90		MYO TELAFİ ÇALIŞMASI		MYO MEZUNU %80		Diğer (İşçi)	
	0,95	0,95	0,95	0,95	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
TZE	3 Kişi	4 Kişi	4 Kişi	4 Kişi	4 Kişi	4 Kişi	1 Kişi TZE	7 Kişi	1 Kişi	7 Kişi	1 Kişi	1 Kişi
Brüt Ücret	8.000,00 ₺	24.000,00 ₺	6.000,00 ₺	24.000,00 ₺	4.500,00 ₺	18.000,00 ₺	2.700,00 ₺	2.700,00 ₺	18.900,00 ₺	1.777,50 ₺	1.777,50 ₺	1.777,50 ₺
İşçi Sgk Primi %15	1.200,00 ₺	3.600,00 ₺	900,00 ₺	3.600,00 ₺	675,00 ₺	2.700,00 ₺	405,00 ₺	405,00 ₺	2.835,00 ₺	266,63 ₺	266,63 ₺	266,63 ₺
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı	6.800,00 ₺	20.400,00 ₺	5.100,00 ₺	20.400,00 ₺	3.825,00 ₺	15.300,00 ₺	2.295,00 ₺	2.295,00 ₺	16.065,00 ₺	1.510,88 ₺	1.510,88 ₺	1.510,88 ₺
Hesaplanan Gelir Vergisi	1.020,00 ₺	3.060,00 ₺	765,00 ₺	3.060,00 ₺	573,75 ₺	2.295,00 ₺	344,25 ₺	344,25 ₺	2.409,75 ₺	226,63 ₺	226,63 ₺	226,63 ₺
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	886,69 ₺	2.660,06 ₺	631,69 ₺	2.526,75 ₺	440,44 ₺	1.761,75 ₺	210,94 ₺	210,94 ₺	1.476,56 ₺	93,32 ₺	93,32 ₺	93,32 ₺
5746 Sayılı Kanun Gereği Stopaj Teşvik Tutarı	842,35 ₺	2.527,06 ₺	600,10 ₺	2.400,41 ₺	396,39 ₺	1.585,58 ₺	168,75 ₺	168,75 ₺	1.181,25 ₺	74,66 ₺	74,66 ₺	74,66 ₺
5746 Sayılı Kanuna Göre Ödenecek Gelir Vergisi	44,33 ₺	133,00 ₺	31,58 ₺	126,34 ₺	44,04 ₺	176,18 ₺	42,19 ₺	42,19 ₺	295,31 ₺	18,66 ₺	18,66 ₺	18,66 ₺
Damga Vergis (Vergiden İstisna)	- ₺	0 ₺	0 ₺	0 ₺	0 ₺	0 ₺	0 ₺	0 ₺	0 ₺	0 ₺	0 ₺	0 ₺
Kesintiler Toplamı	2.086,69 ₺	6.260,06 ₺	1.531,69 ₺	6.126,75 ₺	1.115,44 ₺	4.461,75 ₺	615,94 ₺	615,94 ₺	4.311,56 ₺	359,94 ₺	359,94 ₺	359,94 ₺
Ücretliye ödenecek Net Ücret	5.913,31 ₺	17.739,94 ₺	4.468,31 ₺	17.873,25 ₺	3.384,56 ₺	13.538,25 ₺	2.084,06 ₺	2.084,06 ₺	14.588,44 ₺	1.417,56 ₺	1.417,56 ₺	1.417,56 ₺
İŞVERENİN CEBİNDEN ÇIKAN NET TUTAR	7.157,65 ₺	21.472,94 ₺	5.399,90 ₺	21.599,59 ₺	4.103,61 ₺	16.414,43 ₺	2.531,25 ₺	2.531,25 ₺	17.718,75 ₺	1.702,85 ₺	1.702,85 ₺	1.702,85 ₺
SGK İŞVEREN PAYI												
İşveren Sgk Payı % 20,5	1.640,00 ₺	4.920,00 ₺	1.230,00 ₺	4.920,00 ₺	922,50 ₺	3.690,00 ₺	553,50 ₺	553,50 ₺	3.874,50 ₺	364,39 ₺	364,39 ₺	364,39 ₺
İşveren Sigorta Primi Desteği % 50	820,00 ₺	2.460,00 ₺	615,00 ₺	2.460,00 ₺	461,25 ₺	1.845,00 ₺	276,75 ₺	276,75 ₺	1.937,25 ₺	182,19 ₺	182,19 ₺	182,19 ₺
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	160,00 ₺	480,00 ₺	120,00 ₺	480,00 ₺	90,00 ₺	360,00 ₺	54,00 ₺	54,00 ₺	378,00 ₺	35,55 ₺	35,55 ₺	35,55 ₺
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	980,00 ₺	2.940,00 ₺	735,00 ₺	2.940,00 ₺	551,25 ₺	2.205,00 ₺	330,75 ₺	330,75 ₺	2.315,25 ₺	217,74 ₺	217,74 ₺	217,74 ₺
İŞVERENE TOPLAM MALİYET	8.137,65 ₺	24.412,94 ₺	6.134,90 ₺	24.539,59 ₺	4.654,86 ₺	18.619,43 ₺	2.862,00 ₺	2.862,00 ₺	20.034,00 ₺	1.920,59 ₺	1.920,59 ₺	1.920,59 ₺

A PROJESİ GELİR VERGİSİ STOPAJ TEŞVİKİ İLE SİGORTA PRİMİ TEŞVİĞİNDEN FAYDALANAMAYANLAR

TOPLAM TZE PERSONELİ SAYISI	40
GELİR VERGİSİ VE SİGORTA PRİM DESTEĞİNDEN FAYDALANACAK DESTEK PERSONELİ SAYISI	4 (40 TZE X 0,10)
TEŞVİKİTEN YARARLANACAK PERSONELLER	2 destek personelİ (teknik personel + işçi)
FAYDALANAMAYAN PERSONEL	YÖNETİCİ

TELAFİ ÜCRETİ= 2700 TL / 30 gün= 90 TL Günlük ücret
90 TL / 8 saat= 11,25 TL saat başı normal ücret
11,25 TL*0,50= 5,625 TL saat başı fazla çalışma zammı
11,25 TL + 5,62= 16,87 TL
16,87 TL * 3 saat = 50,62 TL günlük telafi ücreti
50,62* 5 gün= 253,12 TL toplam telafi ücreti

TEŞVİK KAPSAMINA GİRMEYEN ÜCRET TAHAKKUKU

PERSONEL SAYISI	YÖNETİCİ	TELAFİ ÜCRETİ
1	1	1
Brüt Ücret	6.000,00 ₺	253,12 ₺
İşçi Sgk Primi %15	900,00 ₺	37,97 ₺
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı	5.100,00 ₺	215,15 ₺
Hesaplanan Gelir Vergisi	765,00 ₺	32,27 ₺
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	631,69 ₺	32,27 ₺
Damga Vergis (Vergiden İstisna)	0 ₺	0 ₺
Kesintiler Toplamı	1.531,69 ₺	70,24 ₺
Ücretliye ödenecek Net Ücret	4.468,31 ₺	182,88 ₺
SGK İŞVEREN PAYI		
İşveren Sgk Payı % 20,5	1.230,00 ₺	51,89 ₺
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	120,00 ₺	5,06 ₺
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	1.350,00 ₺	56,95 ₺
İŞVERENE MALİYET	7.350,00 ₺	310,07 ₺

TUTAR			
AYLIK TOPLAM AGİ	2.666,20 ₺	A PROJESİNDE ÇALIŞAN STOPAJ	
AYLIK TOPLAM BRÜT ÜCRET	81.439,80 ₺	TEŞVİKİ KAPSAMINDA TOPLAM	
AYLIK TOPLAM SGK İŞVEREN PAYI	10.948,74 ₺	PERSONEL SAYISI	20
AYLIK TOPLAM STOPAJ TEŞVİKİ	7.937,70 ₺		
AYLIK TOPLAM NET ÜCRET	67.241,49 ₺	2017 YILIASGARİ GEÇİM İNDİRİMİ	
AYLIK ÖDENECEK GV	791,68 ₺	TUTARI	133,31
TOPLAM SGK İŞÇİ PRİMİ	13.406,63 ₺		
TOPLAM SGK İŞVEREN PRİMİ DEŞ	9.161,19 ₺	DAMGA VERGİSİ ORANI	0,00759
TOPLAM DAMGA VERGİSİ TEŞVİKİ	678,38 ₺		

A PROJESİ ARALIK AYI ÜCRET BORDROSU

Teşvik Oranı
personel sayısı
Ar-Ge Merkezinde Fırlı Çalışma Durumu
Brüt Ücret
İşçi Sgk Primi %15
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı
Hesaplanan Gelir Vergisi
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi
5746 Sayılı Kanun Gereği Stopaj Teşvik Tutarı
5746 Sayılı Kanuna Göre Ödenecek Gelir Vergisi
Damga Vergisi (Vergiden İstisna)
Kesintiler Toplamı
Ücretliye ödenecek Net Ücret
İşverenin cebinden çıkan net tutar
SGK İŞVEREN PAYI
İşveren Sgk Payı % 20,5
İşveren Sigorta Primi Desteği % 50
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı
İŞVERENE TOPLAM MALİYET

Doktorahlar %95	Yüksek Lisans %95	TB LİSANS %90	MYO MEZUNU %80	Diğert(İşçi)					
0,95	0,95	0,9	0,8	0,8					
3	4	4	8	1					
TZE	3 Kişi	TZE	4 Kişi	TZE	1 Kişi				
5.333,20 ₺	15.999,60 ₺	4.000,00 ₺	16.000,00 ₺	3.000,00 ₺	12.000,00 ₺	1.800,00 ₺	14.400,00 ₺	1.185,00 ₺	1.185,00 ₺
799,98 ₺	2.399,94 ₺	600,00 ₺	2.400,00 ₺	450,00 ₺	1.800,00 ₺	270,00 ₺	2.160,00 ₺	177,75 ₺	177,75 ₺
4.533,22 ₺	13.599,66 ₺	3.400,00 ₺	13.600,00 ₺	2.550,00 ₺	10.200,00 ₺	1.530,00 ₺	12.240,00 ₺	1.007,25 ₺	1.007,25 ₺
679,98 ₺	2.039,95 ₺	510,00 ₺	2.040,00 ₺	382,50 ₺	1.530,00 ₺	229,50 ₺	1.836,00 ₺	151,09 ₺	151,09 ₺
546,67 ₺	1.640,01 ₺	376,69 ₺	1.506,75 ₺	249,19 ₺	996,75 ₺	96,19 ₺	769,50 ₺	17,78 ₺	17,78 ₺
519,34 ₺	1.558,01 ₺	357,85 ₺	1.431,41 ₺	224,27 ₺	897,08 ₺	76,95 ₺	615,60 ₺	14,22 ₺	14,22 ₺
27,33 ₺	82,00 ₺	18,83 ₺	75,34 ₺	24,92 ₺	99,68 ₺	19,24 ₺	153,90 ₺	3,56 ₺	3,56 ₺
- ₺	- ₺	0	0	0	0	0	0	0	0
1.346,65 ₺	4.039,95 ₺	976,69 ₺	3.906,75 ₺	699,19 ₺	2.796,75 ₺	366,19 ₺	2.929,50 ₺	195,53 ₺	195,53 ₺
3.986,55 ₺	11.959,65 ₺	3.023,31 ₺	12.093,25 ₺	2.300,81 ₺	9.203,25 ₺	1.433,81 ₺	11.470,50 ₺	989,48 ₺	989,48 ₺
4.813,86 ₺	14.441,59 ₺	3.642,15 ₺	14.568,59 ₺	2.775,73 ₺	11.102,93 ₺	1.723,05 ₺	13.784,40 ₺	1.170,78 ₺	1.170,78 ₺
SGK İŞVEREN PAYI									
1.093,31 ₺	3.279,92 ₺	820,00 ₺	3.280,00 ₺	615,00 ₺	2.460,00 ₺	369,00 ₺	2.952,00 ₺	242,93 ₺	242,93 ₺
546,65 ₺	1.639,96 ₺	410,00 ₺	1.640,00 ₺	307,50 ₺	1.230,00 ₺	184,50 ₺	1.476,00 ₺	121,46 ₺	121,46 ₺
106,66 ₺	319,99 ₺	80,00 ₺	320,00 ₺	60,00 ₺	240,00 ₺	36,00 ₺	288,00 ₺	23,70 ₺	23,70 ₺
653,32 ₺	1.959,95 ₺	490,00 ₺	1.960,00 ₺	367,50 ₺	1.470,00 ₺	220,50 ₺	1.764,00 ₺	145,16 ₺	145,16 ₺
5.467,18 ₺	16.401,54 ₺	4.132,15 ₺	16.528,59 ₺	3.143,23 ₺	12.572,93 ₺	1.943,55 ₺	15.548,40 ₺	1.315,94 ₺	1.315,94 ₺

A PROJESİ GELİR VERGİSİ STOPAJ TEŞVİKİ İLE SİGORTA PRİMİ TEŞVİĞİNDEN FAYDALANAMAYANLAR

TOPLAM TZE PERSONELİ SAYISI	40
GELİR VERGİSİ VE SİGORTA PRİM DESTEĞİNDEN FAYDALANACAK DESTEK PERSONELİ SAYISI	4 (40 TZE X 0,10)
TEŞVİKİTEN YARARLANACAK PERSONELLER	2 destek personeli(teknik personel + işçi)
FAYDALANAMAYAN PERSONEL	YÖNETİCİ

TEŞVİK KAPSAMINA GİRMEYEN ÜCRET TAHAKKUKU

	YÖNETİCİ	ÖCRETİM ÜYESİ
PERSONEL SAYISI	1	1
Brüt Ücret	4.000,00 ₺	5.333,20 ₺
İşçi Sgk Primi %15	600,00 ₺	799,98 ₺
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı	3.400,00 ₺	4.533,22 ₺
Hesaplanan Gelir Vergisi	510,00 ₺	679,98 ₺
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	376,69 ₺	546,67 ₺
Damga Vergisi (Vergiden İstisna)	0	- ₺
Kesintiler Toplamı	976,69 ₺	1.346,65 ₺
Ücretliye ödenecek Net Ücret	3.023,31 ₺	3.986,55 ₺
SGK İŞVEREN PAYI		
İşveren Sgk Payı % 20,5	820,00 ₺	1.093,31 ₺
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	80,00 ₺	106,66 ₺
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	900,00 ₺	1.199,97 ₺
İŞVERENE MALİYET	4.900,00 ₺	6.533,17 ₺

TUTAR			
AYLIK TOPLAM AGİ	2.666,20 ₺	A PROJESİNDE ÇALIŞAN STOPAJ	
AYLIK TOPLAM BRÜT ÜCRET	55.068,28 ₺	TEŞVİKİ KAPSAMINDA TOPLAM	
AYLIK TOPLAM SGK İŞVEREN PAYI	7.299,11 ₺	PERSONEL SAYISI	20
AYLIK TOPLAM STOPAJ TEŞVİKİ	4.516,32 ₺		
AYLIK TOPLAM NET ÜCRET	45.716,12 ₺	2017 YILI ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİ	
AYLIK ÖDENECEK GV	414,47 ₺	TUTARI	133,31
TOPLAM SGK İŞÇİ PRİMİ	8.937,69 ₺		
TOPLAM SGK İŞVEREN DESTEĞİ	6.107,42 ₺	DAMGA VERGİSİ ORANI	0,00759
TOPLAM DAMGA VERGİSİ TEŞVİKİ	452,25 ₺		

EK 5 - B PROJESİ AYLIK ÜCRET BORDROLARI

B PROJESİ MAYIS AYI ÜCRET BORDROSU

Teşvik Oranı personel sayısı	Doktora %95		Yüksek Lisans %95		TB LİSANS %90		MYO MEZUNU %80		Diğer (İşçi)		Kısmi Zamanlı	
	0,95	1	0,95	7	0,9	6	0,8	9	0,8	1	0,8	3
Ar-Ge Merkezinde Fırlı Çalışma Durumu	TZE	1 kişi	TZE	7 kişi	TZE	6 kişi	TZE	9 kişi	TZE	1 kişi	KİSMİ 40%	3 kişi
Brüt Ücret	8.000,00 TL	8.000,00 TL	6.000,00 TL	42.000,00 TL	4.500,00 TL	27.000,00 TL	2.700,00 TL	24.300,00 TL	1.777,50 TL	1.777,50 TL	864,00 TL	2.592,00 TL
İşçi Sgk Primi %15	1.200,00 ₺	1.200,00 ₺	900,00 ₺	6.300,00 ₺	675,00 ₺	4.050,00 ₺	405,00 ₺	3.645,00 ₺	266,63 ₺	266,63 ₺	129,60 ₺	388,80 ₺
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı	6.800,00 ₺	6.800,00 ₺	5.100,00 ₺	35.700,00 TL	3.825,00 ₺	22.950,00 ₺	2.295,00 ₺	20.655,00 ₺	1.510,88 ₺	1.510,88 ₺	734,40 ₺	2.203,20 ₺
Hesaplanan Gelir Vergisi	1.020,00 ₺	1.020,00 ₺	765,00 ₺	5.355,00 ₺	573,75 ₺	3.442,50 ₺	344,25 ₺	3.098,25 ₺	226,63 ₺	226,63 ₺	110,16 ₺	330,48 ₺
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	886,69 ₺	886,69 ₺	631,69 ₺	4.421,81 ₺	440,44 ₺	2.642,63 ₺	210,94 ₺	1.898,44 ₺	93,32 ₺	93,32 ₺	110,16 ₺	330,48 ₺
5746 Sayılı Kanun Gereği Stopaj Teşvik Tutarı	842,35 ₺	842,35 ₺	600,10 ₺	4.200,72 ₺	396,39 ₺	2.378,36 ₺	168,75 ₺	1.518,75 ₺	74,66 ₺	74,66 ₺	88,13 ₺	264,38 ₺
5746 Sayılı Kanuna Göre Ödenecek Gelir Vergisi	44,33 ₺	44,33 ₺	31,58 ₺	221,09 ₺	44,04 ₺	264,26 ₺	42,19 ₺	379,69 ₺	18,66 ₺	18,66 ₺	22,03 ₺	66,10 ₺
Damga Vergisi (Vergiden İstisna)	- ₺	- ₺	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kesintiler Toplamı	2.086,69 ₺	2.086,69 ₺	1.531,69 ₺	10.721,81 ₺	1.115,44 ₺	6.692,63 ₺	615,94 ₺	5.543,44 ₺	359,94 ₺	359,94 ₺	239,76 ₺	719,28 ₺
Ücretliye ödenecek Net Ücret	5.913,31 ₺	5.913,31 ₺	4.468,31 ₺	31.278,19 ₺	3.384,56 ₺	20.307,38 ₺	2.084,06 ₺	18.756,56 ₺	1.417,56 ₺	1.417,56 ₺	624,24 ₺	1.872,72 ₺
İşverenin cebinden çıkan net tutar	7.157,65 ₺	7.157,65 ₺	5.399,90 ₺	37.799,28 ₺	4.103,61 ₺	24.621,64 ₺	2.531,25 ₺	22.781,25 ₺	1.702,85 ₺	1.702,85 ₺	775,87 ₺	2.327,62 ₺
SGK İŞVEREN PAYI												
İşveren Sgk Payı % 20,5	1.640,00 ₺	1.640,00 ₺	1.230,00 ₺	8.610,00 ₺	922,50 ₺	5.535,00 ₺	553,50 ₺	4.981,50 ₺	364,39 ₺	364,39 ₺	177,12 ₺	531,36 ₺
İşveren Sigorta Primi Desteği % 50	820,00 ₺	820,00 ₺	615,00 ₺	4.305,00 ₺	461,25 ₺	2.767,50 ₺	276,75 ₺	2.490,75 ₺	182,19 ₺	182,19 ₺	88,56 ₺	265,68 ₺
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	160,00 ₺	160,00 ₺	120,00 ₺	840,00 ₺	90,00 ₺	540,00 ₺	54,00 ₺	486,00 ₺	35,55 ₺	35,55 ₺	17,28 ₺	51,84 ₺
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	980,00 ₺	980,00 ₺	735,00 ₺	5.145,00 ₺	551,25 ₺	3.307,50 ₺	330,75 ₺	2.976,75 ₺	217,74 ₺	217,74 ₺	105,84 ₺	317,52 ₺
İŞVERENE TOPLAM MALİYET	8.137,65 ₺	8.137,65 ₺	6.134,90 ₺	42.944,28 ₺	4.654,86 ₺	27.929,14 ₺	2.862,00 ₺	25.758,00 ₺	1.920,59 ₺	1.920,59 ₺	881,71 ₺	2.645,14 ₺

B PROJESİ GELİR VERGİSİ STOPAJ TEŞVİKİ İLE SİGORTA PRİMİ TEŞVİĞİNDEN FAYDALANAMAYANLAR

TOPLAM TZE PERSONELİ SAYISI	40
GELİR VERGİSİ VE SİGORTA PRİM DESTEĞİNDEN FAYDALANACAK DESTEK PERSONELİ SAYISI	4 (40 TZE X 0,10)
TEŞVİKİTEN YARARLANACAK PERSONELLER	2 destek personel (teknik personel + işçi)
FAYDALANAMAYAN PERSONEL	YÖNETİCİ

KİSMİ ZAMAN HESAPLAMASI %40 AR GE MERKEZİNDE FİLİ ÇALIŞMA
%20 HAFTA TATİLİNE DENK GELEN ÜCRET

2.700 TL BRÜT * 0,40 = 1.080 TL

1.080 TL * 0,20 = 216 TL HAFTA TATİLİ ÜCRETİ

1.080 TL - 216 TL = 864 TL TEŞVİK KAPSAMINA GİREN KİSMİ BRÜT ÜCRET

TEŞVİK KAPSAMINA GİRMEYEN ÜCRET TAHAKKUKU

PERSONEL SAYISI	YÖNETİCİ	KİSMİ ZAMAN (TEŞVİK DIŞI HAFTA TATİLİ ÜCRETİ)
	1	3
Brüt Ücret	6.000,00 TL	648,00 TL
İşçi Sgk Primi %15	900,00 ₺	97,20 ₺
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı	5.100,00 ₺	550,80 ₺
Hesaplanan Gelir Vergisi	765,00 ₺	82,62 ₺
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	631,69 ₺	82,62 ₺
Damga Vergisi (Vergiden İstisna)	0	0
Kesintiler Toplamı	1.531,69 ₺	179,82 ₺
Ücretliye ödenecek Net Ücret	4.468,31 ₺	468,18 ₺
SGK İŞVEREN PAYI		
İşveren Sgk Payı % 20,5	1.230,00 ₺	132,84 ₺
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	120,00 ₺	12,96 ₺
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	1.350,00 ₺	145,80 ₺
İŞVERENE MALİYET	7.350,00 ₺	793,80 ₺

TUTAR	
AYLIK TOPLAM AGİ (24 PERSONEL)	3.199,44 ₺
AYLIK TOPLAM BRÜT ÜCRET	96.390,27 ₺
AYLIK TOPLAM SGK İŞVEREN PAYI	12.944,51 ₺
AYLIK TOPLAM STOPAJ TEŞVİKİ	9.279,23 ₺
AYLIK TOPLAM NET ÜCRET	79.545,71 ₺
AYLIK ÖDENECEK GV	994,13 ₺
TOPLAM SGK İŞÇİ PRİMİ	15.850,43 ₺
TOPLAM SGK İŞVEREN DESTEĞİ	10.831,12 ₺
TOPLAM DAMGA VERGİSİ TEŞVİKİ	802,03 ₺
B PROJESİNDE ÇALIŞAN STOPAJ TEŞVİKİ KAPSAMINDA TOPLAM PERSONEL SAYISI	27
2017 YILIASGARİ GEÇİM İNDİRİMİ TUTARI	133,31
DAMGA VERGİSİ ORANI	0,00759

B PROJESİ HAZİRAN AYI ÜCRET BORDROSU

Teşvik Oranı personel sayısı Ar-Ge Merkezinde Fıllı Çalışma Durumu	Doktoralılar %95 (İkramiyeli)		Yüksek Lisans %95		TB LİSANS %90		MYO MEZUNU %80		Diğer (İşçi)		Kısmi Zamanlı	
	0,95 1	1 kişi	0,95 7	7 kişi	0,9 6	6 kişi	0,8 9	9 kişi	0,8 1	1 kişi	0,8 3	3 kişi
Brüt Ücret	8.400,00 TL	8.400,00 TL	6.000,00 TL	42.000,00 TL	4.500,00 TL	27.000,00 TL	2.700,00 TL	24.300,00 TL	1.777,50 TL	1.777,50 TL	864,00 TL	2.592,00 TL
İşçi Sgk Primi %15	1.260,00 ₺	1.260,00 ₺	900,00 ₺	6.300,00 ₺	675,00 ₺	4.050,00 ₺	405,00 ₺	3.645,00 ₺	266,63 ₺	266,63 ₺	129,60 ₺	388,80 ₺
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı	7.140,00 ₺	7.140,00 ₺	5.100,00 ₺	35.700,00 TL	3.825,00 ₺	22.950,00 ₺	2.295,00 ₺	20.655,00 ₺	1.510,88 ₺	1.510,88 ₺	734,40 ₺	2.203,20 ₺
Hesaplanan Gelir Vergisi	1.071,00 ₺	1.071,00 ₺	765,00 ₺	5.355,00 ₺	573,75 ₺	3.442,50 ₺	344,25 ₺	3.098,25 ₺	226,63 ₺	226,63 ₺	110,16 ₺	330,48 ₺
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	937,69 ₺	937,69 ₺	631,69 ₺	4.421,81 ₺	440,44 ₺	2.642,63 ₺	210,94 ₺	1.898,44 ₺	93,32 ₺	93,32 ₺	110,16 ₺	330,48 ₺
5746 Sayılı Kanun Gereği Stopaj Teşvik Tutarı	890,80 ₺	890,80 ₺	600,10 ₺	4.200,72 ₺	396,39 ₺	2.378,36 ₺	168,75 ₺	1.518,75 ₺	74,66 ₺	74,66 ₺	88,13 ₺	264,38 ₺
5746 Sayılı Kanuna Göre Ödenecek Gelir Vergisi	46,88 ₺	46,88 ₺	31,58 ₺	221,09 ₺	44,04 ₺	264,26 ₺	42,19 ₺	379,69 ₺	18,66 ₺	18,66 ₺	22,03 ₺	66,10 ₺
Damga Vergisi (Vergiden İstisna)	- ₺	- ₺	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kesintiler Toplamı	2.197,69 ₺	2.197,69 ₺	1.531,69 ₺	10.721,81 ₺	1.115,44 ₺	6.692,63 ₺	615,94 ₺	5.543,44 ₺	359,94 ₺	359,94 ₺	239,76 ₺	719,28 ₺
Ücretliye ödenecek Net Ücret	6.202,31 ₺	6.202,31 ₺	4.468,31 ₺	31.278,19 ₺	3.384,56 ₺	20.307,38 ₺	2.084,06 ₺	18.756,56 ₺	1.417,56 ₺	1.417,56 ₺	624,24 ₺	1.872,72 ₺
İşverenin cebinden çıkan net tutar	7.509,20 ₺	7.509,20 ₺	5.399,90 ₺	37.799,28 ₺	4.103,61 ₺	24.621,64 ₺	2.531,25 ₺	22.781,25 ₺	1.702,85 ₺	1.702,85 ₺	775,87 ₺	2.327,62 ₺
SGK İŞVEREN PAYI												
İşveren Sgk Payı % 20,5	1.722,00 ₺	1.722,00 ₺	1.230,00 ₺	8.610,00 ₺	922,50 ₺	5.535,00 ₺	553,50 ₺	4.981,50 ₺	364,39 ₺	364,39 ₺	177,12 ₺	531,36 ₺
İşveren Sigorta Primi Desteği % 50	861,00 ₺	861,00 ₺	615,00 ₺	4.305,00 ₺	461,25 ₺	2.767,50 ₺	276,75 ₺	2.490,75 ₺	182,19 ₺	182,19 ₺	88,56 ₺	265,68 ₺
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	168,00 ₺	168,00 ₺	120,00 ₺	840,00 ₺	90,00 ₺	540,00 ₺	54,00 ₺	486,00 ₺	35,55 ₺	35,55 ₺	17,28 ₺	51,84 ₺
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	1.029,00 ₺	1.029,00 ₺	735,00 ₺	5.145,00 ₺	551,25 ₺	3.307,50 ₺	330,75 ₺	2.976,75 ₺	217,74 ₺	217,74 ₺	105,84 ₺	317,52 ₺
İŞVERENE TOPLAM MALİYET	8.538,20 ₺	8.538,20 ₺	6.134,90 ₺	42.944,28 ₺	4.654,86 ₺	27.929,14 ₺	2.862,00 ₺	25.758,00 ₺	1.920,59 ₺	1.920,59 ₺	881,71 ₺	2.645,14 ₺

B PROJESİ GELİR VERGİSİ STOPAJ TEŞVİKİ İLE SİGORTA PRİMİ TEŞVİĞİNDEN FAYDALANAMAYANLAR

TOPLAM TZE PERSONELİ SAYISI	40
GELİR VERGİSİ VE SİGORTA PRİM DESTEĞİNDEN FAYDALANACAK DESTEK PERSONELİ SAYISI	4 (40 TZE X 0,10)
TEŞVİKTEN YARARLANACAK PERSONELLER	2 destek personeli(teknik personel + işçi)
FAYDALANAMAYAN PERSONEL	YÖNETİCİ

KİSMİ ZAMAN HESAPLAMASI

%40 AR GE MERKEZİNDE FİLLİ ÇALIŞMA	%20 HAFTA TATİLİNE DENK GELEN ÜCRET
2.700 TL BRÜT * 0,40 = 1.080 TL	
1.080 TL * 0,20 = 216 TL HAFTA TATİLİ ÜCRETİ	
1.080 TL - 216 TL = 864 TL TEŞVİK KAPSAMINA GİREN KİSMİ BRÜT ÜCRET	

TEŞVİK KAPSAMINA GİRMEYEN ÜCRET TAHAKKUKU

PERSONEL SAYISI	YÖNETİCİ	KİSMİ ZAMAN(TEŞVİK DIŞI HAFTA TATİLİ ÜCRETİ)
1	1	3
Brüt Ücret	6.000,00 TL	648,00 TL
İşçi Sgk Primi %15	900,00 ₺	97,20 ₺
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı	5.100,00 ₺	550,80 ₺
Hesaplanan Gelir Vergisi	765,00 ₺	82,62 ₺
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	631,69 ₺	82,62 ₺
Damga Vergisi (Vergiden İstisna)	0	0
Kesintiler Toplamı	1.531,69 ₺	179,82 ₺
Ücretliye ödenecek Net Ücret	4.468,31 ₺	468,18 ₺
SGK İŞVEREN PAYI		
İşveren Sgk Payı % 20,5	1.230,00 ₺	132,84 ₺
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	120,00 ₺	12,96 ₺
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	1.350,00 ₺	145,80 ₺
İŞVERENE MALİYET	7.350,00 ₺	793,80 ₺

TUTAR

AYLIK TOPLAM AGİ(24 PERSONEL)	3.199,44 ₺	B PROJESİNDE ÇALIŞAN STOPAJ TEŞVİKİ KAPSAMINDA TOPLAM PERSONEL SAYISI	27
AYLIK TOPLAM BRÜT ÜCRET	96.741,82 ₺		
AYLIK TOPLAM SGK İŞVEREN PAYI	12.993,51 ₺		
AYLIK TOPLAM STOPAJ TEŞVİKİ	9.327,68 ₺		
AYLIK TOPLAM NET ÜCRET	79.834,71 ₺	2017 YILI ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİ TUTARI	133,31
AYLIK ÖDENECEK GV	996,68 ₺		
TOPLAM SGK İŞÇİ PRİMİ	15.910,43 ₺		
TOPLAM SGK İŞVEREN DESTEĞİ	10.872,12 ₺	DAMGA VERGİSİ ORANI	0,00759
TOPLAM DAMGA VERGİSİ TEŞVİKİ	805,07 ₺		

B PROJESİ TEMMUZ AYI ÜCRET BORDROSU

Teşvik Oranı personel sayısı Ar-Ge Merkezinde Fıllı Çalışma Durumu	Doktoralar %95		Yüksek Lisans %95		TB LİSANS %90		MYO MEZUNU %80		Diğer (İşçi)		Kısmi Zamanlı	
	0,95 1	1 kişi	0,95 7	7 kişi	0,9 6	6 kişi	0,8 9	9 kişi	0,8 1	1 kişi	0,8 3	0,8 3 kişi
Brüt Ücret	8.000,00 TL	8.000,00 TL	6.000,00 TL	42.000,00 TL	4.500,00 TL	27.000,00 TL	2.700,00 TL	24.300,00 TL	1.777,50 TL	1.777,50 TL	864,00 TL	2.592,00 TL
İşçi Sgk Primi %15	1.200,00 ₺	1.200,00 ₺	900,00 ₺	6.300,00 ₺	675,00 ₺	4.050,00 ₺	405,00 ₺	3.645,00 ₺	266,63 ₺	266,63 ₺	129,60 ₺	388,80 ₺
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı	6.800,00 ₺	6.800,00 ₺	5.100,00 ₺	35.700,00 TL	3.825,00 ₺	22.950,00 ₺	2.295,00 ₺	20.655,00 ₺	1.510,88 ₺	1.510,88 ₺	734,40 ₺	2.203,20 ₺
Hesaplanan Gelir Vergisi	1.020,00 ₺	1.020,00 ₺	765,00 ₺	5.355,00 ₺	573,75 ₺	3.442,50 ₺	344,25 ₺	3.098,25 ₺	226,63 ₺	226,63 ₺	110,16 ₺	330,48 ₺
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	886,69 ₺	886,69 ₺	631,69 ₺	4.421,81 ₺	440,44 ₺	2.642,63 ₺	210,94 ₺	1.898,44 ₺	93,32 ₺	93,32 ₺	110,16 ₺	330,48 ₺
5746 Sayılı Kanun Gereği Stopaj Teşvik Tutarı	842,35 ₺	842,35 ₺	600,10 ₺	4.200,72 ₺	396,39 ₺	2.378,36 ₺	168,75 ₺	1.518,75 ₺	74,66 ₺	74,66 ₺	88,13 ₺	264,38 ₺
5746 Sayılı Kanuna Göre Ödenecek Gelir Vergisi	44,33 ₺	44,33 ₺	31,58 ₺	221,09 ₺	44,04 ₺	264,26 ₺	42,19 ₺	379,69 ₺	18,66 ₺	18,66 ₺	22,03 ₺	66,10 ₺
Damga Vergisi (Vergiden İstisna)	- ₺	- ₺	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kesintiler Toplamı	2.086,69 ₺	2.086,69 ₺	1.531,69 ₺	10.721,81 ₺	1.115,44 ₺	6.692,63 ₺	615,94 ₺	5.543,44 ₺	359,94 ₺	359,94 ₺	239,76 ₺	719,28 ₺
Ücretliye ödenecek Net Ücret	5.913,31 ₺	5.913,31 ₺	4.468,31 ₺	31.278,19 ₺	3.384,56 ₺	20.307,38 ₺	2.084,06 ₺	18.756,56 ₺	1.417,56 ₺	1.417,56 ₺	624,24 ₺	1.872,72 ₺
İşverenin cebinden çıkan net tutar	7.157,65 ₺	7.157,65 ₺	5.399,90 ₺	37.799,28 ₺	4.103,61 ₺	24.621,64 ₺	2.531,25 ₺	22.781,25 ₺	1.702,85 ₺	1.702,85 ₺	775,87 ₺	2.327,62 ₺
SGK İŞVEREN PAYI												
İşveren Sgk Payı % 20,5	1.640,00 ₺	1.640,00 ₺	1.230,00 ₺	8.610,00 ₺	922,50 ₺	5.535,00 ₺	553,50 ₺	4.981,50 ₺	364,39 ₺	364,39 ₺	177,12 ₺	531,36 ₺
İşveren Sigorta Primi Destegi % 50	820,00 ₺	820,00 ₺	615,00 ₺	4.305,00 ₺	461,25 ₺	2.767,50 ₺	276,75 ₺	2.490,75 ₺	182,19 ₺	182,19 ₺	88,56 ₺	265,68 ₺
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	160,00 ₺	160,00 ₺	120,00 ₺	840,00 ₺	90,00 ₺	540,00 ₺	54,00 ₺	486,00 ₺	35,55 ₺	35,55 ₺	17,28 ₺	51,84 ₺
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	980,00 ₺	980,00 ₺	735,00 ₺	5.145,00 ₺	551,25 ₺	3.307,50 ₺	330,75 ₺	2.976,75 ₺	217,74 ₺	217,74 ₺	105,84 ₺	317,52 ₺
İŞVERENE TOPLAM MALİYET	8.137,65 ₺	8.137,65 ₺	6.134,90 ₺	42.944,28 ₺	4.654,86 ₺	27.929,14 ₺	2.862,00 ₺	25.758,00 ₺	1.920,59 ₺	1.920,59 ₺	881,71 ₺	2.645,14 ₺

B PROJESİ GELİR VERGİSİ STOPAJ TEŞVİKİ İLE SİGORTA PRİMİ TEŞVİĞİNDEN FAYDALANAMAYANLAR

TOPLAM TZE PERSONELİ SAYISI	40
GELİR VERGİSİ VE SİGORTA PRİM DESTEĞİNDEN FAYDALANACAK DESTEK PERSONELİ SAYISI	4 (40 TZE X 0,10)
TEŞVİKTEN YARARLANACAK PERSONELLER	2 destek personel(teknik personel + işçi)
FAYDALANAMAYAN PERSONEL	YÖNETİCİ

KİSMİ ZAMAN HESAPLAMASI %40 AR GE MERKEZİNDE FİLLİ ÇALIŞMA
%20 HAFTA TATİLİNE DENK GELEN ÜCRET
2.700 TL BRÜT * 0,40 = 1.080 TL
1.080 TL * 0,20 = 216 TL HAFTA TATİLİ ÜCRETİ
1.080 TL - 216 TL = 864 TL TEŞVİK KAPSAMINA GİREN KİSMİ BRÜT ÜCRET

TEŞVİK KAPSAMINA GİRMEYEN ÜCRET TAHAKKUKU

PERSONEL SAYISI	YÖNETİCİ	KİSMİ ZAMAN(TEŞVİK DIŞI HAFTA TATİLİ ÜCRETİ)
1	1	3
Brüt Ücret	6.000,00 TL	648,00 TL
İşçi Sgk Primi %15	900,00 ₺	97,20 ₺
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı	5.100,00 ₺	550,80 ₺
Hesaplanan Gelir Vergisi	765,00 ₺	82,62 ₺
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	631,69 ₺	82,62 ₺
Damga Vergisi (Vergiden İstisna)	0	0
Kesintiler Toplamı	1.531,69 ₺	179,82 ₺
Ücretliye ödenecek Net Ücret	4.468,31 ₺	468,18 ₺
SGK İŞVEREN PAYI		
İşveren Sgk Payı % 20,5	1.230,00 ₺	132,84 ₺
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	120,00 ₺	12,96 ₺
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	1.350,00 ₺	145,80 ₺
İŞVERENE MALİYET	7.350,00 ₺	793,80 ₺

TUTAR			
AYLIK TOPLAM AGİ(24 PERSONEL)	3.199,44 ₺	B PROJESİNDE ÇALIŞAN STOPAJ	
AYLIK TOPLAM BRÜT ÜCRET	96.390,27 ₺	TEŞVİKİ KAPSAMINDA TOPLAM	
AYLIK TOPLAM SGK İŞVEREN PAYI	12.944,51 ₺	PERSONEL SAYISI	27
AYLIK TOPLAM STOPAJ TEŞVİKİ	9.279,23 ₺		
AYLIK TOPLAM NET ÜCRET	79.545,71 ₺	2017 YILI ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİ	
AYLIK ÖDENECEK GV	994,13 ₺	TUTARI	133,31
TOPLAM SGK İŞÇİ PRİMİ	15.850,43 ₺		
TOPLAM SGK İŞVEREN DESTEĞİ	10.831,12 ₺	DAMGA VERGİSİ ORANI	0,00759
TOPLAM DAMGA VERGİSİ TEŞVİKİ	802,03 ₺		

B PROJESİ AĞUSTOS AYI ÜCRET BORDROSU

Teşvik Oranı personel sayısı Ar-Ge Merkezinde FİİLİ Çalışma Durumu	Doktoralar %95		Yüksek Lisans %95		TB LİSANS %90		MYO MEZUNU %80		Diğer (İşçi)		Kısmi Zamanlı	
	0,95	0,95	0,95	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
1	1 kişi	7	7 kişi	6	9	9 kişi	1	1 kişi	3	3	3	3
TZE	1 kişi	7 kişi	7 kişi	6 kişi	9 kişi	9 kişi	1 kişi	1 kişi	3 kişi	1 kişi	3 kişi	3 kişi
Brüt Ücret	8.000,00 TL	8.000,00 TL	6.000,00 TL	42.000,00 TL	4.500,00 TL	27.000,00 TL	2.700,00 TL	24.300,00 TL	1.777,50 TL	1.777,50 TL	864,00 TL	2.592,00 TL
İşçi Sgk Primi %15	1.200,00 ₺	1.200,00 ₺	900,00 ₺	6.300,00 ₺	675,00 ₺	4.050,00 ₺	405,00 ₺	3.645,00 ₺	266,63 ₺	266,63 ₺	129,60 ₺	388,80 ₺
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı	6.800,00 ₺	6.800,00 ₺	5.100,00 ₺	35.700,00 TL	3.825,00 ₺	22.950,00 ₺	2.295,00 ₺	20.655,00 ₺	1.510,88 ₺	1.510,88 ₺	734,40 ₺	2.203,20 ₺
Hesaplanan Gelir Vergisi	1.020,00 ₺	1.020,00 ₺	765,00 ₺	5.355,00 ₺	573,75 ₺	3.442,50 ₺	344,25 ₺	3.098,25 ₺	226,63 ₺	226,63 ₺	110,16 ₺	330,48 ₺
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	886,69 ₺	886,69 ₺	631,69 ₺	4.421,81 ₺	440,44 ₺	2.642,63 ₺	210,94 ₺	1.898,44 ₺	93,32 ₺	93,32 ₺	110,16 ₺	330,48 ₺
5746 Sayılı Kanun Gereği Stopaj Teşvik Tutarı	842,35 ₺	842,35 ₺	600,10 ₺	4.200,72 ₺	396,39 ₺	2.378,36 ₺	168,75 ₺	1.518,75 ₺	74,66 ₺	74,66 ₺	88,13 ₺	264,38 ₺
5746 Sayılı Kanuna Göre Ödenecek Gelir Vergisi	44,33 ₺	44,33 ₺	31,58 ₺	221,09 ₺	44,04 ₺	264,26 ₺	42,19 ₺	379,69 ₺	18,66 ₺	18,66 ₺	22,03 ₺	66,10 ₺
Damga Vergisi (Vergiden İstisna)	- ₺	- ₺	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kesintiler Toplamı	2.086,69 ₺	2.086,69 ₺	1.531,69 ₺	10.721,81 ₺	1.115,44 ₺	6.692,63 ₺	615,94 ₺	5.543,44 ₺	359,94 ₺	359,94 ₺	239,76 ₺	719,28 ₺
Ücretliye ödenecek Net Ücret	5.913,31 ₺	5.913,31 ₺	4.468,31 ₺	31.278,19 ₺	3.384,56 ₺	20.307,38 ₺	2.084,06 ₺	18.756,56 ₺	1.417,56 ₺	1.417,56 ₺	624,24 ₺	1.872,72 ₺
İşverenin cebinden çıkan net tutar	7.157,65 ₺	7.157,65 ₺	5.399,90 ₺	37.799,28 ₺	4.103,61 ₺	24.621,64 ₺	2.531,25 ₺	22.781,25 ₺	1.702,85 ₺	1.702,85 ₺	775,87 ₺	2.327,62 ₺
SGK İŞVEREN PAYI												
İşveren Sgk Payı % 20,5	1.640,00 ₺	1.640,00 ₺	1.230,00 ₺	8.610,00 ₺	922,50 ₺	5.535,00 ₺	553,50 ₺	4.981,50 ₺	364,39 ₺	364,39 ₺	177,12 ₺	531,36 ₺
İşveren Sigorta Primi Desteği % 50	820,00 ₺	820,00 ₺	615,00 ₺	4.305,00 ₺	461,25 ₺	2.767,50 ₺	276,75 ₺	2.490,75 ₺	182,19 ₺	182,19 ₺	88,56 ₺	265,68 ₺
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	160,00 ₺	160,00 ₺	120,00 ₺	840,00 ₺	90,00 ₺	540,00 ₺	54,00 ₺	486,00 ₺	35,55 ₺	35,55 ₺	17,28 ₺	51,84 ₺
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	980,00 ₺	980,00 ₺	735,00 ₺	5.145,00 ₺	551,25 ₺	3.307,50 ₺	330,75 ₺	2.976,75 ₺	217,74 ₺	217,74 ₺	105,84 ₺	317,52 ₺
İŞVERENE TOPLAM MALİYET	8.137,65 ₺	8.137,65 ₺	6.134,90 ₺	42.944,28 ₺	4.654,86 ₺	27.929,14 ₺	2.862,00 ₺	25.758,00 ₺	1.920,59 ₺	1.920,59 ₺	881,71 ₺	2.645,14 ₺

B PROJESİ GELİR VERGİSİ STOPAJ TEŞVİKİ İLE SİGORTA PRİMİ TEŞVİĞİNDEN FAYDALANAMAYANLAR

TOPLAM TZE PERSONELİ SAYISI	40
GELİR VERGİSİ VE SİGORTA PRİM DESTEĞİNDEN FAYDALANACAK DESTEK PERSONELİ SAYISI	4 (40 TZE X 0,10)
TEŞVİKTEN YARARLANACAK PERSONELLER	2 destek personeli(teknik personel + işçi)
FAYDALANAMAYAN PERSONEL	YÖNETİCİ

KISMİ ZAMAN HESAPLAMASI %40 AR GE MERKEZİNDE FİİLİ ÇALIŞMA
%20 HAFTA TATİLİNE DENK GELEN ÜCRET
2.700 TL BRÜT * 0,40 = 1.080 TL
1.080 TL * 0,20 = 216 TL HAFTA TATİLİ ÜCRETİ
1.080 TL - 216 TL = 864 TL TEŞVİK KAPSAMINA GİREN KISMİ BRÜT ÜCRET

TEŞVİK KAPSAMINA GİRMEYEN ÜCRET TAHAKKUKU

PERSONEL SAYISI	YÖNETİCİ	KISMİ ZAMAN(TEŞVİK DIŞI HAFTA TATİLİ ÜCRETİ)
1	1	3
Brüt Ücret	6.000,00 TL	648,00 TL
İşçi Sgk Primi %15	900,00 ₺	97,20 ₺
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı	5.100,00 ₺	550,80 ₺
Hesaplanan Gelir Vergisi	765,00 ₺	82,62 ₺
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	631,69 ₺	82,62 ₺
Damga Vergisi (Vergiden İstisna)	0	0
Kesintiler Toplamı	1.531,69 ₺	179,82 ₺
Ücretliye ödenecek Net Ücret	4.468,31 ₺	468,18 ₺
SGK İŞVEREN PAYI		
İşveren Sgk Payı % 20,5	1.230,00 ₺	132,84 ₺
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	120,00 ₺	12,96 ₺
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	1.350,00 ₺	145,80 ₺
İŞVERENE MALİYET	7.350,00 ₺	793,80 ₺

TUTAR		B PROJESİNDE ÇALIŞAN STOPAJ TEŞVİKİ KAPSAMINDA TOPLAM PERSONEL SAYISI	
AYLIK TOPLAM AGİ(24 PERSONEL)	3.199,44 ₺		
AYLIK TOPLAM BRÜT ÜCRET	96.390,27 ₺		
AYLIK TOPLAM SGK İŞVEREN PAYI	12.944,51 ₺		
AYLIK TOPLAM STOPAJ TEŞVİKİ	9.279,23 ₺		
AYLIK TOPLAM NET ÜCRET	79.545,71 ₺	2017 YILI ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİ	
AYLIK ÖDENECEK GV	994,13 ₺	TUTARI	133,31
TOPLAM SGK İŞÇİ PRİMİ	15.850,43 ₺		
TOPLAM SGK İŞVEREN DESTEĞİ	10.831,12 ₺	DAMGA VERGİSİ ORANI	0,00759
TOPLAM DAMGA VERGİSİ TEŞVİKİ	802,03 ₺		

B PROJESİ EYLÜL AYI ÜCRET BORDROSU

Teşvik Oranı personel sayısı	Doktorahlar %95		Yüksek Lisans %95		TB LİSANS %90		MYO MEZUNU %80		Diğer (İşçi)		Kısmi Zamanlı	
	0,95	0,95	0,95	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Ar-Ge Merkezinde Fİllî Çalışma Durumu	1	7	7	6	9	9	1	1	1	1	3	3
Brüt Ücret	1 kişi	7 kişi	7 kişi	6 kişi	9 kişi	9 kişi	1 kişi	1 kişi	1 kişi	1 kişi	40% 3 kişi	40% 3 kişi
Brüt Ücret	8.000,00 TL	8.000,00 TL	6.000,00 TL	42.000,00 TL	4.500,00 TL	27.000,00 TL	2.700,00 TL	24.300,00 TL	1.777,50 TL	1.777,50 TL	864,00 TL	2.592,00 TL
İşçi Sgk Primi %15	1.200,00 ₺	1.200,00 ₺	900,00 ₺	6.300,00 ₺	675,00 ₺	4.050,00 ₺	405,00 ₺	3.645,00 ₺	266,63 ₺	266,63 ₺	129,60 ₺	388,80 ₺
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı	6.800,00 ₺	6.800,00 ₺	5.100,00 ₺	35.700,00 TL	3.825,00 ₺	22.950,00 ₺	2.295,00 ₺	20.655,00 ₺	1.510,88 ₺	1.510,88 ₺	734,40 ₺	2.203,20 ₺
Hesaplanan Gelir Vergisi	1.020,00 ₺	1.020,00 ₺	765,00 ₺	5.355,00 ₺	573,75 ₺	3.442,50 ₺	344,25 ₺	3.098,25 ₺	226,63 ₺	226,63 ₺	110,16 ₺	330,48 ₺
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	886,69 ₺	886,69 ₺	631,69 ₺	4.421,81 ₺	440,44 ₺	2.642,63 ₺	210,94 ₺	1.898,44 ₺	93,32 ₺	93,32 ₺	110,16 ₺	330,48 ₺
5746 Sayılı Kanun Gereği Stopaj Teşvik Tutarı	842,35 ₺	842,35 ₺	600,10 ₺	4.200,72 ₺	396,39 ₺	2.378,36 ₺	168,75 ₺	1.518,75 ₺	74,66 ₺	74,66 ₺	88,13 ₺	264,38 ₺
5746 Sayılı Kanuna Göre Ödenecek Gelir Vergisi	44,33 ₺	44,33 ₺	31,58 ₺	221,09 ₺	44,04 ₺	264,26 ₺	42,19 ₺	379,69 ₺	18,66 ₺	18,66 ₺	22,03 ₺	66,10 ₺
Damga Vergis (Vergiden İstisna)	- ₺	- ₺	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kesintiler Toplamı	2.086,69 ₺	2.086,69 ₺	1.531,69 ₺	10.721,81 ₺	1.115,44 ₺	6.692,63 ₺	615,94 ₺	5.543,44 ₺	359,94 ₺	359,94 ₺	239,76 ₺	719,28 ₺
Ücretliye ödenecek Net Ücret	5.913,31 ₺	5.913,31 ₺	4.468,31 ₺	31.278,19 ₺	3.384,56 ₺	20.307,38 ₺	2.084,06 ₺	18.756,56 ₺	1.417,56 ₺	1.417,56 ₺	624,24 ₺	1.872,72 ₺
İşverenin cebinden çıkan net tutar	7.157,65 ₺	7.157,65 ₺	5.399,90 ₺	37.799,28 ₺	4.103,61 ₺	24.621,64 ₺	2.531,25 ₺	22.781,25 ₺	1.702,85 ₺	1.702,85 ₺	775,87 ₺	2.327,62 ₺
SGK İŞVEREN PAYI												
İşveren Sgk Payı % 20,5	1.640,00 ₺	1.640,00 ₺	1.230,00 ₺	8.610,00 ₺	922,50 ₺	5.535,00 ₺	553,50 ₺	4.981,50 ₺	364,39 ₺	364,39 ₺	177,12 ₺	531,36 ₺
İşveren Sigorta Primi Desteği % 50	820,00 ₺	820,00 ₺	615,00 ₺	4.305,00 ₺	461,25 ₺	2.767,50 ₺	276,75 ₺	2.490,75 ₺	182,19 ₺	182,19 ₺	88,56 ₺	265,68 ₺
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	160,00 ₺	160,00 ₺	120,00 ₺	840,00 ₺	90,00 ₺	540,00 ₺	54,00 ₺	486,00 ₺	35,55 ₺	35,55 ₺	17,28 ₺	51,84 ₺
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	980,00 ₺	980,00 ₺	735,00 ₺	5.145,00 ₺	551,25 ₺	3.307,50 ₺	330,75 ₺	2.976,75 ₺	217,74 ₺	217,74 ₺	105,84 ₺	317,52 ₺
İŞVERENE TOPLAM MALİYET	8.137,65 ₺	8.137,65 ₺	6.134,90 ₺	42.944,28 ₺	4.654,86 ₺	27.929,14 ₺	2.862,00 ₺	25.758,00 ₺	1.920,59 ₺	1.920,59 ₺	881,71 ₺	2.645,14 ₺

B PROJESİ GELİR VERGİSİ STOPAJ TEŞVİKİ İLE SİGORTA PRİMİ TEŞVİĞİNDEN FAYDALANAMAYANLAR

TOPLAM TZE PERSONELİ SAYISI	40
GELİR VERGİSİ VE SİGORTA PRİM DESTEĞİNDEN FAYDALANACAK DESTEK PERSONELİ SAYISI	4 (40 TZE X 0,10)
TEŞVİKİTEN YARARLANACAK PERSONELLER	2 destek personeli(teknik personel + işçi)
FAYDALANAMAYAN PERSONEL	YÖNETİCİ

KİSMİ ZAMAN HESAPLAMASI %40 AR GE MERKEZİNDE FİLLİ ÇALIŞMA
%20 HAFTA TATİLİNE DENK GELEN ÜCRET

2.700 TL BRÜT * 0,40 = 1.080 TL

1.080 TL * 0,20 = 216 TL HAFTA TATİLİ ÜCRETİ

1.080 TL - 216 TL = 864 TL TEŞVİK KAPSAMINA GİREN KİSMİ BRÜT ÜCRET

TEŞVİK KAPSAMINA GİRMİYEN ÜCRET TAHAKKUKU

PERSONEL SAYISI	YÖNETİCİ 1 kişi	KİSMİ ZAMAN(TEŞVİK DIŞI HAFTA TATİLİ ÜCRETİ) 3
Brüt Ücret	6.000,00 TL	648,00 TL
İşçi Sgk Primi %15	900,00 ₺	97,20 ₺
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahı	5.100,00 ₺	550,80 ₺
Hesaplanan Gelir Vergisi	765,00 ₺	82,62 ₺
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	631,69 ₺	82,62 ₺
Damga Vergis (Vergiden İstisna)	0	0
Kesintiler Toplamı	1.531,69 ₺	179,82 ₺
Ücretliye ödenecek Net Ücret	4.468,31 ₺	468,18 ₺
SGK İŞVEREN PAYI		
İşveren Sgk Payı % 20,5	1.230,00 ₺	132,84 ₺
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	120,00 ₺	12,96 ₺
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	1.350,00 ₺	145,80 ₺
İŞVERENE MALİYET	7.350,00 ₺	793,80 ₺

TUTAR

AYLIK TOPLAM AGİ(24 PERSONEL)	3.199,44 ₺	B PROJESİNDE ÇALIŞAN STOPAJ	
AYLIK TOPLAM BRÜT ÜCRET	96.390,27 ₺	TEŞVİKİ KAPSAMINDA TOPLAM	
AYLIK TOPLAM SGK İŞVEREN PAYI	12.944,51 ₺	PERSONEL SAYISI	27
AYLIK TOPLAM STOPAJ TEŞVİKİ	9.279,23 ₺		
AYLIK TOPLAM NET ÜCRET	79.545,71 ₺	2017 YILIASGARİ GEÇİM İNDİRİMİ	
AYLIK ÖDENECEK GV	994,13 ₺	TUTARI	133,31
TOPLAM SGK İŞÇİ PRİMİ	15.850,43 ₺		
TOPLAM SGK İŞVEREN DESTEĞİ	10.831,12 ₺	DAMGA VERGİSİ ORANI	0,00759
TOPLAM DAMGA VERGİSİ TEŞVİKİ	802,03 ₺		

B PROJESİ EKİM AYI ÜCRET BORDROSU

Teşvik Oranı personel sayısı	Doktoralılar %95		Yüksek Lisans %95		Yüksek Lisans Eğitimi Ayye SEFER		TB LİSANS %90		MYO MEZUNU %80		Diğer (İşçi)		Kısmi Zamanlı	
	0,95	0,95	0,95	0,95	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
	1	7	7	7	1	5	9	1	3	1	1	1	3	3
Ar-Ge Merkezinde Fırlı Çalışma Durumu	TZE	1 Kişi	TZE	7 Kişi	TZE 1 Kişi	TZE	5 Kişi	9 Kişi	TZE	1 Kişi	%40 Kısmi	3 Kişi	3 Kişi	3 Kişi
Brüt Ücret	8.000,00 TL	8.000,00 TL	6.000,00 TL	42.000,00 TL	4.500,00 TL	4.500,00 TL	22.500,00 TL	2.700,00 TL	24.300,00 TL	1.777,50 TL	1.777,50 TL	864,00 TL	2.592,00 TL	2.592,00 TL
İşçi Sgk Primi %15	1.200,00 TL	1.200,00 TL	900,00 TL	6.300,00 TL	675,00 TL	675,00 TL	3.375,00 TL	405,00 TL	3.645,00 TL	266,63 TL	266,63 TL	129,60 TL	388,80 TL	388,80 TL
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahi	6.800,00 TL	6.800,00 TL	5.100,00 TL	35.700,00 TL	3.825,00 TL	3.825,00 TL	19.125,00 TL	2.295,00 TL	20.655,00 TL	1.510,88 TL	1.510,88 TL	734,40 TL	2.203,20 TL	2.203,20 TL
Hesaplanan Gelir Vergisi	1.020,00 TL	1.020,00 TL	765,00 TL	5.355,00 TL	573,75 TL	573,75 TL	2.868,75 TL	344,25 TL	3.098,25 TL	226,63 TL	226,63 TL	110,16 TL	330,48 TL	330,48 TL
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	886,69 TL	886,69 TL	631,69 TL	4.421,81 TL	440,44 TL	440,44 TL	2.202,19 TL	210,94 TL	1.898,44 TL	93,32 TL	93,32 TL	110,16 TL	330,48 TL	330,48 TL
5746 Sayılı Kanun Gereği Stopaj Teşvik Tutarı	842,35 TL	842,35 TL	600,10 TL	4.200,72 TL	396,39 TL	396,39 TL	1.981,97 TL	168,75 TL	1.518,75 TL	74,66 TL	74,66 TL	88,13 TL	264,38 TL	264,38 TL
5746 Sayılı Kanuna Göre Ödenecek Gelir Vergisi	44,33 TL	44,33 TL	31,58 TL	221,09 TL	44,04 TL	44,04 TL	220,22 TL	42,19 TL	379,69 TL	18,66 TL	18,66 TL	22,03 TL	66,10 TL	66,10 TL
Damga Vergisi (Vergiden İstisna)	- TL	- TL	0 TL	- TL	- TL	0 TL	- TL	0 TL	- TL	0 TL	0 TL	0 TL	- TL	- TL
Kesintiler Toplamı	2.086,69 TL	2.086,69 TL	1.531,69 TL	10.721,81 TL	1.115,44 TL	1.115,44 TL	5.577,19 TL	615,94 TL	5.543,44 TL	359,94 TL	359,94 TL	239,76 TL	719,28 TL	719,28 TL
Ücretliye ödenecek Net Ücret	5.913,31 TL	5.913,31 TL	4.468,31 TL	31.278,19 TL	3.384,56 TL	3.384,56 TL	16.922,81 TL	2.084,06 TL	18.756,56 TL	1.417,56 TL	1.417,56 TL	624,24 TL	1.872,72 TL	1.872,72 TL
İşverenin cebinden çıkan net tutar	7.157,65 TL	7.157,65 TL	5.399,90 TL	37.799,28 TL	4.103,61 TL	4.103,61 TL	20.518,03 TL	2.531,25 TL	22.781,25 TL	1.702,85 TL	1.702,85 TL	775,87 TL	2.327,62 TL	2.327,62 TL
SGK İŞVEREN PAYI														
İşveren Sgk Payı % 20,5	1.640,00 TL	1.640,00 TL	1.230,00 TL	8.610,00 TL	922,50 TL	922,50 TL	4.612,50 TL	553,50 TL	4.981,50 TL	364,39 TL	364,39 TL	177,12 TL	531,36 TL	531,36 TL
İşveren Sigorta Primi Desteği % 50	820,00 TL	820,00 TL	615,00 TL	4.305,00 TL	461,25 TL	461,25 TL	2.306,25 TL	276,75 TL	2.490,75 TL	182,19 TL	182,19 TL	88,56 TL	265,68 TL	265,68 TL
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	160,00 TL	160,00 TL	120,00 TL	840,00 TL	90,00 TL	90,00 TL	450,00 TL	54,00 TL	486,00 TL	35,55 TL	35,55 TL	17,28 TL	51,84 TL	51,84 TL
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	980,00 TL	980,00 TL	735,00 TL	5.145,00 TL	551,25 TL	551,25 TL	2.756,25 TL	330,75 TL	2.976,75 TL	217,74 TL	217,74 TL	105,84 TL	317,52 TL	317,52 TL
İŞVERENE TOPLAM MALİYET	8.137,65 TL	8.137,65 TL	6.134,90 TL	42.944,28 TL	4.654,86 TL	4.654,86 TL	23.274,28 TL	2.862,00 TL	25.758,00 TL	1.920,59 TL	1.920,59 TL	881,71 TL	2.645,14 TL	2.645,14 TL

B PROJESİ GELİR VERGİSİ STOPAJ TEŞVİKİ İLE SİGORTA PRİMİ TEŞVİĞİNDEN FAYDALANAMAYANLAR

TOPLAM TZE PERSONELİ SAYISI	40
GELİR VERGİSİ VE SİGORTA PRİM DESTEĞİNDEN FAYDALANACAK DESTEK PERSONELİ SAYISI	4 (40 TZE X 0,10)
TEŞVİKTEN YARARLANACAK PERSONELLER	2 destek personeli (teknik personel + işçi)
FAYDALANAMAYAN PERSONEL	YÖNETİCİ

KISMI ZAMAN HESAPLAMASI %40 AR GE MERKEZİNDE FİRLİ ÇALIŞMA
%20 HAFTA TATİLİNE DENK GELEN ÜCRET

2.700 TL BRÜT * 0,40 = 1.080 TL

1.080 TL * 0,20 = 216 TL HAFTA TATİLİ ÜCRETİ

1.080 TL - 216 TL = 864 TL TEŞVİK KAPSAMINA GİREN KISMI BRÜT ÜCRET

TEŞVİK KAPSAMINA GİRMEYEN ÜCRET TAHAKKUKU

	YÖNETİCİ	KISMI ZAMAN (TEŞVİK DİŞİ HAFTA TATİLİ ÜCRETİ)
	1	3
PERSONEL SAYISI	1	3
Brüt Ücret	6.000,00 TL	648,00 TL
İşçi Sgk Primi %15	900,00 TL	97,20 TL
Agi Öncesi Gelir Vergisi Matrahi	5.100,00 TL	550,80 TL
Hesaplanan Gelir Vergisi	765,00 TL	82,62 TL
Agi Sonrası Hesaplanan Gelir Vergisi	631,69 TL	82,62 TL
Damga Vergisi (Vergiden İstisna)	0 TL	0 TL
Kesintiler Toplamı	1.531,69 TL	179,82 TL
Ücretliye ödenecek Net Ücret	4.468,31 TL	468,18 TL
SGK İŞVEREN PAYI		
İşveren Sgk Payı % 20,5	1.230,00 TL	132,84 TL
İşsizlik Sigortası İşveren Primi % 2	120,00 TL	12,96 TL
Ödenecek toplam İşveren Sgk Payı	1.350,00 TL	145,80 TL
İŞVERENE MALİYET	7.350,00 TL	793,80 TL

TUTAR

AYLIK TOPLAM AGİ (24 PERSONEL)	3.199,44 TL	A PROJESİNDE ÇALIŞAN STOPAJ	
AYLIK TOPLAM BRÜT ÜCRET	96.390,27 TL	TEŞVİKİ KAPSAMINDA TOPLAM	
AYLIK TOPLAM SGK İŞVEREN PAYI	12.944,51 TL	PERSONEL SAYISI	27
AYLIK TOPLAM STOPAJ TEŞVİKİ	9.279,23 TL		
AYLIK TOPLAM NET ÜCRET	79.545,71 TL	2017 YILI ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİ	
AYLIK ÖDENECEK GV	994,13 TL	TUTARI	133,31
TOPLAM SGK İŞÇİ PRİMİ	15.850,43 TL		
TOPLAM SGK İŞVEREN DESTEĞİ	10.831,12 TL	DAMGA VERGİSİ ORANI	0,00759
TOPLAM DAMGA VERGİSİ TEŞVİKİ	802,03 TL		

EK 6 - İKİNCİ GEÇİCİ VERGİLENDİRME DÖNEMİNE AİT TAHAKKUK

990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler

15.000,00 ₺
1.333,00 ₺
500,00 ₺
2.120,00 ₺
1.200,00 ₺
800,00 ₺
92.388,54 ₺
1.054,16 ₺
1.200,00 ₺
39.500,00 ₺
92.388,54 ₺
1.333,00 ₺
2.935,00 ₺
1.922,01 ₺
253.674,25 ₺

990.02 Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler

20.000,00 ₺
1.333,00 ₺
500,00 ₺
2.120,00 ₺
1.800,00 ₺
1.200,00 ₺
109.334,79 ₺
954,16 ₺
36.000,00 ₺
1.800,00 ₺
109.735,34 ₺
1.333,00 ₺
2.935,00 ₺
954,16 ₺
289.999,44 ₺

Ticari Kar	632.903,71 ₺
Toplam Ar-Ge Harcama Tutarı	543.673,70 ₺
2. Dönem Geçici Vergi Matrahı	89.230,01 ₺
Geçici Vergi Tutarı(% 20)	17.846,00 ₺
1. dönem ödenen geçici vergi	- ₺
2. dönem tahakkuk eden geçici vergi tutarı	17.846,00 ₺
A Projesi Geçici Vergi Avantajı	50.734,85 ₺
B Projesi Geçici Vergi Avantajı	57.999,89 ₺

EK 7 - ÜÇÜNCÜ GEÇİCİ VERGİLENDİRME DÖNEMİNE AİT TAHAKKUK

990.01 A Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler

15.000,00 ₺
1.333,00 ₺
500,00 ₺
2.120,00 ₺
1.200,00 ₺
800,00 ₺
92.388,54 ₺
1.054,16 ₺
1.200,00 ₺
39.500,00 ₺
92.388,54 ₺
1.333,00 ₺
2.935,00 ₺
1.922,02 ₺
1.200,00 ₺
500,00 ₺
91.987,99 ₺
3.079,00 ₺
1.333,00 ₺
2.022,02 ₺
1.200,00 ₺
1.694,91 ₺
92.388,54 ₺
3.031,00 ₺
1.333,00 ₺
3.272,02 ₺
1.200,00 ₺
92.388,54 ₺
1.333,00 ₺
2.050,00 ₺
3.272,03 ₺
1.200,00 ₺
92.388,54 ₺
1.333,00 ₺
2.500,00 ₺
3.272,03 ₺

657.652,89 ₺

990.02 B Projesi Ar-Ge İndirimine Dahil Edilecekler

20.000,00 ₺
1.333,00 ₺
500,00 ₺
2.120,00 ₺
1.800,00 ₺
1.200,00 ₺
109.334,79 ₺
954,16 ₺
36.000,00 ₺
1.800,00 ₺
109.735,33 ₺
1.333,00 ₺
2.935,00 ₺
954,16 ₺
1.800,00 ₺
500,00 ₺
109.334,79 ₺
3.079,00 ₺
1.333,00 ₺
1.054,16 ₺
1.800,00 ₺
109.334,79 ₺
3.031,00 ₺
1.333,00 ₺
2.304,16 ₺
1.800,00 ₺
109.334,79 ₺
1.333,00 ₺
2.050,00 ₺
2.304,16 ₺
1.500,00 ₺
1.800,00 ₺
109.334,79 ₺
1.333,00 ₺
2.500,00 ₺
2.304,16 ₺

760.497,23 ₺

Ticari Kar	1.603.926,32 ₺
Toplam Ar-Ge Harcama Tutarı	1.418.150,12 ₺
3. Dönem Geçici Vergi Matrahı	185.776,20 ₺
Geçici Vergi Tutarı(% 20)	37.155,24 ₺
2. dönem ödenen geçici vergi	17.846,00 ₺
3. dönem tahakkuk eden geçici vergi tutarı	19.309,24 ₺
A Projesi Geçici Vergi Avantajı	80.795,73 ₺
B Projesi Geçici Vergi Avantajı	94.099,56 ₺

EK 8 - AMORTİSMAN HESAPLAMA TABLOSU

İKTİSADİ KIYMET	DEFTER DEĞERİ	AMORTİSMAN ORANI-KİRA SÜRESİ	AMORTİSMAN HESAPLAMASI	YILLIK AMORTİSMAN TUTARI	A PROJESİ AYLIK AMORTİSMANI		B PROJESİ AYLIK AMORTİSMAN TUTARI	
TAŞIT	60.000 TL	20%	60.000 X 0,20	12.000 TL	550 TL	12 ay	450 TL	
TEST CİHAZI*	135.000 TL	10%	135.000 X 0,10	13.500 TL	1.928,57 TL	7 AY		
BİLGİSAYAR	8.000 TL	20%	8.000 X 0,20	1.600 TL	66,66 TL	12 ay	66,66 TL	12 AY
BUHAR JENARATÖRÜ	60.000 TL	10%	60.000 X 0,10	6.000 TL	375 TL	8 AY	375 TL	8 AY
TURNİKE SİSTEMİ	10.000 TL	10%	10.000 X 0,10	1.000 TL	62,50 TL	8 AY	62,50 TL	8 AY
KAPALI TİP SOĞUTMA	10.000 TL	10%	12.000 X 0,10	1.200 TL	100 TL	6 AY	100 TL	6 AY
SOĞUK HAVA DEPOSU	50.000 TL	4 YIL(Kalan kontrat)	50.000 / 4 YIL	12.500 TL	1.250 TL	5 AY	1.250 TL	5 AY

*Test Cihazı için 1501 Tübitak desteğinden faydalanılmış olup, destek oranı test cihazı maliyetinin % 55 i oranındadır. Tübitak desteği verilen % 55 oranındaki amortisman payı ar-ge indirimine dahil edilmezken, destek kapsamına alınmayan % 45 lik kısım ar-ge indirimine dahil edilecektir.

Ar-Ge indirimine dahil edilmeyecek yıllık Test Cihazı amortisman payı	13.500 X 0,55 =	7.425,00 TL	A projesi için ar-ge indirimine dahil edilmeyecek yıllık amortisman payı	7.425,00 TL/ 7 AY=	1.060,71 TL	A projesi için ar-ge indirimine dahil edilmeyecek aylık amortisman payı
Ar-Ge indirimine dahil edilecek yıllık Test Cihazı amortisman payı	13.500 X 0,45	6.075,00 TL	A projesi için ar-ge indirimine dahil edilecek yıllık amortisman payı	6.075,00 TL/ 7 AY=	867,85 TL	A projesi için ar-ge indirimine dahil edilecek aylık amortisman payı

ÖZEL MALİYET AMORTİSMANLARI

kira kontrat yılı : 2016
kontrat süresi: 5 yıl
Kalan kontrat süresi: 4 yıl

İKTİSADİ KIYMET	PROJEDE KULLANIM ORANI		İKTİSADİ KIYMETİ EDİNME TARİHİ
	A PROJESİ	B PROJESİ	
TAŞIT	55%	45%	1.01.2016
TEST CİHAZI	100%		8.06.2017
BİLGİSAYAR	50%	50%	1.01.2016
BUHAR JENARATÖRÜ	50%	50%	2.05.2017
TURNİKE SİSTEMİ	50%	50%	2.05.2017
KAPALI TİP SOĞUTMA	50%	50%	15.07.2017
SOĞUK HAVA DEPOSU	50%	50%	30.08.2017

EK 9 – İKİNCİ DÖNEM GEÇİCİ VERGİ BEYANNAMESİ

GEÇİCİ VERGİ BEYANNAMESİ

V.D.KODU
(Vergi Dairesince Doldurulacaktır)

(KURUMLAR VERGİSİ MÜKELLEFLERİ İÇİN)

1 BÜYÜK MÜKELLEFLER

VERGİ DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜNE

2 İL/İLÇE

Kurumun veya Dar Mükellefin Temsilcisinin(*)

3 Vergi Kimlik Numarası

Kurum Sicil No.

4 Soyadı

Unvanı

5 Adı

6 Kanuni Merkezi veya İşyeri Adresi

Vergilendirme Dönemi/...../.....									
Geçici Vergi Dönemi ☐ I ☒ II ☐ III ☐									
OCA	SUB	MAŞ	NİS	X	MAŞ	X	HAZ	X	
TEM	AĞU	EYL	EK		KAS		ARA		

1033

Posta Kodu: [] İl/İlçe: []
 TelNo: [] FaxNo: []
 (Alan Kodu) (Alan Kodu)

TABLO - 1		MATRAH BİLDİRİMİ	
		ZARAR	KAR
		(Türk Lirası)	(Kr)
7	Ticari Bilanço Kar veya Zararı	[]	632.903, 71
8	Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler	[]	[]
9	Zarar Olsa Dahil İndirilecek İstisna ve İndirimler	[]	[]
10	Kar ve İlaveler Toplamı (7+8)	[]	632.903, 71
11	Zarar, İstisna ve İndirimler Toplamı (7+9)	[]	[]
12	Zarar (11-10)	[]	[]
13	Kar (10-11)	[]	632.903, 71
14	Mahsup Edilecek Geçmiş Yıl Zararları	[]	[]
15	İndirime Esas Tutar (13-14)	[]	632.903, 71
16	Risumlar	[]	[]
17	AR-GE İndirimi (K.V.K. Mad. 10/1a)	[]	[]
18	AR-GE İndirimi (5746 s. Kanun Mad. 3)	543.673	70
19	Sponsorluk Harcamaları	[]	[]
20	Bağış ve Yardımlar	[]	[]
21	Yatırım İndirimi (**)	[]	[]
22	Diğer İndirimler	[]	[]
23	TOPLAM (16+17+18+19+20+21+22)	543.673	70
24	Dönem Zararı (12)	[]	[]
25	Saflı Geçici Vergi Matrahı (15-23)	[]	89.230, 1
26	İşletmeden Çekilen Enflasyon Düzeltmesi Farkları	[]	[]
27	Geçici Vergi Matrahı (25+26)	[]	89.230, 1
28	KVK'nın 32/A Mad. Kapsamında İndirilmiş Kurumlar Vergisine (Geçici Vergiye) Tabi Matrah (***)	[]	[]
29	KVK'nın 32/A Mad. Kapsamında İndirilmiş Kurumlar Vergisi (Geçici Vergi) Oranı	[]	[]
30	KVK'nın 32/A Mad. Kapsamında Hesaplanan İndirilmiş Geçici Vergi (28x29)	[]	[]
31	KVK'nın Geçici 4 ve Geçici 5 inci Mad. Kapsamında İndirilmiş Kurumlar Vergisine (Geçici Vergiye) Tabi Matrah (****)	[]	[]
32	KVK'nın Geçici 4 ve Geçici 5 inci Mad. Kapsamında İndirilmiş Kurumlar Vergisi (Geçici Vergi) Oranı	[]	[]
33	KVK'nın Geçici 4 ve Geçici 5 inci Mad. Kapsamında Hesaplanan İndirilmiş Geçici Vergi (31x32)	[]	[]
34	Genel Orana Tabi Geçici Vergi Matrahı [27-(28+31)]	[]	89.230, 1
35	Hesaplanan Genel Orana Tabi Geçici Vergi (34x%20)	[]	17.846, 0

TABLO - 2		VERGİ BİLDİRİMİ	
		(Türk Lirası)	(Kr)
36	Geçici Vergi Matrahı (27)	[]	89.230, 2
37	Hesaplanan Geçici Vergi (30+33+35)	[]	17.846, 0
38	Önceki Dönemlerde Hesaplanan Geçici Vergi	[]	[]
39	Ödenmesi Gereken Geçici Vergi (37-38)	[]	17.846, 0
40	Mahsup Edilecek Yabancı Ülkelerde Ödenen Vergi Tutarı	[]	[]
41	Mahsup Edilecek Tevkifat Tutarı	[]	[]
42	Mahsup Edilecek Vergiler Toplamı (38+40+41)	[]	[]
43	Ödenecek Geçici Vergi (37-42)	[]	17.846, 0
44	Sonraki Döneme Devreden Yabancı Ülkelerde Ödenen Vergi Tutarı	[]	[]
45	Sonraki Döneme Devreden Tevkifat Tutarı	[]	[]
46	Damga Vergisi	[]	[]

Örnek No: 1973-İİD D.M.O. Basım İş. Md. - 2010

(*) Dar mükellefin temsilcisinin T.C. vatandaşı gerçek kişi olması halinde T.C. kimlik numarası yazılacaktır.

(**) Yatırım indirimi istisnasından yararlanan mükelleflerde geçici vergi oranı %30 olarak dikkate alınacaktır.

(***) Bu satırın doldurulması sırasında "Açıklamalar" kısmında yer alan 3 numaralı bölümün dikkate alınması gerekmektedir.

PARASIZDIR

EK 10 – ÜÇÜNCÜ DÖNEM GEÇİCİ VERGİ BEYANNAMESİ

GEÇİCİ VERGİ BEYANNAMESİ

V.D.KODU
(Vergi Dairesince Doldurulacaktır)

1 BÜYÜK MÜKELLEFLER

2 VERGİ DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜNE

İL-İLÇE

Kurumun veya Dar Mükellefin Temsilcisinin(*)

3 Vergi Kimlik Numarası

Kurum Sicil No.

4 Soyadı

Unvanı

5 Adı

6 Kanuni Merkezi veya İşyeri Adresi

(KURUMLAR VERGİSİ MÜKELLEFLERİ İÇİN)

Vergilendirme Dönemi/...../.....
Geçici Vergi Dönemi OCA SUB MAA NİŞ MAY HAZ
TEM X AGU X EYL X EK KAS ARA

1033

Posta Kodu İl/İlçe

Tel.No:

(Alan Kodu)

FaxNo:

(Alan Kodu)

TABLO - 1

MATRAH BİLDİRİMİ

	ZARAR		KAR	
	(Türk Lirası)	(Kc)	(Türk Lirası)	(Kc)
7 Ticari Bilanço Karı veya Zararı			1.603.926	32
8 Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler				
9 Zarar Olsa Dahı İndirilecek İstisna ve İndirimler				
10 Kar ve İlaveler Toplamı (7+8)			1.603.926	32
11 Zarar, İstisna ve İndirimler Toplamı (7+9)				
12 Zarar (11-10)				
13 Kar (10-11)			1.603.926	32
14 Mahsup Edilecek Geçmiş Yıl Zararları				
15 İndirime Esas Tutar (13-14)			1.603.926	32
16 RİSTUMLAR				
17 AR-GE İndirimi (K.V.K. Mad. 10/1a)				
18 AR-GE İndirimi (5746 s. Kanun Mad. 3)	1.418.150	12		
19 Sponsörlük Harcamaları				
20 Bağış ve Yardımlar				
21 Yatırım İndirimi (**)				
22 Diğer İndirimler				
23 TOPLAM (16+17+18+19+20+21+22)	1.418.150	12		
24 Dönem Zararı (12)				
25 Safi Geçici Vergi Matrahı (15-23)			185.776	20
26 İşletmeden Çekilen Enflasyon Düzeltmesi Farkları				
27 Geçici Vergi Matrahı (25+26)			185.776	20
28 KVK'nın 32/A Mad. Kapsamında İndirilmiş Kurumlar Vergisine (Geçici Vergiye) Tabi Matrah (**)				
29 KVK'nın 32/A Mad. Kapsamında İndirilmiş Kurumlar Vergisi (Geçici Vergi) Oranı				
30 KVK'nın 32/A Mad. Kapsamında Hesaplanan İndirilmiş Geçici Vergi (28x29)				
31 KVK'nın Geçici 4 ve Geçici 5 inci Mad. Kapsamında İndirilmiş Kurumlar Vergisine (Geçici Vergiye) Tabi Matrah (****)				
32 KVK'nın Geçici 4 ve Geçici 5 inci Mad. Kapsamında İndirilmiş Kurumlar Vergisi (Geçici Vergi) Oranı				
33 KVK'nın Geçici 4 ve Geçici 5 inci Mad. Kapsamında Hesaplanan İndirilmiş Geçici Vergi (31x32)				
34 Genel Orana Tabi Geçici Vergi Matrahı [27-(28+31)]			185.776	20
35 Hesaplanan Genel Orana Tabi Geçici Vergi (34x%20)			37.155	24

TABLO - 2

VERGİ BİLDİRİMİ

	(Türk Lirası)		(Kc)	
	36 Geçici Vergi Matrahı (27)		185.776	20
37 Hesaplanan Geçici Vergi (30+33+35)		37.155	24	
38 Önceki Dönemlerde Hesaplanan Geçici Vergi	17.846	0		
39 Ödenmesi Gerekli Geçici Vergi (37-38)			19.309	24
40 Mahsup Edilecek Yabancı Ülkelerde Ödenen Vergi Tutarı				
41 Mahsup Edilecek Tevkifat Tutarı				
42 Mahsup Edilecek Vergiler Toplamı (38+40+41)				
43 Ödenecek Geçici Vergi (37-42)			19.309	24
44 Sonraki Döneme Devreden Yabancı Ülkelerde Ödenen Vergi Tutarı				
45 Sonraki Döneme Devreden Tevkifat Tutarı				
46 Damga Vergisi				

Örnek No: 1973-İD D.M.O. Basmış İş.Md. - 2010

PARASIZDIR

(*) Dar mükellefin temsilcisinin T.C. vatandaşlığı gerçek kişi olması halinde T.C. kimlik numarası yazılacaktır.

(**) Yatırım indirimi istisnasından yararlanan mükelleflerde geçici vergi oranı %30 olarak dikkate alınacaktır.

(***) Bu satırın doldurulması sırasında "Açıklamalar" kısmında yer alan 3 numaralı bölümün dikkate alınması gerekmektedir.

EK 11 - BAŞARI İLE BİTEN A PROJESİ AMORTİSMAN TABLOSU

A PROJESİ MALİYETİ	885.861,39
	1/Faydalı Ömür
İTFA ORANI*	1/5= 0,20
YILLIK AMORTİSMAN TUTARI	177.172,27 ₺

YILLAR	YILLIK İTFA TUTARI	BİRİKMİŞ AMORTİSMAN
2017	177.172,27 ₺	177.172,27 ₺
2018	177.172,28 ₺	354.344,55₺
2019	177.172,28 ₺	531.516,83₺
2020	177.172,28 ₺	708.689,11 ₺
2021	177.172,28 ₺	885.861,39₺

*Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığının 19.02.2013 tarih ve 64597866-VUK-313-27 Sayılı Özelgesi gereği Ar-Ge faaliyetleri neticesinde tescil edilip edilmemesine bağlı kalınmaksızın gayri maddi hak niteliğinde aktifleştirilmesi gereken bir kıymete ulaşılması halinde aktifleştirilen söz konusu harcamaların 333 sıra nolu VUK Genel Tebliği ekli listenin "57 Araştırma ve Geliştirme Giderleri"sınıflandırması uyarınca beş yılda ve % 20 amortisman oranı ile itfa edilmesi gerekir.

5. yılın sonunda patent tamamen itfa edilmiş olacağı için 260 Haklar Hesabı ile 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı ters kayıt yapılarak kapatılır.

EK 12 – KURUMLAR VERGİSİ BEYANNAMESİ

04

**GELİR DAİRESİ
BAŞKANLIĞI**

KURUMLAR VERGİSİ BEYANNAMESİ

VD KODU
(Vergi Dairesince
Doldurulacaktır.)

1010
2018

1 BÜYÜK MÜKELLEFLER
VERGİ DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜNE

2 İSTANBUL
İL - İLÇE

3 MÜKELLEFYET ŞEKLİ Tam Dar

4 VERGİLENDİRME
DÖNEMİ

5 VERGİ KİMLİK NO.

6 KURUM SİCİL NO.

TABLO - 1		KURUMUN KİMLİK VE ADRES BİLGİLERİ																							
1	Unvanı	Ö	Z	D	İ	L	G	I	D	A	İ	M	A	L	A	T	M	A	K	İ	N	E	L	E	
2	Hukuki Yapısı																								2
3	Faaliyet Kodu																								4
																									Adres Değişikliği
																									Var
																									Yok
5	Kanuni veya İş Merkezinin Adresi																								5
6	Ülkesi																								7
																									E-Posta Adresi
8	Telefon No.																								8

		KAZANÇ VE MATRAH BİLDİRİMİ										
		ZARAR					KAR					
		(Türk Lirası)		(Kı)			(Türk Lirası)		(Kı)			
29	KURUM KAZANCI	Ticari Bilanço Karı						6.000	0.000	0.000	0.000	29
30		Ticari Bilanço Zararı										30
31	İLAVELER	Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler										31
32		Önceki Yıl Ayrılan Finansman Fonu										32
33	ZARAR OLSA DAHI İNDİRİLECEK İSTISNA VE İNDİRİMLER	İştirak Kazançları (K.V.K. Mad. 5/1-a)										33
34		Yurtdışı İştirak Kazançları(K.V.K. Mad. 5/1-b)										34
35		Tam Mükellef Anonim Şirketlerin Yurtdışı İştirak Hisseleri Satış Kazançları (K.V.K. Mad. 5/1-c)										35
36		Emisyon Primi Kazancı (K.V.K. Mad. 5/1-ç)										36
37		Y. Fon ve Ort. Portföy İşl.Kazançları (K.V.K. Mad. 5/1-d)										37
38		Taşınmaz ve İşl. His. ile Kurucu Sen., İnt. Sen. ve R. Hakları Stş. Kazancı (K.V.K.Mad. 5/1-e)										38
39		Özellikle Kurucu ve Ortakları veya Kurucu ve Ortakları Kurumların Taş ve İşl.His ile Kur.Sen.İnt.Sen.ve Diğer Kurum Kazançları										39
40		Yurtdışı Şube Kazançları (K.V.K. Mad.5/1-g)										40
41		Yurtdışı İnşaat ve Onarım İşlerinden Sağlanan Kazançlar (K.V.K. Mad. 5/1-h)										41
42		Eğ.Öğ.Kur.Öz.Kreş.ve Gün.Bakım. ile Rehabilitasyon Mrkz. Kazançları (K.V.K. Mad. 5/1-ı)										42
43		Sat-Kirala-Geri Al İşlemlerinden Doğan Kazançlarda İstisna (K.V.K. Mad. 5/1-ı)										43
44		Kira Sertifikası İhracı Amacıyla Varlık ve Hakların Satışından Doğan Kazançlarda İstisna (K.V.K. Mad. 5/1-k)										44
45		Sınai Mülkiyet Haklarında İstisna (K.V.K. Mad. 5/B)										45
46		Serbest Bölgelerde Elde Edilen Kazançlar										46
47	Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Elde Edilen Kazançlar										47	
48	Türk Ulus. Gemi Sic. Kay. Gemi İşl. Ve Devr. Sağlanan Kazançlar										48	
49	Diğer İndirimler ve İstisnalar										49	
50		Kar ve İlaveler Toplamı (29+31+32)						6.000	0.000	0.000	0.000	50
51		Cari Yıla Ait Zarar, İstisnalar ve İndirimler Toplamı (30+33+34+35+36+37+38+39+40+41+42+43+44+45+46+47+48+49)										51
52		ZARAR (51 - 50)										52
53		KAR (50 - 51)						6.000	0.000	0.000	0.000	53
54		Diğer Geçmiş Yıl Zararı										54
55		İstisnadan Kaynaklanan Geçmiş Yıl Zararı										55
56		Mahsup Edilecek Toplam Geçmiş Yıl Zararı (54+55)										56
57		İndirime Esas Tutar (53-56)						6.000	0.000	0.000	0.000	57
58	KAZANCI BULUNMASI HALİNDE İNDİRİLECEK İSTISNA VE İNDİRİMLER	Risturnlar (K.V.K. Mad. 5/1-ı)										58
59		AR-GE İndirimi (K.V.K. Mad. 10/1-a)**)										59
60		AR-GE İndirimi (5746 s. Kanun Mad.3)**)			1.813	615	15					60
61		AR-GE İndirimi (5746 s. Kanun Mad.3/A)**)										61
62		Tasarım İndirimi (5746 s. Kanun Mad.3) (**)										62
63		Sponsorluk Harcamaları (K.V.K. Mad. 10/1-b)										63
64		Bağış ve Yardımlar (K.V.K. Mad. 10/1-c)										64
65		Bağış ve Yardımlar (K.V.K. Mad. 10/1-ç)										65
66		Kültür ve Turizm Amaçlı Bağış ve Yard. (K.V.K. Mad. 10/1-d)										66
67		Bağbakanlıkça veya Bakanlar Kurulunca Bağatılan Yardım Kampanyalarına Yapılan Bağış ve Yardımlar (K.V.K. Mad. 10/1-e)										67
68		Türkiye Kızılay Derneğine ve Yeşilay Cemiyetine Yapılan Nakdi Bağış ve Yardımlar (K.V.K. Mad. 10/1-f)										68
69		Girişim Sermayesi Fonu (K.V.K. Mad. 10/1-g)										69
70		Türkiye'den Yurtdışı Mükim Kişi ve/veya Kurumlara Verilen Hizmetlerden Sağlanan Kazançların %50'si(K.V.K.Mad.10/1-ğ)										70
71		Korumalı İşyeri İndirimi (K.V.K.Mad. 10/1-h)										71
72	Nakdi Sermaye Artışından Kaynaklanan Faiz İndirimi (K.V.K. Mad. 10/1-ı)										72	

(**) Devreden AR-GE indirimi bulunması halinde 101,102 ve 103 numaralı satırların doldurulması zorunludur.

(***) Devreden tasarım indirimi bulunması halinde, 105 nolu satırın doldurulması zorunludur.

(57) No.lu Satırda Kalan Tutar Varsa, Bu Tutarı Ulaştıracaya Kadar (58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76 ve 77) No.lu Satırlardan İndirimlere Devam Olunur.

ÖZGEÇMİŞ

- Adı Soyadı** : Elif ÇAĞATAY
- Doğum Yılı ve Yeri** : 1987 / Beyoğlu - İSTANBUL
- Eğitim Durumu Lisans Öğrenimi** : Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm
Eğitim Fakültesi Muhasebe ve Finansman
Öğretmenliği
- Yabancı Dil** : İngilizce
- İş Deneyimi :** : Milli Eğitim Bakanlığı- Öğretmen
- E-Posta Adresi** : elifcagatay87@gmail.com